Yavuz Bahadıroğlu - Sunguroğlu Cilt 1 Orhangazi Dönemi

YAVUZ BAHADIROĞLU

Yavuz Bahadıroğlu 1945 yılı başında Pazar (Rize) kazasına bağlı Hisarlı köyünde dünyaya geldi. 1971 'de İstanbul'da gazeteciliğe başladı. Muhabirlik, araştırma-inceleme, röportaj ve fıkra yazarlığı yaptı. Gazete, dergi ve şirket yöneticisi olarak çalıştı.
Gazeteciliğini muhabir ve röportajcı olarak sürdürürken, Niyazi Birinci adıyla çocuklara yönelik eserler üretti. Yüzlerce çocuk romanı, hikâye yayınladı. Aynı dönemde bir günlük gazetede Şeref Baysal ve Veysel Akpınar isimleriyle iki köşe yazısı yazdı.
Asıl çıkışını tarihi romanlarıyla yaptı. İlk romanı Sunguroglu ve ardından yazdığı Buhara Yanıyor romanı ülkenin en çok satan romanlarından oldu. Genelde Osmanlı'nın çeşitli dönemlerini ele alan otuzu aşkın roman yazdı.
Yavuz Bahadıroglu, roman, çocuk kitapları, hikâye, araştırmalar, oyunlar, film yapılmış senaryolar ve fikrî eserler olmak üzere yüzlerce çalışmaya imza attı. Yurt içinde ve yurt dışında çeşitli konularda binlerce konferans verdi, çeşitli kurum ve kuruluşlardan ödüller aldı, iki kitabı Kültür Bakanlığı tarafından yayınlandı. Halen ulusal Moral FM radyosunda günlük yorumlar yapıyor ve bir günlük gazetede köşe yazarlığını sürdürüyor.
Yazar, evli ve üç çocuk babasıdır.

YAVUZ BAHADIROĞLU’nun BAŞLICA ESERLERİ

TARİHİ ROMANLARI
¦ Malazgirt'te Bir Cuma Sabahı
¦ Çakabey
¦ Selâhattin Eyyübî
¦ Buhara Yanıyor
¦ Elveda Buhara
¦ Merhaba Söğüt

¦ Cengâver "Turgut Alp "Sunguroglu/10 Cilt
¦ Binatlı
¦ Topal Kasırga
¦ Sahipsiz Saltanat • MaviYüdız
"CemSultan/1-2 Cilt "Endülüs'e Veda
¦ Şehzade Selim
¦ Şirpençe
¦ Mısır'a Doğru "4. Murat/1-2 Cilt
YAKIN TARİH ROMANLARI
"Dağlı
¦ Barla'da Diriliş
• Zindanda Şahlanış
¦ Sel
¦ Köprübaşı
• Kırım Kan Ağlıyor
¦ Kirazlı Mescid Sokağı

GÜNCEL ROMANLARI ¦Yolbaşı
¦ Boşlukta Yürümek
¦ Keşmekeş ¦Yürek Seferi
FİKRİ ESERLERİ
¦ Hayaü Aşkla Yaşamak
¦ Eşim Çocuğum ve Ben ¦Yaşam Bir Avuç Gül
Bir Tutam Diken • Gülü Arayan Adam
¦ Hayata Dilekçe
BİYOGRAFİLER
¦ Canım Peygamberim
¦ Fatih Sultan Mehmed
a Bediüzzaman Said Nursî

BİRİNCİ BOLUM

"Aferin Aykut, yine hedefi vurdun! Şimdi bir daha! Bacaklarını kuvvetle ger, gözlerini hedeften ayırmadan oku kirişe yerleştir, yarım çapraz dön. Hah şöyle... Yine vurdun işte!"
Ak sakallı cengâver, yaşından umulmadık bir çeviklikle fırlayıp hedef tahtasını kaptı. Dikkatle inceledi. Tahtanın ortasındaki siyah noktaya, yanyana üç ok saplıydı. İçi sevinçle kabardı. Gülen gözleriyle delikanlıyı okşadı:
"Aferin sana, yaman nişancı olmuşsun. İhtiyar Akça Dedenin yüzünü kara çıkarmadın. Dilerim Allah'tan, senin de yüzünü dâima ak etsin. Doğrusu iyi ok gezliyor-sun. Tıpkı yıllarca serhadlerde pişmiş yaman bir akıncı gibi!"
Delikanlı, Akça Dedenin elini öptü: "Babam kadar olabildim mi, Akça Dede?" Ak sakallı ihtiyarın gözleri daldı. Uzun uzun ikindi güneşinin yapraklar arasından süzülüp, yalçın kayalarda oynaşmasını seyretti. Yıllarca unutamadığı bir hatıra, bir hayal, yine gözlerinin önüne gelmişti. Bizans İmparatorunun nâmert uşağı Şövalye Selikos'un kahpece arkadan attığı bir okla, ciğeri parçalanan kahraman arkadaşı Sungur Alp'i hatırlıyordu. Atından yere düşerken:
"Oğlum sana emanet Akça; onu sen yetiştir" dediğini tekrar duyar gibiydi.
"Baban kadar," dedi, "baban kadar oldun."
Sayıklar gibi konuşuyordu. Delikanlı Akça Dedenin bu haline alışmıştı çoktandır. Babası her anıldığında gözleri buğulanır, kimbilir hangi hatıranın ardında dalar, giderdi.
"Ne oldu Akça Dede? Yine daldın."
Yaşlı adam şöyle bir silkindi, gülümsemeye çalıştı:
"Baban gerçekten büyük bir akıncı idi oğul," diye konuştu. "Can ciğer dosttuk. Serhadlere birlikte uçardık. Tâ İstanbul içlerine kadar girdik. Korku nedir bilmezdi. Civa gibiydi, evet, tıpkı civa! Ele avuca sığmazdı hiç."
Yine dalgındı gülümseyişi, bakışları ağaçların tepesinde dolanıyor, özlediği günleri yüreğinin içinde duyuyordu.
Delikanlı, Akça Dedeye yaklaşü. Ellerini tuttu.
"Benden bir şeyler sakladığını biliyorum," dedi. "Bak, büyüdüm iyice. Yakında serhadlere açılacağım. Babamın yolunda yürüyeceğim, akıncı olacağım. Hâlâ onun nasıl şehit edildiğini anlatmayacak mısın, Akça Dede?"
İhtiyar, içinde yaş parıltıları oynaşan gözlerini yere çevirdi:
"Anlatacağım, inan anlatacağım; şimdi bileklerimi bırak. Acıttığının farkında değilsin. Fakat iyi, ne kadar kuvvetli olduğunu anlatıyor bana."
Yüzüne baktı:
"Evet gidelim artık."

İnce, çocuksu bir ses duydular:
"Aykut! Baba!"
Ağaçların arasından seke seke bir kız geliyordu. Nefes nefese önlerinde durdu.
"Neredeyse akşam çökecek, siz daha buralarda oynaşıyorsunuz. Öğle yemeğine de gelmediniz. Hatun anam merak ediyor."
Akça Dede sevgi dolu gözlerle kızına baktı. Akıncılığı bıraktıktan sonra evlenmiş ve sadece bir kızı olmuştu. Onu çok seviyor, alabildiğine şımartıyordu.
"Peki Nilüfer," dedi. "Anana git, hemen geldiğimizi söyle."
Nilüfer dönüp gideceği sırada yaşlı adam:
"Dur bakalım kızım," diye durdurdu. Sonra eğilerek nişan tahtasını aldı.
"Bak, Aykut Ağabeyin hedefi tam ortasından vurdu."
Aykut neşe dolu bir sesle:
"Hem de üç sefer," dedi.
İhtiyar:
"Evet, üç sefer," diye tasdik etti. "Tam üç sefer. Bu herkese nasip olacak bir atıcılık değildir. Bilek işidir, yürek işidir."
Kız, babasının elindeki tahtayı alarak baktı.
"Yaşa Aykut Ağabey, üçünü de aynı yere saplamışsın. Nihayet babamın beklediği oldu. Hep iyi bir okçu yapacağım derdi."
Delikanlı, Akça Dedeye baktı. O, başını çevirmiş yine uzaklara dalgındı. Nefes kadar hafif bir sesle:
"Artık gidebilirsin kızım," dedi.
Nilüfer, uzun entarisinin eteklerini sürüye sürüye bir anda gözden kayboldu.

Aykut ve Akça Dede, yine başbaşa kalmışlardı. Uzun zaman sustular. Sanki konuşmaktan korkuyorlardı.
Akça Dede, uzun yıllar ok gezlemiş, kılıç çalmış, at binmiş; birçok cenklere iştirak etmiş bir akıncı idi. Vücudunda ok değmedik, kılıç kesmedik bir karış yer yoktu. Orhan Gazi'nin ilk yıllarından beri yanından ayrılmamıştı. Yaşı, altmışı çoktan geçmiş olmasına rağmen, hâlâ delikanlılık yılları kadar dinç ve atılgandı. On yıldır Söğüt'e çekilmiş, bu eski Osmanlı Beyliği payitahtında küçük bir arazi alarak çiftçilik yapmaya başlamıştı. Halinden memnundu. Aykut'u öz oğlu gibi seviyordu. Bir vakitler babasıyla nice cenklere iştirak etmiş, fetihlere gitmişlerdi. Artık o, çoktandır yoktu. Onun yerini Aykut dolduracaktı. Delikanlıya bir baba şefkatinden başka, candan bir arkadaş muhabbetiyle de bağlıydı. On yılını bu gencin yetişmesine vermiş, onu her bakımdan mükemmel bir akıncı olarak yetiştirmek için elindeki her imkânı kullanmış; bütün bildiği akıncı oyunlarını eksiksiz belletmişti. Şimdi talebesinin istediği kıvama geldiğini görüyor, emeklerinin boşa gitmediğine seviniyordu.
Aykut, annesini hemen hiç tanımamıştı. Öldüğü zaman henüz bebekti. Bir süt anne tarafından büyütülmüştü.
Babasını düşünürdü daha çok. Ölümünün üstünden on yıl geçmiş olmasına rağmen, kafasında bütün tazeliğiyle çehresini taşırdı. Adeta beynine nakşetmişti.
Akça Dede, bazı bazı anlatırdı babasını. Fakat o kadar kısa geçerdi ki, Aykut tatmin olmazdı.
Şehit edildiğini biliyordu. Ama nasıl? Kim tarafından? Akça Dede, ekseriya sükûtla geçiştirirdi sorularını. Nedense açıklamazdı.
Oysa, artık herşeyi bilmesi gerekti. Yakında akınlara iştirak edecekti. Babasının ideâli kendisini bekliyordu.

Bazı geceler babasını rüyasında görüyordu. Levend boylu, geniş omuzlu, keskin bakışlı bir yiğit geçiyordu önüne. Uykudan uyandıktan sonra bile çekilmediği oluyordu karşısından. Hattâ sesini duyuyordu zaman zaman:
"Çabuk büyü yavrucuğum, çabuk büyü" diyordu.
Babasını düşünmek, Aykut'u yakıyordu. Bir hayal, bazan beyninin içinde dönüyor, dönüyor; sonra oradan çıkıp karşısına geçiyordu. Kaç kere babasının hayaliyle konuşmak istemişti.
"Babacığım" demişti.
Lâkin, çok defa hayalin dudakları arasından ıslık gibi bir çığlıktan başka şey çıkmamıştı:
"Bizans!"
Bir tek kelime: Bizans! Ne vardı Bizans'ta? Niçin babası böyle diyordu? Bilmiyordu bunu. Yalnız babasının böyle söylediğinden emindi. Çoğu zaman, bu hayalin ellerine sarılıp öpmek için fırlar, fakat daha yanına varmadan bir duman gibi silinip gittiğini görürdü. Peşinden, elleri ileri uzanmış, dudakları kısılmış "Baba! Baba!" diye inlerdi sadece. İşte o zaman babası hakkında birşeyler duyabilmek, kendinden saklandığına emin olduğu sırrı öğrenebilmek arzusuyla dolar, Akça Dedeyi sıkıştırmaya koşardı:
"Ne olur Akça Dedem; babamı anlat bana!" diye yalvarırdı. Fakat Akça Dede, yıllarca söylemekten bıkmadığı şeyleri tekrar eder, başka birşey anlatmazdı.
"Baban mert, namuslu ve çok cesur bir bahadırdı yavrum. Onunla her zaman öğünebilirsin. Büyük bir kavgada şehit oldu."
Bundan sonra bakışlarını uzaklara çevirir veya bir

noktaya diker, belki de gözlerinin nemlendiğini göstermemek için başını başka tarafa döndürürdü. Ondan sonra ne sorsa cevap alamazdı. İhtiyar, bir taş sessizliğine bürünürdü. Ya kocaman burnunu kaşır, yahut sakalını sıvazlar di.
On dokuz yaşma geldiği halde, hâlâ kendinden bir şeylerin saklandığını hissetmesi, canını sıkıyordu Aykut'un. Üstünde bunca emeği olan Akça Dedesine karşı, hürmetsizlik etmemek için fazla üstüne varamıyordu yine de.
Derin derin iç geçirdi. Düşünceler kafasını yakıyordu. Beyni âdeta tutuşmuştu. Ağır ağır Akça Dedeye döndü. Kendisine bakıyordu. Yüzü aydınlanmış, gözlerinin içi gülmeye başlamıştı. Bakışları karşılaşınca suçüstü yakalanmış bir çocuk gibi kızardı; başını öteye çevirdi.
"Akça Dede!"
"Söyle oğul!"
"Akça Dede; artık bittim Akça Dede! Bana babamı anlat! Dayanamıyorum. Ne zaman, nerede vuruldu? Öğrenmek istiyorum. Bu yaman sır zihnimi yakıyor. Bunları bilmem lâzım, Dede! Hakkım bu benim. Bunları bilmek benim hakkım! Yalvarırım söyle, yalvarırım Akça Dedem."
İhtiyar, bir zaman gözlerini kapatıp bekledi. Bir şeyler düşüneceği zaman hep böyle yapardı. Hattâ bir keresinde, Aykut yetişip kolundan yakalamasaydı, az daha kayadan aşağı yuvarlanacaktı.
Gözlerini açtığı zaman dolu dolu idi. Dokunsalar ağlayacaktı. Melül melül Aykut'a baktı. Yüz ifadesinde oyuncağı elinden alman bir çocuğun karmakarışık duyguları okunuyordu.
"Gözlerin yaşardı, Dede! Ağlıyorsun. Ama niçin? Demek bana söylemek istemediğin şeyler ağlatıyor seni!"

Yaşlı adam gözlerini elinin tersiyle silerken:
"Yok oğul, üzüntüden değil, ihtiyarlıktan. Gözlerimiz sulanır oldu artık. E... çocuk değiliz hani. Kaç kışın karı değdi, kaç yazın güneşi yaktı ak başımızı. İyice yaşlandık gayri. Elimiz, ayağımız tutmaz oldu."
"Ne diyorsun Akça Dede? Sen bu halinle bile on delikanlıya bedelsin yine."
İhtiyar güldü:

"Orası öyle evlât! Ama gençliğimizde yüz kişi ile başe-derdik rahmetli babanla. Keşke..."
Yine dalıverdi gözleri. Tâ ufka, yer ile göğün birleşecekleri gibi durduğu kısma, uzun uzun baktı. Kulaklarında hep aynı tazelikte kalmış, bir ses uğulduyordu. Bu ses:
"Oğlum sana emanet Akça! Onu sen yetiştir!" diyordu.
Birden döndü. Yüzünde son kararını vermiş azimli insanların ifadesi vardı. Aykut'u kolundan tutup kendine çekti. Derin derin baktı. Hiçbir hareket yapmadan, hiçbir şey söylemeden, sadece uzun uzun baktı. Mavi, ipek sarığından taşan lüle lüle sarı saçlara ve onun çerçevelediği masum yüze baktı. Yeni biten çimen gibi fışkıran seyrek bıyıklarına ve bunun üstündeki hafif kambur kartal burnuna, kalın kaşlarına, uzun kirpikli mahzun bakışlı gözlerine baktı. Delikanlı sabırla bekledi. İhtiyarın bakışları ağır ağır vücudunda dolaştı, her tarafını, her yanını ısrarla merakla inceledi, baktı, baktı.
"Şu kuvvetli pazılara bak!" diye düşündü bir yandan-da. "Tıpkı Sungur Alp, küçülmüş de büyüyor gibi. Daha on dokuzuna basmadı bile. Ama şu boy-bos, şu omuzlar, hele yüz hatları... Sanki kırk yıl cenk meydanlarında pişmiş akıncılar gibi. Ya şu uzunca kollar? Allah onları sanki ok atmak, kılıç kullanmak için yarattı. Sungur Alp, şimdi sağ olup bunları görse, kimbilir ne kadar sevinirdi?"
Dayanamadı, coştu:
"Hay yiğidim hay! Yiğit dediğin senin gibi olur," diye bağırdı.
Delikanlı şaşırmıştı. O, Akça Dedenin mühim kararlar vermek üzere düşündüğünü zannediyordu.
"Ne oldu Akça Dede, neye seviniyorsun böyle birdenbire?"
"Sana yiğidim, sana! Artık beklediğim gün geldi. Ham-dolsun bugünleri gösteren Allah'ıma. Sana verdiğim emeklerin helâl olacağı günler geldi artık."
Aykut bu sözlerden de birşey anlamamıştı. Şaşkınlıkla:
"Şimdi mi farkettin, Dede?" diye sordu.
"Evet oğul, şimdi farkettim. İnsan her gün yanında bulundurduğu değerlerin, güzelliklerin farkında olamıyor. Şu kadar sene beraberiz. İlk defa kocaman bir delikanlı olduğunu farkediyorum. Tam Osmanlı akıncısı oldun. Akıllısın. Çok iyi kılıç kullanmasını, mızrak savurmasını, ok gezlemesini biliyorsun. Mükemmel ata biniyorsun. Gö-züpek ve süratlisin. Üstelik temiz yüreklisin. Bir akıncıda bunlardan başka şey aranmaz zaten. İyi, ama çok iyi bir akıncı olacaksın. Büyüdüğünü de şimdi farkedebildim ancak. Artık yapacak tek şey kalıyor. Seni gözden çıkarmak. Halbuki daha pek gençsin."
Aykut sözün burasında isyan etti:
"Tam on dokuz yaşındayım Akça Dede! Hâlâ çocuk muyum sanıyorsun? Bunca zaman çocuk kaldığım yetmez mi?"
Akça Dede güldü:

"Yeter ya evlât, yetmez olur mu hiç? Yıllar o kadar çabuk gelip geçiverdi ki, büyüdüğünü farkedernedik bir türlü. Daha doğrusu inanamadık buna; büyüyünce yanımızdan ayrılacağını bildiğimiz için inanmak istemedik, aslını istersen. Seni kucağımda ata bindirdiğim günleri daha dünmüş gibi hatırlıyorum. Demek on yıl geçmiş aradan. Kılıç kalkan, ok-at; derken yılların nasıl aktığını farkede-medim işte! On yıl geçmiş ha! Ve biz de galiba altmışı geride bıraktık bu arada. Ama ihtiyarladığıma yanmıyorum. Senin gibi bir bahadıra değil on yıl, bir ömür versem bile gam yemem. Emeklerim boşa gitmedi. Senin gibi bir yiğidi serhatlere hediye edeceğimden dolayı sevinçliyim. Bir yandan da gideceğin için üzüntülüyüm."
İhtiyar, sözün burasında biraz durdu, düşünceli bir tavır takındı. Sonra inler gibi:
"Artık babanın vasiyetini yerine getirebilirsin," dedi.
Aykut, üstüne bir kazan buzlu su dökülmüş gibi titredi.
"Ne vasiyeti, Akça Dede!"

Akça Dede zamansız lâf ettiğine pişman olmuştu ya, artık geri dönemeyeceğini de anlamıştı. Delikanlıyı kolundan sımsıkı yakaladı:
"Bu gece evdekiler yattıktan sonra odana geleceğim Aykut; o zaman herşeyi öğreneceksin."
Delikanlı sadece gözlerini indirdi. Akça Dede ise hemen sözü değiştirdi:
"Ninen yemeği hazırlamıştır çoktan; bizi bekliyordur oğul, artık yürüyelim istersen."
"Yürüyelim Dede, Hatun ninem bekliyordur."
Yürüdüler.
Delikanlının kafası türlü düşüncelerle allak bullaktı.
Rahatsız olduğunu bahane ederek, yatsı namazını kılar kılmaz odasına çekildi. Yatağına uzanıp bir saat kadar mütemadiyen düşündü. Akça Dedeyi bekliyor, bekledikçe heyecanlanıp, sabırsızlanıyordu.
Kapının gıcırdadığını farkedince, yavaş yavaş doğruldu. Henüz duyulur bir sesle:
"Akça Dede!" diye fısıldadı.
"Benim oğul, ışığı niçin yakmadın?"
Aykut cevap vermedi. Sanki suali duymamıştı. Karanlıkta gözleri bir nokatya dikili, öylece bakıyordu.
"Kandili yakayım mı, yavrum?"
Rüyadan uyanır gibi silkindi, gözlerini oğuşturdu:
"Sen bilirsin, Akça Dede!"
Yaşlı adam, duvardan yağ kandilini indirip yaktıktan sonra tekrar çengele asıp delikanlının yanma gitti. Yer yatağının kıyısına oturdu. Bir eliyle Aykut'un saçlarını okşamaya başladı. Sonra yaptığı işin tuhaflığına kendi de güldü:
"Biliyorum, kocaman adam oldun. Okşanmaktan çoktan çıktın. Gel de bunu benim ihtiyar kalbime anlat oğul. Seni hep on sene evvelki gibi çocuk görüyor."
Aykut her geçen dakika daha çok sabırsızlanıyordu.
İhtiyarın ellerini avuçladı:
"Anlat, Akça Dede! Anlat artık! Tahammülüm kalmadı."
Akça Dede, Aykut'un o anda hissettiği şeyleri çok iyi anlıyordu. Anlıyor ve hak veriyordu. Kararlı bir sesle konuşmaya başladı:
"Dinle öyleyse oğul! Anlatacaklarımı iyi dinle. Orada koca bir ömür kırıntılarını bulacaksın. Vatana, millete adanmış bir hayatın safahatını bulacaksın. Sözümü kesmeden, hiçbir hareket yapmadan, sadece dinle."
"Anlat, Akça Dedem, seni dinliyorum!"
Yaşlı adam yatağının üstüne bağdaş kurdu. Uzun, ak sakalını karıştırdı. Kandil ışığının titrek aksinde oynaşan gölgelere bakışlarını dikti. Birkaç derin nefes aldı ve anlatmaya başladı:
"1337 yılının başlarındaydı. Bursa fethedilerek merkez yapılmış, bir çok kale alınmış, zafer kazanılmıştı. Şehrin her tarafı, fokur fokur kaynıyordu. Her yerde muazzam faaliyetler vardı. Halk, yakında sefere çıkılacağı haberini almış, bayram ediyordu. Evet, herkes bir yerlere akın olacağını biliyordu, ama hiçbiri nereye gidileceğinden haberdar değildi. Yalnız ben, birkaç gün evvel bunu babandan öğrenmiştim. Hiç unutmam, o gün coşkun bir neşeyle yanıma gelmiş:
"Zorlu bir cenge çıkacağız yiğidim, kılıcını keskin bile," diye sırtıma vurmuştu. Sonra etrafta kimsenin olmamasından istifade ederek:
"İzmit'in fethine çıkıyoruz," diye fısıldamıştı. Ne kadar memnun olmuştum buna. Baban, Orhan Gazi'nin itimat ettiği serhad beylerindendi. Her mecliste muhakkak bulunur, her işte fikri sorulurdu.
"Baban o haberi bana verdikten birkaç gün sonra, Orhan Gazi, bir emirle hepimizi büyük meydanda topladı. Orada yaptığı konuşmada, zor bir sefere çıkılacağını, yirmi gün içinde hazırlanmamız gerektiğini söyledi. Ne zamandır Bursa kaynıyor, arı kovanı gibi işliyordu. Casuslardan biri gidip biri geliyor, harekât hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışıyorlardı.

Bütün bunları çok iyi bilen Orhan Gazi, bir ara Hereke ve Yalova taraflarına akın edeceğini yayarak casusları şaşırtmıştı. Bundan telâşlanan Hereke Beyi, sağa sola baş vurarak yardım toplamaya çalışıyordu.
"Birkaç gün sonra Orhan Bey bizi tekrar topladı. Yanında Hacı İl Bey, Gazi Fazıl Bey, Akçakocaoğlu, Balabancıkoğlu, Kara Hasan Bey ve Evrenos Bey olduğu halde, ağır ağır meydanın ortasına geldi. Bir an durup etrafa baktı. Âdeta kalbimizi okumak ister gibi, derin derin bakıyordu. Bir müddet böyle geçti. Sonra gür ve inandırıcı bir sesle:
"Yiğitlerim!" diye söze başladı. Çıt çıkarmadan, âdeta nefes almaktan korkarak, beyimizi dinliyorduk.
"Arkadaşlarım, din kardeşlerim! Dün, dedem Ertuğrul Gazi, dört yüz çadırlık bir göçmen kafilesi halinde, Kayı Aşireti olarak Söğüt'e gelmişti. Bugün Allah'ın inayeti ve keremiyle sizin cesaret ve desteğinizle bir devlet olma yoluna girdik. Selçukludan kalan boşluğu biz dolduracağız. Ona bağlı bazı beylikler istiklâlleri için ayaklanıp hür oldular. Bu arada biz ezilmemek için kuvvetli olmaya muhtacız."
"Sözün burasında Osmanlı bahadırları coşkun bir çığ gibi çalkalandı. Hep beraber bağırdılar:
"İnananlar kuvvetlidir Beyim!"
"Orhan Gazi iki elini de havaya kaldırarak halkı sükûte davet ettikten sonra, devam etti:
"Kuvvetliyiz gazilerim, elbette ki kuvvetliyiz. Fakat düşmanlarımızı sindirmek için daha da kuvvetlenmeye muhtacız. Yoksa onlar bizi dünyadan silerler. Kimseye bu fırsatı vermemeliyiz. Bunun için de bizim önce davranmamız lâzımdır. Gazilerim, beylerim, silâh arkadaşlarım! Baskın basanındır. Basılmayı beklemeden basacağız! Şimdiye kadar, Allah'ın izniyle, çok cenklerden yüzümüzün akıyla sıyrıldık; büyük zaferler kazandık. Yıllardır Osmanoğlunun sırtı yere gelmedi, bundan sonra da gelmeyecektir."
"İnşallah, inşallah!" sesleri afâkı çınlatıyordu.
"Allah'ın yardımı bizimledir gazilerim! Hepiniz vazifenizi yapıyorsunuz. Kendinize düşeni yapmaya devam ettiğiniz müddetçe büyük işler başaracağız. Bir milletin batmasının en büyük sebebini, şahısların kendilerine düşeni yapmamasında aramak lâzımdır. Biz bu duruma düşmeyeceğiz. Kısa zamanda büyük işler başardık. Aydos'u, Sa-mandıra'yı aldık. Bursa'yı fethederek Devlete merkez ittihaz eyledik. Muntazam bir ordu kurduk. Maltepe'yi, İz-nik'i, Gemlik'i ele geçirdik. Karesi Beyliğine son vererek hudutlarımıza kattık. Çığ gibiyiz. Yol aldıkça büyüyen bir çığ gibi. Bu çığ pek yakında köhne Bizans'ın başına düşecektir. Bizans bu muazzam çığın altında âkibet ezilmeye mahkûmdur."
"Akıncılar yine sabredemediler. Meydan inim inim inledi:
"Bizans'ı ezeceğiz!" sadaları Bursa'yı bir süre çınlattı. Sonra Orhan Gazi'nin tok sesi, bütün sesleri bastırarak yükseldi:
"Şehbazlarım, yiğitlerim, arslanlarım! Bütün bu işleri kısa zamana sığdırdık. Kayı Aşireti, hızla, fakat şuurla genişledi. Ama bu yetmez; daha çok genişlemeye muhtacız. Fütuhata devam edeceğiz. Pek yakında büyük bir sefere çıkıyoruz. Hazır olunuz gazilerim."
"Biz daima hazırız Beyim! Cenk vaktidir."
"Öbür yanda, yeni cenk haberine sevinen gençler kılıçlarını çekmiş birbirleriyle oynaşıyorlardı. Her taraf kılıç şakırtıları ve naralarla uğulduyordu. Bursa'nm büyük meydanı, bir anda bayram yerine dönmüştü."
Akça Dede burada sustu. Yanındaki su dolu testiden koca bir yudum alarak sakalını sıvazladı. Yağ kandilinin ölgün ışığı, duvarda hâleleniyor, kâh Akça Dedenin sakalını, kâh Aykut'un dolu dolu gözlerini aydınlatıyordu.
"Anlat Akça Dede, sonra?"
"Anlatıyorum ya oğul! Acele edip aklımı karıştırma!"
Pamuk yığınını andıran sakalında ihtiyar elleri bir kere daha dolaştı...

"Bir ara babanı yanımda gördüm. Beni nasıl bulmuştu o hengâmede, hâlâ şaşarım. Çok neşeliydi. Annen öleli ben hiç o kadar neşeli gördüğümü hatırlamıyorum."
"Hayrola Sungur Alp, cenk neşesi mi bu?" diye sordum.
"Hem o, hem öbürü," diye cevap verdi.
"Öbürü hangisi?"
"Oho, sen uyuyorsun Akça! Bizim oğlanı gördüm bugün."
"Demek, nerede?"
"Dün Söğüt'e gittim. Amma da büyümüş kerata. Dört sene kadar olmuştu değil mi, görmeye gidemediğim?"
"Galiba, Gemlik fethinden sonra uğramamıştık."
"Sekiz yaşma girmiş Akça. Bir serpilmiş, bir gelişmiş, nah pazıları benim pazılarımdan kuvvetli. Zorlu yiğit olacağa benzer. Oğlanla meşgul olmak lâzım Akça. Kim yapar ki bunu? Bir süt anne ne kadar bakar çocuğa. Ah o olsaydı eğer..."
"Babanın gözleri dalmıştı. Annenden bahsettiğini, 'O'nun annen olduğunu hemen anladım. Bundan sonra da annenden hiç bahsetmedi."
Akça Dede yine sustu. Toprak testiden birkaç yudum daha aldı. Aykut meraktan çatlıyordu:
"Peki annem ne zaman ölmüş?"
Akça Dede derin bir nefes aldı. Sakalından sızan su damlacıklarını elinin tersiyle silerken:
"Bilmiyorum yavrum. Yalnız bildiğim birşey var, o da babanla ancak iki sene kadar evli kalabildikleri. Sen, daha birkaç aylıkken annen ölmüş. Baban sana süt anne tuttu. Kendisi devamlı akınlarda olduğu için sık sık görmeye gelemiyordu. Sekiz yaşma girinceye kadar ya iki, yahut üç defa ancak görebildi seni. Son görüşü de o cenk hazırlıkları içinde bulunduğumuz günlerde oldu işte."
Aykut, sabırsızlık alâmetleri göstermeye başlamıştı. Babası anıldığı zaman büyük bir dikkatle dinliyor, kelimeleri âdeta hıfzetmeye çalışıyordu.
"Akça Dede, peki sonra? Hepsini, herşeyi bilmek istiyorum. En ince noktasına kadar ne biliyorsan anlat. Babam hakkında bütün bildiklerini anlat bana."
"Dur oğul; acele ederek kafamı bulandırma. Anlatıyorum hepsini. Nerede bırakmıştım sahi?"
Biraz düşündükten sonra:
"Tamam, o toplandığımız günden biraz sonra harp hazırlıkları ikmâl edilerek yola çıkılmıştı. Baban, Süleyman Paşa ve Ece Beyle beraber at sürüyordu. Ben de onların peşinden gidiyordum. Osmanoğulları dalga dalga kabarı-yordu. Mızraklarının çelik uçları havaya dikilmiş, âdeta çelikten bir orman meydana gelmişti. Bir tarafta süvariler, bir tarafta yayalar, ağır ağır hedefe doğru akıyorlardı. Süleyman Paşa, sık sık etrafına bakıyor, bir sel gibi sahraya yayılmış muazzam kalabalığı göğsü kabararak seyrediyordu. Güneş, mızraklarımızın çelik uçlarına yansıdıkça parlıyor, bir ışık huzmesi, tâ karşı dağlara aksediyordu.
"Böyle giderken baban atını atıma yaklaştırarak:
"Akça,' dedi, 'Birkaç gönüllüye ihtiyaç var. Benimle gelir misin?'
"Ne demek Sungur Alp, biz birbirimizden ayrılacak mıydık yani? Elbette ki geleceğim.'
"Yanımıza Turgut adlı genç bir akıncıyı da alarak, atlarımızı doludizgin ileri sürdük. Neşemize diyecek yoktu. Düğüne gider gibi bir halimiz vardı. Gören cenge gittiğimize imkânı yok ihtimâl vermezdi.
"Böyle güle oynaya, yarım konak yol gitmiştik ki, birden önümüze atlılar çıktı. Topu topu sekiz kişiydiler. İlk bakışta Şövalye Selikos'u tanımıştık. Niyetinin hiç de iyi olmadığı sırıtmasından belli oluyordu. Baban yine de:
"Çekil yolumuzdan Selikos,' diye ihtar etti. 'Çekil yolumuzdan, bizim Bizanslılarla işimiz yoktur. Boşuna kan dökülmesin.'
"Babanın bu sözlerinden, korktuğumuza hükmeden Selikos, kahkahalarla gülerek şu karşılığı verdi:

"Orhan'ın çömezleri sizi! Burayı hepinize mezar edeceğim! Buna yemin ettim!'
"Onun bu sözlerine tahammül edemezdik. Önce genç bahadır Turgut atıldı.
"Kolla kendini koca kâfir, geliyorum,' diye bağırarak saldırdı.
"Bir anda kılıçlar kınlarından çekildi. Müthiş bir dövüş başladı. Biz üç kişiydik, onlar sekiz kişi. Buna rağmen arslanlar gibi dövüşüyor, üstünlüğü muhafaza ediyorduk. Baban her tarafa yetişiyordu. Naralar atıyor, şimşek gibi çakıyordu. Önünde üç kişi vardı. Onlara öyle bir vuruyordu ki, görenlerin aklı dururdu. Bir yandan da gür sesiyle bizi teşvik ediyordu:
"Vur yiğit Akça, vur bahadır Turgut...'
"Üç Bizanslı da benim kısmetime düşmüştü. Zaman zaman çok güç durumlarda kaldığım oluyordu. Yine de Allah'ın izniyle hepsinin canına okuyordum. Turgut ise tek kişi ile dövüşüyordu. Bir ara:
"Ağam, bu tarafa da gönder boşta kaldık,' dediğini duydum.
"Selikos kavgaya girmiyordu. Daima kenarda durmak âdetiydi ve canı için bunu lüzumlu sayardı.
"Ne kadar uğraştık, tahrik ettikse yine de kavgaya sokamadık. Bir tümseğe çıkmış, zalim bakışlarla kavgayı seyrediyordu. Bir ara adamlarına:
"Köpekler! Üç kişi ile baş edemiyorsunuz,' diye bağırdığını duyunca:
"Adamların yetmeyecek pis köpek, sen de gelsene,' diye cevap verdim. Hırsından kudurmuş, durmadan bağırıyor ve atıyla etrafımızda fır dönüyordu.
"Meydan, on kişinin dövüştüğü bir yer değil, büyük harp alanına dönmüştü. Naralar, at kişnemeleri birbirine karışıyor; belki o zamana kadar insan sesi duyulmamış, ıssız orman içlerinde uğulduyordu.
"Babanın seri atakları, adamların yarı canlarını almıştı zâten: bize ise yalnız sesi bile büyük şevk veriyordu.
"Vurun bahadırlarım vurun şehbazlarım, koçlarım!' dedikçe, yeni dövüşe girmiş gibi zindeleşiyorduk.
"Âdeta kendimizden geçmiştik. Baban üç kişiyi haklamış, bana yardıma geliyordu. Ben de o zamana kadar birinin işini bitirmiş, bir tanesini de yaralamıştım. Doğrusu yorulmadım desem yalan olur. Burnumdan soluyordum. Kuvvetten kesilmek üzereydim. Rakiplerimden birini baban alınca adamakıllı ferahladım ve daha rahat dövüşmeye başladım. Hattâ iyice keyiflendim bile.
"Tam bu sırada Turgut'un sesi kulaklarımda uğulda-dı.
"Kaçıyor!'
"Mücadele halinde olduğum için başımı çevirip bakamadım. Rakibinin kaçtığını anlamıştım.
"Boş ver kaçsın' diye karşılık verdim.
"Fakat Turgut, beni duymadı bile; çoktan atını mah-muzlamıştı. Bu sırada ben de yaralı rakibimin hesabını görmüştüm. Sadece omuz başımdan hafif bir yaram vardı, o kadar. Baban hâlâ kendisine bıraktığım adamla vuruşuyordu. Ama ne vuruşma görecektin. Kedinin fare ile oynaşması gibi oynuyordu onunla.
"Alay etmek geldi içimden:
"Yardım edeyim mi Sungur Alp?'
"Güldü:
"Seyret Akça' dedi.
"Tam o sırada müthiş birşey oldu. Nereden geldiği belli olmayan kahpe bir ok, babanın sırtına saplandı. Başımı hızla çevirdiğimde, Bizans İmparatorunun kalleş uşağı, Selikos kâfirini gördüm. Tepede durmuş pis pis sırıtıyordu.
"Süratle yayı elime aldım; fakat o, iğrenç bir kahkaha atarak çoktan atını mahmuzlamıştı.
"Babana baktığımda attan düşmek üzereydi. Ulu bir çınar gibi sallanıyordu. Dudaklarında acı bir gülümseyiş vardı. Fırlayıp kucakladım.

"Nasibimiz kahpece atılmış bir okmuş Akça' dedi. Başını kucağıma almış, ne yapacağımı bilmez halde bakıyordum.
"Oğlum sana emanet Akça,' diye devam etti. 'Oğlumu sen yetiştir...' Sonra Kelime-i Şehadet getirerek bir daha
açmamak üzere gözlerini kapadı. Dudaklarının kenarından akan ince kan şeridi, sanki şehitliğini imzalıyordu."
Akça Dede sakalından süzülen yaşları elinin tersiyle sildi.
"İşte bu vasiyetin yerine gelmesi için yıllarca uğraştım. Sevgili arkadaşımın son sözlerine on senemi verdim. Cenk meydanlarından uzak kalmak, benim için hakikaten acı idi. Ama senin hergün silâhşor olarak yetişmekte olduğunu görmek, yegâne teselli kaynağım oldu. Artık yaşını aldın, iyi bir cengâver oldun. Babanı kalleşçe arkadan vuran Selikos kâfirini haklayabilirsin. Ama oğul, şunu iyi bil ki, intikam hissi kötü bir histir. Akıncılar şahsî husumet yüzünden değil, Allah rızası için serhadlere çıkarlar."
Aykut'un mavi gözleri alaca karanlıkta alev alev yanıyordu. Kalbinde acaip hisler burkuluyor, tahlil edemediği, mahiyetini anlayamadığı duygular beynini burguluyordu. Üzülmüş mü idi? Hayır. Bu hislerini üzüntü ile izah etmeye imkân yoktu. Bundan daha beter birşey içini yakıyordu. Âdeta her yanına köz dolmuştu. Birden yerinden fırladı:
"Boğuluyorum, yanıyorum!" diye inledi.
İhtiyar Akça da doğrulmuştu. Aykut'un içine nüfuz etmek ister gibi derinden baktı. Feri sönmüş yaşlı gözlerini, delikanlının ışıl ışıl yanan gözlerine dikti. Bu mavi gözlerin derinliğinde bazı şeyler aradı. Sonra güç işitilir, boğuk bir sesle:
"İşte cenk aşkı budur. İnsanı böyle sarar. Şimdi tam dolusun Aykut! Babanın gittiği ve şehit olduğu yolun aşkıyla dop dolusun. Ve boşalana kadar böyle yanacaksın!"
"Yanıyorum, Akça Dede, yanıyorum! Birşeyler akıyor içime. Tâ gırtlağıma kadar bir şeylerle doluyorum."
"Yah, oğul, yan! Artık benimle birlikte yanan bir kalp daha var. Sana bu sırrı şimdiye kadar söyleyemedim. İyice yetişmeni, her bakımdan mükemmelleşmeni bekledim. İntikam duygularına kapılıp kötü yollara düşebilirdin."
Aykut, Akça Dedenin bile tahmin edemeyeceği duygularla doluydu. Bir an evvel cenk meydanlarına at salıp Selikos'u bulmak ve babasını kahpece oklayan ellerini kırmak arzusuyla yanıyordu.
İntikam hissinin İslâm dinince yasaklanmış olduğunu bildiği için de bu düşünceden kurtulmaya çalışıyordu. İçten içe:
"Allah'ım bana metanet ihsan et," diye dua ediyordu.
Bir müddet hisleriyle mücadele ettikten sonra, Akça Dedeyi omuzlarından kavrayıp hafifçe sarstı.
"Çabuk Akça Dede, çabuk şu kâfirin nasıl biri olduğunu söyle bana, nerede bulabilirim onu? Varıp kellesini mızrağıma geçirmeden rahat edemeyeceğim gayri."
Yaşlı adam Aykut'un ellerini tuttu. Birlikte yere diz çöktüler. Kandil birden sönüvermişti. Kapkaranlık bir odada aynı hislerle dolu olarak el ele, diz dize oturuyorlardı şimdi.
Biri hayatını cenk meydanlarında geçirmiş, ömür boyu serhadlerde akından akına koşmuş ihtiyar cengâver; öbürü cenk ateşiyle dolu, genç bir bahadır. Yanındaki eski akıncının bütün maharetlerini on yıldır kendisinde toplamak için çalışan azimkar bir genç... On dokuz yaşında olmasına rağmen, kırk yıllık akıncılar gibi kılıç sallayan, at binen, yay geren bir yiğit...
Kalplerinde aynı duyguları taşıyan, aynı derdin ateşine yanan iki adam, konuşmadan bir müddet öylece beklediler. Sanki içlerindeki ateşi birbirlerine geçirmek, emdirmek istiyorlardı. Yüreklerine kor düşmüş, yakıyordu. Akça Dede:
"Evet oğul," diye konuştu neden sonra. "Artık herşeyi biliyorsun. Baban böyle kahpece vuruldu işte."

İç çekti:
"Eğer bu hadise erkekçe dövüşme neticesi olsaydı, mesele kalmazdı. Her yiğit cenk meydanında, yiğitçe dövüşürken ölmek ister. Lâkin böyle olmadı. Kalleşçe arkadan vuruldu baban."
Aykut yeniden heyecanlanmıştı.
"Selikos köpeğini tarif et bana Akça Dede!"
Dişlerinin arasından çıkan ıslık gibi bir sesle konuşuyordu. Isıra ısıra dudaklarını kanatmıştı. Bir ılıklığın çenesine doğru aktığını hissediyordu. Tıpkı babasının çenesine doğru süzülen şehadet şerbeti gibi.
"Anlat Akça Dede, Selikos'u anlat bana!"
"Dinle oğul. Bu adamdan kendini sakın. Şimdi kırk yaşlarında olmalı. Bizim zamanımızda siyah, sivri sakallı, gözünden şeytanî pırıltılar saçan bir gençti. Boyu çok uzun, vücudu şaşılacak derecede zayıftı, kuru bir değneği andırırdı. Menfaati için yapmayacağı melanet yoktur. Çok güzel kılıç kullandığı halde, daima mücadelenin dışında kalmayı tercih eder.
"Aldığım haberlere göre, şimdi Bizans'ta olması lâzım. Ama bu kat'î değil tabiî. Ne zaman, nerede bulunabileceğini kimse söyleyemez. Bir bakarsın Bizans'ta, bir bakarsın Gelibolu'da, bir de bakarsın Söğüt'e kadar gelmiş. En umulmadık yerlerde insanın karşısına çıkıverir."
Akça Dede derin bir nefes daha aldı:
"İşte böyle oğul... Babanın hikâyesi budur. İntikam hislerine kapılıp iyi yetişmeden gidersin diye şimdiye kadar söylemedim sana. Bu sır içime daima dert oldu. Her hatırlayışta daldım gittim. Artık herşeyi biliyorsun. Babanın yolunda yürümek de sana düşer. Bundan ötesine karışmam. Yalnız şunu bil, maksadına ermek istiyorsan, bir tuğ altına girmen lâzım. Bir beye sırt dayaman lâzım. Baban Orhan Beye hizmet etmişti. Umarım sen de o bayrağın altına girersin. Orhan Beyin geleceği aydınlıktır. Diğer beyliklerin hepsi sönüp gidecek veya OsmanoguUarının hakimiyetine girecekler. Sen, Osmanlılığın şanını ve babanın namını yücelteceksin. Hiçbir zaman hissî hareket etme. Hattâ eğer Osmanlılar aleyhine entrikalar çevirmeye son vermişse, Selikos'u bile affetmeni istiyorum. Çünkü Hazret-i Ali Efendimiz, bir kâfiri yüzüne tükürdüğü zaman atfetmişti. Daima Allah'a güven. O güvenilecek tek mercidir."
Aykut, dalgın dalgın yaşlı adamı dinliyordu. Çölde günlerce susuz kalmış gibi dudakları çatlamıştı. Ağzının içi, yangın yerine dönmüştü.
"Sözlerin içimi hançer gibi deliyor Akça Dede! Bütün arzularını Allah'ın izniyle gerçekleştireceğim. Din için, Allah için, bileklerimde kuvvet, damarlarımda kan tükenin-ceye kadar vuruşacağım. Selikos, entrikalarına devam ettiği müddetçe beni karşısında bulacaktı. Destur verirsen yarın yola çıkmak isterim."
"Tabiî Aykut, nasıl istersen yavrum. Seni fazla bile eğledim. Ama söz ver, o düzenbaz adamı yakaladığın yerde; hâlâ eski entrikalarında ise bir kılıç da benim için vuracaksın."
"Vuracağım Akça Dede, söz veriyorum. Babam için ve senin için ikişer kılıç vuracağım, bir değil. O şövalye bozuntusunun canını Cehenneme göndermeden bu dünyada rahat edemem. Yüreğim cayır cayır yanıyor Dede, doluyum iyice."
Akça Dede, Aykut'un ellerini tuttu. Kendine çekip, karanlıkta, muhabbetle alnından öptü.
"Kılıcını dâima Allah yolunda, zalimlere ve devletinin düşmanlarına karşı kullanacağına yemin et oğul."
Genç adam kıbleye döndü, dizleri üstüne oturarak:
"Allah adına yemin ederim ki, kılıcımı ve kuvvetimi zalimlere, dinimin ve devletimin düşmanlarına karşı kullanacağım. Dinime, devletime karşı dikilen başları kıracağım."
"Allah kılıcını keskin, bahtını açık etsin oğul. Bundan sonra sana babanın nâmını veriyorum. Nâmın Sunguroğ-lu olsun."

İhtiyar adam, artık saklamaya lüzum görmediği gözyaşlarını serbest bırakmıştı. Sarsıla sarsıla, hüngür hüngür ağlıyordu. Yıllarca içinde birikmiş olan ıztırabını döküyordu. Doyuncaya kadar ağladı. Sonra tek kelime etmeden çıkıp gitti.
Gece yarısı çoktan geçmişti. Neredeyse sabah olmak üzereydi. Horozlar durmadan ötüyor, köpekler kısa aralıklarla havlıyorlardı.
Aykut olduğu gibi yatağına uzandı. Bir müddet horoz ve köpek seslerini dinledi. Kafası boşalmış gibi geliyordu ona. Sonra bir şeyler dolmaya başladı.
Bir hayal, upuzun boyu, geniş omuzlarıyla dikildi önüne.
Peşinden sivri sakallı, kupkuru suratlı, ince uzun boylu, iskelet gibi bir şövalye hayali belirdi. Dişlerini gıcırdattı:
"Geliyorum Selikos köpeği, bekle!"
Farkında olmadan yatağından fırlamış, ayakta dikiliyordu. Dakikalar donmuş gibiydi. Hattâ zaman donmuş, beyni donmuştu.
Tekrar yatağına uzandı. Önünde hayaller, resmi geçit yapıyordu. Öylece uzun müddet kaldı. Gözkapakları giderek ağırlaştı. Nihayet derin, fakat rahatsız bir uykuya daldı.
• • •
Tatlı bir ezan sesiyle uyandığı zaman, ağzı kupkuruydu. Topu topu yarım saat uyumuştu. Kalktı. Abdest almak için dışarı çıktı. Soğuk suyu yüzüne çarpınca yepyeni bir kuvvetle dolduğunu hissetti. Birazdan tekrar odasına dönmüş. Akça Dedeyi beklemeye başlamıştı. Her zaman böyle yapardı. Abdestini aldıktan sonra yaşlı adamı bekler, beraberce cami yolunu tutarlardı. Fakat o sabah Akça Dede gecikiyordu. Sabrı taşan delikanlı odasından çıktı. Akça Dede elinde ibriği, abdest almakla meşguldü.
"Gelmeyince meraklandım da!"
"Merakın boşuna Sunguroğlu, uyuya kalmışım sadece."
Delikanlı iliklerine kadar titredi. "Sunguroğlu" babasının lâkabıydı. Akça Dede, şimdi bu lâkabı kendisi için kullanmıştı. Cevap vermedi. Dolu dolu olan gözlerini, sabahın ilk ışıkları ile ağarmaya başlayan ufka çevirdi; uzun uzun, görmeyen gözlerle baktı. Babasını ve katilini düşünüyordu. İntikam! Bir an yine bu hisle doldu içi. Ama çabucak toparlandı.
Biliyordu ki, kötü bir histi bu, kötü olduğu kadar da yakıcıydı.
Camiye bu düşünceler içinde girdi. İlâhî duygularla kalbi doldu. Bir anda dünyayı unuttu. Babasının katili Selikos'u, hattâ kendini bile unuttu. Huşu içinde safa geçti, ulvî hislerle dolu olarak tekbir aldı.
Cami dönüşü Akça Dede:
"Bugün gidecek misin, Sunguroğlu?" diye sordu.
Delikanlı tereddüt etmeden:
"Gideceğim Akça Dedem, iznin olursa. Yıllarca akıncı olmak için bekledim. Artık bir dakika bile duramam, içim yanıyor çünkü. Bu ateşle içi dolu olan bilir. Bu ateş ne yaman oluyormuş meğer?"
"Yaman olur oğul, yaman olur. Düştüğü yeri yakar, köz eder. Ama, intikam hissiyle hareket etmek, nefsin arzusuna girmek demektir. Bu his dinimizce de yasaktır. Din büyükleri, her hareketleriyle intikam hissini kötüle-mişlerdir. Gel sen bu hissi, din ve millet sevgisine çevirmeye çalış. Allah'ın dostuna dost, düşmanına düşman ol."
"Öyle olacağım Akça Dede."
"Allah senden razı olsun, Sunguroğlu. Demek ille de bugün gitmek istiyorsun? Git yavrum, mani olacak değilim. Yolcu yolunda gerektir. Bari ninene söyleyim de sana yolluk hazırlasın."
"Yok Akça Dede. Birşey istemem ben. Hiçbir şey gerekmez bana. Yiğit olan ekmeğim kendi çıkarmalı, ormanlarda avlanır, karnımı doyururum."

"Öyleyse son bir tavsiye, oğul. Kılıçla dövüşürken güneşi daima arkana almaya çalış. Sadağında her zaman birkaç yedek ok bulunsun; sıkıştığın zaman imdadına yetişir. Bir de kuşağının altında gizli bir hançer bulundurmayı unutma."
"Merak etme Akça Dede! Tavsiyelerini aynen tutacağım."
Güneş, tepelerin arkasından nazlı nazlı yükselmeye başlamıştı bile. Söğüt yeni bir güne hazırlanmak üzere bacalarını dumanlatmıştı. Akça Dedenin küçücük ahşap evi ağaçların arasından kâh kaybolup, kâh meydana çıkıyor, sanki doğan güneşten gizlenmek istiyordu.
Eve vardıklarında doğruca ahırın yolunu tuttu. Sevgili atı, sahibini görünce tatlı tatlı kişnedi.
"Nasılsın Şahin?"
Zeki hayvan âdeta sahibine naz ediyor, başını sağa sola büküp duruyordu.
"Rahat dur, gevezelik etme! Seninle çok uzaklara gideceğiz şimdi."
Birden fırtına gibi birşey ahır kapısından içeri dalıp delikanlının bacaklarına sarıldı. Ahırın içi bir anda neşeli ulumalarla dolmuştu.
"Vay yaramaz Duka! Nereden çıktın bakalım?"
Köpek, efendisini anlıyormuş gibi sokuldu. Neşeli ulumalarına devam etti.
Aykut bu iki hayvanı öylesine seviyordu ki, bunlardan hiç ayrılmak istemiyordu. Onun için Şahin ve Duka'sız hayat, yaşamaya değmezdi. Hayvanlar da sahiplerine düşkündüler. Efendilerini bulamadıkları zamanlar yetim gibi boynu bükük dururlardı. İkisi de hususi bir ihtimamla büyütülmüş, nadir hayvanlardandı. Şahin, rengi beyaza kaçan tüyleri ile cins bir attı. Uzun bacakları koşarken bir yay gibi gerilir, ince beli büküldükçe bükülürdü. Ne kadar koşsa yorgunluk alâmeti göstermez, üstüne yeni binilmiş gibi kuvvetli dururdu.
Duka, hakiki bir kurt köpeği idi. Onu bir kurttan ayırmaya imkân yoktu. Bir ıslıkla sahibine koşar, bir kelime ile itaat ederdi. Akça Dede bu işe hayret eder "Fesübha-nallah! Şu hayvanlardaki zekâ aklımı karıştırıyor," diyerek başını sallardı.
Duka, Şahin ve Aykut... Birbirlerinden ayrılamayan üç ahbap. Üçü de ahırda buluşmuşlardı. Aykut konuşuyor, hayvanlar da hareketleriyle tepki gösteriyorlardı.
"Yaramazlık etmesene Duka. Bak, Şahin ne kadar uslu duruyor."
Kurt köpeği utanmış gibi sustu. Ters ters ata baktı.
Delikanlı bir yandan atını eğerliyor, bir yandan da hayvanla konuşmasına devam ediyordu:
"Sana uzun yollar görünüyor Şahin'im. Artık kader birliği yapıyoruz üçümüz. Gayri buralarda eğleşmek yaraşmaz bize. Babamızı Selikos denen bir itin kahpece arkadan okladığmı öğrendik. Onu bulup işlediği cinayetin hesabım sorsak gerektir. Doğru Bursa'ya gideceğiz. Orhan Gazi'nin sancağı altına girip Allah yolunda gaza edeceğiz. Sunguroğlu namım yaşatacağız. Üçümüz bir olup küffâr üstüne akacağız."
Atının yelesini okşadı, gözlerinden öptü:
"Buna hazır mısın yavrum?"
At, sahibinin tatlı sözlerinden çok memnun olduğunu belirtmek için neşeli neşeli kişnedi. Ön ayakları ile eşindi. Delikanlı köpeğine döndü.
"Sen de hazır mısın Duka?"
Duka kendisine hitap edildiğini görünce arka ayaklan üstüne dikildi. Genizden gelen birkaç neşeli hırıltıyla karşılık verdi.
Aykut'un gözleri dolmuştu.
"Cesur, sadık hayvanlarım benim," diye ikisinin de başını okşadı. Sonra atın eğerini vurdu.

Eve döndüğünde kahvaltı hazırdı. Hayretle etrafına baktı. İlk defa bu evde, bu kadar erkenden kahvaltı hazır oluyordu.
"Bu ne acele böyle nine? Daha kuşluk olmadan sofrayı kurmuşsunuz?"
Yaşlı kadın, yanağını ıslatan gözyaşlarını yemenisinin ucu ile sildi:
"Demek bizi bırakıyorsun yavrum; gidiyorsun öyle mi?"

"Yok Hatun nine, ağlama! Dinime, milletime hizmete gidiyorum. Siz ağlarsanız ben nasıl giderim?"
İhtiyar kadın, dimdik durdu, bütün gayretlerine rağmen ağlamaktan kendini alamıyordu. Titreyen dudaklarından hıçkırığı andıran kelimeler döküldü:
"Seni kendi öz evlâdım gibi sevdim ve büyüttüm yavrum. Şimdi gitme zamanın geldi. Yiğit olana evde oturmak yaraşmaz; cenge gitsen gerektir. İşte artık ağlamıyorum ve seninle övünüyorum."
Nilüfer saklandığı kapı aralığından çıkarak Aykut'a baktı.
"Aykut ağam, gitme ne olur! Bizimle kal."
Hüngür hüngür ağlıyordu. Delikanlının da gözleri ya-şaracaktı neredeyse. Sesinin titrememesine dikkat ederek:
"Ağlama Nilüfer," dedi. "Kader bu, önüne geçilemiyor. Ben de sizden ayrılmak istemezdim, ama ne yaparsın, aşılacak dağlar var! Bize o dağları aşmak göründü. Hadi ağlama artık; gel yemek yiyelim."
Nilüfer, kendini ne kadar gülmeye zorladıysa da beceremedi. Islak yanaklarında derin bir keder izi belirdi, o kadar.
Hep beraber sofraya oturdular. Sofrada hemen hemen hiç kimse konuşmuyordu. Arasıra sessizce sofraya damlayan bir gözyaşı, içli, derinden alınan bir nefes...
Kahvaltının ortalarına doğru Nilüferin hıçkırarak sofradan kalktığını görünce şaşırdılar. Zavallıcık, çocukluk arkadaşım kaybetmeye razı olamıyordu. Aykut'a çok bağlıydı. On üç yaşında idi, ama onsuz nasıl yaşayacağını bilemiyordu.
Şimdiden ayrılık duygusu aralarına buzdan bir duvar gibi örülmüştü. Nilüfer kız, bunu düşününce sessiz sadâsız akıttığı gözyaşlarına artık hâkim olamamış, derin ıztırabı, bir hıçkırık halinde taşmış ve sofradan kalkmak zorunda kalmıştı.
Hiçbiri birşey söylemedi. Yalnız yaşlı kadın, birkaç kere nemli gözlerini Aykut'un gözlerine dikti. Ve bu gözlerde kızma karşı lakayt olmayan pırıltılar görüp memnun oldu.
Akça Dede ile Hatun nine kahvaltıyı uzatmak için ne kadar gayret ettilerse de, yine çabuk bitti. Dua edip sofradan kalktılar. Aykut, kimseye birşey söylemeden doğruca odasına gitti. Daha birkaç ay önce Akça Dedesinin yaptırdığı akıncı elbiselerini duvardaki çividen indirip alelacele giydi. Şöyle bir baktı üstüne başına. Kim bilir bu elbiseler, kaç yıl cenk meydanlarında vücudunu saracaktı? Belki de cenk meydanına erişemeden babası gibi arkadan atılan bir okla şehadet şerbetini içecekti. O zaman yine bu elbiseler kefeni olacaktı.
"Boş ver!" dedi kendi kendine. "Alnımıza ne yazılıysa o olur. Bize yaraşan da cenk yolunda ölmektir."
Babasının yadigârı enli palayı beline taktı. Gümüş kabzalı hançeri kuşağının arasına soktu. Sadağını okla doldurduktan sonra, çaprazlama omuzuna astı. Kolunun her yukarı kalkışında elbisesinin koltuk altlarına dikilmiş akıncı kanatları açılıyor, genç adama av peşinde uçan bir atmaca görünüşü veriyordu.
Son olarak etrafına bir kere daha göz gezdirdi. Belki bir daha hiç göremeyeceği bu odayı, beynine nakşetmek ister gibi dikkat ve hararetle baktı. Sonra fırlayıp çıktı. Nilüfer hâlâ hıçkırıyor, annesi gözyaşlarını siliyordu. Akça Dede ise eşikte oturmuş, elinde kısa bir değnek, yumuşak toprağa kalın çizgiler çekmekle meşguldü. Aykut'u akıncı elbiseleri içinde, pür silâh karşısında görünce dayanamadı:
"Hay yiğidim hay! Analar ne yiğitler dünyaya getiriyor!"
Yerinden kalktı. Omuzlarından kavrayıp sarstı:
"Baksana hatun! Buncağız delikanlıya ağlanır mı? Yüz tane olsa yüzünü de cenk meydanlarına göndersem gam yemem. Hay bahadırlar bahadırı koca Sunguroğlu! Verdiğim emekler helâl, yolun açık olsun!"
"Sağol Akça Dedem, ver elini öpeyim."

"Yok oğul, gel bir kucaklayayım seni. Bahadırlar böyle kucaklaşır."
Delikanlıyı kendine çekti. Kuvvetle birbirlerine sarıldılar. Biri genç, biri yaşlı iki yiğit aynı ideali, aynı duyguyu, aynı ülküyü kucaklar gibi kucaklaştı.
"Berhudar ol oğul. Sana bir name vereceğim. Bunu Bursa'ya götür, Turgut Alp'a ver. Benden selâm söyle. Beraber nice cenklerde pala vurduk. Yiğit kişidir. Babanın da iyi arkadaşı idi. Sana yol göstermesini söyle."
Delikanlı, ihtiyarın porsumuş ellerinden, muşambaya sarılı mektubu alıp koynuna soktu.
"Meraklanma Akça Dede. Bütün öğütlerini tutacağım. Bana çok şey verdin. Hiçbir zaman unutmayacağım. Şimdi hoşçakalın. Allah yardımcınız olsun."
Yaşlı adam Aykut'u bırakmadı. Kollarından çekerek diz çöktürdü. Kılıcını omuzuna koyarak:
"Bir kere daha tekrarlıyorum. Bundan sonra rahmetli babanın namıyla anılacaksın. Sunguroğlu adını kullanacaksın. Gün gelecek bu isim serhadlerde bir bayrak gibi açılacak, gün gelecek yetimler, garipler bu ismi kurtuluş meleği olarak görecekler. Gün gelecek küffar, rüyalarında bu adı işitip titreyecek. Babanın nâmını yükseltecek, nefsini alçaltacaksm. Nefsine uyduğun gün, hiç olup gidersin. Dinin, devletin ve milletin için dövüşeceğine, icap ederse bu yolda öleceğine bir kere daha yemin etmeni istiyorum."
Sunguroğlu gözlerini yere indirdi.
"Yemin ediyorum," diye fısıldadı.
"Tamam oğul, arük gidebilirsin."
Delikanlı destur alır almaz fırladı. Hatun nine ve Nilüferle helâllaştı. Sonra bir sıçrayışta Şahin'in sırtına atladı. Sadık kurt köpeği Düka'yı ensesinden tuttuğu gibi aün terkesine oturttu.
"Kusura bakma Nilüfer. Köpeği de alıyorum. Zavallı bensiz yapamaz."
Nilüfer, yemenisinin yeniyle gözlerini silerek:
"Ya biz ağam, biz sensiz nasıl yaparız?" diye inledi.
Genç adam cevap vermedi. Ağaçların tepesine kadar çıkmış olan güneşe baktı. Bir hayli yükselmişti. Sonra gözlerini ufka çevirdi; bilmediği, bilemediği meçhul istikametlere daldı bir müddet. Yavaş yavaş bacaklarını kıstı. Atını hafifçe tepikledi.
"Haydi bakalım Şahin, gidiyoruz!"
Son bir defa daha dönüp geride bıraktıklarına baktı. Üçünün de gözleri nemli, dudakları titrek, elleri önlerinde kavuşmuş, bekliyorlardı. Gözlerini ağır ağır gerilere kaydırdı. Hayatının en tatlı, en tasasız yıllarını geçirmiş olduğu tek katlı küçücük ev, sanki gözyaşı döküyormuş gibi geldi ona. Bir an geri dönmek arzusuyla doldu içi. Fakat atından aşağı inmek yerine, sert bir tepik vurdu. Sahibinden böyle birse}' beklemeyen at, birden sersemledi, sonra acı acı kişneyerek ileri atıldı.
"Allahaısmarladık Akça Dede, hoşçakalın Hatun nine, Nilüfer, hoşçakalın!"
Arkada üç kişi kederle ellerini havaya kaldırdılar.
"Allah yolunu açık etsin, Sunguroğlu," diye bağırdılar.
At tekrar kişnedi. Köpek acı acı uludu. Akça Dede, artık tutmaya lüzum görmediği gözyaşlarını serbest bıraktı. Tekrar hararetle ellerini salladı.
"Allah selâmet versin yiğidim, Allah kılıcını keskin etsin Sunguroğlum!"
Nilüfer'in genzine birşey tıkanmıştı sanki, konuşamı-yordu. Küçüklüğünden beri peşinden ayrılmadığı delikanlıyı ne kadar çok sevdiğini bu ayrılıkla daha iyi anlıyordu. Ayrılık acısını ilk defa tadıyor, "ölüm gibi" olduğunu düşünüyordu. Bir taşın üstüne çöktü. Gözyaşları toprağı oyan pınar gibi, yanaklarında iz iz aktı. Gözyaşlarını yumuşak toprağa içirdi içirdi. İsmin sırrını okşamak ister gibi:
"Sunguroğlu," diye inledi. "Sunguroğlu," diye tekrarladı. Dağlar, taşlar kendisiyle birlikte bu ismi söylüyormuş gibi geldi Nilüfer'e.

Atı ile beraber ufukta silindikçe, ismi yeryüzünü kaplıyordu âdeta. Sunguroğlu her tarafa dolmuş herşey şimdiden bu ismi haykırır olmuştu:
"Sunguroğlu!.. Sunguroğlu!.. Sunguroğlu!.."

İKİNCİ BOLUM

Hanın için adetâ karanlıktı. Koca salonu sadece iki mumlu bir şamdan ve ocakta, cayır cayır yanan ateşin alevleri aydınlatıyordu.
Bazan uzayıp bazan kısalan alevlerden kirli duvarlarda tuhaf şekiller oynaşıyordu.
Dışarıda esen rüzgârın kesik ıslığı ve gök gürlemeleri, zaman zaman konuşanları susturuyor, bütün odaya fırtınanın uğultusu hâkim oluyordu. Yirmi kişinin rahatça yatabileceği genişlikte olan bu odanın sağ köşesinde bir mutfak ve mutfağın yanında ikinci kata çıkmak için merdivenlere açılan büyük bir kapı vardı. Odanın tavanı ahşaptı. Tam ortasına alçıdan büyük bir kabartma yerleştirilmişti. İnsana her an düşecekmiş intibaını veren koca oyma alçı, her halde han odasına azamet vermesi için bir akıllı tarafından düşünülmüş olacaktı.
Hancı, babacan bir Türkmendi. Çoğu hancılar gibi göbeği kendinden iki karış ilerde yürürdü. Kat kat gerdanı, pırıl pırıl yanan küçük gözleri vardı. Rum, Türk ayırımı yapmaz, hanına kim inerse insin iltifat ederdi.
Odanın bir köşesinde, kış boyu gürül gürül yanan büyük bir ocak vardı. Yorgun yolcular, burada yanan ateşin önüne uzanır, saatlerce sohbet ederlerdi.
Altı kişi, ayaklarını ateşe doğru uzatmış, gürültülü bir şekilde konuşuyorlardı. Her sözün sonunda bir kahkaha yükseliyordu. Kıyafetlerinden Osmanlı olmadıkları ilk bakışta belli oluyordu. İkisinin üzerinde Bizans'ta giyilen cinsten elbiseler vardı. Diğer dördü ise adi birer eşkiya kıyafetinde idiler. Bunları gören, Rum eşkiyası olduklarına derhal hükmederdi. Gocuklarının altından fırlamış gibi çıkan kocaman başları ve şüpheli bakışları, bir de yüzlerindeki meymenetsiz ifade, eşkıyalıklarını açıkça ilân ediyordu.
İçlerinden en iri yapılı olanı yayvan ağzını daha da yayvanlaştırarak bağırdı:
"Hancı! Neredesin koca göbek? Çabuk sofrayı hazırla!"
İhtiyar hancı fırlak göbeğini tutarak paytak paytak önlerine yürüdü.
"Başüstüne, beyzadem. Şimdi hazırlarım, efendim."
"Defol, gözüm görmesin pis herif! Biraz daha gecikirsen koca göbeğinin içindekileri boşaltırım."
Hancı, göbeğinin müsaadesi nisbetinde koşarak mutfağa doğru giderken, arkasından kahkahalarla güldüler. Biri:

"Şu herifin koca göbeğini deşeceğim geliyor," diye söylendi.
Bir başkası kırçıl sakallarını kaşıyarak:
"O da olur be efendi Vasilis, üzme tatlı canını. Nasılsa pek yakında Osmanlıların canına okuyacağız."
"Hattâ Orhan Beyin bile! Başımıza az mı belâ getirdi? Bunca tekfur kalesini aldı. Bizi de süründüren odur."
Pos bıyıklı olanı yayvan yayvan güldü:
"Ne sürünmesi be Eftimyadis? Bu sürünmekse, hayatım boyunca sürünmeye razıyım. Kalede daha mı iyi olacaktık sanki? Hiç değilse başımıza buyruğuz. Parsayı vurup beye götüreceğimiz yerde kendimiz yiyoruz. Türkmen köylerinden iyi iş çıkıyor doğrusu. Herifler kazanıyor biz söğüşlüyoruz."
"Doğru söylüyorsun ya, şu kış günleri yola düşmek derdi olmasa. Bazan hayatımdan bıkıyorum, ölümü bile düşündüğüm oluyor."

Beriki bir kahkaha daha salıverdi:
"Hadi oradan! Ölümü düşünmek için daha çok gençsin. Hayatın nice tatlı tarafları var, onları düşün. Hele Narkos da gelsin. Hava biraz açar açmaz çapula çıkarız. O zamana kadar biriktirsin enayiler. Sonunda bizim kursağımıza girecek."
Vasilis diye hitap edilen ve otoriter sesinden şef olduğu anlaşılan yarma, çarpık ağzını koca bir mağara gibi açarak esnedi. Sonra uykulu bir sesle:
"Narkos ve çetesi hâlâ gelmedi. Yolunu mu şaşırmış ola acaba? Yoksa bu gece burada buluşacağımızı unuttu mu?"
"Gelir be efendi Vasilis! Narkos derler ona, şeytana külahını ters giydirir."
Bu ocak başında keyif çatan altı adam İznik'in fethi ile başıbozuk kalmış ve eşkiyalığa başlamış kılıç artıklarıydı. Fırsat buldukça Türk köylerine saldırır, kırıp geçirirlerdi. Şimdi handa Narkos eşkiyası ile adamlarını bekliyorlardı. Arkadaşları gelecek ve hava açar açmaz köylere saldırmaya Çıkacaklardı.
Çete reisi, Vasilis tam bir zindan kaçağı idi. Çok kuvvetli, çok gaddar bir adamdı. Buna rağmen göründüğü kadar cesur değildi. Kuvvet görünce siner, âcize karşı aslan kesilirdi.
"Hancı, nerede kaldın koca şişko? Açlıktan öldürecek misin bizi be?"
Vasilis, hancıyı korkutmak için mahsus bağırıyor, ağzına geleni söylüyordu. Hancı ise titreye titreye her istenileni yetiştirmeye koşuyordu. Bir an evvel çıkıp gitmeleri için de Allah'a dua ediyordu.
Vasilis'in öfkeli sesini duyunca iliklerine kadar titredi.
"Geliyorum efendim, geliyorum."
Elinde sahanlar olduğu halde mutfak kapısından çıktı. Peşinde on iki yaşındaki oğlu da vardı. Birlikte altı eş-kiyanın önüne vardılar. Sahanları yere dizdiler.
"Yemeğiniz hazır beyzadelerim, şanınıza lâyık değil, ama kusura bakmayınız. İhtiyarlık, eskisi gibi iyi pişire-miyorum."
Sözü bitmeden ağzının ortasına bir şaplak indi.
"Defol mendebur herif!" diye gürledi Vasilis. "Ne dırla-nıp duruyorsun? Hadi yallah!"
Kıçına da bir tekme yapıştırdı. Zavallıcık iltifat beklerken hakaret ve kötekle karşılaşınca afallamış, korkudan ayakları dolaşmış, birkaç adım sonra yere kapaklanmıştı. Yine de hızla doğrulup mutfağa daldı.
Hancının oğlu ise çakılmış gibi kımıldamadan duruyordu. Babasını tokatlayanı hiddetle, nefretle süzüyordu. Çocuğun bakışlarından sıkılan Vasilis, hırsla bağırdı:
"Ne bakıyorsun enik? Ağzının üstüne şaplağı yemeden defol bakalım!"
Çocuk nefret dolu bir bakış daha fırlattıktan sonra yaşından beklenmeyen bir kinle dişlerini sıkarak uzaklaştı.
Tam yemeğe başlamak üzere iken kapının şiddetle yumruklandığını duyup durdular. Başlar gayr-i ihtiyari kapıya çevrildi. Hancı içinden:
"Eyvah! Arkadaşları gelmiştir," diye yakınırken, Vasi-lis:
"Narkos gelmiştir, çabuk şiş göbek kapıyı aç!" diye bağırdı.
Hancı paytak yürüyüşüyle kapıya gitti. Salınarak gidişini gören çapulcular, yine yüksek perdeden gülmeye başladılar.
Kapı bir kere daha şiddetle sarsıldı. Rüzgârın ıslığına karışan boğuk bir ses duyuldu.
"Açın şunu be!"
Hancı kol demirini çekti. Kapı aralanır aralanmaz yıldırım gibi birşey, hancının bacaklarına çarptı.
"Tu... tu!.." diye bağırdı, korkuyla. İçeri dalan kurt köpeği bir an durup etrafına baktı. Ocak başında oturanları görünce gözlerini kıstı. Kuyruğunu iki bacağı arasına sıkıştırarak atılmaya hazır bir vaziyet aldı. Eşkiyalar şaşkınlıktan bakıştılar.

Onlar bakışır, hancı korkusundan tiril tiril titrerken, eşikte uzun boylu biri belirdi. Hancı yine sıçradı:
"Tu... tu... tu!.."
Gür bir ses duyuldu:
"Üstüme tükürmekten vazgeç hancıbaşı. Ne cinim, ne de peri. Korkmasana!"
Hancı ellerini uğuştura uğuştura yaklaştı. Bir yandan da kurt sandığı Düka'ya bakıyordu.
"Affet yiğitim, birden içeri kurt dalınca korktum da!"
Yeni gelen adam, delici bakışlarını yıldırım süratiyle odada gezdirdi. Sol eli kuşağının içinde, sağ eli de kılıcının hizasında duruyordu. Tolgasının altından fışkıran uzun sarı saçları omuzlarına dökülmüş, ıslak burma bıyıkları dudaklarından taşıp ağzını örtmüştü.
Elinin tersiyle bıyıklarını sıvazlarken, bir yandan da hancının şaşkınlığına gülüyordu.
"Neyse, sen şu atıma bakıver. Bu arada Duka ile bende kurulanalım. Dışarısı o kadar soğuk ki!"
Yabancının üstündeki akıncı elbiselerinden ve yiğit duruşundan alelade bir adam olmadığına kani olan han-cıbaşı, bir kere daha özür dileyerek kapıya koştu.
"Atıma iyi bak hancıbaşı, bol para veririm."
Para lâfını duyan çapulcular birbirlerine bakıp göz kırptılar. Bu göz kırpmalar ve manâlı bakışlar akıncının gözünden kaçmamıştı. Hiçbir şeyi umursamaz bir tavırla ağır ağır ocağa doğru ilerledi. Doğruca ateşin yanına gitti, sırtını alevlere uzatmış zevkle kurulanan köpeğinin yanına oturdu.
"Nasılsın Duka? Nihayet sıcak bir yer bulduk."
Duka sahibine teşekkür eden bakışlarla baktı. Tatlı tatlı esnedi.
Çapulcular, para kokusunu alır almaz, yemeklerini unutmuşlardı. Karşılarındaki adamın kıyafetinden gerçi bir serhad yiğidi olduğunu anlamış ve ilk anda yalnız olmadığı düşüncesine kapılıp saklanmak için delik aramışlardı, ama sonra yabancının tek başına geldiğini anlayınca sevinmişlerdi.
Alçak sesle bir şeyler konuştular. Mevcudiyetlerinden habersizmiş gibi davranan ve köpeği ile oynaşan akıncı yiğidini, gözlerine kestirmiş, bu karlı havada ayaklarına kadar gelen kısmeti tepmemeye karar vermişlerdi.
Haydutların reisi Vasilis, genç akıncıya takılmak için ayağa kalktı.
Yabancı, üzerine doğru gelen gölgeyi farketmişti. Fakat ehemmiyet vermiyordu. Bir bakışta altı Rumun eşkıya olduğunu anlamış, bir belâ çıkacağını tahmin etmişti. Umursamaz görünerek beklemeye başladı.
"Hey delikanlı! Burası insanlar içindir, at şu iti dışarı."
Ağır ağır başını çevirip konuşan adama baktı. Vasi-lis'ti bu. Bir eli kılıcında, kirli dişlerini göstererek pis pis gülüyordu. Kırçıl sakalı, fırlak çenesi ve küt burnu ile tam bir gorile benziyordu.
Akıncı hiç aldırmadı. Başını tekrar çevirdi ve gözlerini Vasilis'e diken Düka'ya tatlı tatlı gülümsedi.
Vasilis, kendisine ehemmiyet verilmemesini hazmedemediği için, daha yüksek sesle tekrarladı:
"Hey yabancı sana söylüyorum! Sözlerimi tekrarlatmadan şu iti dışarı at; yoksa ben ikinizi birden atacağım."
Delikanlı süratle başını çevirdi. Burma bıyıklarına belli belirsiz bir el attı. Hafif, istihza dolu bîr sesle cevap verdi:
"Hay hay efendim, ama önce siz buyurun!"
Vasilis, hızla elini kılıcına attı. Adamlarının önünde uğradığı hakareti hazmedemezdi.
"Vay, bana ha! Bana it dedin sen!"
"Sana ve yedi ceddine, hem köpeklerin affına sığınarak."

Vasilis kılıcını çekmişti. Çirkin yüzünü daha da çir-kinleştiren bir gülüşle güldü.
"Ölüm fermanını kendin imzaladın yabancı, hakaretini hayatınla ödeyeceksin."
Akıncının sakin duruşu Vasilisi kudurtuyordu.
"Osmanlı uğrusu, geberteceğim seni! Derini yüzeceğim, işkembeni deşeceğim!"
"Hadi oradan işkembeci sen de!"
Son söz Vasilis'i tamamen çileden çıkarmaya kâfi geldi. Ağzından köpükler saçıyordu. Kuduz bir köpek gibi hırlayarak atıldı.
"Davran, uğru soyu!"
Bir adımda akıncının yanına ulaştı. Ulaşmasıyla iki sert tokadın yanaklarında patlaması da bir oldu.
Vasilis acı ile böğürdü. Vurmak için kalkan kılıcı, hâlâ şaşkınlıkla havada duruyor, patlıyan dudağından döşemeye kan damlıyordu.
Şaşkınlığı geçer geçmez yeniden saldırdı. Akıncı böyle bir hücumu beklediği için hazır bulunuyordu. Birden kenara sıçradı. Hamle boşa gitmişti. Bu, Vasilis'in daha da kudurmasına sebep oldu. Kızdıkça hamleleri sıklaşıyor, hırsından alabildiğine kılıç sallıyordu.
"Geberteceğim, kanını içeceğim it soyu."
"Hadi oradan Bizans azması domuz!"
Vasilis'in adamları yerlerinden doğrulmuş, hayretle kavgayı seyrediyorlardı. İçlerinden biri:
"Yaman adam," dedi. "Bizimkinin hali kötü."
Öbürü de aynı fikirdeydi:
"Hiç böyle dövüşen birini görmemiştim şimdiye kadar."
"Ama bizim reis de kolay yutulacak lokma değildir. Aramızda en iyi kılıç kullanan odur. Ben reisin kazanacağına inanıyorum."
Rumların kumarbazlıkları tutmuştu. Hemen orada, bahse tutuştular.
"Ben yabancının üzerine üç altın oynuyorum."
"Ben de reisin üzerine oynuyorum, kabul mü?"
"Kabul!"
"Benden de kabul!"
Vasilis güç duruma düşmüştü. Arkadaşlarının müdahale etmelerini candan arzuluyor, fakat yiğitliği elden bırakmamak için birşey söylemiyordu.
"Hadi kara karga, saldır bakalım; hadi gel!"
"Gebereceksin yaban domuzu, canına okuyacağım senin."
Ağzından salyalar akıtarak saldırıyor, her defasında kılıcı boşlukta bir daire çiziyor, fakat bir türlü isabet etti-remiyordu. Boşa giden her hamlenin ardından gelen yabancının alaycı sesi, Vasilis'i çıldırtıyordu.
"Hah! Gene ıskaladın Bizans köpeği."
Genç akıncının hâlâ kılıç çekmeden reisleriyle dövüşmesi eşkiyalarm akıllarını başlarından almıştı.
Her an isabet almasını beklerken, hamlelerden kolaylıkla sıyrıldığını görüyor, dehşetle irileşmiş gözlerini üstünden ayıramıyorlardı.
Vasilis sık sık solumaya başlamıştı. Şiş göbeği bundan fazla mücadeleye mani idi. Âdeta nefes almakta güçlük çekiyordu.
Delikanlı ise hasmıyla durmadan alay ediyor, maneviyatını kırıyordu.
"Ne o palikarya, şiştin galiba! Şimdi hamle sırası bende pis herif, mukayyet ol!"
Sözünü bitirmesiyle Vasilisin kasıklarına doğru kuvvetli bir tekme sallaması bir oldu. Vasilis böğürerek iki büklüm olurken, kılıcı da elinden fırlamış, iki, üç adım ötede yere saplanmıştı. Duyduğu acıdan döşeme üstünde fırıldak gibi dönüyordu. Akıncı bir fırsatını bulup düşmanının çenesine de sert bir yumruk çaktı. Peşinden iki kuvvetli yumruk daha oturttu.

Vasilis, sırtüstü döşemeye çakıldı. Merakla mücadeleyi seyreden adamları dehşetle gerilediler. Hancı küçük oğluna belli belirsiz bir göz işareti yaptı.
"Köpekler, ne duruyorsunuz, saldırsanıza!"
Vasilis kırık dişlerinin arasından çıkan boğuk bir sesle adamlarına emrediyordu:
"Gebertin domuzu, atılın üstüne!"
Sözünü bitirmeye fırsat kalmadan ağzına bir tekme daha yedi. Kalan dişleri de gitti. Ağzı kanla doldu.
"Koca maymun, daha devam edeyim mi?"
Akıncının suali boşa gitti. Vasilis'in cevap verecek hali yoktu. Mütemadiyen böğürüyor, içinde ne var ne yok boşaltıyordu.
Vasilis'in adamları, olanlara bir türlü akıl erdiremiyor-lardı. Yabancının, kılıç çekmeden reislerini mağlûp etmesi, kafalarına sığmıyordu. Bahse tutuşanlar bahislerini unutmuş, büyülenmiş gibi delikanlıya bakıyorlardı. Vasilis'in en sadık adamı olarak bilinen Eftimyadis'in sesi diğerlerini bu şaşkınlıktan uyandırdı:
"Ne duruyoruz! Çekin kılıçlarınızı!"
Deminden beri gözlerini adamlardan ayırmayan Duka, ellerin kılıçlara gittiğini görür görmez şimşek gibi sahibinin önüne atlamıştı. Ateş saçan gözlerle hasımlarına bakıyor, kızgınlıkla hırlıyordu. Açık ağzından sivri azı dişleri meydana çıkmıştı.
Adamların cesareti birdenbire söndü. Kabuklarında büzüldüler.
Akıncı, eli kılıcının kabzasında, bacaklarını germiş dimdik duruyor, en küçük hareketlerini bile kaçırmıyor-du.
Sert bir sesle emretti:
"Artık şakalaşmak yeter! Alın şu uğursuz herifi ve defolun gidin buradan."
Bir eliyle kılıcının gümüş kakmalı sapını okşuyor, öbürüyle kapıyı gösteriyordu. Hancı, kapı ağzında idi. Elleri önünde, hayretten faltaşı gibi açılmış gözlerini fıldır fıldır akıncının üstünde dolaştırıyordu.
Oğlu ise daha iyi görebilmek için ortadaki masanın üstüne çıkmıştı. Biraz önce babasını tokatlayan haydu-tun halini zevkle seyrediyordu.
"Hâlâ burada mısınız? Defolun dedim! Arkadan adam hançerlemekten, mazlumları ezmekten, garipleri soymaktan başka işe yaramazsınız köpekler!"
Birden birşey oldu. Nasılsa cesaretlenen Eftimyadis adlı çapulcu kılıcını çekerek:
"Atılın!" diye bağırdı ve akıncının üstüne hamle etti.
Fakat atılmaya hazır vaziyette bekleyen Duka'yi geçemedi. Sadık köpek, ok gibi fırlayıp gırtlağına yapıştığı gibi, onu yere yıktı. Yırtılan boğazından sadece hırıltılar çıkıyordu.
Olan olmuş, sihir de bozulmuştu. Bir kere kılıçlar çekilmişti. Haydutlar hep birden akıncının üstüne çullandılar. Genç adam bir adım gerileyerek kılıcını çekti. Enli kılıç bir oyuncak gibi elinde duruyor, alevlerin titrek ışığından yer yer kırık çizgilerle parlıyordu.
"Gelin bakalım it sürüsü! Tatlı sözden anlamıyorsunuz, bildiğiniz lisandan konuşalım bari."
Müthiş bir boğuşma başlamıştı. Delikanlı arkasını duvara vermiş, önüne gelen ilk haydutla tutuşmuştu. Büyük bir maharetle kılıç kullandığı ilk bakışta anlaşılıyordu. Âdeta elinde ağır bir kılıç değil de, incecik bir değnek tutuyordu. Değnek sallar gibi süratle oynatıyor, bütün hamleleri neticesiz bırakmaya muvaffak oluyordu.
Baba yadigârı kılıç, bir kere daha kınından çıkmış, Akça Dedeye verilen söz, bir kere daha tutulmuştu. Sunguroğlu namıyla anılan Aykut Bey, Söğüt'ten ayrıldığının beşinci yılında bir han odasının yarı karanlığı içinde bir kere daha zalimlere karşı dövüşüyordu.
Evet, bu yiğidin bir sabah güneşi ile birlikte ardında üç çift yaşlı göz bırakarak Söğüt'ten ayrılmasının üstünden tam beş koca yıl geçmişti. Bu zaman içinde genç adam, kâh Bursa'da kendisini çok seven Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşanın yanında, kâh İzmit'te, kâh Samandıra'da bulunmuş, bütün cenklere iştirak etmiş. Orhan Gazi'nin iltifatına mazhar olmuştu.

Babasının hizmetleri unutulmuş değildi. Beylerin çoğu, vaktiyle Sungur Alp'e gösterdikleri hürmeti ve muhabbeti şimdi oğluna gösteriyorlardı.
Yıllar onu cenk meydanlarında, serhad boylarında pi-şirmiş, cesareti, atılganlığı ile birlikte kılıç kalkan oyunlarını da ilerletmişti. Zaman zaman Bizans eşkiyalarıyla karşılaşıyor, aralarına korku ve dehşet salıyordu.
Duka ve Şahin de sahipleriyle birlikte tecrübelerini ilerletmişler, mükemmel savaş hayvanları olmuşlardı. Bazı cenklerde Şahin çifteleriyle iş görüyor, Duka fırsat bulur bulmaz hasmının gırtlağına atılıyordu.
Sunguroğlu, son olarak Şehzade Süleyman Paşa ile birlikte Dimetoka'da Sırp ve Bulgar kâfirleriyle dövüşmüş, emrine verilen yüz akıncıyı maharetle sevketmiş, zaferde en büyük rolü oynamıştı. Bu yararlılığından dolayı, Süleyman Paşa, boynundaki gümüş mahfazalı muskayı çıkararak Sunguroğlu'nun boynuna takmıştı.
"Akıncı dediğin muskasız olmaz, sana beni hatırlatacak bir hatıra olsun bu," diyerek sırtını sıvazlamış, dualar etmişti.
Bursa'ya döner dönmez, Sunguroğlu, bir an bile beklemeden "ver elini serhat boyları" diyerek, kış kıyamette yola düşmüştü. Yolda hava gittikçe bozmuş, bir sığmak ararken, bu hana rastlamıştı.
Hana gelmişti, ama gelir gelmez de başı belâya girmişti.
Erkekçe dövüşerek akıncıyı haklayamayacaklarını anlayan çapulcular, hep birlikte harekete geçmişlerdi. Duka, Eftimyadis'in işini bitirdikten sonra, tekrar saldırmak için müsait bir fırsat kolluyordu. Nihayet fırsatı bulunca atıldı. Eşkiyalardan biri daha böğürerek yere yıkıldı. Can havliyle:
"Pis köpek," diyebildi. Sonra bir hırıltı çıktı gırtlağından, o kadar.
"Yeter Duka! Diğerlerini bana bırak."
Duka, sahibinin isteğine uyarak geri çekildi. Arka ayaklarını büküp ateşin önüne çömeldi ve efendisinin başaracağından emin, keyifle kavgayı seyretmeye koyuldu.
Haydutlar artık kurtuluş ümitlerini kaybetmişler, tek çıkar yol olarak gördükleri mücadeleyi lehlerine neticelendirmek için can havliyle dövüşmeye girmişlerdi.
"Size güzellikle defolun dedim. Ama bunu anlamadınız. Eh, günah benden gitti bu durumda!"
Büyük oda cenk meydanına dönmüştü. Kılıç şakırtıları, bağırtılar birbirine karışıyor, zaman zaman şiddetli gök gürlemesi ve ıslıklayan rüzgâr sesini bile bastırıyordu.
"Şeytan soyu gebereceksin!"
"Hadi hadi, palavracılar kralı. Vur da görelim!"
Akıncının her sözü, rakiplerinin üstünde şok tesiri yapıyor, âdeta kudurtuyordu.
"Derine saman dolduracağım pis herif."
"Amma da atıyorsun ha! Karşınızda müdafaasız bir zavallı bulunca arslan kesilirsiniz encikler. Şimdi gösterin bakalım marifetinizi."
Akıncı, üç haydutla çok rahat dövüşüyor, kedinin fare ile oynaması gibi, onlarla oynuyordu. Hamlelerinin boşa gittiğini gören eşkiyalar, kızdıkça kızıyor, bu kızgınlıkla usulsüz, kaidesiz saldırıyorlar, fakat bir netice alamıyor-lardı. Yorulmaya da başlamışlardı. Sık sık soluyor, ohlayıp pohluyorlardı.
Fakat genç akıncıda hiçbir yorgunluk alâmeti mevcut değildi. Dövüşe yeni başlamış gibi zinde ve hareketli görünüyordu.
Bütün hamleleri boşa çıkarıyor, fakat nedense saldırmıyor, sadece müdafaada kalıyordu. Hancı herşeyi unutmuş, hayretler içinde mücadeleye dalmış, gitmişti.
Zaman zaman heyecanını yenemiyor:
"Vur yiğidim, vur bahadırım!" diye bağırarak yerinde zıplıyordu.
Biraz sonra haydutlar iyice yorulmuşlardı. Bitkinlikleri yüz ifadelerinden açıkça okunuyordu. Artık kılıç sallamakta güçlük çektikleri, kollarının uyuşuk hareketlerinden belli idi.

Birden akıncının usul değiştirerek hamleye giriştiğini ve ilk anda en yakmındakini yaraladığını gören hancı, tekrar bağırdı:
"Vur yiğidim, vur iki gözüm, vur!"
"Çok heyecanlanıyorsun hancıbaşı, bu uğrular öyle sandığın gibi yiğit değildir."
Bunu söylerken bir yandan da yapılan hamleyi boşa çıkarmış ve şiddetli bir kılıç indirmişti.
"Hey! Buna Akça oyunu derler, kolu kökünden götürür."
Adamın kolu üç adım yana fırladı. Adam, dehşet ve ıstırapla irileşmiş gözlerini artık yerinde olmayan koluna dikti. Oluk gibi boşalan kan, aklını başından almıştı.
"Vurdu beni şeytanın uşağı!" diye uludu.
Sonra canhıraş bir feryat kopardı. Kapıya doğru atıldı. Fakat daha birkaç adım atamadan olduğu yere yıkılmıştı. Birkaç kere debelendi, sonra kasıldı kaldı.
Vuruşma bütün şiddetiyle devam ediyordu. Osmanlı akıncısı, yeni yeni keyifleniyordu daha. Nâra üstüne nâra atmaya başlamıştı.
"Şu ikinci oyunum leş kargaları, kolla!"
Kılıcını hızla kaldırdı, şimşek gibi sol eline aktardı ve önündeki adama şiddetli bir ters vuruş yaptı.
"Bu da benim buluşumdur uğru soylu, omuzu ilelebet uyuşturur."
Çapulcunun elinden kılıç fırlamış, gürül gürül yanan ocağın içine düşmüştü.
Darbeyi yiyen adam haykırarak, bir süre fırıldak gibi döndü, sonra duvarlara sürttü kendini, daha sonra da bağırdı; yer yer kanla lekelenmiş döşemeye düştü.
Bu arada Vasilis'in uyukuşkluğu geçmiş, ayılmaya başlamıştı. Adamlarının kötü durumda olduklarını görünce yardım etmek hevesine kapılarak sürüne sürüne yerdeki kılıcına doğru gitti. Fakat Düka'yı hesaba katmayı unutmuştu. Sadık köpek, Vasilisin niyetini anlamıştı. Bir sıçrayışta kılıcın önüne dikildi. Ateş gibi yanan gözlerini Vasilisin üstüne dikip hiddetle hırladı. Vasilis, Duka'nın şakaya gelmediğini gözleriyle görmüştü. En küçük bir hareketini bu köpeğin affetmeyeceğini biliyordu. Nefes almaktan bile korkarak, öyle kala kaldı.
Bu sırada Sunguroğlu'nun rakibi pes etmişti:
"Teslim oluyorum yiğidim, vurma!"
Son darbeyi vurmak için kalkan Osmanlı kılıcı havada kaldı. Bir zaman bekledi. Karşısındaki Rum pabucun pahalı olduğunu geç de olsa anlamış, kılıcını bir tarafa fırlatarak teslim olmuştu.
Eli yavaş yavaş indi. Aman dileyene şimdiye kadar kılıç çektiği vaki değildi. Bu prensibini ne pahasına olursa olsun bozamazdı. Yaşlı hancı:
"Vur yiğidim, vur! Ellerin dert görmesin, vur! Bunlara iyilik yaramaz." diye bağırıyordu.
"Vuramam hancıbaşı," diye cevap verdi. "Bir Osmanlı akıncısı, aman dileyenlere, kılıç bırakanlara karşı vuruşmaz."
"Ama bunlar başkadır, bunlar merhameti çuvala koymuş Bizans eşkiyaları! Şimdiye kadar nice ocaklar söndürmüş, hanumanlar yıkmışlar. Bunlar mertlikten anlamaz namertlerdir. Az önce bana etmediklerini komadılar."
Genç akıncı, hancının bütün ısrarlarına bigâne kaldı.
"Varsınlar Allah'tan bulsunlar. Benden bulacakları kadarım buldular zaten."
Hancının oğlu takdir dolu gözlerini akıncıya dikmişti. Bunu gören hancıbaşı çocuğunu kulağından tuttuğu gibi genç akıncının ayaklarına doğru fırlattı.

"Aptal çocuk," diye bağırdı. "Ne durmuş sersem sersem bakıyorsun? Öp bakalım kurtarıcının ayaklarını. Bıraksa ben ayaklarına kapanacağım."
"Oğlanı rahat bırak hancıbaşı. Secde ancak Allah'a yapılır. Bize de el etek öptürmek gerekmez. Orhan Gazi'nin yoldaşlarına hayır dua ediniz kâfi."
Hancı hemen oracığa diz çöküp ellerini açtı:

"Ya Rabbi... Osmanoğullarını küffara karşı muzaffer eyle. Din-i mübini payidar eyle. Orhan Gazi ve yoldaşlarının kılıçlarını keskin eyle," diye duâ etti.
Sonra başını çevirdi. Ellerini yüzüne sürdü.
"Yiğidim, daha isminizi bile bağışlamadınız?"
"Fırsat mı kaldı hancı baba? Öyle bir merasimle karşıladınız ki beni, ne isim söylemeye, ne de isim sormaya zamanımız olmadı. Adım, Aykut Alp, sanım Sunguroğ-lu'dur. Orhan Gazi'nin akıncısıyım."
Hancı:
"Vay!" diye zıpladı. "Sunguroğlu'sun demek? Bu taraflarda adını duymayan mı kaldı yiğidim? Babalar 'Sunguroğlu gibi ol!' diye evlâtlarına öğütler verir oldular. Demek Sunguroğlu ile konuşuyorum şimdi! Şanlı serhat yiğidi Sunguroğlu. Ben nasıl anlayamadım bunu?"
Sunguroğlu methedilmekten hiç hoşlanmayan bir yiğitti. Gözlerini önüne indirmiş, söylenenleri duymak istemeyen bir tavırla susuyordu.
Bu arada çapulculardan sağ kalanlar yavaş yavaş toparlanmaya başlamışlardı.
"Hancı baba, şunlara bakıver; yaralarını tımar et ki, yola düşsünler. Artık bunlar için buranın havası fazla bozuk."
Hancı tiksintiyle suratını buruşturup yere tükürdü.

"Aman yiğidim, şu murdar heriflerin kanını elime bulaştırma, yalvarırım sana!"
"Boş ver yufka yürekliliğe hancı baba. Yıkayıverirsin, olur biter."
"Ama sen daha yemek yemedin bile yiğidim."
"Şu işleri bitirelim de karnımın da hesabını görürüz sonra. Ayrıca seninle konuşacaklarım var hancıbaşı. Şimdi sargı bezi ve sıcak su getiriver ki, yaralarına bakalım sevabımıza!"
Hancı, istemeye istemeye mutfağa girdi. Biraz sonra elinde bezler ve çanaklarla geri döndü.
"Bu çanaklarda yara için macunlar vardır, itibarlı müşterilerime saklıyordum. Meğer şu it sürüsüne nasip-miş, ne yapalım."
Bu sırada sert bir gök gürlemesi sözlerini duyulmaz hale getirdi, han zelzeleye tutulmuş gibi sallandı. Hancı:
"Hava gittikçe bozuyor," diye söylendi.
Dışardan acaip uğultular geliyordu. Sunguroğlu kulak kabarttı. Duka da yattığı yerden kalkarak, kulaklarını dikmiş, kapıya bakıyordu.
"Galiba birileri var dışarda hancıbaşı."
Hancının cevap vermesine fırsat kalmadan kapı şiddetle sarsıldı. Kapıya inen sert darbeleri iyiden iyiye duydular. Duka bir sıçrayışta kapının önüne varmıştı. İyice kokladıktan sonra kuyruğunu havaya dikerek tatlı tatlı sahibine bakmaya başladı.
Sunguroğlu'nun gerilen yüzü birden gevşedi. Köpeğinin yanma gitti, başını okşadı.
"Aferin Duka."
Kapı eskisinden daha şiddetle yumruklanıyordu. Neredeyse kırılacaktı. Dışardan rüzgâr uğultusuna karışan boğuk bir ses:
"Açın kapıyı!" diye bağırıyordu.
Sunguroğlu gülümsedi. Tiril tiril titremekte olan hancıya:
"Aç kapıyı," dedi. "Bizimkiler gelmiş."
Hancı korku dolu gözlerle bakıyordu...
"Yok yiğidim. Bunlar muhakkak Vasilis gâvurunun adamlarıdır. Bekliyorlardı zaten."
Sunguroğlu Duka'ya baktı. Köpek, keyifli keyifli ulumasına devam ediyordu. Tedbiri elden bırakmamak için:
"Kim var orada?" diye seslendi.
Dışarıdan hırçın bir ses duyuldu:
"Aç kapıyı be! Soğuktan donduracak mısın bizi?"

Sunguroğlu bu sesi çok iyi tanıyordu.
"Donarsanız donun, bana ne!" diye şaka etti.
"Aç be adam! Kapıyı kırdırma bana. Sonra burnunu keser, yediririm andolsun."
Birkaç kişinin kapıya yüklendiği belli oluyordu. Koca kapı gıcırdamaya başlamıştı. Neredeyse kırıldı, kırılacaktı.
Sunguroğlu demir kolu tuttu ve kuvvetle çekti. Kapının açılmasıyla iki kişinin yüzü koyun yere kapaklanmaları bir oldu.
Düşenlerden biri hiddetle bağırdı:
"Allah kahretsin uğru!"
Sunguroğlu bu söze kızmışa benzemiyordu. Yüksek perdeden bir kahkaha atü.
"Ne! Bana mı dedin o sözü? Üstelik burnumu da yedi-recekmişsiniz ha! Koca Osmanlı akıncıları sizi."

Yeni gelen akıncı kıyafetli adamlar şaşkınlıkla bakışıyorlardı. İçlerinden kumandan olduğu anlaşılan kara yağız bir akıncı ileri fırladı:
"Vay! Sunguroğlu, sen buradasın ha!"
"Ne sandın! Senin gibi ayak sürçeceğimi mi?"
Sarmaş dolaş oldular.
"Sahi bizi nasıl geçtin koca Osmanlı? Yolun bizimkinden uzundu."
"Atımın süratini hesaba katmıyorsun galiba. Mübarek hayvan kanatlanıp uçuyor sanki."
Elini arkadaşının sırtına dostça vurdu.
"Nasılsın bakalım Saltuk?" ,
"Hamdolsun Allah'a, sen nasılsın Sunguroğlu?"
"İyi sayılırız çok şükür! Kış kötü bastırdı, kapandık kaldık şu han köşesinde. Siz de gelmeseniz can sıkıntısından patlıyordum."
Yere kapaklanan adamlar, çoktan doğrulmuş, kılıçlarını kınlarına yerleştirmekle meşguldüler. Biri söyleniyordu:
"Şu, kılıç şıp diye çıkıverir de bir türlü kınına girmek istemez yahu!"
Sunguroğlu genç akıncıya döndü:
"Hiç de iyi bir akıncı değilmişsin be Atçıoğlu!"
"Nedenmiş ağam?"
"Neden olacak? İnsan kapıya öyle bütün kuvvetiyle yüklenirse, senin haline düşer işte."
Genç bahadır mahcup mahcup gülümsedi:
"Bir tedbirsizliktir ettik ağam, ne başamıza kakarsın? Esasen o hileyi senden başka düşünebilecek bir akıllı da yok galiba?"

Sunguroğlu, genç akıncının yüzünü bir iki fiske ile okşadı.
"Boş ver, yiğitliğindendir o. Hiçbir şeyden perva etmediğinden. En önde hana giren yine sen oldun maşallah."
Tepeden tırnağa silâhlı on Osmanlı akıncısı hana dolmuştu. Bitkin bir halde birbirlerinin yaralarını saran çapulcuların halini ilk farkeden Saltuk oldu.
"Vay, vay, vay! Biraz evvel canının sıkıldığını söylüyordun, ama manzaraya bakılırsa boş durmamışsın."
Sunguroğlu boynunu büktü:
"Ne yapalım birader. Adamlar, oldukça kalın kafalı, lâf anlatana kadar biraz oynaştık işte."
"Zorlu cedelleşme olmuş vaziyete bakılırsa. Harp meydanına çevirmişsiniz ortalığı."
"Zannettiğin gibi zorlu olmadı canım! Herifler kırk gün aç kalmışlar gibi takatsiz idiler."
Konuşa konuşa eşkiyalara yaklaşmışlardı. Adamlar birbirlerine sokulmuş nefret ve korku dolu gözlerle Dü-ka'ya bakıyorlardı. Saltuk bir kere daha:

"Vay anam!" diye hayret etti. "Heriflerde iler tutar yer komamışsın be yiğidim."
"Benim Düka'yı da unutmayın bu arada. Birkaçının işini o bitirdi."
Saltuk, Düka'nın başını okşadı.
"Harika bir hayvan doğrusu, insanın köpek demeye dili varmıyor!"
Zeki hayvan, kendinden bahsedildiğini anlamış, Sal-tukün elini yalıyordu.
Şaşkınlıktan sıyrılan hancı yiğitleri nasıl ağırlayacağını bilemiyor, ondan ona koşuyordu:

"Buyurun beyzadelerim, safalar getirdiniz yiğitlerim. Şöyle başköşeye geçin, ocağa yakın oturun."
"Boşver hoşa beşe hancı baba," dedi Sunguroğlu. "Atlarla meşgul ol şimdi. Biz bu arada Rum yiğitlerinin yaralarını tımar ederiz."
Hancı kapıdan çıkarken, Sunguroğlu da yaralı haydutların yanına çömeldi.
Adamlar hortlar görmüş gibi sindiler. Birbirlerine daha çok sokuldular. Akıncı, onlardaki korkuyu görünce teskin etmek için:
"Korkmayın," dedi. "Biz, yaralılara karşı sizin davrandığınız gibi davranmayız. Onları tedavi eder, yine karşılaşmak üzere salarız."
Az sonra yaralar tımar edilmiş, cesetler de bahçede açılan bir çukura gömülmüştü. Sağ kalanlar ise doyurulmuş ve sağlam bir odaya hapsedilmişlerdi.
Hancı, Rumlar için hazırladığı yemekleri Osmanlı akıncılarının önüne koyarken gülüyordu:
"Ne gülersin bre hancıbaşı?"
Yiğit Saltuk'un sualine hancı bir kahkaha attıktan sonra cevap verdi:
"Nasıl gülmeyeyim yiğidim? Biraz evvel şu yemekleri çapulcular için hazırlamıştım. Ama onlar aş yerine kılıç yemeyi daha uygun buldular. Kime niyet, kime kısmet? Allah'ın şu işine bakıp, hayret ediyorum, hikmetinden sual olunmaz!"
Önlerine konan sıcak kuzu çorbasını kaşıklayan Osmanlı akıncıları hep birden:
"Allah'ın işi," diye tasdik ettiler.
Yemeğin sonlarına doğru Sunguroğlu, arkadaşına:

"E... Anlat bakalım," dedi. "Bursa'da ne var, ne yok? Biz görmeyeli neler oldu?"
Saltuk etrafa bir göz attı. Akıncılar büyük bir iştahla çorbalarını içiyorlardı. Sesini alçaltarak cevap verdi:
"Bursa'da cenk davulları çok yakında vurmaya başlayacak Sunguroğlu."
"Deme! Kılıçlarımızın pasını bir güzel sileceğiz nihayet. Sefer ne canibe?"
Saltuk etrafına bir kere daha baktı:
"Gel, bir tenhada sohbet edelim."
Hancıyı çağırıp boş bir oda istediler. Hancı, en iyi odasını kendilerine vereceğini söyleyerek, bir kat yukarıdaki bir odaya buyur etti.
Odaya girer girmez Saltuk, Sunguroğlu'nun sualini cevaplandırdı:
"Seferin ne canibe olacağını katiyetle bilmiyorum. Ama son günlerde Bizans İmparatoru Altıncı Yoannis, fazla ikiyüzlülük etmeye başladı. Bence, haddini bildirme zamanı geldi de geçiyor bile."
"Ne dersin Saltuk? Orhan Gazi, Bizans İmparatoru Yoannis'in damadı değil midir?"
"Evet."
"Ona karşı nasıl kılıç çeker peki?"
"Aman Sunguroğlu! Orhan Beyi iyi tanımıyorsun galiba? Kılıç sallamaktan fırsat bulup Bursa'da uzun müddet kalamamışsm."
Ağzını Sunguroğlu'nun kulağına yaklaşürdı.
"Orhan Gazi, Osmanlıların menfaatinden başka birşey düşünmez. Altmışından sonra Prenses Theodora ile evlenmesi bile devlet menfaatlerine dayanıyor."

"Ona ne şüphe. Fakat aralarında bir anlaşma mevcut olduğunu biliyor musun?"
"Elbette biliyorum. Bir anlaşma yapılmıştır. Ancak Bizans tarafından ne zamandır ihlâl edilen bu anlaşmaya, Orhan Gazi'nin tek yanlı sadık kalacağını ummak saflıktır kardeşim. Evet, Bizans'la bir anlaşma yapılmıştı ve her iki devletin buna sadık kalacağına dair karşılıklı söz verilmişti. Bir devlet bu anlaşmadan hariç iş yapar, hükümlerini ihlâl ederse anlaşma kökünden feshedilmiş sayılacaktı. Biliyorsun. Ceneviz ile Venedik krallıkları arasında harp başladığında, Bizans İmparatoru Yoannis Kantaku-zinos, Osmanlı müttefiki Ceneviz krallığına karşı Venediklilere yardımda bulunmuştu. Böylece anlaşma daha o zamanlarda bozulmuş oluyor."
"Hakikat öyle!"
"Öyle ya, gönlünü ferah tut sen!"
"Peki, bu arada benim işim ne oluyor?"
"Her zamanki gibi. Bahara kadar Çimpe Kalesi civarında kalacak, kesif bir propagandaya girişeceksin. Anlayacağın oraları içten fethedeceksin yiğidim."
Pencereye kadar gidip fırtınalı geceye baktı.
"Sunguroğlu, gözünü aç arkadaş! Bizans'ın temelleri iyice çürüdü artık."
Sunguroğlu, seferin Rumeli'ye olacağını anlamıştı.
"Merak etme," dedi. "Ordumuz gelince fethe hazır kaleler bulacaktır Rumeli'de."
Sesini daha alçaltarak ilâve etti:
"Ne yalan söyleyeyim Saltuk, başıboş dolaşmaktan bıkmıştım kaç aydır. Böyle bir vazifeyi cana minnet sayarım. Bahara varmaz evelallah Rumeli yollarını açarız."
"Şehzade Süleyman Paşa sana çok güveniyor Sunguroğlu. Adeta bir ordu gibi ehemmiyet veriyor. Orhan Gazi de öyle. Hakları var hani. Şimdiye kadar yaptıklarını ordular yapamazdı."
Sunguroğlu başını önüne eğdi. Yüzü ateş gibi kızarmıştı.
"Müslümanlar hep yiğittir Saltuk. Hiçbiri yabana atılır cinsten değildir. İnandıkları için de kuvvetlidirler. Hepsi dini, devleti, milleti için canlarını vermeye koşar."
Saltuk'un gözleri parladı:
"Öyledir," diye tasdik etti. "Öyledir hepsi de. Ve onun içindir ki, küffar önümüzde duramaz."
Sunguroğlu pencereye giderek kanadı açtı. Buz gibi soğuk bir rüzgâr yüzüne vurmuş, odada yanan yağ kandilinin alevini titretmişti. Bakışlarını karanlığa doğru çevirdi. Rüzgârın eski şiddeti kalmamıştı. Artık ıslıklamıyor, âdeta tembel tembel esiyordu.
Kar yağıyordu. Yağmurdan sonra başlamış olacaktı. Avuçlama yeryüzüne serpiliyor, toprak yavaş yavaş çehresini değiştiriyordu. Sunguroğlu, ilk defa görüyormuş gibi bu beyaz tanelere baktı. Sanki sihirli bir el, bunu gökyüzünden yere boşaltıyordu. Harika tanecikleri emri altında tutan, yağacağı zamanı ona bildiren birisi mutlaka mevcut olmalıydı. Ve yalnız şu kar taneleri akıl gözü kör olmayan her insana Allah'ın varlığını ispata kâfi gelebilecek bir San'at-ı Rabbani idi.
Soğuk, yüzünü kamçılıyor, bazan kar taneleri odanın ortasına savruluyordu. Derin derin soludu. Her an biraz daha beyaza bürünen toprağa uzun uzun baktı.
"İşte dünyanın bir mevsimlik ölümü" diye düşündü. Ölenlerin kefene sarılması gibi dünya da kefene bürünmekte."

Sonra tekrar sıcaklar gelecek, kar eriyecek, kuru dallar yeniden yeşererek çiçeklenecek, meyva verecekti. Ve bu düzen, kıyamete kadar hiç aksamadan, hiç şaşırmadan sürüp gidecekti.
Nihayet "Kün" emr-i İlâhisi bir varolan dünya, "feye-kün" fermanıyla ebedî bir ölüme yuvarlanacaktı.

Dalgın bakışlarla bir süre daha kar tanelerini seyretti. Pencerelerden dışarı akseden ışıklar muayyen bir mesafeye kadar yer yer avluyu aydınlatıyordu. Bu aydınlık içinde kar yağışı daha çekici, daha cazibeli oluyordu.
Neden sonra başını çevirerek Saltuk'a baktı, bir el işareti ile yanma çağırdı. Parmağını pencereden dışarı uzatıp geniş bir daire çizdi.
"Bak şu dünyaya Saltuk! Beyaz bir kefene bürünen şu yeryüzüne bak!"
Saltuk, dikkatle baktı.
"Evet," dedi. "Dünya geçici bir zaman için öldü. Ağaçlar yaprak döktü, çiçekler, otlar kurudu. Sonra yeniden yeşerecek. Toprak altında kalan küçücük zerrelerden tekrar hayat bulup filizlenecekler. Etraf tekrar yeşerip, tekrar çiçeklenecek."
"Ba'su ba'del mevt sırrı. İşte tecellisi. Bu hali senelerce temaşa edip de, öldükten sonra dirilmeye inanmamak için deli olmak lazım."
Saltuk derin bir nefes aldı:
"Evet, deli olmak lâzım," diye tekrarladı.
Bir müddet daha konuşmadan pencere önünde durdular. Nihayet Saltuk, yüzünün buz gibi olduğunu hissederek içeri çekildi:
"Oldukça soğuk hava!" diye söylendi.

Sonra Sunguroğlu da kanadı kapatıp arkadaşının yanma oturdu.
"Hatırlıyor musun Saltuk?" diye konuşmaya başladı. "Hani o şiddetli yağmurun altında dövüştüğümüz günü..."
"Hatırlamam olur mu bre Sunguroğlu? Unutulacak gün müydü o. Ama Allah için, nasıl kılıç sallıyordun. Yeni tanımıştık birbirimizi. Sekiz Bizans silâhşoru etrafımızı çevirince, ne yalan söyleyeyim: 'Bu tüysüzle beraber bunlara karşı nasıl duracağız?' diye düşünmüştüm evvelâ. Sonra baktım ki, ya hey! Değme akıncılara taş çıkartacak kadar usta vuruşuyorsun. İlk anda naralar atarak ikisini yerlere sermiştin. O zaman 'Bu yiğitte iş var' dedim. Ne günlerdi o günler değil mi?"
"Evet Saltuk. Çok güzel günlerdi o günler, ne yazık ki, hâlâ aradığımı bulamadım. Belki Rumeli'de kavuşacağız, kimbilir?"
"Kimden bahsediyorsun yiğidim?"
Sunguroğlu'nun gözleri duvarlarda bir müddet dolaştı. Sonra bir noktaya mıhlandı kaldı:
"Boş ver," dedi. "Şimdi bahsetmeye lüzum yok, sonra anlatırım belki sana; sonra."
Saltuk anlayışlı bir insandı. Üstelik oldukça da tecrübeli idi. Arkadaşının anlatmak istemediğini görünce ısrar etmedi. Sözü hemen değiştirdi:
"Çimpe'ye hemen gidebilecek misin?"
Sunguroğlu tereddüt etmeden cevap verdi:
"Gideceğim elbette. Yalnız oralar uzak diyarlardır. Bursa'ya haber ulaştıramam. Bana aracılık yapacak kimse var mı?"
"Var tabii. Hem de cin gibi bir adamımız var. Şeytana

külahını ters giydirebilecek cinsten bir adam. Çimpe Kalesine çeyrek konak mesafede bulunan Kaya Hanının sahibidir. Han, Enez'le Çimpe arasında kurulmuş olduğu için uğrayanı çoktur. Bizans askerleri ve kumandanları bana uğramadan geçmezler. Yerler, içerler, konuşurlar. Bol bol malûmat toplarsın. Şimdiye kadar Bizans ve civarı hakkında aldığımız bilgileri bu hana ve hancıya borçluyuz. Sen de onunla temasta bulunacaksın."
"Desene yetmiş iki buçuk milletin toplandığı bir yer bu han!"
"Tamamen öyle! Bizanslı şövalyeler hana uğradıkları zaman körkütük sarhoş olmadan edemezler. Sarhoş olunca da içlerinde ne var ne yok dökerler ortaya. Devlet sırrı namına ne biliyorlarsa söylerler hemen."

"Tamam Saltuk! Meraklanma sen, bilirim ne yapacağımı."
"Ayrıca Süleyman Paşadan bir name getirdim. Nasıl hareket edeceğin orada tafsilatıyla yazılıdır. Ona göre durumunu ayarlarsın."
"Sağol Saltuk kardeş! Din için, vatan için, Osmano-ğulları için çalışacağıma and içmiştim. Allah bana bu fırsatı verdi. Binler hamd ve senalar olsun. Beş yıldır ser-hadlerde kılıç sallarım, en büyük emelim birgün Bizans'ı saran duvarların önümüzde tarumar olduğunu görmektir. Bunu belki torunlarımız yapacak, ama muhakkak olacaktır. Bu gaye için gerekirse ölüme bile atılırım."
Saltuk'un gözleri nemlenmişti:
"Sağol Sunguroğlu. Allah Osmanoğullarmı, senin gibi yiğit serhad bekçilerinden mahrum etmesin. Hepimiz aynı dinin fedaileri, aynı inancın köleleriyiz. Bu uğurda şehadet hepimiz için cana minnettir. Ve biz böyle düşündüğümüz müddetçe, Osmanlı Beyliği kısa zamanda dünyaya diz çöktüren bir imparatorluk olacaktır."
Bir müddet bakıştılar, sonra sözlerini mühürlemek ister gibi, hararetle kucaklaştılar.
Saltuk, arkadaşının ellerini tuttu:
"Şehzade Süleyman Paşanın sana gönderdiği name üzre hareket edeceksin yiğidim. Hancıya güvenebilirsin. Kendisi Osmanlı hizmetinde yıllardır çalışır. Şimdiye kadar bir pürüzü görülmemiştir. Yanında İlhan diye biri vardır. Çok itimada lâyık, iyi kılıç kullanan bir yiğittir. Sadece biraz safçadır o kadar. Gerekirse bazı işlerinde ondan faydalanabilirsin. Halis mü'mindir."
Sonra elini kuşağından sarkan deri keseye attı. İçinden bir mektup çıkarıp uzattı.
"İşte bahsettiğim mektup, yiğidim."
Sunguroğlu mektubu kuşağının arasına soktuktan sonra sordu:
"Hancıya kendimi nasıl tanıtacağım acaba? Durup dururken niçin geldiğimi söyleyemem ya!"
"O da düşünülmüştür, merak etme. Mektup mahfazası üstünde dikkat ettiysen bir kartal başı işlenmiştir. Hancının göreceği şekilde onu tutarsın. Gerisine karışma."
Sunguroğlu başını salladı.
"Anladım Saltuk. Allah'ın izniyle sabah yola çıkarım."
"Ama daha kar yağıyor. Bu havada yola çıkmak tehlikeli olabilir. Biliyorsun deryayı geçeceksin. Kolay iş değildir bu!"
Sunguroğlu güldü:
"Daha iyi ya! Deniz soğuktan donmuştur. Atımla rahatça geçer giderim. Sal yapmaya bile lüzum kalmaz."

Saltuk da bu şakaya güldü:
"Yamansın Sunguroğlu! Sakın atla, buzlu denizden geçmeye kalkma, seni kaybetmek istemem."
"Öyle olsun. O zaman buzların çözülmesini beklerim."
Gülüştüler...
Biraz daha konuştular. Vakit gece yarısını geçiyordu. Sert rüzgâr hızını kaybetmiş, ıslıklı sesi duyulmaz olmuştu. Kurt ulumaları, sık sık han odasının içine doluyordu.
Duka her kurt ulumasıyla başını kaldırıyor, kulaklarını dikerek dikkatle dinliyordu. Ses kesilince de tekrar başını ayakları arasına gömüp uykusuna devam ediyordu.
"Artık yatalım Sunguroğlu. Yarın yola çıkmakta hakikaten kararlı mısın?"
"Tabii kararlıyım. Tehlikeler benim içindir, ben de tehlike için yaradılmışım. Bir vazife ısmarlandı bize. Bunu en kısa zamanda gerçekleştirmemiz lâzımdır. Yarın inşallah erkenden yola düşmem icap ediyor. Bir an önce görevimin başında olmam lâzım."
"Haklısın," diye tasdik etti, Saltuk.

Hiç konuşmadan soyundular. İkisi de alışkanlıkla kılıçlarını kınlarından çıkarıp yastıklarının altına soktular. Sonra bu hareketin yersizliğini düşünüp gülüştüler.
Sunguroğlu:
"Ne yaparsın yoldaşım?" dedi. "Korkulu rüya görmekten, uyanık bulunmak evlâdır. Bir tehlike yok belki, ama tedbirli bulunalım biz."
"Öyle tabii. Ha sahi, unutmuştum! Şu senin hallettiğin çapulcuların arkadaşları mı, ne gelecekmiş? Ne dersin, gelirler mi acep?"
"Ne bileyim? Bu havada yola çıkabilecek kadar cesaretleri varsa gelirler elbet. Adam sen de! Gelecekleri varsa görecekleri de vardır, rahatımıza bakalım."
Yataklarına girdiler. Sunguroğlu:
"Bursa'dan ne zaman ayrılmıştın?" diye arkadaşına sordu.
"On gün oluyor."
"Orhan Gazi Bizans hakkında ne düşünüyor acaba?"
"Birşey bilmiyorum, o hususta. Ancak Orhan Gazi, hepimizden iyi bilen ve düşünen bir kumandandır. Her-şeyi Osmanlıların menfaatlerine en uygun şekilde halletmek ister."
"Ona ne şüphe. Hepimizden iyi bilir ve düşünür. O dinini, milletini seven bir Beydir. Biz ancak ok atmayı, kılıç sallamayı beceririz. Bir akıncıya yaraşan da budur. Devlet işleri bize gerekmez."
"Sonra Gerede Beyi, kale idaresini bir kadına bırakıp bir yerlere istirahate çekilmiş. Şu karı kısmını kale idare etmek derdinden kurtarmak da üstümüze vacip oldu deniliyormuş. Böylece Bizans yollarını açarız. Ve hadis-i şerifte methedilen 'güzel asker' oluruz."
Sunguroğlu belli belirsiz:
"İnşallah," çekti.
Saltuk bir müddet daha konuştu. Sonra arkadaşının uyuduğunu görerek sustu. Sağ omuzu üstüne döndü.
"Bismillah," diyerek fetih âyetini okudu.
• • •
Ertesi sabah, Sunguroğlu, aniden uyanmıştı. Kendisini birdenbire uyandıran şeyin ne olduğunu düşünürken, eli yavaş yavaş yastığının altındaki kılıca gitti. Kulağına gelen sert seslerden dışarda bir karışıklık olduğunu anladı. Saltuk'un yatağı boştu. Çoktan kalkmış olmalıydı. Fazla düşünmedi, yataktan fırladığı gibi pencereye koştu.
Ne olur, ne olmaz diyerek temkinli hareketlerle kanadı araladı. Bir oka hedef olmamak için mümkün olduğu kadar kendini saklayarak dışarı baktı. Namazını kıldıktan sonra ancak bir saat kadar uyumaya fırsat bulmuştu. Şimdi etrafın aydınlanmış olduğunu görüyordu. Yerde kar vardı. Fakat hava akşamki şiddetini kaybetmiş, gök bulutlardan tamamen temizlenmişti. Avluda kalabalık bir grup el, kol hareketleriyle birşeyler konuşuyorlardı. Kulağına gelen Rumca sözlerin sahiplerini görünce dışarıdakilerin Vasilisin beklediği adamlar olduğuna hükmetti.
On iki kişi kadar saydı. Saltuk ve arkadaşları bunlarla şiddetli bir münakaşaya girmişlerdi.
Münakaşa gittikçe kızışıyordu. Zaman zaman anlaşılmaz bir uğultu halinde yükselmekte olan sesler, gittikçe daha kuvvetleniyordu.
Bazan Saltuk'un gür sesi, bütün uğultuyu bastırarak çınlıyordu:
"Defolun encikler! Hepinizi tepelerim şimdi!"
Fakat adamlar inat ediyordu. Reis olduğu anlaşılan iri yan bir atlı:
"Arkadaşlarımız nerede? Eğer onlara birşey yaptınızsa dilinizi keseceğim sizin!" diye bağırıyordu.
Sıra dil kesmeye gelip dayanınca Saltuk daha fazla kendini tutamayarak atılmıştı. Kılıcını şimşek hızıyla sıyırmış, en yakınmdakini ikiye biçmişti.
Sungur oğlu, Saltuk'un bu hareketini görünce güldü: "Hay deli çocuk!"

Saltuk coşmuştu, âdeta ihtiyarı haricinde kılıç sallıyordu.

"Allah, Allah! Savulun bre, akıncılar geliyor!" diye naralar atıyordu.
Öbürleri de, akıncılar da kılıçlarını çekmiş cenge tutuşmuşlardı. Han avlusu bir anda harp meydanına dönmüştü. Yaya olan akıncılar, âdeta bayram yerindeymiş gibi eğlenceli bir tavırla dövüşüyorlar, atlı haydutları müşkül durumlara sokuyorlardı. Durmadan, nâra üstüne nâra atıyor:
"Vur ağam, vur beyim!" diyerek birbirlerini teşvik ediyorlardı. Koltuklarının altına takılmış akıncı kanatları, kollarının her hareketinde açılıyor, akıncılara göklerden süzülen bir şahin manzarası veriyordu.
Bir müddet bu manzarayı seyreden Sunguroğlu, nihayet dayanamadı. Aşağıya inmek için kapıya yürüyeceği sırada Saltuk'un ardına geçen birinin kılıcını kaldırıp arkadaşını arkadan vurmak üzere olduğunu gördü. Vakit yoktu:
"Savulun geliyorum!" diye gök gürlemesi gibi bir nâra attıktan sonra, üç boy yüksekten kendini aşağıya bıraktı. Bereket versin hedefini iyi ayarlamış, kılıcını Saltuk'un üstüne havale etmeye hazırlanan haydutun tam üstüne düşmeyi başarmıştı.
Sunguroğlu, kılıcını süratle işletti. Adam bir anda atından aşağı yuvarlanmış, atını ister istemez Sunguroğlu'na bırakmıştı.
Sunguroğlu keyifle kılıç sallamaya başlarken."
"Hey Saltuk!" diye bağırdı. "Dövüşürken arkana hiç dikkat etmezsin bre, nice yiğitsin sen?"
Saltuk bir kılıç darbesinden kendini korumak için bir süre cevap vermedi, sonra-
"Hayatımı kurtardın, koca Osmanlı," dedi. "Kuş olup da mı uçtun?"

"Boşuna mı kanat takmışız yiğidim? Gerektiğinde uçmaya yaramayacaksa, niçin taşırız?"
Saltuk buna bir nâra ile karşılık verdi:
"Vur ağam, vur koçum, vur Sunguroğlu, vur!"
"Vur Saltuk'um vur! Koca bahadırım vur!"
Osmanlı akıncıları, beylerinin teşvik seslerini duyunca iliklerine kadar ürperdiler. Hepsi kendinden geçmiş gibi idi. Önlerinde birkaç kişi değil de, koca Bizans ordusu bile olsa perva etmeyeceklerdi.
"Allah, Allah! Ya Hannan, ya Mennan, ya Deyyan!" haykırışlanyla çığ gibi düşmanın üstüne yığıldılar.
Çapulcular neye uğradıklarım şaşırmışlar, atlarını çevirerek kaçmaya çalışıyorlardı. Peşlerinde dört ceset bırakarak gidiyorlardı. Sunguroğlu hayıflanıyordu:
"Tam ağız tadıyla dövüşmenin zevkine varırken, herifler ters yüz ettiler. Amma da tabansız, ödlek şeylermiş ha!"
Bu sözlere akıncılar kahkahalarla güldü. Saltuk, don, gömlek, elinde kanlı kılıcı ile bir çapulcu atının üstünde Sunguroğlu'nu görünce, kahkahalarını daha sıklaştırdı.
"Bu ne uyku, arslamm? Az daha şenliğe yetişemeye-cektin."
Sunguroğlu da bir kahkaha attı:
"Ne demezsin, bre Saltuk. Görüyorsun işte, yetişmek için elbise giymeye fırsat bulamadım. Öyle hızlı dalış yaptım ki, bana kalmayacak diye korktum. Eğer şeytana uyup kapıyı dolaşsam hava alacaktım."
Hep beraber güle, eğlene hana girdiler. Hancı mahmur gözlerini alabildiğine açarak yuvasında fıldır fıldır döndürüyor, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Çok geç yattığı için uyanamamış, olanların farkına varmamıştı.

Akşamdan odaya kilitlediği haydutların kaçtığına hükmederek endişe dolu bir sesle:
"Beyzadelerim, yoksa esirleri kaçırdık mı?" diye sordu.

Hancının şaşkın halini gören Saltuk neşeli bir sesle cevap yetiştirdi:
"Ne esirleri be hancıbaşı? Onların arkadaşlarını kaçırdık. Sen bir iyilik yapmak istiyorsan şu dışarıda yatanlara bir çukur açıver, zavallılar bu soğukta üşümesinler!"
Hancı, bir Saltuk'un yüzüne, bir dışardaki cesetlere bakıp bu neşe ile, dışardaki dram arasında bir münasebet kurmaya çalışıyordu.
"Fazla düşünme hancıbaşı! Aklını yitirirsin. Sen hele onları bir çukura atıver, sonra da atlarımızı hazırla, yolcu yolunda gerek."
Hancı da sonunda onlara uyarak bir kahkaha attı, alelacele dışarı çıkarken:
"Dünden beri talihimiz mezarcılıktan açıldı, hayırlısı bakalım," diye söyleniyordu.
Biraz sonra güneş çıkmış, gece yağan karı her taraftan kucaklamıştı. Yine de hava adamakıllı soğuktu. Zayıf kış güneşinin soluk yüzü, dünyayı ısıtmakta güçlük çeker gibi idi.
Yerde beş parmak kalınlığında kar vardı. Ama Sungu-roğlu'nun gidişine mani olacak şey değildi bu. Hancının hazırladığı sıcak çorbayı içip atlarına bindiler.
Akıncılar, Sunguroğlu ile tek tek kucaklaşıp helâllaştılar.
Saltuk:
"Haydi bakalım Sunguroğlu, Allah yolunu açık etsin. Artık Bizans önlerinde görüşürüz."
"İnşallah Saltuk. Kostantiniye içinde görüşelim."

Saltuk'un gözleri daldı:
"İçinde," dedi. "İçinden görüşelim yiğidim."
"Öyleyse uğurola."
Sunguroğlu, şimale doğru at koparırken, küçük akıncı müfrezesi, yanlarında Rum esirler olduğu halde aksi istikamette ilerliyorlardı.
Yalnız yemek ve namaz için mola veren Sunguroğlu iki gün dinlenmeden at koşturdu. Bazı yerlerde kar kalınlığı yükseliyor, atının ilerlemesini zorlaştırıyordu. Bazı yerlerde ise hemen hiç kar yoktu. Hava umumiyetle sakin geçti. Bir kere, iliklerine kadar ıslanması dışında mühim bir zorluk çekmedi.
Bir öğle üstü, avlanmak niyetiyle atını sık ağaçlıklı bir ormanın içlerine doğru sürdü. Yayını çıkararak kirişe bir ok yerleştirdi.
Orman oldukça sık ağaçlarla kaplı idi. Uzun çınar ve kayın ağaçlarının boyları neredeyse gökyüzünde oynaşan bulutlara değecekti.
İki gün evvel yağan kardan eser yoktu. Sık ağaçlardan kurtulup yere inememiş, ağaçların tepesindekiler ise çoktan erimişti.
Sunguroğlu, bu ormanda karnını doyuracak bir geyik ya da tavşan bulabileceğini sanıyordu. İyice midesi kazındığı için de bunu candan arzuluyordu.
Bir ara atı durdu. İleri gitmemek için direniyordu. Duka da kulaklarını dikmiş, sahibinin yüzüne bakmaya başlamıştı. Hayvanlarının huyunu iyi bilen Sunguroğlu, ilerde bir tehlikenin varlığına muhakkak nazarıyla bakıyordu. Bir yabanî hayvan veya pusuya yatmış eşkiyalar olabilirdi. Ses çıkarmamaya gayret ederek ilerlemeye başladı. Bir yandan da huysuzlaşan atının yelesini okşuyordu:
"Aman Şahin, kişneyeyim deme. Sen de Duka, sakın sesini çıkarma. Belki bir av vardır ilerde."
Biraz gittikten sonra kulağına bazı sesler geldi. Eğildi. İleri atılmaya hazırlanan köpeğini ensesinden yakaladı.
"Aman sus yavrum! Bakalım buralarda neler oluyor?"
Çekti, kucağına aldı. Gürültü yapmamaya çalışmasına rağmen, bazan atın ayağı altında kuru bir dal kırılıyordu. Giderek sesler o kadar yakınlaştı ki, akıncı Rumca konuşmaları rahatça anlamaya başladı. Dişlerini gıcırdattı.
"Bizans köpekleri!" diye söylendi.

Sık ağaçlar ve çalılıklar arasında adamları gözetleyebileceği güzel bir yer bularak bütün dikkatiyle bakmaya başladı.
Az ilerde idiler. Bir ateşin etrafında oturmuş ellerindeki kocaman et parçalarını dişlemekle meşguldüler. Tam beş kişi saydı. Bir de ağaca bağlı adam vardı. Sunguroğlu, ilk bakışta bunun bir Türk olduğunu farketmiş, kurtarmak için çareler düşünmeye başlamıştı.
Kıyafetlerine bakılırsa civar kalelerden birine mensup kimseler olmadıkları anlaşılıyordu. Başlarındaki tüylü tolgalar daha ziyade Bizans'ta yapılan cinstendi. Fakat Sunguroğlu, birkaç kişinin Bizans'tan kalkıp, esir götürmek için buralara kadar gelmiş olabileceklerine ihtimal veremiyordu.
Âdeta nefes almaktan korkarak bakıyor, konuşmalarını duymak için kulak kabartıyordu. İçlerinden biri körkütük sarhoş olmuş, bir türkü tutturmuştu. Ama daha türkünün başında, bir başkası arkadaşının ağzını avucuyla kapatarak susturdu.
Şimdi daha iyi görüyordu. Ağaca bağlı gencin masum yüzü soğuktan, belki de açlıktan solmuştu. Niçin yakalamışlar, niçin ağaca bağlamışlardı acaba? Bizanslılar buralarda ne arıyorlardı? Bütün bu sualler kafasında dönüp duruyordu.
Bu sırada yemek faslı bitmiş, yüksek sesle konuşmalar başlamıştı. Bir yandan da kırbalarında son kalan şarabı bitirmeye çalışıyorlardı.
"Şu pis Osmanlı casusunu Bizans'a bir teslim edelim, ondan sonra zahmetli geçen şu günlerin acısını bol bol çıkarırız."
"İnan Miko! Bir fıçı şarabı tek başıma içeceğim."
"Al benden de o kadar!"
"E... Artık kalkalım. Hayli yolumuz var."
Sunguroğlu daha fazla bekleyemedi. Atma sert bir mahmuz vurup meydana fırladı:
"Durun bakalım delikanlılar! İki çift laf da biz edelim hele!"
Adamlar hayretle döndüler. Ulu ağaçların ortasında, safkan atının üstünde heybetle duran akıncıyı görünce, şaşkınlıkla baktılar. Fakat bu şaşkınlık uzun müddet etmedi. Kendilerine gelir gelez kılıçlarına sarıldılar.
İriyarı bir Bizanslı:
"Vay, bu ne?" diye bir çığlık attı.
Sunguroğlu, hiç istifini bozmadan biraz daha ilerledi:
"Ne telâşlanıyorsunuz ağalar? Size karşı kötü bir niyetim yoktur, yalnız şu adamı istiyorum."
Parmağını, ağaca bağlı delikanlının üstüne dikmişti:
Adamlar buna bir mânâ veremediler. Durup dururken
bir adamın çıkıp işlerine müdahale etmesi, hele Bizans şövalyelerine kafa tutması, olur şey değildi. Muhakkak civarda pusuya yatmış arkadaşları olmalıydı. Şövalyelerin durgunlaştığını gören Sunguroğlu gürledi:
"Kumrular gibi ne düşünüp durursunuz bre? Çözün dedik şu adamı!"
Bizanslılardan biri, kendilerine emredilmesini hazmedemeyerek ileri fırladı. Bir eliyle kılıcının kabzasını tutuyordu.
"Delikanlı, kim olduğunu bilmiyorum, ama başına belâ arayan bir divâneye benzersin. Çekil git işine!"
Sunguroğlu yüzünü buruşturup yere tükürdü.
"İşim bu benim!"
Şövalye kıpkırmızı olmuştu...
"Çekil git diyorum. Biz haşmetlü Bizans İmparatoru Altıncı Yoannis Kantakuzinos'un namlı şövalyeleriyiz. Bir vuruşta iki baş alırız. Bize kafa tutmak ölümle birdir."
Sunguroğlu, derinden derine bir kahkaha patlattı. Sonra birden ciddileşerek sertleşti.

"Kim olursanız olunuz, vız gelir. İmparatorunuz gibi kalabalık isimli adamlardan nefret ederim. Ben Sunguroğlu; Orhan Gazi'nin fakir bir akıncısıyım. Artık tanıştığımıza göre iyilikle şu adamı çözecek misiniz?"
"Sen çok oluyorsun ama!"
Duka bir kavga çıkacağını anlamış alev alev yanan gözlerini Bizans şövalyelerinin üstüne dikmişti. Ağzını alabildiğine açarak sivri dişlerini meydana çıkarmıştı. Atıldı atılacak bir hali vardı.
Sunguroğlu:
"Uslu dur Duka," diyerek köpeği teskin ettikten sonra:
"Duka sabırsızlanıyor, şövalyeler," dedi. "Çözecek misiniz şu adamı?"
Bizans şövalyeleri yine birbirlerine baktılar. Bir adamın tek başına, ne kadar cesur olursa olsun beş şövalyeye meydan okumasına imkân yoktu. Muhakkak arkadaşları pusuya yatmış olmalıydı. Hem tek başına bile olsa, şu kurtun önünde sahibine saldırmak ölüm fermanına imza atmak demekti. Kuş konmaz kervan geçmez bir ormanın içindeydiler. Esiri teslim bile etseler kendilerinden gayrisinin haberi olmayacaktı. Kumandanlarına, yüz kişinin tecavüzüne uğradıklarını söyleyecekler, kahramanca mücadele ettiklerini, fakat çok üstün kuvvetler karşısında çekilmeye mecbur olduklarını anlatacaklardı. Hele şu yiğit de kimseye sır vermeyeceğine dair söz verecek olursa tamamdı iş.
Şövalyeler, hepsi ayrı ayrı yollardan, aynı şeyleri düşünüyorlardı. Fakat korkak zannedilmemek için teslim olmaya da yanaşmıyorlardı.
Bir araya gelerek konuştular. Çok yavaş konuştuklarından sözleri Sunguroğlu'na kadar gelmiyordu. Bir müddet bekledi.
Nihayet içlerinden biri karşısına dikildi:
"Bak yiğit! Kan dökülmesini istemiyoruz. Esire de ihtiyacımız yoktur. Satmak için yakalamıştık. Sizin gibi bir yiğide hediye edebiliriz. Ancak kimseye birşey söylememeni istiyoruz, tamam mı?"
Sunguroğlu için için gülmekle beraber:
"Tamam!" dedi.
Şövalyelerden biri gidip esiri bağlı olduğu ağaçtan çözdü.
"Hadi bakalım, serbestsin!"

Ayağa kalkan genç bir müddet olduğu yerde durup kurtarıcısına baktı. Sonra koşar adım yanma gitti. Sadece:
"Sağol ağam!" dedi.
Yirmi yaşlarında ancak vardı. Siyah saçları börkünün etrafından taşmış, omuzlarına dökülmüştü. Uzun boylu ve sağlam yapılı bir gençti. İşlemeli yeleği usta bir elden çıkmışa benziyordu. Belinde sırmalı bir kuşak, ayağında da dar bir don vardı. Gümüş simli diz çağşırlan takmış, sarı sahtiyandan çizmeler giymişti.
Kılık kıyafetinden, ayak takımına mensup olmadığı anlaşılıyordu.
Sunguroğlu, delikanlıyı süzdükten sonra, attan indi. Şövalyelere:
"Şimdi kılıçlarınızı uslu uslu çıkarın ve önüme atın!" diye emretti.
Adamlar dehşetle irkildiler. Böyle bir teklif beklemiyorlardı. İçlerinden biri hırsla bağırdı:
"Şövalye Kirotis'in elinden şimdiye kadar kimse kılıcını alamamıştır. Biz seninle bir anlaşma yaptıksa, korktuğumuzdan değildir. Kan dökülmesini istemiyoruz."
Sunguroğlu kendini tutamadı. Bomboş ormanda yankılar yapan sinirli bir kahkaha attı.
"Demek bana acıdınız, şövalye?"
Sonra birden ciddileşti:
"Haydi bekletmeyin, işim aceledir. Atın kılıçlarınızı. Duka boğazını yırtmak için huysuzlanıyor; sonra korkarım benim de sözümü dinlemeyecektir."

Kiritos, gayr-i ihtiyari elini boğazına götürdü. Buna rağmen kabadayılığa bir kere bulaşmıştı.

"Bana bak delikanlı! İstediğini aldın, niçin çekip gitmiyorsun?"
"Silâhsız kaldığınız müddetçe bu topraklarda başınız derde girmez. Yaptığınız iyiliğe böylece mukabele etmek istiyorum. Buralar Orhan Gazi'ye ait topraklardır. Bu topraklar üstünde kimse silâhsız adama saldırmayı düşünmez."
"Peki, silâhlarımızı alınca canımıza kıymayacağına nasıl inanalım?"
"Söz veriyorum. Müslüman sözü. Canınıza dokunmayacağım. Buradan serbestçe çekip gideceksiniz."
"Nasıl inanalım?"
Sunguroğlu bacaklarını gerdi. Göğsünü kabarttı:
"Ben Müslümanım ve Türküm. Bu yetmez mi?"
Şövalyeler tekrar toplanarak aralarında konuştular. Bir müddet sonra Kirotis, Sunguroğlu'na döndü.
"Peki Osmanoğlu, sana inanıyoruz."
Evvelâ Kirotis elini kılıcına götürdü. Niyeti, Sunguroğ-lu'nun isteğini yerine getirmekti. Duka, bunu başka türlü yorumladı. Efendisine saldırıyor zannıyla fırladı. Kirotis bir anda yere yıkılmış, herşeyin bittiğini zannetmişti. Fakat Sunguroğlu'nun sesi çabuk imdadına yetişti:
"Dur Duka, buraya gel!"
Hayvan tam dişlerini Kirotis'in boğazına geçirecekken durdu.
"Buraya gel, çabuk!"
Zeki köpek sahibinden izinsiz bir harekette bulunduğu için başı önde, kuyruğunu bacakları arasına kıstırmış, üzgün üzgün döndü. Sunguroğlu'nun ayaklarına sürtü-nüyor, kesik kesik uluyarak af diliyordu.
"Acele etme Duka! Adamın kötü bir niyeti yoktu."

Kirotis, hâlâ yerde yatıyor, soğuk terler döküyordu. Bir türlü yaşadığına inanamıyordu. Arkadaşları yardımına koşmasalar, cesaret edip kalkamayacaktı. Ayağa kal kar kalkmaz ilk işi, boğazının yırtılıp yırtılmadığını kontrol etmek oldu.
Sunguroğlu:
"Gördünüz mü, şövalye hazretleri?" dedi. "Size söylemiştim. Duka sabırsızlanıyor diye! Neyse, kılıçlarınızı çıkarın arük. Çok zaman kaybettim."
Hepsi gözlerini hakiki kurt sandıkları Düka'ya dikmiş, ellerini kılıçlarına götürmeye korkarak bekleşiyorlardı.
Sunguroğlu köpeğini ensesinden tuttu:
"Korkmayın canım. Bakın tutuyorum işte!"
Şövalyeler bellerindeki kılıçları çıkarıp yere attılar. Üzerlerinde silâh nâmına ne var ne yok döktüler ortaya.
"Artık gidebilirsiniz. Yalnız atlardan birini bize bırakın, arkadaş yaya kalmasın!"
Şövalyeler bu emre de itaat etmekten başka çare bulamadılar. Tam gidecekleri sırada, Kirotis, merakını yenemeyerek sordu:
"Yalnız mısın, Osmanlı?"
"Elbette yalnızım. Sana kalabalık olduğumu bir söyleyen mi oldu ki?"
Şövalye dişlerini gıcırdattı. Kendilerini maskara eden bu adama müthiş bir kin duyduğu belli idi.
"Gene görüşürüz delikanlı! O zaman Kirotis'in kim olduğunu anlarsın."
Sunguroğlu bir kahkaha attı.
"Kusura kalma şövalye. Gülmeden edemedim. Ben çok neşeli bir insanım. Her zaman sizin gibi cesur şövalyelerle karşılaşmak benim için şereftir. Yine görüşelim,

di mam.
elbette! Köhne Bizans'ınız atlarımızın ayakları altında serilince seni at uşağı alırım."
_¦ _
Şövalye atını mahmuzlarken kin dolu bir sesle bagır-
Gösteririm sana Sunguroğlu, bu intikamı yanma ko-
ile olsun şövalye bozuntusu, ama bir dahaki sefere
yanına Selikos köpeğini de almayı unutma.
Ya duymuş ya duymamıştı, atını yıldırım gibi mah-T İZ avenesiyle birlikte hızla vak'a mahallinden
TatSmjrSungJoğlu bir müddet atlıların "**
" "fakları, yürüyün! Cörmedığ^
Yuru>un,g kuwetten kaçın, diye
^S^nTa^duran bir devletin temelleri cü-ümTş demektir. Yakında Bizans'ta buluşuruz.
Bi den yanındaki genci hatırlayarak döndi. Delikanlı nay^n ve takdirkâr bakışlarla kurtarıcısına bakıyordu. "Adm ne delikanlı? Seni niçin esir ettiler? "Rana Yörükoğlu İbrahim derler ağam. Çimpe Kale-• H nina mzTm Bey, beni Orhan Gazi'ye gönderirdi. Bazı SmTZaT2lan iletecektim. Fakat yolda baskına ug-^dt Esf etlt. Birçok şey sordular, ama tek kelime bile söylemedim."
"Aferin İbrahim, erkek delikanlıymışsm. -Her Osmanoğlu gibi ağam."
Sunguroğlu gözlerini uzaklara dikti. Ufukta babasının hayalini görüyordu. Dalgın bir sesle:
-Her Osmanoğlu gibi." diye tekrarladı. Sonra şövalyelerin bıraktığı atı işaret etti. Sn atı al ibrahim! Karnım iyice acıktı. Herhalde sen
¦ SUNGUROĞLU I

de açsındır. Onlar yemek yerken bağlı duruyordun. Once bir doyalım şöyle, ondan sonra konuşuruz inşallah."
Atlarına binip biraz gitmişlerdi ki, önlerine bir tavşan çıkıverdi. Sunguroğlu yayı gerdiği gibi, gezledi. Tavşan, işin farkına varıp kaçmaya yelteninceye kadar boynu delinmiş, sereserpe yıkılmıştı.
İbrahim hayretle:
"Allahüekber," diye mırıldandı. Bu derece süratli ok gezleyip hedef vurmayı aklı almıyordu. Sunguroğlu delikanlının bu şaşkınlığına güldü:
"Yaşamak için süratli olmak lâzımdır delikanlı."
Biraz sonra koca ateşin başına oturmuş pişirdikleri tavşanı iştahla yemeye koyulmuşlardı.
"Anlat bakalım İbrahim, kalenizde ne var ne yok?"
"İşler iyi değil ağabey! Bizanslılar sık sık Osmanlıların üstüne saldırıyor, kızlarımızı, kadınlarımızı kaçırıp nice masum insanların canına kıyıyorlar. Bu arada Beyimizin kızı Gül Hatun'u da kaçırdılar."
"Deme! Buna cesaret etmişler ha!"
"Ettiler ya! Kalede ise az kuvvet var. Ancak kale mu-hafazasıyla uğraşabiliyorlar. Zira Bizans köpekleri sık sık kaleye de taarruz ediyor."
"Vay be! Anlaşmayı ne de çabuk unutmuşlar."
"Unutmuşlar ağam, çoktan unutmuşlar."
Bir sessizlik oldu. Sonra Sunguroğlu bu sessizliği bozdu:
"Var sen Bursa'ya git İbrahim. Verilen vazifeyi yerine getir. Sonra da gel beni Çimpe Kalesinin cenubunda Kaya Hanında bul. Tamam mı?"

"Vay! Sen karşıya mı gidiyorsun şimdi ağam?" "Sual sorma, dediğimi yapacak mısın onu söyle?"
SUNGUROĞLU I ¦ 83

İbrahim kızarak başını indirdi:
"Tabii yapacağım ağam. Bundan sonra ne dersen ben onu yapacağım. Yeter ki emret."
"Gidip Süleyman Paşayı bulacaksın. Emrini aldığımı, ona göre harekete geçip Çimpe'ye doğru yola çıktığımı söyle. İnşallah çok yakında orada olacağım."
'Tamam ağam, söylerim; sen merak etme!"
Delikanlı birşey daha söylemek istiyor, fakat tereddüt ediyordu. Bunu farkeden Sunguroğlu:
"Bir derdin mi var?" diye sordu.
İbrahim'in bakışlarındaki takdir ve hayranlık alâmetleri açıkça okunuyordu. Gözlerini Sunguroğlu'nun gözlerine mıhlayarak konuştu:
"Dövüşmeye bile cesaret edemediler ağam," dedi. "Çok yamansınız doğrusu."
Sunguroğlu genç bahadırın sırtını okşadı:
"Yok canım," dedi. "Adamlar körkütük sarhoştular. Şarap cesareti kırar."
Bir müddet daha konuştuktan sonra kalkıp vedalaştı-lar. Vaktin akşama yaklaştığı sırada, iki atlı aksi istikametlere doğru yola koyulmuşlardı. Şimdilik yolları ayrı, ama hedefleri aynı idi.
• • •
Hava adamakıllı soğumuştu. Rüzgâr ilikleri dondurur-casma esiyordu. Kır atlı adam, soğuğun iliklere nüfuz eden şiddetine aldırmadan karanlığa rağmen çatlatırcası-na at sürüyordu.
Nihayet surlara vardığında kapılar çoktan kapanmış ve Bursa, derin bir uykuya dalmıştı. Yalnız kale burçlarında dolaşan nöbetçilerin mızrakları, ay ışığında zaman zaman parlıyordu.
84 ¦ SUNGUROĞLU I

Ozengilerin üstünde ayağa kalktı. Ellerini ağzının iki tarafına koyup boru gibi yaparak bütün kuvvetiyle bağırdı:
"Hey, nöbetçiler!"
Kale burçlarından yükselen gür bir ses karşılık verdi:
"Kim var orada?"
"Benim, açın kapıyı."
Ses daha da sertleşerek sordu:
"Sen kimsin, be adam?"
"Çimpe Kalesinden Yörükoğlu İbrahim derler bana! Süleyman Paşaya iletecek mühim haberlerim var, kapıyı açın."
Kaleden gelen ses bu sefer mülâyimleşmişti:
"Yalnız mısın?"
"Evet, yalnızım!"
"Dur, bekle biraz."
İbrahim tekrar atına yerleşti. Kapının açılmasını beklemeye başladı.
Kısa bir zaman sonra ağır kale kapısı gıcırdayarak açılıyordu. Atını kapıya doğru sürdü. İçeri girer girmez birkaç kişi özengilere yapışmıştı. Birkaç kişi de yarı zorla onu atından aşağı aldılar.
"Bırakın yahu! Gecenin bu saatinde ayağıyla casus mu gelecek sanırsınız?"
Muhafızlardan biri, bir çıra ışığında İbrahim'in yüzünü iyice tetkik ettikten sonra, kollarından tutan diğer muhafızlara:
"Bırakın," diye emretti. Sonra İbrahim'e döndü:
"Kusura kalma delikanlı. Son günlerde tedbirleri çoğaltma emri aldık. Her çeşit adam geliyor buralara. Madem bizdensin, mesele yok."

"Peki, sizden olduğumu nasıl keşfettiniz?"
"Biz adamı yüzünden tanırız delikanlı. Adam tanımakta şimdiye kadar yanılmamışızdır!"
Konuşa konuşa yürüdüler. Epey yürüdükten sonra büyük bir evin önünde durdular. Şehrin bütün evleri zifiri karanlık içinde olduğu halde, burası ışıl ışıl yanıyordu.
Sonra Orhan Gazi'nin huzuruna çıkacağını düşünerek heyecanlandı. Ömrü boyunca ne büyük adamlarla görüşmüş, ne de saraylara girip çıkmıştı. Çimpe Beyinin evi sıradan bir evdi. Girip çıkanlar hiçbir kaideye tâbi tutulmuyordu. İbrahim, bir yandan gidiyor, bir yandan da içerde nasıl hareket edeceğini düşünüyordu. Saf bir tavırla sordu:
"Orhan Gazi içerde mi acaba?"
Muhafıt tuhaf tuhaf baktı. Şüpheli bir tavırla:
"Sen Süleyman Paşa ile görüşeceğini söylememiş miydin?" diye sordu. Delikanlı birden hatırlayarak utandı. Kafası Orhan Gazi ile o kadar meşguldü ki, bu evde ondan başkasının oturabileceğini düşünemiyordu.
Adam başka birşey sormadı. İriyarı iki muhafızın koruduğu kapıdan girdiler. Birkaç basamak çıktılar. Yanındaki adam bir odaya girerek başka bir muhafızla beraber çıktı. Yeni gelen muhafız, tepeden tırnağa kadar İbrahim'i süzdükten sonra:
"Talihin varmış delikanlı," dedi. "Süleyman Paşa daha toplantıda. Uykuda olsa sabaha kadar beklemen icap edecekti."
Sonra peşinden gelmesini işaret ederek yürüdü.
İbrahim, ürkek ürkek adamı takip ediyor, bir yandan da etrafına bakmıyordu. Koridorlarda çeşitli kıyafetler içinde askerler dolaşıyordu. Büyük kapılar sıkı sıkıya bağlıydı ve çoğunun önünde nöbetçi vardı.

Nihayet bir kapının önünde durdular. Kapıya dört muhafız dikilmişti. Süleyman Paşanın burada olduğunu tahmin eden delikanlının, kalbi, yerinden çıkacakmış gibi vuruyordu.
"Sen burada bekle delikanlı, ben gidip haber vereyim."
Muhafız içeri girdikten bir müddet sonra tekrar dışarı çıktı. Başıyla "Gir," işareti yaptı, yürüdü gitti.
İbrahim yalnız kalmıştı. Bir türlü cesareti gelmiyor, içeri girmeyi göze alamıyordu. Bu duruma düşmektense bir müfreze küffar ile dövüşmeyi cana minnet sayardı. Nihayet, ne olursa olsun diyerek kapıyı açtı ve içeri girdi.
Girdiği yer çok geniş bir oda idi. O kadar genişti ki, bir ucundan bir ucuna adam zor tanınırdı. Odanın ortasında yedi sekiz kişi bağdaş kurmuş oturuyorlardı.
Delikanlı şaşkın, birkaç adım attı. Ayakları heyecandan birbirine dolanıyordu. Bütün başlar kendisine çevrilmiş, bütün gözler ona dikilmişti veya öyle hissediyordu.
"Yaklaş bakalım delikanlı çekinecek birşey yok!"
İbrahim'in çekingenliğini gören Süleyman Paşa imdadına yetişmişti.
Bu teşvikle bir parça rahatlayarak yürüdü.
Süleyman Paşanın önüne vardı. Elini öptü.
"Adın ne bakalım?"
"Adım İbrahim, Yörükoğlu İbrahim."
"Nereden gelirsin?"
"Çimpe Kalesinden gelirim. Beyimizin çok selâmı var size. Ayrıca Orhan Gazi ile de görüşmemi tembihlemişti."
"Ne söyleyecektin bana? Anlat bakalım!"
İbrahim söyleyeceklerini bir türlü toparlayamıyordu. Bir müddet sessiz durdu. Sonra:

SUNGUROGLU I ¦ 87

• "Sunguroğlu'nun yanından geliyorum. Şehzadem," dedi.
Süleyman Paşanın birden ilgisi arttı:
"Sunguroğlu'nun yanından geliyorsun demek? Anlat hele, nasıl benim koca akıncım?"
"Beli Şehzadem, iyidir. Hürmetlerini iletmemi tembihledi. Çimpe'ye doğru yola çıkmış; yakında orada olacak ve emriniz üzre hareket edecek. Bunları da söylememi istedi."
"Aferin kahramana. Yüzümü kara çıkarmayacaktır biliyorum."
Bir müddet durdu, yanında oturan beylere baktı; sonra tekrar gözlerini İbrahim'in üstüne çevirdi:
"Sizin taraflarda neler oluyor?"
İbrahim söze başladı. Bizans çapulcularının ve askerlerinin nasıl Çimpe'yi bastıklarını, köydeki kızları, kadınları kaçırdıklarını, etrafa dehşet saldıklarını bir bir söyledi. Sonra Çimpe Kalesi Beyinin kızı Gül Hatun'u nasıl kaçırıp zindana attıklarını da anlattı.
Paşa, her sözü çehresi daha sarararak dinliyordu. Bey kızının kaçırıldığını duyunca birden kıpkırmızı kesildi. Hiddetle ayağa fırladı:
"Nasıl! Demek cüret etmişler buna kefereler. Dünyayı onlara zindan edeceğim, Bizans'ı başlarına yıkacağım. Pek yakında bunu göreceksiniz!"
Odadakiler hep bir ağızdan temenni ettiler:
"İnşallah göreceğiz Paşam, inşallah."
"Evet göreceğiz, görmeliyiz. Bizans İmparatoru işi iyice azıttı; ne yaptığını bilmez hale geldi. Keyif için sağa sola saldırtıyor itlerini. Bu devletin en kısa zamanda yıkılması mukadderdir. Bunu da biz gerçekleştireceğiz."
88 ¦ SUNGUROGLU I

Sonra tekrar yerine oturdu. Evvelki kızgınlığından eser kalmamıştı. Ellerini önüne kavuşturup bağdaş kurdu.
"Sunguroğlu ile nerede karşılaştınız İbrahim?" "Biga yolundaki bir ormanın içinde Şehzadem. Kale Beyimiz beni size gönderirken yolda pusuya düşürülüp yakalanmıştım. Sunguroğlu yetişmeseydi şimdi burada olamayacaktım. Tek başına beş kişiyi yıldırdı ve beni kurtardı. Vazifemi anlatınca yola devam etmemi tembihledi. Daha sonra gidip onu bulacağım ve müsaade ederse ömrüm oldukça yanında kalacağım."
"Aferin sana delikanlı. Şükran duygusu böyle olmalı işte! Demek Sunguroğlu tek başına hakladı şövalyeleri ha?"
"Yalnız köpeği vardı yanında Şehzadem."
"Yaman akıncı doğrusu. Nice kahramanlıklarını gördüğüm halde yine de bir insanın bu kadar kısa zamanda yetişmesine akıl erdiremiyorum."
Odadakilerden biri:
"Babasının oğludur ne de olsa, Süleyman Paşa," dedi.
Bir başkası:
"Akça'nm yetiştirmesidir hem de. Akça bir zamanlar en usta akıncıydı, hey gidi günler hey!" diye sözü perçinledi.
Sunguroğlu hakkında söylenen her takdirkâr söz İbrahim'i memnun ediyordu. Birkaç saat beraber kaldığı bir insandan değil de, yıllarca arkadaşlık yaptığı bir dostundan söz ediliyor gibi cümleleri yutarcasma dinliyordu.
Bir müddet eskiler, hatıralarından bahsettiler. Daha sonra Süleyman Paşa tekrar sordu:
SUNGUROĞLU I ¦ 89

/

"Beyinizin kızını nereye götürdüklerini biliyor musun?"
"Son aldığımız haberlere göre Şarköy'e kaçırmışlar ve orada zindana atmışlardı. Şimdi zavallı kız kimbilir hangi karanlık zindanda çile doldurup kurtarıcısını bekliyor-dur? Beyimin sizden ricası odur ki; kızını kurtarırsanız ve biraz kuvvet gönderip kalemize yapılan baskınları durdu-rasınız; başkaca bir dileği yoktur ve sağlığınıza duacıdır."
"Kalenin durumu nasıl?"
"Her taraf korku ile titriyor Şehzadem. Tarlalarımıza gidemez olduk, çiftimizi süremez olduk. Kale tam bir dehşet içinde çalkalanıyor. Bazı ihtiyarlar: 'Orhan Gazi iyi kumandan, iyi reis, kuvvetli şah, ama bizden ırak kaldı, Bizans ise çok yakın. Onlara tâbi olmaktan başka çare yoktur' demeye başladılar. Beyimizin korkusu, serhad kasabalarının düşmanla birlik olmasıdır. Buna bir çare bulaşınız diye beni gönderdi. Emrinizi alır almaz derhal kaleye döneceğim."
Süleyman Paşa bir müddet düşündü. Elini şakağına götürerek öylece durdu. Bir bir odadaki kumandanlara baktı.
"Sen var şimdi istirahat eyle. Yarın babamızın huzuruna çıkaralım. Elbette ki o hepimizden iyi düşünen ve bilendir."
İbrahim, müsaade aldıktan sonra kalktı. Tekrar el öptü ve çıkmak için davrandı.
Kapıya doğru geri geri yürüdüğü sırada Süleyman Paşa:
"Dur hele, eğlen," diye seslendi. Sonra nöbetçiyi çağırıp İbrahim'i evinde misafir etmeleri için emir verdi.

Gece geç saatlere kadar uyuyamayan ibrahim, hep Gül Hatun'u düşünüyor, nasıl kurtaracağını hesaplıyordu. Şarköy Zindanlarından insan kurtarmak şimdiye kadar görülmüş şey değildi. Ama hiç değilse bu yolda ölebi-lirdi. Bu düşünce kalbine huzur veriyordu. Neden sonra uyuya kaldı.
Uyandığı zaman neredeyse sabah namazı geçmek üzereydi. Alelacele abdestini aldı ve yepyeni ümitlerle dolu olarak Allah'ın huzuruna durdu. Namaza durduğu anlar, en çok sükûnet bulduğu anlardı. Tahlil edemediği ulvî hislerle kalbi dolar, ruhu coşar ve vecd içinde her secdeye varışta biraz daha sükûnete ererdi.
Soluna da selâm verip namazı bitirdikten sonra, bütün kötü düşüncelerden temizlenmiş olduğunu hissetti. Kalbindeki ümitsizlik bir sabun köpüğü gibi erimişti. Ne olursa olsun, herşeyin düzeleceğine, Gül Hatun'un kurtulacağına inanıyordu.
Uzun uzun duâ etti. Allah'a sunulmuş bu ellerde neler yoktu ki? Yalvardı, yalvardı... Osmanlıların kuvvet ve kudretlerinin artması için yalvardı. İslâmın muzaffer olması için yalvardı. Cenk meydanlarında zafere ulaşmak için yalvardı. Ve Gül Hatun'un kurtuluşu için Allah'a yalvardı.
Seccadeden kalktığı zaman etraf iyice aydınlanmıştı. Yatağının üzerine oturup beklemeye başladı. Acaba Sun-guroğlu neredeydi ve ne yapıyordu? Bir an evvel ona kavuşma arzusu ile yanıyordu. Onun yanına bir varabilse bütün meselelerin çözüleceğine inancı vardı.
Kapının hafif hafif vurulmakta olduğunu duymadı bile. Hafif tik-taklar, sert yumruk darbeleri haline gelince ancak kendine gelebildi. Güneş iki mızrak boyu çıkmıştı.

Kapıya varıp açtı. Gece kendisini odaya getiren nöbetçi kapıda duruyordu.
"Sabah şerifleriniz hayrolsun, yiğidim."
"Hayrolsun kardeşim, hayrolur inşallah!"
"Bu ne uykusu böyle iki gözüm, neredeyse ikinci akşam olacak."
"Ne yaparsın? Yol yorgunluğu; uyuya kalmışız!"

"Orhan Gazi seni bekler, hazırsan gidelim."
"Ben hazırım."
Nöbetçinin peşinden yürüdü, bir sürü kapılardan, salonlardan geçtikten sonra evden çıktılar.
İbrahim, Orhan Gazi'nin bu kadar erken kalkmış olmasını kafasına sığdıramıyordu. Koca bir devlete hükmeden Orhan Gazi, bir asker gibi sabah namazından sonra uyumuyordu demek. "Bir devletin şahı böyle çalışırsa, o devletin sırtı yere gelmez," diye düşündü. Sonra zevk ve sefahetle ömür geçiren Bizans'ı hatırladı. Ve hergün ayrı eğlenceler bulma peşinde koşan Bizanslı asilzadeleri. Gayr-i ihtiyarî:
"Bizans bizim olacaktır," diye bağırdı.
Nöbetçi dönüp tuhaf tuhaf baktı. Kimbilir, belki, "adamın aklından zoru var" diye düşünüyordu.
Bursa çoktan uyanmış, sokaklar çoktan canlanmıştı. Gecenin ölmüşlüğünden eser yoktu şimdi. Her taraf cıvıl cıvıl kaynıyordu. Tacirler sergilerini açmış, mallarını yol boyunca sıralamış, bağıra bağıra müşteri çekmeye çalışıyorlardı.
İbrahim, hayatında Bursa kadar büyük şehir görmemişti. Bunun için her tarafa dikkatle bakıyor, her yeniliği hayretle süzüyordu. Bu yüzden kılavuzu arayı açmış, bir hayli ilerlemişti. Misafirinin geri kaldığını görünce bekledi.

"Amma da meraklı adamsın ahbap. Biraz yürü de Orhan Beyi bekletmeyelim."
Bu paylamadan iyice utanan İbrahim, ondan sonra hızlı adımlarla nöbetçiyi takip etmeye başladı.
Bir hayli yürüdükten sonra büyük bir evin önünde durdular. Güzel bir bahçenin içine kurulmuştu. Mevsim kış olmasına rağmen rengârenk çiçekler, adetâ insanın yüzüne gülümsüyordu.
Bahçe kapısındaki nöbetçileri geçip içeri girdiler. İbrahim, bu güzel bahçeyi cennet bahçesine benzetmişti. Dar yollardan bir müddet daha ilerlediler. Bahçe alabildiğine genişti ve bu genişliğin tam ortasında bir konak yavrusu dikiliyordu.
Merakım yenemeyerek sordu: "Orhan Gazi burada yalnız mı oturur?" Yanındaki, İbrahim'in cahilliğine gülerek: "Yalnız olur mu?" dedi. "Hanımları, çocukları, torunları var. Hizmetçileri var. Onlarla beraber oturur."
"Yok, onu demek istemedim. Yani başkaca adamlar oturmaz mı bu kocaman evde?"
"Tövbe de delikanlı! Bey evinde başkaca kim oturacaktı? Koca Orhan Gazi'ye çok mu gördün burasını?"
İbrahim'in aklı başına gelmişti. Öyle ya; koca Osmanlı Beyi küçücük bir evde oturacak değildi ya! Bunca misafiri gelirdi, dosta düşmana karşı bir parça gösterişli olmak mecburiyetinde idi.
"Yok," dedi. "Çok görmüyorum. Şimdiye kadar böyle güzel bir ev görmemiştim de, tuhafıma gitti. Yoksa Orhan Gazi'ye bu az bile."
Etrafına baka baka nöbetçinin peşinden kapıya var-

mıştı. Kapıyı koruyan nöbetçiye adam birşeyler söyledi; mızraklar açıldı ve içeri girdiler.
Geniş kapılar, uzun salonlar geçtiler ve nihayet dört yalınkılıç nöbetçinin beklediği iki kanatlı koca kapının önünde durdular.
Nöbetçilerden biri içeri girip destur diledi; peşinden İbrahim'e "gir" işareti yapıp tekrar nöbetine döndü.
İbrahim mütereddit ve heyecanlı idi. Orhan Gazi'nin huzuruna girmek, ona çok heyecan veriyordu. Yavaş yavaş adımlarını kapıdan içeri attı. İçerisi zannettiği kadar büyük bir oda değildi. İyi de döşenmemişti. Hattâ Süleyman Paşanın odasına nazaran kötü düzenlenmişti.

Fuzuli hiçbir şey yoktu içerde. Sadece birkaç divan ve üstünde Orhan Gazi'nin oturduğu basit bir sedir vardı. Beyler sedirin iki yanma sıralanmışlardı. Süleyman Paşa, babasının arkasında ellerini göğsüne kavuşturmuş duruyordu. İbrahim'in girdiğini görünce Orhan Gazi'nin kulağına eğilip birşeyler söyledi.
Orhan Gazi o zaman İbrahim'i iyice süzdü. Zavallı delikanlı bu bakışlar altında eriyeceğini sanıyordu. Orhan Gazi tok bir sesle emretti;
"Yaklaş yiğidim!"
İbrahim böyle bir hitabı hiç beklemiyordu. Koca Osmanlı Beyi, kendisi gibi bir aciz delikanlıya "yiğidim" diyordu. Kalbi sevinçle dolmuştu. Birkaç adımda yanına vardı. Kalbi yuvasından fırlayacakmış gibi vuruyordu. Elinde olmadan gözlerinin yaşla dolduğunu hissetti. Vardı, diz çöktü. Hürmetle ellerini kavradı, gözyaşlarıyla ıslatarak öptü.
Orhan Gazi, bir eliyle, sırtını sıvazladı:
"Berhudar ol, yavrum!"

Sonra ilâve etti.
"Oğlumuz Süleyman Paşa, Çimpe Kalesinden bir delikanlının geldiğini söyleyince merak ettik, onun için seni erkenden uyandırdık. Belki istirahatini bozduk, hakkını helâl eyle."
İbrahim işittiklerine şaşmış kalmıştı. Hakikaten Orhan Gazi'nin huzurunda olduğuna inanamıyordu. Bir hükümdarın bu kadar mütevazi olabileceğini aklı almıyordu bir türlü.
"Helâl olsun Beyim," dedi. "Yeterince uyudum. Esasen Çimpe büyük bir tehlike ile karşı karşıya iken ben nasıl istirahat edebilirim? Benim tek dileğim; kardeşlerimin tehlikeden halâs olmasıdır. Bu da siz Sultanımız vasıtasıyla olacaktır. İrade sizindir."
İbrahim'in utana sıkıla konuşması ve ilk fırsatta Çimpe Kalesi dertlerinden bahsetmesi, Orhan Gazi'nin çok hoşuna gitmişti.
"Millet için, kendi nefsini feda edebilen sizler gibi cesur ve fedakâr adamlarım olduktan sonra evelallah Bizans'ın altını üstüne getirir, dünya sultanlarına diz çök-türürüm. Sizin gibiler var oldukça, Osmanoğulları daima büyüyecek, bir çığ gibi yayılacak ve dünyaya hükmedecekler. Anlat bakalım, Çimpe'de neler olmuş? Son zamanlarda haber alamaz olduk. Beyimiz elçi çıkarmaz oldu; yoksa bize küs mü ola?"
"Yok Beyim. Şimdiye kadar çıkardığı bütün elçiler, Bizanslılar tarafından yakalanmış ve ağırlıklarınca fidye-i necat istenmiştir. Beni de yakalamışlardı. Ama Sungu-roğlu, tez yetişip kurtardı. Yoksa ben de buraya gelemeyecektim."
Orhan Gazi celâllenmişti. Hızla başını sağında oturan beye çevirdi:

"Ne dersin Hacı II Bey? Neler söyler bu delikanlı? Bizans soytarıları buna nasıl cüret ederler? Beyliğimin topraklarına nasıl saldırırlar? Beylerimin kızını nasıl kaçırırlar. Bu haremimize uzatılan el değil midir? Bunun kesilmesi lazım gelmez mi?"
Hacı İl Bey:
"Beli Orhan Beyim," dedi. "Harim-i ismetimize el uzatılmıştır. Bu elin mutlaka kesilmesi lazımdır. Kesilecektir. Destur verin, bu yiğit anlatsın ne olup bittiğini. Bir de onun ağzından dinleyelim. Sonra hep beraber tedbir düşünürüz."
Orhan Gazi tekrar İbrahim'e döndü:
"Anlat bakalım Çimpeli! Bizans köpekleri daha neler ederler?"
İbrahim, bu emir üzerine anlatmaya başladı. Ne bilmiyordu ise tek tek söyledi. Halkın mırıltılarını, Beyinin ricalarını kelime kelime sıraladı, en sonunda:
"İrade Sultanımızmdır," diyerek boyun büktü ve sözlerini bitirdi.

Orhan Gazi, bir müddet daha düşünceye vardı. Oda-dakiler susuyor, çıt çıkmıyordu. Gözlerini Bey'e dikmişler, öylece bekliyorlardı.
Neden sonra ağır ağır konuşmaya başladı:
"Kayın pederimiz olacak İmparator Yoannis Kantaku-zinos, her fırsatta anlaşmalara sadakatsizliğini belli eder. Bir ders vermek zamanı gelmiştir artık. Osmanlıların öyle kolay yutulur lokma olmadıklarını anlatmak gerek. Tez ordumuz hazır olsun, yakında sefer mukarrerdir."
Mevsim kıştı. Bir sefere çıkmaya şimdilik imkân yoktu. Orhan Gazi, derhal sefer emrederse çok tehlikeli bir karar vermiş olacaktı. Bütün beyler aşağı yukarı böyle
96 ¦ SUNGUROGLU I

düşünüyorlardı. Fakat Bey, kızgın olduğu için hiçbiri itiraz etmeye veya birşey sormaya cesaret edemiyordu. Nihayet Akçakocaoğlu bu cesareti gösterdi:
"Beyim, sefere hemen mi çıkılacak?" diye sordu.
Orhan Gazi, cesur kumandanına dik dik baktı. Ne demek istediğini gayet iyi anlamıştı.
"Siz bizi çocuk mu sanırsız ki, böyle bir sual sorar-sız?" diye gürledi. "Yoksa artık ihtiyarladık, ne dediğimizi bilmez miyiz bellersiz?"
"Hâşâ Beyim, böyle birşeyi nasıl düşünebiliriz. Öğrenmek isteriz, sefere ne zaman çıkılacağını."
Orhan Gazi bütün beylerine tek tek baktı:
"Bakın a beylerim! Bir sefere çıkılacaktır, bunu böyle bilesiz, ama ne zaman olacağı, nereye olacağı sonra ko-nuşula. Bilirsiz, size danışmadan hiçbir şey yapmam. Vakti geldikte görüşürüz."
Beyler hep birden:
"Biliriz Beyim," dediler.
Orhan Gazi, bir kere daha beylerini süzdü. Hepsine güvendiği belli idi. Osmanlı beyleri cenk meydanlarında türlü kahramanlıklar göstermiş bahadır ve tecrübeli kişilerdi. Güvene lâyıktılar.
Orhan Gazi'nin müzakereye başlayacağını anlayan İbrahim:
"Ruhsat verirseniz ben gideyim, Beyim," diyerek destur diledi. Orhan Gazi:
"Kal bahadırım," dedi. "Bizim sizden gizlimiz yoktur. Beyimizin itimad edip elçi tayin ettiği kişi bizce de itimada lâyıktır; sen de burada kal."
Kendisine itimat edildiğini işiten İbrahim, sevincinden neredeyse sıçrayacaktı. Bu itimada herkes lâyık görülme-
SUNGUROĞLU I ¦ 97

diği gibi, Bey sohbetinde de bulunamaz ve hele, mühim mevzular sadece birkaç beyin önünde konuşulurdu. İşte İbrahim de bu itimada lâyık görülüyordu.
Derin bir sessizlik oldu. Salonda dolaşan nöbetçilerin ayak sesleri duyuluyordu. Bu sükûnet fazla uzamadı. Orhan Gazi, sağında oturan Akçakocaoğlu'na döndü:
"Sence tedbir nedir, Akçakocaoğlu?"
Akçakocaoğlu Orhan Gazi'ye baktı. Sonra zekâ fışkıran gözlerini beylerin üzerinde gezdirdi. İbrahim'in üstünde bir müddet bekletti.
"Tedbir odur ki Beyim, biz derhal birkaç yüz kişilik bir akıncı kuvvetini hudut boylarına gönderelim. Gördükleri kâfire aman vermesinler. Devamlı hudut boylarında dursunlar. Düşman bizi yakınında hissedince eminim korkusundan kalleşliklerine ara verecektir. Biz de bu müddet içinde hazırlanır, zamanı gelince de taarruz ederiz."
Akçakocaoğlu burada susunca, Orhan Gazi solundaki Beye döndü:
"Sen ne tedbir düşünürsün, Evranos Bey?"'*1

Evranos Bey, başını birkaç kere önüne doğru salladı, sadece:
"Akçakocaoğlu doğru söyler, Beyim," dedi.
Diğer beylere de tek tek soruldu. Aşağı yukarı hepsi Akçakocaoğlu'nun fikrinde birleşiyorlardı. Yalnız Bala-bancıkoğlu bu fikre itiraz etti:
"Beyim, madem yakında seferimiz vardır, kuvvetimizi muhafaza etmemiz lâzım değil midir? Hudut boylarına leşker çıkarmakla merkezi zayıflatmış olmaz mıyız? Ben bunlardan endişelenirim."
(*) Bursa tekfuru iken kendi isteği üzerine kalesini Orhan Gazi'ye teslim ederek Müslüman olmuş ve birçok kahramanlıklar göstermiştir.
98 ¦ SUNGUROGLU I

Orhan Gazi, dikkatle Balabancıkoğlu'na baktı.
"De bakalım Balabancık, ne tedbir idelim?"
Balabancıkoğlu boyun büktü:
"Onu Beyimiz bizden iyi bilir. Ben sadece merkezin zayıflatılmasmdan endişelenirim."
Orhan Gazi güldü:
"Bak a Balabancık Gazi! Boyuna endişelenirsin. Os-manoğulları, artık birkaç yüz atlı ile zayıflayacak kadar azlık değildirler. Biz leşkerimizi hudut boylarına salar, yine istediğimiz kuvvetle sefere çıkabiliriz. Hattâ gerekirse Bizans'ın altını üstüne getirebiliriz."
Müzakere öğleye kadar devam etti. Namazdan sonra gitmek üzere ruhsat isteyen İbrahim'e Orhan Gazi izin verdi ve Sunguroğlu'na selâm söylemesini istedi.
"Sunguroğlu, babasını aratmayacak. Vücudunun devletimize büyük faydaları vardır, gözlerinden öptüğümüzü söylersin."
"Söylerim Beyim."
İbrahim, tam gitmek üzere atını eğerlerken bir asker yanma yaklaştı ve Süleyman Paşanın kendisini görmek istediğini söyledi.
Atını oracıkta bırakarak askerin peşinden yürüdü. Biraz sonra Paşanın evinden içeri girmişlerdi.
Odada Süleyman Paşa kendisini bekliyordu. Fakat bu oda, dün girdiği odadan çok küçük ve sade döşenmişti. Âdeta bir fakirhane idi. Ortada eski bir kilim, kenarda ise bir divan vardı. Başkaca hiçbir eşya görünmüyordu.
Süleyman Paşa, odanın ortasında ellerini âdeti üzre göğsünde kavuşturmuş, dimdik duruyordu. İbrahim'in girdiğini görünce:
"Sultan sohbetinde bulundun delikanlı," diye söze
SUNGUROĞLU l ¦ 99

başladı. "Artık korkmayımz. Leşkerimiz, kısa zamanda sizin canibe hareket etmiş olacaktır. Ondan sonra emniyettesiniz. Bizans köpekleri, Osmanlı leşkerlerinin kokusunu alınca daha saldırmaya cüret edemez."
"Sağolun Beyim. Ümidimizi boşa çıkarmadınız."
Süleyman Paşa müphem bir tarzda gülümsedi.
"Beyin kızına gelince: Sana bir mektup vereceğim. Bunu Sunguroğlüna ulaştıracaksın. Kızı kurtarması için gereken bilgi ve irade mektuptadır. Sunguroğlu, bu işi başaracak tek insandır."
Avucunu açtı. Muska şeklinde katlanmış muşambayı İbrahim'e uzattı.
"Bunu koru yiğidim. Çok mühimdir. Sunguroğlu'na selâmlarımızı söyle. Sultan pederimizin ve bizim dualarımız onumladır. İnşallah yakında mızraklarımızın ucu Bizans güneşiyle parlayacaktır."
İbrahim uzatılan mektubu aldı. Öperek kesesine yerleştirdi.

"Dediklerinizi aynen Sunguroğlu'na söyleyeceğim. Yel olur geçer, kuş olur uçar, tez yoldan Sunguroğlu'na ulaşırım."
"Pekâlâ yiğidim. Allah yolunu açık etsin. Pek yakında Bizans kahpelerini artık yurdunuzda görmeyeceksiniz."
İbrahim, Süleyman Paşanın ellerine yapıştı. Fakat o ellerini çekti. Bu temiz kalpli yiğidi omuzlarından tutup göğsüne bastırdı. İki arkadaş gibi kucaklaştılar.
"Haydi bakalım bahadırım. Göreyim seni, iyi haberlerinizi bekliyorum. Allah yolunu açık, kılıcını keskin etsin."
İbrahim geri geri kapıya kadar gitti. Tam kapıdan çıkacağı sırada Süleyman Paşa:

"Meraklanma delikanlı," diye seslendi. "Yakında Gül Hatun, hürriyetine ve sevdiklerine kavuşacak. İnşallah mürüvvetinizi de görürüz."
İbrahim, âdeta donup kalmıştı. Bu büyük kumandan, bu kahraman Osmanlı şehzadesi, içindekileri nasıl da okumuştu? Dönüp bir kere daha ellerine sarılmak, ayaklarına kapanmak geldi içinden. Sonra birden vazgeçti. Kapıyı açtığı gibi hızla dışarı fırladı.
Biraz sonra avluya çıkmış, fakat vakit ikindiye dönmüştü.
Hiç zaman kaybetmek istemiyordu. Yarı eğerlenmiş olarak bıraktığı atını alelacele donattı. Bir sıçrayışta üstüne atladı. Ok gibi ileri atıldı... Kalenin açık kapısından yıldırım süratiyle geçti. Düz ovalara, uçsuz bucaksız ormanlara doğru süzüldü, gitti.
"İşte böyle ağam. Bursa ahvalini, gördüğüm duyduğum kadarıyla anlatmaya çalıştım. Unuttuklarım da verdiğim nâmede yazıyor olmalı, bundan gerisi senin bileceğin iştir."
Sunguroğlu oturduğu yerden doğruldu. Tatlı tatlı gerindi.
"Sağol İbrahim. Birşeyler yapmaya çalışacağım. Bu arada bir çok malûmat aldım. Sık sık civar kalelere gittim. Halk, idarecilerden bıkmış usanmış. Kaleyi ele geçirmemizi âdeta dört gözle bekliyorlar. Büyük kolaylıklar göstereceklerinden eminim. Zenginleri zevk ve eğlenceden gayrisini düşünmüyor. Halk ise fakir, zar zor ekmeklerini çıkarabiliyorlar. Vergiler sırtlarını çökertiyor. Neyse, sabah konuşuruz bunları. Sen uyu istirahat eyle; ben şöyle hana kadar bir ineyim. Bakalım yeni müşteriler var mı?"

Kapıya doğru ilerledi:
"Gecen hayrolsun İbrahim."
"Geceler hayır doludur ağabey!"
İbrahim, kâh ağabey, kâh Sunguroğlu, bazan da Aykut diyordu. Bir türlü nasıl hitap edeceğini kestirememiş-ti. Bunun için de canı sıkılıp duruyordu. Sunguroğlu, bunu farkettiği için döndü. Yalvarır gibi kendisine bakan İbrahim'e gözlerini çevirip baktı, gülerek:
"İstersen bana Aykut diyebilirsin. Yakınlarım daima böyle hitap ederler."
İbrahim sevinçle sıçradı:
"Bari Aykut Ağabey diyeyim. Yalnız isim söylemeye dilim varmıyor."
"Peki yiğidim. Nasıl hoşuna giderse öyle söyle. Yeter ki, tatlı canını üzme sen."
İbrahim'in minnet dolu bakışları altında kapıyı yavaşça açtı ve odadan dışarı çıktı.
Kaya Hanı, şehirler arası bir menzildi. Bizans'a giden veya Bizans'tan dönen her süvari, muhakkak hana uğrar, iyice bir yorgunluk çıkardıktan sonra yoluna devam ederdi. Her gün, her cinsten, her milletten adamlarla han dolar boşalırdı. Kafalar dumanlanınca sohbet koyulaşır, herşey konuşulur, kim ne biliyorsa bir marifetmiş gibi ortaya dökerdi. Bunun için de han, casusların karargâhı gibiydi. Malûmat toplamak isteyenler günlerce Kaya Hanına postu sererlerdi. Hana inen herkes meraklı olurdu nedense. Her yana kulak kabartılır, her konuşulan duyulmak istenirdi. Büyük kütüklerin yandığı ocağın etrafı, her gün dolar,

müşteriler bütün marifetlerini kullanarak birbirlerini konuşturmaya çalışırlardı. Buraya Osmanlılar pek uğramaz, buna mukabil sık sık Bizans asilzadeleri ve civar kalelerden tekfur silâhşörleri gelirdi.
102 ¦ SUNGUROĞLU I

Hanın sahibi şişko bir Rumdu. Çenesini çevreleyen sipsivri sakalı ve bol entarisiyle bir insandan ziyade bir şeytanı andırıyordu. Zeki bakışlarını daima fıldır fıldır çevirir, herşeyi merak eder, merak ettiği şeyi de bir yolunu bulup muhakkak öğrenirdi. Bunun için bilmediği pek bir-şey yoktu.
Hancının en hassas tarafı para canlısı oluşu idi. Bu kendisine söylendiği zaman bilgiç bilgiç başını sallar:
"Ne yapalım o kadar kusur kadı kızında da olur," diyerek filozofça gülerdi.
Osmanlılara hizmet etmeyi bir şeref sayardı. Süleyman Paşaya tam bir bağlılığı, Orhan Gazi'ye sonsuz bir muhabbeti vardı.
Kendisi yardımcılarını Türklerden seçmişti. Bunlar, eli silâh tutan dört babayiğit delikanlı idi. Han işlerinde kullanılır görülmekle beraber daha ziyade zorba müşterileri yola getirmek ve Osmanlılara hizmet etmek yolunda iş görürlerdi. Hele aralarında bir Çimpeli İlhan vardı ki, gönlü serhad aşkıyla yanar tutuşurdu. Sağlam yapılı, gö-züpek uzun boylu bir delikanlıydı.
Kaya Hanı, diğer bütün hanlar gibi yapılmış olmasına rağmen, en belirli hususiyeti, biraz fazla büyük olması idi. Ayrıca diğer hanlardaki gibi beş-on kişi aynı odada yatırılmaz, isteyene bir-iki kişilik odalar da bulunurdu.
İçeri girdikten sonra küçücük bir sofadan geçip iki kanatlı yarım bir kapıdan büyük odaya girilirdi.
Bu oda, bütün müşterileri alacak kadar büyüktü. Tam ortasında kocaman bir taş direk vardı. Üstüne kabartma bir Meryem Ana resmi nakşedilmişti. Büyük odanın bir köşesinde perde ile ayrılmış küçücük bir kilise bile mevcuttu. Han sahibi Niko fazla işten kilisede duâ etmek fırsatı bulamadığını söylerdi. Aslında Hıristiyanlığa
SUNGUROGLU I "103

pek muhabbeti olmadığını yakınları bilirdi. Buna rağmen, küçük kilisede, tam İsa-Meryem tablosu önünde, her akşam iki mum yakardı. Bunu Hıristiyanlığa olan bağlılığından değil de, öyle gerektiği için yaptığını söylerdi.
Sunguroğlu, büyük odaya indiği zaman, her zamanki gibi bütün başlar merakla kendisine döndü. Kim olursa olsun, hana her giren aynı meraklı bakışlarla süzülürdü. Sesler birden kesilir, konuşmalar bir anda hafifler ve bu sükût yeni girenin oturmasına kadar sürerdi.
Sunguroğlu oturduktan sonra konuşmalar tekrar başladı. Herkes ayrı havadan çalıyor, kimse kimseyi dinlemiyordu.
Genç akıncı, umursamaz bir tavırla etrafına göz gezdirmeye başladı, yeni gelen sadece üç kişi görüyordu. Onlar da bir kenarda iyice birbirlerine sokulmuş, alçak sesle bir şeyler konuşuyorlardı. İkisi Bizans askeri kıyafeti taşıyordu. Diğerinin üstünde ise şövalye kılığı vardı. Biteviye konuşuyorlar, fakat ikide bir sinsi bakışlarla etraflarını süzüyorlardı.
Üç adamın hali Sunguroğlu'nun gözünden kaçmamıştı. Yerinden kalkü. Onlara yakın bir yerde olmak için bir müddet odada gezindikten sonra gitti, üç adama yakın bir sedire ilişti. Çizmelerini ateşe doğru uzatarak öylece kaldı.
Günlerden beri burada kalıyordu. Müşterilerin hemen hepsini tanımıştı. Meselâ şu köşede bağdaş kurmuş, etrafındaki dört kişiyi dinleyen adam, Bizans'tan kovulmuş "Köse" namıyla tanınan eski bir papazdı. Kimse asıl adını bilmiyordu. Para için babasını kesen cinsten biri olduğu söyleniyordu. Topladığı malûmatı şuna buna satar, öylece geçinir giderdi. Yanındaki dört kişi de civar kale beyle-

rinin adamlarıydı. Papazdan birşeyler koparmaya çalıştıkları aşikârdı.
Ocağın tam önünde bir ayağı üstüne çökmüş, dalgın dalgın ateşi seyreden adam, Selçuk artığı bir süvari idi. Söylendiğine göre, bir aşk uğruna buralara düşmüştü. Galiba müşteriler arasında en zararsız olanı da oydu.
Bir de Bizans İmparatorunun casusu olduğu söylenen biri vardı ki, ateşten daima açık oturur, herkese kendini kabul ettirebilmek için her zaman yüksek sesle konuşmayı tercih ederdi.
Büyük odanın azametiyle mütenasip bir ocağı vardı. Bu ocak yazın bir tahta perde ile kapatılır, kış boyu ise cayır cayır yakılırdı. Hancı Niko, müşterilerini üşütme-mekle iftihar ederdi. Kendine sorulsa şimdiye kadar hanında kalan kimsenin üşüdüğü ve hasta olduğu görülmemişti. Bundan başka hana gelen nice ağrılı hastaları ocağın karşısına oturttuğunu, balık yağı ile ağnlı yerini oğup iyileştirdiğini iddia ederdi. Ama şimdiye kadar bu iddiasına tek bir şahit bile bulamamıştı.
Mutfak kısmı giriş kapısının karşısına isabet ediyordu. Tam ortasında açılan büyükçe bir delik, servis penceresi olarak kullanılırdı.
Mutfağın sağında ve solunda arka kısma açıldığı sanılan iki kapı vardı. Aslında bunlardan biri atların bağlandığı tavlaya, öbürü de üst kat odalarına çıkan merdivene açılırdı.
Sunguroğlu, buraya bir hafta kadar evvel gelmişti. Atını hancı yamaklarından birine emanet ettikten sonra, büyük odaya girmiş, bir sedire ilişivermişti. Duka da ayakları dibine kıvrılarak uyumaya hazırlanmıştı.
Az sonra hancıbaşı çıkagelmişti. Elleri daima şiş göbeğinin üstünde kavuşmuş durur, yalpalayarak yürürdü.

Kırmızı şişman yüzü daima güleç, fakat gözleri şeytanî parıltılarla dolu olurdu. Sunguroğlu, ilk görüşte kendisine tarif edilen adamla karşı karşıya bulunduğunu anlamıştı.
Haşin bir tavırla bir kişilik oda istediğini söylemişti. Niko, hemen yatmak isteyip istemediğini sorunca, Sunguroğlu, önce odasını görmek arzusunda olduğunu ifade etmiş ve hancı ile birlikte yukarı kata çıkmışlardı.
Orada kendini tanıtmış, Süleyman Paşanın nâmesindeki kartal başı işaretini göstermişti.
O günden beri gizli gizli buluşup plânlar kurmaya ve topladıkları malûmatı Osmanlılara ulaştırmaya başlamışlardı.
Bu işte hancının dört adamı çok işe yarıyordu.
Sunguroğlu hepsini tek tek süzdü. Aşina yüzler, her zamanki gibi gürültülü bir şekilde konuşmalarına devam ediyorlardı. Yalnız köşede oturan iki asker ve Bizans şövalyesi kılığmdaki adam, han için bir yenilikti. Niçin geldiklerini, ne kadar kalacaklarını bilmiyordu. Kendi kendine:
"Adam sen de," dedi. "Nasılsa onu da kısa zamanda öğreniriz."
Birden hancının yanıbaşmda dikildiğini farkederek başını kaldırdı.
"Beyzadem, birşey arzu buyururlar mı acaba?"
Sunguroğlu Hancı Niko'yu tersledi:
"Hayır! Beni rahat bırak kâfi!"
"Emredersiniz, beyzadem."
Doğrusu, hancı iyi numara yapıyordu. Sanki Sunguroğlu ile hiçbir alâkası yokmuş gibi davranıyor, etraftan durumların anlaşılmaması için ne kadar hüneri varsa kullanıyordu.

"Hey kahraman Osmanlı, bu gece pek dalgın duruyorsun!"

Sunguroğlu, sesin geldiği yana başını çevirip baktı. Köse Papazın gözleri gülüyordu. Bakışlarından iyi bir alışveriş yaptığı belliydi. Sunguroğlu:
"Bu pis papaz yine kimin ocağına incir dikti acaba?" diye düşünmekle beraber bunu açıkça söylemedi.
"Size öyle geliyor papaz efendi. Yoksa bu gece neşem yerinde. Yalnız havanın berbatlığı bir parça canımı sıkıyor."
Papaz, bütün konuşmaları bastıran bir kahkaha attı. Herkes bu berrak kahkaha ile, konuşmasına ara verip başını çevirmişti.
"Haklısın yiğidim. Sen yaşta bir adamın han odalarında tıkılı kalması hoş birşey değil, kimbilir ne mühim işlerin vardır?"
Sunguroğlu bu gevezeyi daha fazla konuşturmamak için kısa bir karşılık verdi:
"Öyle."
Fakat papaz, hızını alamamıştı. Bu sefer de Selçuklu âşığa takılmaya başladı:
"Ne haber Selçuk? Hâlâ kraliçenden bir haber yok mu?"
Selçuklu âşık, bu hitap karşısında birden kızdı:
"Sana ne be, keçi bozuntusu?" diye tersledi.
Papaz, sözlerinin aksülâmel yaptığını görünce büsbütün neşelenerek okkalı bir kahkaha daha salıverdi.
Selçuklu ayağa fırladığı gibi, Köse Papazın önüne dikilmişti:
"Susacak mısın, maymun suratlı, yoksa!.,"
Papaz pişkin adamdı. Hiç istifini bozmadı.

"Aman bre yiğidim, aman! Amma da çabuk celalleniyorsun ha! İhtiyar bir papazı dövmek sana şan kazandırmaz. Ben şaka yapıyorum."
Fakat bu sözler Selçuklunun hırsını geçirmemişti. Daha yüksek sesle bağırdı:
"Eğer bir daha böyle şakalar yapmaya kalkarsan, ağzından çıkmadan kursağında kalır, haberin olsun. Sakalını yolarım senin!"
Papaz, gayr-i ihtiyarî parmaklarını köse sakalında dolaştırdı.
"Etme gözünü sevdiğim bahadırı. Zaten sakalımız kıldan yana pek yoksul, olanına merhamet et bari."
Bu sözler bütün handakileri güldürmüştü. Duvarlar kahkahalarla çınlıyordu. Kızgın Selçuklu bile kendini tutamamış, makaraları koyuvermişti.
Kahkahalar bir müddet devam ettikten sonra, kesildi. Sadece rüzgârın ıslıklaması duyuluyordu. Bu sessizlik de fazla sürmedi. Herkes yeniden konuşmasına döndü, bıraktıkları yerden sözlerine devam ettiler.
O zamanlar Bizans'la Osmanlılar arasında bir andlaş-ma mevcut olduğu için hiçbir Bizans askeri veya şövalyesi durup dururken hiçbir Osmanlıya sataşamazdı. Ancak çeteler halinde köyler basılır ve güya bu, imparatordan habersiz yapılırdı.
Bunun için Osmanlılarla Bizanslılar aynı yerlerde oturmaktan ve kalmaktan çekinmezlerdi.
Gece hayli ilerlemişti. Önce Enez Beyinin yakını olarak tanınan casus tipli adam yanındaki ile birlikte yatmaya çıkü. Peşinden ekşi suratlı Selçuklu ve papazın yanındaki dört kişi kalktılar. Bir müddet sonra han odası tamamen tenhalaşmıştı. Bizanslı şövalye ile yanındaki as-

ker kılıklı adamlar hâlâ alçak sesle konuşmalarına devam ediyorlardı. Çok yavaş konuştukları için sözlerini duymaya imkân yoktu, ama yüzlerine bakan, mühim şeyler konuştuklarını tahmin edebilirdi.

Etrafında kimsenin kalmadığını gören Papaz, yerinden kalkıp Sunguroğlu'nun karşısındaki sedire ilişti.
"Destur var mı, yiğidim?"
Sunguroğlu başını çevirip papaza baktı. Eski papazın zeki gözleri hakikaten bu gece ışıl ışıl yanıyordu.
"Destur olmasa da oturdunuz zaten papaz efendi."
Papaz, göz ucuyla köşede oturanlara bakıp manâlı manâlı güldü.
Sunguroğlu, bu kurnaz adamdan bir şeyler öğrenebileceğini umuyordu. Bu ümitle yanma gelmesini hoş karşılamıştı. Nitekim tahminleri doğru çıkmış, papaz sır küpü olduğunu ima eden manidar hareketler yapmaya başlamıştı. Nihayet dayanamadı. Yerinden bir kere daha kalkıp tam Sunguroğlu'nun yanıbaşmdaki boş yere çöktü. Bacaklarını karnına doğru çekti, birkaç kere ileri-geri sallanarak iyice yerleşip, sonra başını kulağına yaklaştırarak sordu:
"Şu adamları tanıyor musun?"
Göz ucuyla, köşede fiskos etmekle meşgul olan üç adamı işaret ediyordu.
Sunguroğlu da bu adamları gerçekten merak etmişti. İyi çalışabilmesi için, hana bütün girip çıkanları ve kim olduklarını bilmesi lâzımdı. Buna rağmen papazı tahrik etmek istedi:
"Bana ne o adamlardan? Kim olurlarsa olsunlar."
Papaz biraz daha yaklaştı. Sesini daha alçaltarak:
"Öyle deme yiğidim," dedi. "Seni bunlar çok alâkadar

eder. Biri Bizanslı bir şövalyedir. Adına Tongas derler, pis herifin biridir. Bildim bileli kirli işler peşinde koşar. Anlayacağın, bu yolda beni bile yaya bırakan yaman bir hilebazdır. Bilirsin, bizim şöhretimiz kuru bir iftiradan ibaret, ama bu adam düpedüz casusluk yapıyor."
Sunguroğlu tekrar:
"Bana ne?" diye başını çevirdi.
Papaz oturduğu yere biraz daha yerleşti, ağzını âdeta kulağına yapıştırdı. Köse sakalı Sunguroğlu'nun yüzüne değiyordu. Sözlerinin alâkasızlıkla karşılandığını zannederek iyice tahrik olmuştu.
"Aman bre yiğit! Ben sana yaranmak istiyorum, sen aldırmıyorsun. Bu adam hakkında çok şey bilirim. Adamlar, daha buraya ayak basmadan geleceklerini bildiğim gibi, şimdi burada niçin bulunduklarını da biliyorum."
Sunguroğlu, daha fazla alâkasızlığın papazı belki de susmaya mecbur edeceğini düşünerek:
"Ya!" dedi.
"Ya tabii! Benim kulağım deliktir. Sırf fazla meraklı olduğum için Bizans'tan kaçtım."
Papazın sözlerine Sunguroğlu bıyık altından güldü. Zira Bizans'tan kovulduğunu bilmeyen yoktu. Papaz devam ederek:
"Meselâ, senin şimdi burada niçin bulunduğunu da biliyorum," diye ilâve etti.
Sunguroğlu birden titredi. Başına bir kazan buzlu su dökmüşler gibi iliklerinin donduğunu hissetti. Papaza içini delmek isteyen keskin bakışlarla baktı. Bu sefer titreme sırası papaza gelmişti. Alelacele fakat çok alçak sesle konuşmaya başladı:
"Sen endişelenme yiğidim. Benden sır çıkmaz. Os-

manlılar benim dostlarımdır, ihanet etmeyi katiyyen düşünmem. Gücüm de yetmez buna, başıma gelecekleri bilirim çünkü."
Sunguroğlu ateş saçan gözlerini papazın yüzünden ayırmıyordu. Boğazına sarılmamak için kendini zor tuttuğu belliydi. Papaz da bunu anlamış, teminat üstüne teminat veriyordu:

"İnan kahraman, bana inan! Ben iyiliğin için bunları anlatıyorum. Kötü bir niyetim olsa kalkıp sırrını bildiğimi sana söyler miydim? Demek bir kötülük düşünmüyorum. Yardım etmek istiyorum sadece."
Sunguroğlu buz gibi soğuk bir sesle sordu:
"Hakkımda neler biliyorsun?"
Papaz tam cevap vermeye hazırlandığı sırada, Bizanslı şövalye ile yanındaki iki asker yerlerinden kalkarak kapıya doğru ilerlediler. Üçü de salma salma kuruntulu bir şekilde yürüyorlardı. Bellerindeki uzun kılıçlar neredeyse yere değiyordu. Sessiz sedasız kapıdan çıkıp gittiler.
Salonda yalnız papazla Sunguroğlu kalmıştı. Delikanlı etrafta kimsenin olmadığını görünce, deminden beri yapmak istediği şeyi yaptı. Hızla doğruldu. Papazın yakasına sarıldı. Tuttuğu gibi ayaklarını yerden kesti.
"Anlat çabuk, ne biliyorsan anlat! Yoksa bir daha güneşi göremezsin."
Papaz şaşırmıştı. Ayaklarını yere değdirmek için durmadan sallanıyordu. Boğazı sıkıldığından güç nefes alıyordu. Hırıltılı bir sesle:
"Dur be akıncı! Bir ihtiyarın kanıyla elini kirletmek istemezsin herhalde. Bırak ki, anlatayım."
Sunguroğlu ellerini açtı. Papaz, bir külçe gibi sedirin üstüne düştü. Bir yandan boynunu oğuştururken, bir yandan da konuşmaya koyuldu.
SUNGUROĞLU I "111

A ",n hei Senin buraya niçin geldiğini
"Ne hoyrat adamsın be! s^ın y ^ ^
•^ınmıroglu sabırsızlanıyordu.
;egbXorsan açık açık söyle, vakit kaybetmekten
-Biliyorum Osmanb, onu da b Uya & ç&_
sıkı fıkı olduğunu ^Tfln^hazırlandığınızı da lıştığmızı da biliyorum. Buraları tem
biliyorum..." adamın bunca sırrı
Sunguroğlu şaşırıp kalmıştı. Bu adamı nasıl öğrendiğine aklı ermiyordu
"Nereden öğrendin?" diye sordu.
Köse Papaz, sinsi sinsi güldü:
Bubal ait bir artr yiğidim. W-* -**" •*
y, muhakkak ögrenirina " u_
-O zaman sırrımı da beraber S tirmeyeCektir; hal-n^manlı Yani ölümüm sana bir kar geuo y
hatlad1' , *" -hilivorsun geçim çok zorlaş-
manız " diye devam etti, biliyorsun g v v
Yalnız, ury ekmediğimiz kalmıyor. Hatta
tl. Bir kör boğaz uğruna çekme g sanhp
bazı yiğitler az önce ^^rÎr Demek istediğim,
başımızı **^^£%£ hakikaten çok zor,
benim gibi ihtiyar bir papaz ıçm g \
âdeta açlıktan ölüme mahkûmum. ülüyordu.
Bunları anlatıyor, bir yandan da kıs kıs guluy
¦ SUNGUROĞLU 1

Sunguroğlu adamın para istediğini anlamıştı. Ama ileride daha çok para veren birine sırrını satmayacağı malûm değildi. Kuşağının arasından çıkardığı keseyi havaya fırlatıp tuttu.
Birden papazın gözleri ışıldamaya başlamıştı. Pırıl pırıl bakışlarını Sunguroğlu'nun kese tutan avucuna dikmiş bakıyordu. Sanki bir anda on yıl gençleşmiş gibiydi.

"Bu kese senin olabilir papaz efendi. Ama hakkımda tek kelime gevezelik ettiğini duyarsam karnını deşip pis kanını akıtmakta bir an bile tereddüt etmeyeceğimi bilmiş olasın."
Tekrar keseyi havaya attı. Papaz, şaşılacak bir çabuklukla, kese daha yere düşmeden yakalayıvermiş ve çoktan kuşağının arasındaki hazineye eklemişti.
"Dediğini yapanlardan olduğumu bilesin kahraman. Sen hiç merak etme, ben ser verir sır vermem."
Sunguroğlu alay dolu bir sesle:
"Ya, öyle mi?" dedi.
Papaz telâşlanarak:
"Beni sana yanlış anlatmışlar yiğidim. Belki kötüyüm, belki düzenbazın, pis herifin biriyim, ama oturduğum dalı kesecek kadar budala değilim."
"Kısa kes bakalım! Biz kimin ne mal olduğunu, kaç akçe ettiğini biliriz, sen hele anlat. Beni senden başka bilen var mı?"
"Hiç meraklanma bahadırım, o cihetten tasan olmasın. Hiç kimse ne yapmaya geldiğini bilmiyor."
"Peki sen nasıl öğrendin?"
Papaz kesik keşi güldü:
"Hani, yolda tepelediğin şövalyeleri hatırladın mı? Bir delikanlıyı ellerinden kurtarmıştın."

"Evet!"
"İşte o adamlar köpeğinin marifetlerini anlata anlata bitiremiyorlar. Gerçi kendilerine yirmi kişi ile bir kurdun saldırdığını iddia ediyorlardı, ama ben tek başına olduğunu anlamıştım. Tahkikatı derinleştirince tahminlerim doğru çıktı. Osmanlı yöresinde namın yayılmış iyice. Şöhret yapışkan bir sülük gibidir. İnsan bir kere ona kapıldı mı, ne kadar silkelese düşüremez. Fakat sen şöhret düşkünü değilsin, bilirim. Böyle olmana rağmen çok tanınıyorsun. Türkmen obalarında maceraların destanlaşmış. Bursa'da ise senin İbrahim isimli bir genci yalnız başına kurtardığını herkes bilir. Köpeğinin namı malûm. Buraya gelir gelmez seni tanıdım desem, inan. Buraya sokulman-daki gayeye gelince: Çimpe Beyinin kızı Gül Hatun'un kaçırılıp Şarköy Kalesine hapsedildiğini biliyordum. Beyin bir adamını yardım istemek için Orhan Gazi'ye gönderdiğini de öğrenmiştim. Bu adam bir tesadüf eseri Bizanslılarla karşılaşmış ve esir edilmişti. Sonra sen onu kurtardın. Kurtarır kurtarmaz da, o Bursa'ya, sen Çimpe'ye doğru yola düştünüz. Önce Çimpe'ye uğrayıp malûmat topladınız. Sonra gelip bu hana yerleştiniz. Bütün bu işlerden kızı kurtarma vazifesini üstünüze aldığınız da anlaşılıyor. Hancıya gelince uzun zamandır Orhan Gazi'nin hizmetinde çalıştığını bilirim. Fakat bunu şimdiye kadar kimseye söylemiş değilim. Öyle tuhaf tuhaf bakmayın ne olur; inanın ki, kimseye birşey söylemiş değilim. Bir kelime söylesem hanı başıma yıkarlardı zaten."
Sunguroğlu hayretle papaza bakıyordu. Bu adam şeytanın nerede barındığını bilirdi şüphesiz.
"Demek herşeyi bildiğin halde hancıyı ele vermedin öyle mi?"
"Tamamen öyle yiğidim. Uzun zamandır bildiğim hal-

de ele vermedim. Dedim ya, beni sana yanlış anlatmışlar. Buna inan dostum. Ben katiyyen Osmanoğullarına ihaneti düşünmem. Bu sözlerimde, hayatımda hiç olmadığım kadar samimiyim. Bir zamanlar bir Osmanlı yiğidi hayatımı kurtarmış ve canımı bağışlamıştı. O gün bu gündür Osmanlılara faydalı olmayı düşünüyordum. Kısmet sizi karşıma çıkarmış bulunuyor. Şimdi bu fırsatı bana vermezseniz, emin olun çok üzüleceğim. Osmanlılara yardım için yanıyorum."
Genç akıncı dudak büktü:

"Belli papaz efendi. Söylemene lüzum yok. Onun için mi yarım keseye iki lâf ediyorsun?"
Papaz tekrar dişlerini göstererek güldü. Fakat bu gülüşünde neşeden ziyade hüzün vardı:
"Kusura kalma arslamm. Neylersin ki, geçim sıkıntısı çekiyorum. Şu hancı, bir gecelik olsun bedava yatak vermez bana!"
"Peki, şu Bizanslı şövalye hakkında neler biliyorsun?"
Papaz, bir zaman kapıya baktı. Sonra gözlerini hanın dört tarafında gezdirdi. Etrafta kimsenin olmadığına iyice kanaat getirdikten sonra, sözlerine devam etti:
"Onlar hakkında çok şey biliyorum. Hattâ benim hesapla iki keseden çok eder bu malûmat. Ama sana hizmet olsun diye ücret istemeden söyleyeceğim."
Sunguroğlu içinden: "Pis herif!" diye geçirdi. Papaza:
"Anlat bakalım," dedi. "Neymiş o mühim şeyler?"
Papaz, bir kere daha boş salona göz gezdirdi. Bağdaş kurduğu sedirden inerek Sunguroğlu'nun önüne diz çöktü. Bir-iki ileri geri yaparak güzelce yerleşti:
"Şu şövalye kılıklı herif varya, işte o müthiş bir şövalyenin adamıdır. Daima kirli işler çeviren bir hüekârdır.
SUNGUROĞLU I "115

Aşırı derecede de zekidir. Anlayacağın, kılıcı kadar kafası da keskin bir hinoğlu hindir. Bizans İmparatoruna bile sözünü geçirir. Adına Şövalye Selikos derler."
Sunguroğlu yıldırım çarpmış gibi sersemlemişti. Bir an gözleri bulutlandı. Sonra arkadan atılan bir okla şeha-det şerbetini içen ve arkadaşının kucağında son nefesini veren bir akıncı hayali belirdi. Gayr-i ihtiyarî, dişlerinin arasından nefret yüklü hafif bir çığlık döküldü:
"Selikos!"
Papaz hiçbir şeyin farkında olmadan sözlerine devam ediyordu:
"Evet yiğidim, Selikos. Yoksa bu adamı tanıyor musunuz?"
Sunguroğlu bu suale cevap vermedi.
"Sen devam et hele!"
Sesi boğuk ve nefret doluydu. Papaz devam etti:
"Bu Selikos denen adam, hakikaten büyücü gibi bir adamdır. Nerede olduğu, neler yaptığı pek belli olmaz. Cin gibi bir zekâya ve sürüyle adama mâliktir. Böyle olunca da önünde hiçbir kuvvet dayanamıyor. Beni bu yollara düşüren de odur. Hayatımda, onun kadar gebermesini istediğim kimse olmamıştır. Ne yazık ki, o, koca bir imparatora sırtını dayamış, istediği gibi hareket etmekte serbest bir şövalye, ben ise geçimden bile aciz bir ihtiyarım."
Papaz, belki hayatında ilk defa samimi idi. Selikos'tan bahsederken nefretini yüzünden okumak mümkündü. Sunguroğlu, bu adamı tanıdığından beri ilk defa, ağzının söylediklerini gözlerinin de tasdik ettiğini görüyordu. İçinde taşıdığı intikam hissi gözlerine vurmuştu.
"Üzülme papaz efendi. Gün gelir elbet sen de intikamını alırsın."
116 ¦ SUNGUROĞLU I

Papaz:
"Nerede o günler?" diye iç geçirdi.
Gece adamakıllı ilerlemişti. Fakat ikisinin de gözlerinde uykudan eser yoktu. Arasıra uzaktan akseden kurt ulumaları odaya kadar geliyor, iki adamın fısıltı halinde devam eden konuşmalarına karışıyordu. Ocak sönmüş, fakat oda sıcaklığını kaybetmemişti. Hancı mutfağın içinden bazan kafasını uzatıp bakıyor, uykulu gözlerle süzüyor, ne konuştuklarını anlamaya çalışıyordu.
"Başka, Papaz Efendi. Devam et sen hele!"

"İşte şimdi bu handa bulunan şövalye, Selikos'un adamıdır. Yanındakiler de Şarköy Beyinin askerleridir. Burada bulunmalarının sebeplerine gelince; işte bizi asıl alâkadar eden husus budur."
"Bizi mi?"
"Yani seni. Kusura bakma, kendimi senden ayıramıyorum. Çünkü hizmet etmeye yeminim vardır."
"Nasıl alâkadar ediyor bizi?"
Papaz yutkundu:
"Acele edip de zihnimi karıştırmasana Osmanlı; anlatıyorum işte!"
Yine bir müddet bekledi. Kurt ulumalarını dinledi.
"Hani Çimpe Kalesi Beyinin kaçırılan kızı var ya?"
"Evet!"
"İşte onun pazarlığı için geldi bu şövalye kılıklı yılan. Yanındakiler de karşılayıcıları. Yarın gece kızı buraya getirecekler ve Enez Kalesine doğru yola çıkacaklar. Oranın tekfuru, ahlâksızlığıyla meşhur soytarı bir heriftir."
"Vay namussuz, vay!"
"Evet dostum. Ne desen hakkın var. Ne yazık ki, böy-leleri hâlâ Hıristiyan adı taşıyabiliyorlar. Bunları görünce papaz olduğuma utanıyorum."

"Üsteleme, devam et!"
"Devam edeceğim bu kadar. Anlayacağın, kızı yarın gece köyden çıkaracaklar. Kurtarmak istiyorsan bundan âlâ fırsatı yıllar beklesen bulamazsın."
Sunguroğlu, gözlerini ocağa dikerek bir zaman öylece kaldı. Sonra bakışlarını papazın gözlerinin içine çevirdi:
"Eğer beni kandırıp tuzağa düşürmek istiyorsan çok yanlış bir yolda olduğunu hatırlatayım. Yaş tahtaya basmış olduğunu bilesin. Derini yüzer, içine saman doldurup, ibret-i âlem için han kapısına asarım."
Papaz, bu sözleri acı bir gülümseme ile karşıladı:
"Hâlâ bana inanamıyorsun yiğidim! Kabahat kötü şöhretimizde, ne yapalım. İçinden geçenleri biliyorum. 'Kırk yıllık Yani, olur mu Kani?' diye düşünüyorsun. Belki haklısın da. Ama ben de zaman zaman bu yollardan Selikos alçağından intikamımı alabiliyorum. İşlerini bozmak benim en büyük zevkimdir. Bu hissimi herhalde anlıyorsun?"
Bir an babasını hatırlayan Sunguroğlu:
"Anlıyorum," dedi.
"Anlayamazsın akıncı, anlayamazsın! Koca bir ömrü sürünerek geçirmeye mahkûm edilmiş bir adamın intikam hissini anlayamazsın."
Papazın gözleri ışıl ışıl yanıyordu. Sözlerinde samimi olduğu gün gibi aşikârdı. Hiç değilse bu sözlerinde riya yoktu.
Sunguroğlu tekrar:
"Anlıyorum," dedi. "Anlıyorum, ama bu şekilde nasıl intikam aldığını kavrayamadım."
"Biliyorsun yiğidim. Kızı kaleden götürecek olanlar Se-likos'un adamlarıdır. Maksadı Türk kızını Enes Kalesi Beyine götürüp, beyin yeğeni Mariya'yı almaya hak kazan-

maktır. Bu sonuncusuyla beraber beye hediye ettiği Türk kızlarının sayıları dördü buluyor."
Güldü:
"Her defasında da aldatıldı. Vaad edilen güzel yeğene kavuşamadı. Ama duyduğuma göre şimdi kati olarak söz almış. Enez Kalesi Beyi, güzelliği dillere destan olan Gül Hatun için 'Getir

kızı, al yeğenimi' demiş. Selikos da getireceğini vaad etmiş; kaçırıp bir müddet Şarköy'de saklamıştı. Şimdi de Enez'e doğru yola çıkaracak."
"Vay köpek soylu domuz! O yaştan sonra aşk ha?"
"Evet akıncı. Bunlar hep böyledir. Kadından, şaraptan başka şey düşünmezler. Bu düşkünlük bütün tekfurların başlarını yediği gibi, birgün Bizans'ın varlığına son verecektir. Ve bu sonu sizler hazırlayacaksınız."
"Öyle görünüyor Papaz Efendi. Herhalde sen bu işe üzülmezsin?"
"Ne münasebet canım. Ben Osmanlıların içinde yasaya yasaya yarı Osmanlı sayılırım. Nasılsa Bizans'a ömrümün sonuna kadar giremeyeceğim; belki sizin elinize geçerse..."
Papaz sözlerinde samimî görünüyordu. Fakat yine de Sunguroğlu bir tedbir almayı uygun buldu. Hancıyı yanına çağırdı:
"Hancıbaşı! Demir parmaklıklı sağlam bir odan var mı?" diye sordu.
Hancı:
"Var beyzadem," dedi. "Tavan arasında kiler olarak kullandığım küçük bir odam var. Kapısı kalın meşeden, pencereleri demir kafeslidir."
"Kilidi sağlam mı bari?"
"Sağlam ya, hem nasıl sağlam bilsen?"
Sunguroğlu parmağıyla papazı gösterdi:
SUNGUROĞLU I ¦ 119

"Papaz efendi o sağlam kilitli odada yatmak arzusunu gösterdi. Kendilerine mükellef bir yatak yapıver. Yiyecek ve içeceğini odasına bırak. Ben izin vermeden odadan dışarı salmayacaksın, tamam mı?"
Hancı, Sunguroğlu'nun ne demek istediğini çok iyi anlamıştı. Kıs kıs gülerek:
"Merak etme yiğidim," dedi. "İstersen pencereden bakmayı bile yasak edebilirim."
Papaz yerinden kalkarken:
"Beni kurt pençesine teslim ediyorsunuz yiğidim," dedi. "Bu hancı oldum olası hoşlanmaz benden."
Sunguroğlu'na uzun uzun baktı.
"Esasen bu tedbiri ben rica edecektim. Bana hâlâ ina-namadığmı biliyorum. Dövüşürken gözünün arkada kalmasını istemem. Onun için bir odaya kapatılmamı isteyecektim. Ama ne olur beyzadem, iş halledildikten sonra buradan beni çıkartmayı unutmayınız. İçim bunca intikamla dolu iken, bir tavan arasında açlıktan ölmek istemem."
"Merak etme, unutmam. İş hallolur olmaz seni kurtarmaya geleceğim. Gönlünü ferah tutasm."
Papaz:
"İnşallah," dedi.
Hancının peşinde merdivenlere doğru yürüdü. Tam çıkacağı sırada döndü. Sunguroğlu'na baktı, hafifçe eğildi:
"Gecen hayrolsun beyzadem. Allah kılıcını keskin etsin."
"Geceler hayır doludur, papaz efendi. Söylediklerinin doğru olduğuna inanmaya başladım, ama tedbire riayet de şarttır, kusura bakma!"
Papaz son sözleri belki de duymamıştı. Kapıdan geçmiş merdivenlere ulaşmıştı.
120 ¦ SUNGUROGLU I

UÇUNCU BOLUM
Büyük meşveret odası, o gün tamamiyle doluydu. Bütün kandiller yakılmış, sağnak halindeki ışıklar, bir zamanlar Selçuk sultanının Osman Beye hediye ettiği halıların üstüne dökülüyordu.

Pencerelerde asılı ağır atlas perdeler, sıkı sıkıya kapalı idi. Meraklı bir gözün değil içerisini seyredebilmesi, dışarıya ışık sızması bile mümkün değildi.
Bu süslü perdeler de, Bizans İmparatoru Altıncı Yoan-nis Kantakuzinos'un kızına düğün hediyesiydi. Orhan Gazi, bunları kendi mütevazi evinde kullanmaktansa devlet malı sayılan meşveret odasına astırmıştı.
Ortadaki sedirin üzerinde, her zamanki asalet ve ağır başlılığı ile Orhan Gazi bağdaş kurmuştu. Sağma, soluna beyleri dizilmişti. Bütün beyler bu salonda cem olmuşlardı. Yıllarca serhadlerde kılıç sallamış ak sakallı ihtiyarlardan, daha birkaç cenk görmüş genç beylere kadar, hepsi toplantıya çağrılmıştı.
Orhan Gazi, meşveret ve şûraya azamî ehemmiyet ve-
SUNGUROGLU I ¦ 121

ren bir kumandandı. Beylerine danışmadan ne birşeye karar verir, ne de bir iş yapardı. Hepsinin fikirlerini tek tek sorar en doğru olanını bulmaya çalışırdı.
Arkasında, her zamanki gibi kollarını çapraz olarak göğsüne kavuşturmuş, oğlu Süleyman Paşa duruyordu. E karartı bir ifade vardı. Kartal bakışlarıyla beyleri lüzüyordu. Büyük adamm büyük oğlu Süleyman Paşa her zaman dedesinin ve babasının silâh arkadaşları olan su beyTere hürmet beslemişti. Hepsine büyük ehemmiyet verir da ma gönüllerini hoş etmek isterdi. Hepsi de Sû-levman Paşayı severlerdi. Süleyman Paşa, her toplantıda ayaSa durur, sebebini soranlara da, "Osmanlı beyleri olururken bize ayakta durmak yaraşır, içlerinde dedemı-ryoldik etmiş, devletimizi kurmuş bahadırlar vardır diyerek cevap verir, Osmanlı terbiyesinin unutulmayacak örneklerini fiilen gösterirdi.
Büyük meşveret odası tam bir sessizlik içine gömülmüşü Herkes susuyor, söz hakkını birbirlerine vermek Tn konuşmuyorlardı. Fakat hepsinin beyninde bırşeyler £, bazı düşünceler geçiyordu. Mümkün olup her-Ssm beyni açılsa, aym idealin kazılmış olduğu görülecek" Bütün beyinlerde dönen gaye, tek ve kesindi: Rumeli'ye geçmek.
Bunun için en kısa zamanda hazırlanmak lazımdı. Bütün düşünceler bu nokta etrafında birleşiyor aynı noktada düğümleniyordu; beyinler aym düşüncelerle do-
lup taşıyordu.
Osmanlı beyleri, devletlerinin büyümesi ve yaşaması için Bizans'ın engel teşkil ettiğini biliyor, bu engelin izale edümesi için Rumeli'ye geçmenin şart olduğuna mamyor-
" Yalnız gözlerin ve kalplerin konuştuğu bu sükût bir
¦ SUNGUROĞLU I

müddet daha devam etti. Orhan Gazi, bu müddet içinde beylerini tek tek süzmekle meşguldü. Nihayet konuşma vaktinin geldiğine hükmetmiş olmalı ki, elini havaya kaldırdı:
"Kudretli Osmanlı beyleri, silâh arkadaşlarım," diye söze başladı. Fakat kapı hızla açılmış ve içeri Evranos Bey girmişti. Bu ani girişe mâna veremeyen beylerin gözleri, Evranos Beyin üzerine mıhlandı. Evranos Gaziyi çok sevmesine rağmen, Orhan Gazi'nin canı sıkılmıştı. Bunu belli etmemek için gayret sarfediyordu:
"Ne ola ki, Evranos Bey, bu ne acele?"
Evranos Bey:
"Destur var mı?" diye sordu.
Orhan Gazi içini okumak ister gibi bakü.
"Yaklaş bakalım, ne diyeceksin?"
Orhan Gazi'nin önüne kadar sokulan Evranos Gazi durdu.
"Affınıza sığınırım Beyim, sizin de büyük Osmanlı beyleri," diye konuştu. "Geç kaldığımı biliyorum. Askerlerin yanında bulunuyordum. Toplantıyı tamamen unutmuşum. Tekrar atfınızı dilerim."

Evranos Gazi, Osmanlı beyleri ve askerler arasında çok sevilir ve sayılırdı. Osmanlı Devletinde bir nevi genelkurmay başkanlığı vazifesini yapar, askerlerin eğitimi ile bizzat meşgul olurdu. Orhan Gazi, yeni kurmaya başladığı ordunun tâlim terbiyesini ona bırakmıştı.
"Askerlerimiz nasıl?" diye sordu.
Evranos Gazinin gözlerinin içi gülüyordu:
"Asker kullar çok güzel yetişmiş Beyim," diye söze başladı. "Hepsi dövüşmeye hazır vaziyete gelmişler. İste-
SUNGUROGLU I ¦ 123

diğiniz zaman peşinize takar, fetihlerden fetihlere koşabilirsiniz. Bu genç kuvvetin yetişmesiyle Osmanlı ordusu, hatırı sayılır bir haşmete ulaşıyor. Ümit ederim pek kısa zamanda genç silâhdaşlarmızla Bizans kapısından içeri girersiniz."
Orhan Gazi:
"Beni çok sevindirdin Gazi Evranos," dedi. "Allah da seni sevindirsin. Askerlerimin mükemmel bir şekilde yetişmeleri en büyük dileğimdi. Demek aylardır sessiz sedasız bu işe kendini verdin."
"Evet Beyim!"
"Osmanoğulları yetiştirdiğin leşker sayesinde zaferden zafere koşacaklardır, sana bundan daha büyük bir mükâfat nasıl verebilirim."
"Sağlığınızdan başka bir dileğim yok Beyim. Emek verdiğim şeyin mahsulünü görmek kadar beni hiçbir şey memnun edemez."
"İnşallah yakında askerlerimizin marifetlerini görürüz. Şimdi toplantımızın asıl mevzuuna gelelim."
"Nasıl buyurursanız, Beyim."
Orhan Gazi böylece o mevzuun kapandığını söylemek istiyordu. Daha beylerle konuşulacak mühim meseleler vardı.
"Silâh arkadaşlarım," diye söze başladı. "Hepiniz gerek, pederim Osman Beye ve gerekse bana karşı sonsuz bir sadakatla bağlı şanlı Osmanlı beylerisiniz. Şuna katiyetle inanıyorum ki, hiçbirinizin gönlünde, Bizans tekfurları gibi nam, şöhret ve dünya hırsı yoktur. Hepimizin gözünde ve gönlünde mânâ aşkı yanar. Ne yaparsanız din için, ne dilerseniz millet içindir. İşte bizi yıkmayan, yıldırmayan bu duygudur. Osmanlı beyleri, yani sizler bu
124 ¦ SUNGUROĞLU I

duygu, bu irade ile hareket ettiğiniz müddetçe, önünüze hiç kimse çıkmaya cesaret edemeyecek, çıksa bile atlarınızın nalları altında ezilip yok olacaktır."
Soluklandıktan sonra devam etti:
"Yıllarca dövüştünüz. Defalarca yaralandınız, fakat hiçbiriniz cihad meydanını terk etmeyi düşünmediniz. Sen Hacı İl Bey, İznik Muharebesinde göğsünü deldirdi-ğin zaman sürünerek vuruşmuyor muydun? Sen Kasım Bey, yine İznik'te sağ omuzundan aldığın derin yaraya rağmen kılıcını sol eline aktarıp, yaralı arslanlar gibi naralar atarak düşman üzerine atılmıyor muydun? Sen Akçakocaoğlu, sırtına saplanan iki oka rağmen hançerin dişlerinin arasında kale duvarlarını tırmanmaya çalışmıyor muydun? Ve hepiniz dini ve milleti için canını dişine takmış kahramanlarsınız. Hepiniz devletine, dinine, milletine lâyık bahadırlarsınız.
"Yiğit Osmanlı beyleri! Bugünlerde Bizans köpekleri, böyle cansiperane aldığımız kalelerimize saldırmaya başlamışlar. Yiğitlerimizi öldürmeye, kızlarımızı kaçırmaya cesaret eder olmuşlardır. Tâ harim-i ismetimize sokulan bu yılanı ezmenin zamanı gelmedi mi?"
Beyler, Orhan Gazi'nin konuşmasından galeyana gelmişlerdi. Hep bir ağızdan:
"Geldi, geldi!" diye bağırdılar.

"Beylerim, yiğitlerim! Şimdi sizden bu hususta fikirlerinizi soruyorum. Tedbir nedir, söyleyesiniz. Evvel sen konuş Evranos Gazi, ne tedbir idelim?"
Evranos Gazi hafifçe öksürdü. Orhan Gazi'nin gözlerinin içine baktı ve bu gözlerde verilmek üzere bulunan hayatî bir kararın izlerini okuyarak sevinçle söze başladı:
"Beyim! Ben âcize söz hakkı verdiniz. Madem fikirlerimizi sormak lûtfunda bulundunuz, âcizane söyleyeyim
SUNGUROGLU I "125

ki, evvelâ Rumeli fethedilmelidir. Ordumuza katılan yeni kuvvetlerle bu işi kolaylıkla yapacağımıza inanıyorum."
"İyi düşünürsün Evranos Gazi."
Sonra Hacı İl Bey'e baktı:
"Hacı İl Bey, sen ne dersin, ne tedbir eylesek?"
"Beyim, Evranos Gazi çok güzel söyler. Ben de aynen fikrine katılıyorum. Ama taarruz için baharı beklemek fikrindeyim. Bu kış kıyamette bilmediğimiz küffar diyarlarında helak oluruz."
Orhan Gazi tek tek bütün beylere fikirlerini sordu. Hepsi baharda Rumeli fethine çıkma taraftan idi.
Bir müddet bunları dinledi. Beylerin aynı fikirde olmaları onu çok sevindirmişti.
"Bakın a beylerim!" dedi. "Siz hep böyle ittifak ettiğiniz müddetçe dünyaya meydan okumaktan pervam yoktur! Tez hazırlık olacak, baharda seferimiz vardır."
Bir müddet durdu, sakalını sıvazladı. Şimdiye kadar hiç konuşmadan söylenenleri dinleyen oğlu Süleyman Paşaya döndü:
"De bakalım Süleyman, küffar işi nicedir?"
Süleyman Paşa, Osmanlı beyliğinin istihbarat başkanıydı. Küffar içine casuslar çıkarır, hareketlerini günü gününe öğrenirdi.
Bu sual üzerine pederinin önüne geçti. Onu ve beyleri selâmladıktan sonra:
"Diyar-ı küfür kaynıyor," diye söze girdi. "Gerek Rumeli tekfurları, gerek Bizans İmparatoru tam bir sefahat içine düşmüşlerdir. Çoğu, birbirleri aleyhine entrikalar çevirmekten, devlet işlerine zaman ayıramıyor. Bu da devletin gün gün çökmesi neticesini doğuruyor. Halk, idarecilerin entrikalarından bıkmış, onlara iyi vakit ge-
126 ¦ SUNGUROGLU 1

çirtmek için çalışmaktan usanmıştır. Adaletsizlik, keyfî idamlar, bazı zümre ve şahıslara tanınan sonsuz imtiyazlar, halkı tamamen küstürmüştür. Bu arada aylardır Osmanlı adaletinin, İslâm müsavatının methiyesi kafalarına işleniyor."
Başını kaldırdı:
"Bunun için fethi müyesser olacak herhangi bir kalede, halkın mukavemeti ile değil, muvafakati ile karşılaşacağımız muhakkaktır. Düşman kalelerinde bulunan akıncılarımız bundan katiyetle emindirler. Rumeli canibine gönderdiğimiz akıncılar da fırsat buldukça Rum memleketlerine saldırıp yıldırmaya çalışırlar. Bizans ise ayrı hikâye! Dıştan çok şaşaalı duruşuna rağmen, günleri sayılıdır. Bilgisiz, sefih idareciler elinde her gün biraz daha temelleri çatırdamaktadır. Yakında ona da sıra geleceğini umarım. Ancak daha evvel halledilmesi elzem olan bir Rumeli meselemiz vardır. Artık beklemeye tahammülü olmayan bir meseledir bu. Umarım baharla taarruz kararımız gerçekleşir."
Bütün beyler Süleyman Paşanın ağzından çıkan kelimeleri âdeta yutarcasma dinliyorlardı. Süleyman Paşa sözlerini şöyle bitirdi:
"Bey babam, eğer baharla bir hücum yapılmazsa, bu bizim aleyhimize işleyecek bir zaman kaybı olacaktır. Rumeli'ye hücum edeceğimiz Bizans'a sızarsa bu hücumdan vazgeçmek

mecburiyetinde kalınacak veya çok zor şartlar altında fethe devam edilecektir. Konuşmalarımızın tamamen aramızda kalması lâzım geldiğini hatırlatmak bile istemiyorum. Yalnız tek temennim söylediğim gibi boş şeylerle vakit geçirmeyip kısa zamanda orduyu hazırlamak, yeni teçhizatla donatmak, gemiler inşa etmektir. Bir denizi geçeceğiz. Adamlarımız karada iyi dövüşür, ama hiçbir
SUNGUROGLU I "127

deniz muharebesine girmiş değildir. Bunun için sıkı bir talimden geçirmek icap ediyor. Bu hazırlıklar süratle ikmal edilmeli ve en kısa zamanda harekete geçmeliyiz. İrade senin, karar yüce beylerindir."
Süleyman Paşa, sözlerini bitirmiş dimdik ayakta duruyordu. Orhan Gazi bir müddet oğluna baktı. Belki de onun yüzünde, tam yüz sene sonra, torunu Fatih Meh-med'in Topkapı'dan Bizans'a girişini görüyordu. Çok hafif bir sesle:
"Bizans'ın temelleri çürüyor, evet çürüyor," diye mırıldandı. Sonra sesini yükselterek sordu:
"Beyler ne düşünür?"
Önce Evranos Gazi söz aldı:
"Süleyman Paşa doğru söyler Beyim. Mesul bir insan olarak meseleleri günlerce düşünüp enine boyuna ölçtükten sonra konuştuğunu umuyorum. Asker yetiştirmek ise benim vazifemdir. Çok kısa bir zamanda denizde cenk edebilecek leventleriniz olacaktır. Paşanın buyurduğu gibi bir cenge çıkılacaksa, bir an evvel harekete geçilmelidir. Düşman gaflette olmakla beraber, tamamen uyuduğunu iddia etmek bizim için de azîm bir gaflet demektir. İrâde ederseniz deniz askeri hazırlamaya hemen başlarım."
Ondan sonra sırasıyla bütün beyler fikirlerini beyan ettiler. Yalnız Kasım Bey, Süleyman Paşaya bir sual sordu:
"Süleyman Paşa doğru söylemekle beraber, Rumeli'ye ait havadislerini kimden aldığını biz de öğrenmek isteriz. Haberi verenler itimada şayan kimseler midir bakalım?"
Orhan Gazi, Süleyman Paşaya baktı.
"Bak Süleyman, Kasım Bey ne der?"
Süleyman Paşa yine bir adım öne çıktı:
128 ¦ SUNGUROGLU I

"Öğrenmek hepsinin hakkıdır. Rumeli haberlerini, orada bulunan Sunguroğlu'dan alıyorum ve zannediyorum ki, onun kadar gözü pek, onun kadar millet âşıkı, onun kadar fedakâr, cesur bir adamım daha yoktur."
Kasım Bey:
"Sunguroğlu ise, dediğiniz gibidir Süleyman Paşa," diye tasdik etti. Süleyman Paşa devam ederek:
"Dün bir casus yakaladık. Şehir dışında bir mağarada barınıyormuş. Bizans İmparatorunun sadık köpeği Seli-kos hesabına çalıştığını itiraf etti. Hangi taşı kaldırsak altından bu adam çıkıyor. Cin gibi, büyücü gibi birşey. Her türlü kirli işte parmağı olan bu adamı, Turgut Gazi, zannederim hepimizden iyi tanır."
Kaç yıl önce cereyan eden bir baskın hâdisesini hatırlayan Turgut Gazi, çoktan ak düşmüş sakalını sıvazlayarak sadece başım sallamakla iktifa etti. Süleyman Paşa:
"Bu adamı kaç kere sıkıştırdıksa elimizden kurtulmuştur, " diye sözlerine devam etti. "Ve her seferinde aleyhimize çalışmaya biraz daha hız vermiştir. Şimdi de bir-şeyler sezdiği muhakkak, yoksa durup dururken Bur-sa'ya casus çıkarmak aklına gelmezdi."
Sözün tam burasında Kasım Bey:
"Müsaade var mı, birşey sormak istiyorum?" diye atıldı.
Bir parça canı sıkılan Orhan Gazi, yine de sözü Kasım Beye vedi.

"Buyur Kasım Bey, konuş!"
"Süleyman Paşanın bahsettiği Selikos, şimdi nerededir ve bunca kuvvetimize rağmen niçin yakalanamıyor?"
Kasım Beyin sorusunda kapalı bir itham da gizli idi. Süleyman Paşaya "İdareyi sen yürüttüğüne göre bir adamı niçin yakalayamıyorsun?" diyordu.

Odada hazır bulunan beyler, bu ithamı sezmişlerdi. Hiç kimse ağzını açıp tek kelime söylemiyordu. Süleyman Paşa da bunu anladı. Fakat hiç bozuntuya vermeden, sanki Kasım Beyin sözlerini duymamış gibi devam etti:
"Onu yakalamak öyle sanıldığı kadar kolay değildir. Siz belki hiç karşılaşmadınız ve tanımıyorsunuz. Turgut Gazi, bir zamanlar onunla dövüşmüş bir yiğittir. O iyi tanır. İsterseniz kendisine sorarsınız. Ben şimdi konuşmama devam edeyim. Bu adam şimdi Bizans'ta olmalı. Adamlarımız çok kereler Selikos kâfiriyle karşılaşıyorlar. Tabii hiçbiri onu tanımaz. Ama bana anlattıklarında Seli-kos'u tarif ettiklerini görürüm. Bazan Rumeli yollarında, bazan Enez Kalesi yakınlarında ve bazan Bursa yollarında onunla karşılaşmak dâima mümkündür."
Gözlerini etrafta dolaştırdı:
"Beyler, söylemek istediğimi fazlasıyla anladınız zannediyorum. Düşman tamamen uyumuyor, hele Selikos niyetimizi bir anlarsa ne eder eder işlerimizi bozar, hiç değilse güçleştirir."
Kasım Bey sadece:
"Sağol beyzadem," dedi.
Orhan Gazi beylerin en yaşlısı olan Mürteza Beye döndü.
"Sen ne dersin Mürteza Bey? Rumeli'ye bir sefer yapmak lâzım mı, yoksa seferi başka yerleri mi çevirsek?"
Şimdiye kadar fikir beyan etmeyen Mürteza Bey, az konuşması ile tanınmış bir insandı. Lüzum olduğu zaman lüzumu kadar söz eder, birşey sorulana kadar susardı. Kendine sual edildiğini duyunca yaşlı gözlerini sildi. Kavuğunu hafifçe yanlattı. Zayıf vücudundan umulmayacak kadar gür bir sesle:

"Bak a Orhan Bey," dedi. "Çocuklar doğru söyler. Yalnız benim bir dileğim vardır. Gerçi yaşımız yüzü buldu, ama bir daha olsun delikanlılık günlerimi yaşamak ve ondan sonra ölmek istiyorum. Eğer o zamana kadar yaşarsam Rumeli fethine çıkmam için müsaadenizi dilerim. En büyük emelim cenk meydanında şehit olmaktır. Bunca kılıç salla, yay ger, ok gezle, sonra da tut başın yastıkta karılar gibi öl; benim için ölümün en acısı budur işte."
Orhan Gazi başta olmak üzere, oradaki bütün beyler gözlerini bu yaşlı serhad kahramanına diktiler. Bu koca-mış arslan, o yaşa kadar yapmış olduğu bunca fedakârlıktan sonra yine cenk meydanlarında pala sallama, yay germe iştiyakıyla yanıyordu. Gözler neredeyse yaşaracaktı. Orhan Gazi çok duygulanmıştı. Kaşlarının arasında iki derin çizgi peydahlanmıştı:
"Sağol Mürteza Bey," dedi. "Allah senin gibi yiğit kocaları milletimizin başından eksik etmesin. Yaşlısı cenk düşünür, çocuğu cenk düşünür, herkesi yüreğinde şehit olma, veya gazi dönme iştiyakı var; de ha Mürteza Bey, böyle bir milletin sırtı yere gelir mi? Biz bu halimizle değil, Rumeli'yi, Bizans'ı alamaz mıyız ki?"
Beyler de coşmuşlardı. Hep bir ağızdan:
"Bizans'ı bile alırız!" diye bağrıştılar.
Koca kumandanın sesi titriyordu.
"Sağolun kahramanlarım. İnşallah hep beraber daha nice cenklere iştirak edecek, nice zaferler kazanacağız."
"İnşaallah, inşaallah!" diye tekrarladılar.

Görüşmeler sabahın ilk ışıklan çıkıncaya kadar sürmüştü. İttifakla, derhal hazırlık yapılmasına ve baharla Rumeli fethine karar verildi.
SUNGUROĞLU I ¦ 131

iliklere işleyen bir rüzgâr esiyordu. Mart ayının en soğuk gecelerinden biriydi. Ay, bazan bulutların arasında sönüyor, bazan etrafı güneş gibi aydınlatıyordu. Yerde kar olmamasına rağmen tepelerde hâlâ yumak yumak beyazlıklar vardı. Ay ışığı bunların üstünde oynaştıkça gümüş gibi parıldıyorlardı.
Üstü karlı dağlar, yalnız bir yerden geçit veriyordu. Bu geçidin bir Bizans İmparatoru tarafından açıldığı ve açılış sırasında çok sayıda esir kullanıldığı rivayeti vardı. Onun için buraya Arap Geçidi derlerdi. Enez'le Şarköy arasında geçilebilecek yegâne yol bu idi. Geçidin Enez tarafındaki çıkışında bir dönemecin ardına sinmiş atlı iki gölge, soğuktan donmamak için acaip hareketler yapıyorlardı.
Gölgelerden biri diğerine sordu:
"Ne o İbrahim, çok mu üşüyorsun?"
İbrahim, dişlerini gıcırdatarak cevap verdi:
"Üşümek mi, Sunguroğlu? Evet, vücudum üşüyor, ama yüreğim cayır cayır yanıyor."
Sunguroğlu gürültüsüzce güldü.
"Sırılsıklam âşık olmuşsun be yiğidim! Aşk bizim nemize? Akıncı dediğin tek başına olmalı, güya iyi bir akıncı olarak yetiştirecektim seni."
Gündüz olsaydı İbrahim'in pancar gibi kızardığı görülecek ve şüphesiz Sunguroğlu bu hâle katıla katıla gülecekti.
"Aşk değil ağam," dedi.
"Hadi, hadi!"
İbrahim daha fazla direnemedi. Başını önüne eğerek sustu.
Sunguroğlu, arkadaşının haline acımıştı:
132 ¦ SUNGUROĞLU I

"Boş ver be yiğidim. Yine de iyi bir akıncısın. Analar senin gibileri her zaman dünyaya getiremezler."
İbrahim bir kere daha kızardı, boynunu büktü:
"Sağol ağam. Senin yanında ben neyim ki?"
Sonra sözü değiştirerek sordu:
"Acaba papaz doğru mu söyledi dersin? Gelecekler mi?"
Sunguroğlu tereddüt etmeden cevap verdi: "Tasalanma İbrahim. Muhakkak geleceklerdir. Geçebilecekleri tek yolu da tutmuş bulunuyoruz. Geriye dağlık bölgeler kalıyor ki, değil bir araba ile, yayan çıkmaya bile imkân yoktur. Papaz niçin yalan söylesin? Bizi tanıdığına göre, yalan söylemeye gücü yetmez, başına gelecekleri bilir."
Duka birden hırladı, kulaklarını dikti. İki adam dikkat kesilmişlerdi. Sunguroğlu köpeğinin sırtını okşadı: "Aman sus, işgüzarlık yapıp havlayayım deme." Köpek başını sahibinin arkasına sürttü. İbrahim fısıltı halinde:
"Galiba geliyorlar," dedi.
"Saklanalım İbrahim. Muhakkak onlardır!"
Süratle geçidin iki yanma geçip siperlendiler. Az sonra sesler duyulmaya başlamıştı.
Biraz daha beklediler. Konuşmalar iyice anlaşılıyordu artık. Birisinin:
"Amma da soğuk hava ha, iliklerim donacak neredeyse," dediğini duydular. Bu sözleri karanlık kayalara çarparak aksiseda veren müthiş bir kahkaha takip etti. Peşinden de kaba bir sesin:
"Süt çocuğu sen de! Ananın koynundan çıkmamalıy-

SUNGUROĞLU I "133

din, böyle işler yapmak için daha çok toysun," diye bağırdığı duyuldu.
İlk konuşanın bu sözlere kızdığı sesinden belli oluyordu:
"Süt çocuğu sensin, it kuyruğu! Ağzını yırtarım senin."
Bu sırada daha kalın bir ses otoriter bir tonla gürledi:
"Kesin bakalım gürültüyü, sersem kazlar! Sen de delikanlı, üşümekten vazgeç. Selikos'un kesesindeki altınlar kuşağına girince ısınırsın. Bunu düşün."
İlk sesin sahibi:
"Benimle alay etmesin," diye bağırdı.
Sesler iyice yakınlaşmıştı. At nallarından çıkan tık taklar ve hattâ solumaları duyuluyordu. Az sonra ay ışığı altında kafile tamamen seçilmeye başlamıştı. Peşlerinde bir araba vardı. Ve arabanın önünde dört atlı gidiyordu. Bir o kadar da arkadan gelmekte idi.
Kafile Sunguroğlu ile İbrahim'in siperlendiği dönemece tamamen yaklaşınca birden bir gümbürtü koptu.
"Hey ne oluyor, kıyamet mi koptu?"
"Kayalardan kopan bir taş geçidi kapadı, neyse ki, geçmiş bulunduk."
Sunguroğlu bu geçidi tek başına tutmamış, hancının dört adamını da yanma alarak tepeye yerleştirmişti. Sırıklarla geçidi kapatacak büyük bir kayayı hazırlamış ve kendileri geçidi tutarken kayayı yuvarlamalarını tembih-lemişti. Doğrusu bu işi başarmışlardı.
Kafileye tam bir şaşkınlık hâkimdi.
"O kaya nasıl kopar be?"
"Hey, bakın, yukarda birileri var!"
"Ok salın çabuk!"
134 ¦ SUNGUROĞLU I

Tam bu sırada Sunguroğlu atını ileri sürdü. Gök gür-lemesini bile basürabilecek bir nâra, aniden geçide doldu. Bu ses kayalara çarpa çarpa yankılandı, yüz misli, bin misli kuvvetlendi, semaya doğru yükseldi gitti.
Kafile daha ne olduğunu anlayamadan ikinci bir nâra daha duyuldu.
"Hey, şeytanın uşakları, davranmayın!"
Bu müthiş ses kafilede yıldırım gibi dolaştı. Âdeta herkesin kafasına bir topuz gibi indi.
İki akıncı geçidin ortasında atlarının üstünde dimdik duruyor, ellerindeki gerilmiş yaylar, sözlerinin şaka olmadığını ispat ediyordu.
Ay bulutlardan sıyrılmış, geçit gündüz gibi aydınlanmıştı.
Kafilenin şaşkınlığı pek uzun sürmedi. Otoriter sesin sahibi:
"Vay, itler yolumuzu kestiler!" diye bağırdı.
Sunguroğlu, okunu konuşanın üstüne gezlemişti.
"Küfretmeyin Bizans veletleri, silâhlarınızı hemen atın yoksa pis canınızı ebediyyen atarsınız."
Kafile, bir baskına uğradığını anlayarak telâşlanmıştı. Geçit de tıkalı olduğu için geri kaçamıyorlar, oldukları yerde kaskatı bekliyorlardı. İçlerinden biri:
"Kimsiniz bre, ne istiyorsunuz?" diye bağırdı.
Bu suale Sunguroğlu, istihza dolu bir cevap verdi:
"Bak hele, kim kime soruyor? Bu topraklarda Osmanlı atlıları gezer ancak. Pis ayaklarınızla buraları kirletmenin kirasını istiyorum."
Rumlar rahat bir nefes aldılar. Sunguroğlu'nun alaylı sözlerini hakikat telâkki etmişler ve yollarını kesenlerin alelade eşkiyalar olduğuna kanaat getirmişlerdi.
SUNGUROĞLU I ¦ 135

"Ne kadar istiyorsunuz?"
Sunguroğlu, hâlâ oku gezlemiş bekliyordu. Atının üstünde bir heykel gibi dimdik duruyordu.
"İstediğimiz para değil, yanınızdaki araba ile içindeki-ni istiyoruz."
Rumlar birden herşeyi anladılar.
"Davranın bre baskına uğradık!"
İkisi oklara davrandı. Fakat bir anda iki ceset halinde soğuk taşların üstüne düştüler. Sunguroğlu ve İbrahim'in hazır bekleyen okları, iki aceleci Rumun kalbini delmişti.
Sunguroğlu sert bir sesle bağırdı:
"İtirazı olan var mı, dağ ayıları?"
Daha sözlerini bitirmeden, dolu dizgin üzerine at kopardıklarını gördü.
"Çek kılıcını İbrahim, şunlara bir de kılıç dersi verelim, haydi!"
Bursa'da sert çelikten dövülmüş Osmanlı kılıçları, bir anda yıldırım gibi kınlarından çıkmıştı. Atlılar, göz açıp kapayana kadar bir zaman içinde birbirlerine tosladılar.
Sunguroğlu'nun gür sesi geçidin içinde tekrar yankılandı:
"Bre Bizans kahpeleri, yıkılın karşımdan!"
Sonra köpeğine seslendi:
"Haydi Duka! Sana da iş var burada."
Kılıçlar çatıştı. Sert çeliklerin birbirlerine çarpmasından hasıl olan kıvılcımlar uçuştu, atlar kişnedi.
Kıyasıya bir mücadele başlamıştı. Akıncılar, sekiz kişiye karşı iki idiler, ama öyle görülmemiş bir gayret ve imanla dövüşüyorlardı ki, değil sekiz, seksen bile olsalar perva etmeden saldırabilirlerdi.
136 ¦ SUNGUROĞLU I

"Haydi yiğit İbrahim, göster kendini, tam gösterecek zamandır."
İbrahim coşmuş, rüzgâr gibi kılıç sallıyordu.
"Vur ağam, vur Sunguroğlum, vur!"
"Vur yiğidim, vur koçum, vur Osmanlım!"
Vuruyor, vuruyorlardı. Önlerine gelen neye uğradığını şaşırıyor, hele Sunguroğlu'nun eline düşenler cin çarpmıştan beter oluyorlardı.
Fakat İbrahim, ne de olsa gece akınları için çok tecrübesizdi. Buna rağmen çok iyi kılıç kullanıyor, önüne geleni sert darbelerle yıldırıyordu. Ağır Osmanlı kılıcına şaşılacak derecede hâkimdi. Hücumları savuşturarak, düşmanın küçük bir açığını gözlüyor, bunu yakalayınca da:
"Allah!" diyerek var gücüyle vuruyordu.
Daha ilk hamlede iki Rum cansız yere serilmişti. Buna rağmen durumları pek parlak değildi. Kendilerinin dört katı olan bir kafile ile vuruşuyorlardı.
Duka ise o durumda pek faydalı olamıyor, atların ayakları altında ezilmemek için kenarda durmayı tercih ediyordu. Bir müddet böyle durduktan sonra, yine sabrediyor dalıyor, fakat çifteler aman vermiyordu. Bütün gayretine rağmen bir tek kişinin boğazını yırtamamıştı.
Bir ara İbrahim müşkül durumda kaldı. Üç kişi birden üstüne saldırıyordu. Hepsine karşılık vermeye mecbur olan delikanlı adamakıllı yorulmuştu. Kılıç elinde ağırlaştıkça ağıriaşıyordu. İmdat istemeyi de bir türlü gönlü götürmûyordu. Sol omuz başından derince bir yara almıştı. Akan kanlar vücudunun her tarafını ıslatıyor, gittikçe kuvvetten düşüyordu. Buna rağmen bir kere daha:
"Allah!" diye bağırdı ve üçüncü Rum kellesini de uçurmaya muvaffak oldu.
SUNGUROGLU I "137

Gözleri kararmaya başlamıştı. Artık kılıcını belli bir hedefe değil de rastgele sallıyordu. Bunu hisseden rakipleri hücumlarını sıklaştırmışlar, bir an önce netice almaya çalışıyorlardı.

Bu arada Sunguroğlu payına düşen son kâfiri tepelemekle meşguldü, iyice neşelenmişti.
"Vur İbrahim'im, vur deli yiğidim!" diye bağırıyordu.
Fakat hayret! Birkaç kere bağırmış olmasına rağmen arkadaşından bir cevap alamamıştı. Evvelkinden daha kuvvetli bir sesle:
"İbrahim!" diye bağırdı. Âdeta bir nâra atmıştı. Sesi kılıç şakırtıları, at kişnemeleri arasında bir bomba gibi patladı. Naralar, feryatlar içinde boğulan zayıf bir ses duyar gibi oldu:
"Yetiş ağam!"
Oynaşmakta olduğu hasmının üstüne yıldırım gibi kılıcını indirdi, şimşek gibi döndü; Kılıcı yiyen Rum şivalye-si bir iki yalpaladı.
"Vurdu beni uğru," diyebildi. Yavaş yavaş atından aşağı kaydı.
"Dayan İbrahim, yettim!"
Fakat İbrahim'de daha fazla dayanacak hal kalmamıştı. Dondurucu soğuğa rağmen müthiş kan kaybediyordu. Sunguroğlu, arkadaşını ay ışığında, atının üstünde sallanırken buldu. Şövalyelerden biri kılıcını kaldırmış, yaralı arslana son darbeyi indirmek üzere idi.
Yetişmesine imkân yoktu. Ok çıkarıp gezlemesi de hayli zaman alırdı.
"Ya Allah!" diye bir nâra attı. Bütün kuvvetiyle kılıcını fırlattı. Maharetle atılan kılıç tam hedefine ulaşmıştı. İbrahim'e vurmak üzere olan adamın böğrüne yarışma kadar girmiş sallanıyordu. Sunguroğlu:

"Kahpe dölü!" diye bağırdı. "Bu atışı Akça Dedemden öğrendim."
Şövalyelerden biri, kılıcı arkadaşının böğründe görünce çıldırmış gibi atını çevirdi, hızla Sunguroğlu'na saldırırken:
"Geber!" diye bağırdı.
Fakat Duka, ondan evvel davranmıştı. Ne zamandır gözlediği fırsatın nihayet çıktığını görerek vakit kaybetmeden atılmıştı. Bir sıçrayışta atın sırtına atladığı gibi, adamın kılıç tutan bileğine dişlerini geçirmesi bir oldu. Çenesini kuvvetle sıktı.
Müthiş bir feryat etrafı çınlattı. Sonra derin bir sükût oldu. Âdeta ölüm sardı. Adamın kılıcı elinden fırlamış, köpekle sarmaş dolaş atından aşağı yuvarlanmıştı. Duka bir an durdu, eserini seyretmek ister gibi baktı ve tam dişlerini gırtlağına geçirmek üzereyken, efendisinin sesiyle kendine geldi:
"Yapma Duka, o adam bize lâzım!"
Keyfi birden kaçmıştı. Bir iki hırladı, sonra adamın göğsüne çıkıp oturuverdi.
"Kımıldama şövalye bozması. Köpeğimin hiç şakası yoktur ve efendiniz Selikos'tan da akıllı bir hayvandır."
Derhal atından inerek, yerde upuzun yatan İbrahim'i kucakladı.
"İbrahim, İbrahim!"
Yaralı hafifçe gözlerini aralayarak arkadaşına gülümsedi.
Fakat bu gülümseyiş o kadar mahzun ve sönüktü ki, yüzünün ıstıraplı halini gizleyememişti.
"Nasılsın kardeşim?"
Delikanlı, mahcup mahcup tekrar gülümsemeye çalış-

ti. Bu durumda bile utandığı belli oluyordu. Belli belirsiz bir sesle:
"Tam üç tanesini tepeledim ağam," dedi. Tekrar gözlerini yumdu; bayılmıştı.
"İbrahim, İbrahim! Kardeşim aç gözlerini!"
Fakat İbrahim'de ses yoktu.

"Bayıldı," diye mırıldandı. İncitmeden kaldırıp kucakladı. Arabaya doğru yürümeye başladı. Bir yandan da köpeğine tenbihlemeyi unutmamıştı:
"Sakın, kâfiri kaçırma Duka. Görülecek küçük bir hesabımız kaldı onunla."
Sadık hayvan, sahibinin emrini anladığını hırlayarak belli etti.
Kolları arasında İbrahim'in baygın vücudu olduğu halde arabaya yanaşıyordu. İki atın çektiği arabanın her tarafı kapalı idi. İçerden çıt çıkmıyordu. Bir yandan bunun bir tuzak olabileceğini de düşünen Sunguroğlu, kucağındaki İbrahim'i kenara yatırarak kuşağının arasında taşıdığı baba yadigârı hançeri çekti. Bu, sapı gümüş kakmalı, iki tarafı keskin hançer, kimbilir kaçıncı defa avu-cunda çırpınıyordu. Selikos'u bu hançerle öldürmeye and içmişti ve akıncı olmak için evden ayrıldığı günden beri kuşağının içinde sadık bir dost gibi uyuyordu.
Biraz daha yaklaşü:
"Hey kimse yok mu orada?"
Gül Hatun'un arabada olduğundan emin bulunduğu için Türkçe seslenmişti. Sesi, bom boş geçitte çınlayarak eridi. Fakat bu sese cevap veren olmadı. Bir an düşündü. Acaba papaz yanılmış mıydı? Yoksa Rumlar plân mı değiştirmişlerdi?
Gözlerini bir an etrafta dolaştırdı.
140 ¦ SUNGUROĞLU I

Kayaların üstünde üç gölgenin kımıldadığını görerek yavaş yavaş döndü. Bir yandan da hançeri ağzına almış, yayını çıkarmıştı.
"Kimsiniz?" diye bağırdı. Sesi, gecenin sessizliğinde kendine bile yabancı geldi. Okunu tam karaltıların göründüğü noktaya gezlemiş cevap bekliyordu.
"Biziz yiğidim, merak etmeyin!"
Sunguroğlu hayretle yayını indirdi.
O kargaşa içinde hancının adamlarını tamamen unutmuştu. Bu karaltılar hancının adamlarıydı. Geçide kayayı yuvarladıktan sonra, Sunguroğlu'nun yardımına koşmak için canlarını dişlerine takarak çalışmışlardı. Fakat kayalık o kadar sarptı ki, inmeye imkân vermiyordu. Bunun üzerine adamlar, arkadan dolaşmaya mecbur olmuşlar ve ancak bir saatte kavga yerine varabilmişlerdi. O zamana kadar da olan olmuştu.
Sunguroğlu emin olmak için bir kere daha seslendi:
"Siz misiniz İlhan?"
"Biziz Sunguroğlu, biziz. Sakın şaşırıp da bizi oklama-yasm."
Az sonra Sunguroğlu'nun yanına gelmişlerdi. İlhan:
"Galiba geç kaldık," diye esefle söylendi. "Kayalıklardan bir türlü inemedik. Mecburen geçidin etrafını dolaştık. Bu arada olan olmuş tabii."
Sunguroğlu:
"Siz vazifenizi fazlasıyla yaptınız zaten," dedi. "Bundan ötesi bizim işimizdi. Ama İbrahim fena yaralandı. İşte şuracıkta yatıyor. Ben arabaya bakmaya gidiyorum. Biriniz İbrahim'in yarasıyla meşgul olsun. İkiniz de arabanın etrafında kalın, içerden cevap vermiyorlar, girip bir bakacağım."
SUNGUROĞLU I ¦ 141

Bir kişi ibrahim'e doğru giderken üçü arabaya yaklaştılar. Sunguroğlu, hançeri elinde arabanın arkasına sokuldu ve bir müddet içerisini dinledi. İçerden yalnız hafif iniltiler geliyordu.
Sunguroğlu sert bir sesle tekrar sordu:
"Kim var orada?"
Sonra kızın korkabileceğini düşünerek ilâve etti:
"Gül Hatun, korkma biz dostuz; seni kurtarmaya geldik."

İçerde hafif iniltiler gelmeye devam ediyor, fakat tatminkâr bir cevap çıkmıyordu. Sunguroğlu'nun sabrı artık taşmıştı. Arabayı örten bezi tuttuğu gibi hızla çekti. Sert bir yırtılma sesi duyuldu. Bir kadın çığlığı buna karıştı. Araba bir anda cascavlak kalmıştı. Sadece tenteyi tutan kazıklar vardı üstünde.
Kuvvetli mehtap arabanın içinde bulunan üç silueti aydınlatıyordu.
Akıncı kızgınlıkla bağırdı:
"Ne seslenmezsiz bre?"
Sunguroğlu'nun bu sualine zayıf bir kadın sesi, Rumca cevap verdi:
"Ne olur bize acıyın! Kıymayın canımıza yiğitler!"
Sunguroğlu şaşkınlıktan neredeyse devrilecekti. Bu hiç beklemediği bir durumdu. Arabada Gül Hatun'un bulunduğunu umarken, Rum kadınları çıkmıştı. Kızgınlıkla:
"Allah kahretsin!" diye söylendi.
Gözlerini arabadakilere dikmiş bakıyordu. Kadınlara kızgınlıkla bağırdı:
"Niçin seslenmelerime cevap vermediniz?"
Bir tanesi:
142 ¦ SUNGUROĞLU I

"Çok korktuk yiğidim," diye cevap verdi. "Korkumuzdan dilimiz tutuldu."
Sunguroğlu Türkçe:
"Dilinizi eşek arıları soksun," diye söylendi. Sonra:
"Gül Hatun nerede?" diye sordu.
"Burada yiğidim, yanımızda!"
Sunguroğlu'nun aklı başından gitmişti. Bir sıçrayışta arabaya atladı. Kadınlara daha yakından baktı.
Elleri bağlı ve ağzı tıkaçlı birisinin bulunduğunu ancak o zaman fark edebildi:
"Çabuk çözün şu kızı!" diye gürledi.
Bizanslı kadınlar ağlaşıp, yalvararak kızın bağlarını çözdüler ve ağzındaki tıkacı da çıkardılar.
Gül Hatun:
"Oh, Allah'ım!" diye mırıldandı.
Çok sevindiği muhakkaktı. Bir yandan da kendisini kimlerin kurtardığını merak ediyordu. Kurtulmaktan tam ümidini kestiği bir sırada imdadına koşan bu yiğit kimdi? Kafası bu düşüncelerle dolu iken Sunguroğlu:
"Siz Gül Hatunsunuz, değil mi?" diye sordu.
Kız suale cevap vermeden bir sualle mukabele etti:
"Siz kimsiniz?"
"Karşımdaki kendini tanıtmak istemezse, dilini çözecek usullerim vardır; hele adını söylemeden adımı soranlar için. Ama size söyleyebilirim. Adım Sunguroğlu'dur. Orhan Gazi'nin akıncısıyım. Babanın müracaatı üzerine seni kurtarmak için yolda pusu kurmuştuk."
Genç kız, minnettarlığını ifade edecek kelime bulamıyordu. Sunguroğlu'nun konuşmalarına sadece bir hıçkırıkla cevap verdi:
"Ağlama Gül Hatun! Yakında babana kavuşacaksın.
SUNGUROĞLU I "143

Bak artık kurtuldun işte. Ve sana eziyet edenler şiddetle cezalandırılmış oldu."
Sunguroğlu bu kadar eğleşmeyi kâfi görüyordu. Fazlasıyla zaman kaybedilmişti. Üstelik İbrahim yaralı idi ve bir an evvel cerraha yetiştirilmesi lâzımdı.
"İlhan!" diye bağırdı.
"Buyur Beyim!"
"İbrahim'i arabaya taşıyın."

Yaralı az sonra arabanın içine yatırılmıştı. Sabahın ilk ışıkları yavaş yavaş mehtabı söndürüyordu.
İbrahim'in solgun yüzü, açan fecri selâmlamak ister gibi mütebessimdi.
Gül Hatunun gözü bir an yaralı adamın yüzüne takıldı, mıhlandı kaldı. Korku, endişe, ıstırap dolu bir initli doldurdu arabayı.
"Aman Allah'ım!"
Sunguroğlu birkaç kelime ile kızı teselli etmek ihtiyacını duyarak:
"Merak etmeyin," dedi. "Omuzundan yaralı, tez zamanda iyileşir. Yalnız unutmayın, sizin için dövüşürken bu hale geldi."
Genç kız alacakaranlıkta Sunguroğlu'nun gözlerinin içine baktı, yalvarır gibi:
"Ölmedi, değil mi ağam?" diye sordu.
"Emin olun, küçücük bir yara! Sadece biraz kan kaybetti ve mecalsiz düştü, o kadar. Çimpe Kalesinin namlı macunları çabuk iyileştirir onu. İyileşince de..."
Birden sözünü yarım bırakarak sustu. "Onu beklediğimi söyleyin" diyecekti, vazgeçti. "Düğününüzü yapın tez elden," demek istedi, sonra ondan da vazgeçti. Arabadan aşağı atladı:

"Arabayı sür ilhan, Doğru Çimpe Kalesine gideceksin. Bu kadınları da oraya götür. Ben daha sonra size kavuşurum. Handa söylenecekleri duymam lâzım. Hadi bakalım yolunuz açık olsun."
Araba gıcırdayarak yola çıkarken Sunguroğlu:
"Babana selâm söyle, Gül Hatun," dedi. "Duadan bizi eksik etmesin."
Araba dönemeci dönene kadar arkasından baktı; iki yanından sarkan tentesi ve üstüne dikilmiş kazıklarıyla alaca karanlıkta bir hayaleti andırıyordu.
Yavaş yavaş köpeğinin yanma doğru yürüdü. Duka, bıraktığı gibi duruyordu. Gözlerini hasmına dikmiş, keyifli keyifli hırlamakla meşguldü. Sahibinin geldiğini görünce ayaklarına atıldı. Uluyarak tatlı tatlı süründü.
"Aferin Duka; vazifeni iyi basardın. Hana dönünce sana bir ciğer ziyafeti çekeceğim."
Sonra cansız gibi kımıldamadan yatan adama döndü;
"Kalk bakalım dostum! İstirahat ettiğin yeter, umarım iyi bir uyku çekmişsindir!"
Adam, kıpırdamamıştı bile, sadece zayıf, ölü gibi bir sesle;
"Acıyın bana yiğidim, canımı bağışlayın!" diye yalvardı.
Bir can, yalvarmaya değer miydi ki? Bunu kafasına sığdıramayan Sunguroğlu, öfkeyle adama baktı.
"Ayıp be delikanlı. Bir can bunca minnete değer mi? Kalk, canına dokunacak değilim. Soracaklarıma dos doğru cevap vermeye bak. O zaman senin için bir tehlike kalmaz."
Bu teminatı alan adam, ani bir hareketle doğrulmak için bir hamle yaptı. Bu hareket Düka'yı sinirlendirmişti.

Ön ayaklarını gererek atılmaya hazırlandı. Fakat Sungu -roğlu daha atik davranarak köpeği ensesinden kavramıştı:
"Rahat dursana Duka! Baksana zavallı senin korkundan bir türlü kurtulamıyor."
Adam gözlerini köpeğe dikmiş, korkuyla bakıyordu.
"Ne olur üstüme salmayın!"
"Korkma, sorduklarıma doğru cevap verdiğin takdirde mesele yok. Ama bir yalanını yakalarsam iş değişir. Görüyorsun ki, köpeğim boğazını delmek için sabırsızlanıyor."
Adam gayr-i ihtiyarî elini boğazına götürdü.
"Yalvarırım," diye inledi.

"Pekâlâ öyleyse. Anlaştık demektir. Şimdi söyle bakalım, bu kızı nereye götürüyordunuz?"
Adam tereddüt etmeden cevap verdi:
"Enez Kalesine."
"Niçin?"
"Bilmiyorum yiğidim. Sadece ortaya götürmek için emir aldık."
"Size bu emri kim verdi?"
"Güstav... Reisimizdir bizim."
Parmağını yerde yatan cesetlerden birinin üstüne dikti:
"İşte bu adam!"
"Kimin hesabına çalışıyorsunuz, bağlı bulunduğunuz bir tekfur var mı?"
"Hayır! Kim para verirse onun hesabına çalışırız. Son olarak Şövalye Selikos hesabına bu işi almıştık, ama beklediğimiz neticeyi alamadık."
Sunguroğlu dişlerini gıcırdattı. Bir anda kendini kaybetmiş adamın yakasına yapışmıştı:
146 ¦ SUNGUROĞLU I

"Gebermeden çabuk söyle! Nerede o köpek?"
Adam korkuyla titredi. Zorlukla konuştu:
"Enez Kalesinde. Kızı orada teslim alıp paramızı verecekti. Ne olur canımı bağışlayın yiğidim."
Sunguroğlu hırsla adamı yere çaldı:
"Köpek, soytarı! Kadınlar karşısında arslan kesilirsiniz, sonra bir can için yalvarırsınız. Canını vermesini bilmeyenler, bu dünyada yaşamaya lâyık değildir. Ama pis kanınla kılıcımı kirletmeyeceğim."
Başını çevirdi. Sessizce kendisini seyreden, hancının iki adamına baktı:
"Kaldırın şu Bizans köpeğini, gözüm görmesin. Bir atın sırtına bağlayın. Biriniz onu Çimpe Kalesine götürsün. Sağlam bir yere kapasınlar. Sonra da akıncılara teslim ederler."
Adamlardan biri atıldı:
"Tasalanmayın yiğidim, ben onu hallederim."
"Hadi bakalım, yolun açık olsun."
"Yolun açık olsun yiğidim."
Sunguroğlu bir sıçrayışla atına atlamıştı.
"Hadi Şahin! Etraf aydınlanmadan bir su bulup sabah namazını edâ edelim. Oradan da derhal hana döneriz. Köse Papaz, kimbilir ne kadar darlanmıştır."
Sadık hayvan, sahibinin yine muzaffer olduğunu anlayarak uzun uzun kişnedi. Atın terkisindeki yerini çoktan alan Duka, tatlı tatlı uludu ve atlı, dört nala geçidin açık yerine doğru at kopardı.
Geçidin arkası tıkalı olduğu için hayli dolaşması icap ediyordu.
"Deeh!" dedi. Atının karnını kuvvetle tepikledi.
SUNGUROĞLU I "147

Parmaklıklı odanın sağlam kapısı açıldığı zaman Köse Papaz, kesesindeki bütün paraları döşeme üstüne boşaltmış, saymakla meşguldü.
Kapının açılmasıyla paraların üstüne kapandı. Sonra gelenin Sunguroğlu olduğunu görünce rahat bir nefes alarak doğruldu.
"Nasılsın papaz efendi?"
Alelacele paralan keseye doldurmaya başlayan papaz, bir yandan da Sunguroğlu'nun yüzüne bakıyor, işlerinin nasıl gittiğini anlamaya çalışıyordu. Sunguroğlu'nun neşeli duruşundan neticeyi anlamak için bir köse papaz kafası taşımaya lüzum bile yoktu zaten.
"Nasıl büyük akıncı, dediklerim çıkmadı mı?"
"Tamamen haklı çıktın, seninle anlaşacağız galiba."

Papaz neşeli bir halde ellerini çırptı:
"Anlaştık bile yiğidim! Düşündüm, taşındım ve sana hizmet etmeye karar verdim, ne dersin?"
"Olur derim! Ama umarım beni de kafeslemeyi düşünmüyorsun?"
"Allah korusun yiğidim, o nasıl söz? Aklımın köşesinden bile geçmez. Zira ben canını seven bir papazım."
Sunguroğlu güldü. Adamın tilkiliği akıl alacak cinsten değildi.
"Parayı da seversin hani! Belki de canın kadar!"
Papaz da güldü:
"Neylersin akıncı! Mal, canın yongasıdır, diye bir söz vardır Türkelinde; ben bu sözü kendime rehber ettim. Boş verelim bunlara şimdi. Senden ne haber! Kızı kurtardığın belli ya, anlat hele."
"Kurtardık Allah'ın izniyle. Zorlu bir dövüş oldu. Sa-
148 ¦ SUNGUROĞLU I

dece iki kişi idik. Kazandık kazanmasına, ama İbrahim de yaralandı."
"Derin mi yarası?"
"Pek değil, fakat kan kaybetti. Uzun zaman bize iltihak edebileceğini sanmıyorum. Hoş, iyi olsa da geleceğini ummam ya?"
Köse hayretle sordu:
"Niçin?"
Sunguroğlu derin bir nefes aldı:
"Evlenecek o," dedi. "Gül Hatunla birbirlerini seviyorlar. Allah mesut etsin; ne denir? İyi bir akıncı olacaktı. Daha başlangıçta bu mesleğe veda ediyor. Benim için acı olan bu işte!"
"Adam sende! Nelere kafanı yoruyorsun? İbrahim ev-lenemez. Evlense bile evde oturacak adam değildir. Akın-cılığm tadına bir varan bir daha kolay kolay o cazibeden kurtaramaz kendini. Telâş etme sen, bir haftaya kalmaz sana kavuşur."
Sunguroğlu birden konuyu değiştirdi:
"Papaz efendi, Selikos Enez'de imiş. Buna ne dersin?"
Papaz, kin ve nefretle yüzünü buruşturdu:
"Olabilir derim. Olmayabilir de... Selikos'un ne zaman, nerede olacağı pek bilinmez; o kadar kurnazdır. Plânın suya düştüğünü anlayınca küplere binecektir. Bahse girerim ki, şu anda bu haberi almıştır. Artık oralarda durmaz. Dünya yüzünde kurnazlıkta boy ölçüşeme-diğim tek adamdır. Öyle içerliyorum ki, elime geçirsem bir kaşık suda boğardım."
Bu sözler Sunguroğlu'na babasını hatırlatmıştı.
"Acele etme. Sana sıra gelene kadar çok var. Evvelâ benim hesaplaşmam lâzım onunla!"
SUNGUROĞLU I "149

Babasının hayali yine gözlerinin önüne gelmişti. Sanki canlıymış gibi karşısına geçmiş gülüyordu.
"Baba!" diye inledi.
Papaz dikkatle Sunguroğlu'na bakıyordu:
"Ne dedin yiğidim? Daldın gittin öyle!"
Delikanlı silkindi. Gözleri yine aynı noktaya mıhlan-mıştı. Hafif bir sesle:
"Yok birşey," dedi. "Selikos'u düşünüyorum."
Papaz kıs kıs güldü:
"O kadar da düşünülecek adam değildir Selikos. Bence sen başka şeyler düşünüyordun."
"Meselâ?"
"Beni yanıltmaya kalkma yiğidim. Ben adamın niyetini gözlerinden okurum."
"Peki, benim gözlerimden ne okudun?"

Papaz kıs kıs güldü:
"Kim bu talihli kız?" diye tuhaf bir sual sordu.
Delikanlı şaşırmıştı:
"Ne talihi, hangi kız?"
"Sevdiğin kız canım! Bakışlarında derin bir aşk okunuyor; beni aldatabileceğim mi sanıyorsun?"
Sunguroğlu, zaafını papazın anlamadığına sevinmişti. Bu adamdan o kadar az şey saklayabiliyor ki, yanında rahatça düşünmek bile imkânsızdı. Derin bir nefes aldı:
"Öyle," dedi, "anladın işte!"
Sahiden, papaz tam tamına Sunguroğlu'nun bakışlarını okumuştu. Hattâ aşktan ileri birşeydi Sunguroğlu'nun taşıdığı. Vatanını Selikos'un dalaverelerinden kurtarma aşkı öylesine oturmuştu gözlerine.
"Aşığım ya," diye tekrarladı.
150 ¦ SUNGUROĞLU I

Kurnaz papaz anlayışlı bir tavırla başını salladı:
"Olur böyle şeyler gençlikte. Hani biz de az sevmedik. Neyse hiçbirini başıma belâ gibi saracak aptallığı göstermedim. Doğrusu papazlığım mani olmasaydı çoktan bu hatâyı işlerdim."
Sunguroğlu cevap vermedi. Papaz bu bahsin delikanlıyı pek alâkadar etmediğini görünce bir sual sordu:
"Dövüş nasıl oldu yiğidim?"
"Çok kolay! Adamlar tabansız şeylermiş. Herhalde ısınmak için olacak, çok içmişlerdi. Körkütûktüler yani. Leş gibi de şarap kokuyorlardı. Birini de esir aldık."
Papaz elektriklenmiş gibi yerinden fırladı:
"Öbürlerini kaçırdınız mı yoksa?"
Delikanlı kıs kıs güldü:
"Ne münasebet? Dünya yüzünde işlerinin bittiğine inanmışlardı. Öbür dünyaya gittiler."
Köse Papaz herşeyi unutarak neşe içinde bağırdı:
"Hay yiğidim hay!"
Sonra başını yumrukladı:
"Ahmak kafam, bazan çalışmaz. Senin elinden onların kaçabileceklerini nasıl düşünebildim? İyice bunadım galiba."
"Yok canım dip dirisin. On dokuzunda bir delikanlı gibi. Yalnız biraz fazla zekisin, o kadar."
Gün adamakıllı açmış, güneş çıkmıştı. Kaya Hanının çatısındaki demir parmaklıklı odanın içi iyice aydınlanmıştı. Penceredeki parmaklıklardan süzülen güneş ışığı, duvara vuruyor, orada bir pencere resmi meydana getiriyordu.
Sunguroğlu kapıya yürüdü.
SUNGUROĞLU I ¦ 151

"Ben gideyim artık. Bir parça uyumam lâzım. Bir iki saat sonra bir yere çıkacağım. Sen de o zamana kadar handa oturur, konuşulanlara kulak kabartırsın. Oldu mu?"
"Oldu Sunguroğlu. Artık sana hizmet edeceğimi söylemiştim, emrinde olduğumu tekrarlamama lüzum yok sanırım."
"Yok papaz efendi. Ha sahi şu papaz kelimesini ikide bir ağzıma almaktan iğreniyorum doğrusu. Müslüman ol da kendine doğru dürüst bir isim bul, olmaz mı?"
Papaz güldü:
"Amma da acele davrandm be Sunguroğlu. Ben de düşünmüyor değilim hani. Papazlıkta hileden başka bir-şey öğrenemedik. Millete cennet anahtarları dağıtmaktan bize yalnız

cehennem kapıları kaldı. Hayırlısı bakalım. Senin hareketlerin galiba sonunda beni de Müslüman edecek."
"İnşallah! Ben uyumaya gidiyorum. Yattığım odayı biliyorsun, gerekirse uyandırmakta tereddüt etme."
Kapıya gitti, tam çıkacağı sırada tekrar papaza baktı.
"Artık kapıyı açık bırakıyorum. Biz, Müslümanlığı düşünen adama bile itimad ederiz."
Kapıdan çıktı gitti.
Papaz arkasından bakakalmıştı. Köse sakalını sıvazladı:
"Galiba Müslüman olacağım," diye mırıldandı.
Gözleri yaşarmıştı. İlk defa birisi kendisinin itimad edilir bir adam olduğunu söylüyordu. İki damla yaş, yanaklarından kayarak ellerine damladı.
"Galiba Müslüman oluyorum," diye başını salladı.
152 ¦ SUNGUROĞLU I

DÖRDÜNCÜ BOLÜM
Bursa cıvıl cıvıl kaynıyordu. Evranos Bey, orduyu tamamen donatmış, her zaman hücuma hazır bir vaziyete girmişti. Orhan Gazi, Rumeli fethine kimi kumandan tayin edeceğini düşünüp duruyordu. Esasen kendisi kumanda etmeyi candan arzuluyor, fakat artık bir devlet olan Osmanlı Beyliğini başsız bırakamayacağını biliyordu. Bu düşüncelerini hususî bir görüşmede oğlu Süleyman Paşaya açarak fikrini sormuştu. Süleyman Paşa, kabına sığmayacak kadar enerjik bir insandı. Vali bulunduğu İzmit şehrinden Bursa'ya gelmiş, hazırlıklara nezaret etmeye başlamıştı. Uzun zamandır ihtiyarlar gibi idarî işlerde bulunup cenge çıkmamak canını iyice sıkıyor, Rumeli'ye geçecekleri yaz günlerinin bir an evvel gelmesini sabırsızlıkla bekliyordu.
Pederinin düşüncelerini öğrenince ellerine sarıldı.
"Bu gazayı bana havale ediniz Bey pederim," diye yalvardı.
Orhan Gazi, oğlunun bu isteğini müspet karşılamıştı.
SUNGUROĞLU I "153

"Bu bizim de arzumuzdur. Oğlumuzu gaza meydanlarında görmek, zafer haberlerini almak isteriz, yalnız, beylerimiz buna ne derler acaba?"
Süleyman Paşa:
"Onlar da buna taraftardır Beyim," dedi. "Hiçbir Osmanlı beyi nam için, nişan için döğüşmez. Hepsinin arzusu Allah yolunda cihad ve zaferdir. Başkaca bir dilekleri yoktur. Kumandanın şu veya bu olması onlar için ehemmiyetli bir husus değildir."
Orhan Gazi:
"Doğru söylersin Süleyman," dedi. "Bununla beraber onların da fikirlerini almak isteriz."
Sonra bütün beylerin acele toplanmaları için emir çıkardı.
Osmanlı beyleri, kısa bir zaman sonra büyük odaya gelmiş bulunuyorlardı.
Başta Hacı İl Bey, Gazi Fazıl Bey, Evranos Bey olmak üzere Kasım Bey, Karaharunoğlu, Akçakocaoğlu, Kara Demirtaş ve diğerleri.
Herkes mühim bir kararın eşiğinde olduklarını biliyor, fakat sorulmadan konuşmayı saygısızlık saydıklarından susuyorlardı. Orhan Gazi, bütün beylerin tamam olduklarını görünce söze başladı. Ağır ağır, tek tek, tâ ruha nüfuz eden bir ses tonuyla konuşuyordu:
"Gazilerim, silâh arkadaşlarım, beylerim! Cennetmekân pe'derimiz Osman Gazi'nin küçük bir aşiretten çıkardığı beylik, bugün Allah'ın inayeti ve lutfiyle bir devlet şekline girmiştir. Bu devlet, daracık topraklara artık sığmıyor. Babalarımız, bu beyliği kurana kadar ne meşakkatlere katlandı. Öldüler, öldürdüler, vurdular, vuruldular. Biz bu dağınık beyliği birleştirmek ve nizama

sokmak için elimizden geleni yaptık. Devlet işlerini taksim ettik, her yolda teşkilâtlandık. Siz kıymetli beylerimin desteği ve Allah'ın yardımı ile disiplinli bir orduya sahip olduk. Bugün öl denilen yerde ölecek, kal denilen yerden bir adım geri çekilmeyecek cesur askerlere mâlikiz. Böyle bir orduya sahip olan bir milletin beklemesi haramdır. Gaza yollarını açmak gerek. Bunun için de Rumeli'ye geçmemiz lâzımdır. Artık bahar geldi. Cenk mevsimi açıldı demektir. Siz ne fikirdesiniz bilmem, ama cenge çıkmak vacip oldu gayri. Bizans mevcut andlaşmaları bozup kalelerimize saldırıyor, haremimize el atıyor, İslâmın ismetine uzatılan bu küfür elinin kırılması münasiptir. Böyle davranışlara devam edememesi için Rumeli fethi, bizim için mukaddes bir vazifedir. Artık kış geçtiğine göre de vakit kaybetmeye gelmez, ne dersiniz?"
Beyler:
"Doğrudur, münasiptir Beyim," diye cevap verdiler.
Orhan Gazi devam ederek:
"Civardaki beyliklerin, şimdilik olmasa bile ileride bizim için büyük tehlike arzedeceğinden eminim. Evlâtlarımıza sağlam bir devlet bırakmak mecburiyetindeyiz. Rumeli bizim olmadıkça böyle bir devlet olamayız."
"Doğru söylersiniz Beyim."
Orhan Gazi, tek tek beylerin yüzüne baktı. Hepsinin yüzünde aynı kararın, aynı düşüncenin izleri okunuyordu. Yüreği sevinçle kabardı.
"Ne pahasına olursa olsun Rumeli'ye geçmemiz lâzım. Başka türlü Bizans'ın kilidini ele geçiremeyiz. Sonra da Bizans'a sıra gelecek. Şimdilik uyuyan yılanın kuyruğuna basmayalım. Esasen Bizans bizden çekiniyor. Şimdilik o öyle dursun. Biz etrafımızdaki kaleleri ve beylikleri al-

makla Bizans'ı adetâ muhasara etmiş olacağız. Ondan sonra da Bizans'ın elimize düşmesi kolaylaşacak."
Beyler başlarını sallamak suretiyle Sultanın fikirlerine iştirak ettiklerini belirtiyorlardı. Orhan Gazi'nin zekâ ve kabiliyetini bildikleri için tamamen itimad ediyorlardı.
"Beylerim, gazilerim," diye devam etti. Anadolu'dan kopup gelen yiğit cengâverlerle ordumuz bir misli daha kuvvetlenmiş oldu. Evranos Bey, istediğimiz üzere denizlerde cihad edebilecek levendler yetiştirdi. Aylardır hazırlandık. Askerlerimiz tamamen fethe muntazırdır."
Bir müddet durdu, tekrar gözlerini beylerin yüzlerinde gezdirdi. Sarı sakalını çekiştirdi.
"Evet, askerlerimiz cenge muntazırdır. Başına geçecek bir kumandan bekler yalnız."
Bir daha durdu.
"Hepiniz buna lâyıksınız. Ama takdir edersiniz ki, merkez kumandanı bir tane olur. Siz kimi intihab etmeyi düşünürsünüz?"
Orhan Gazi'nin bu suali duyulur duyulmaz, Hacı İl Bey, ayağa kalktı:
"Destur var mı Beyim?"
"Buyur İl Bey, söyle!"
"Beyim; bu sefere kumandan olarak Süleyman Paşadan münasibi yoktur, ben onu teklif ediyorum. İrade senindir."
Orhan Gazi, bu tekliften ziyadesiyle memnun olmuştu. Fakat beylerin kalbine birşey gelir endişesiyle belli etmekten çekindi.
"Beylerim böyle mi murad ederler ki?" diye sordu.
Beylerin çoğu:
"Münasiptir," diye tasdik ettiler.

Süleyman Paşa, babasının önünde diz çöküp ellerini öptü. Yıllarca kafasını bir hayal olarak kurcalayan düşüncelerin, nihayet hakikat olduğunu görüyor, gözleri ya-şarıyordu. En zor durumlarda bile heyecanını yenmeyi bilen bu adam, neredeyse ağlayacaktı. Beylere döndü. Buğulu gözleriyle baktı.
"Dostlarım! Bana gösterdiğiniz itimada lâyık olmaya çalışacağım. Allah sizden razı olsun. Yıllarca kafamda taşıdığım Rumeli fethine serdarlık vazifesini bana lâyık gördüğünüz için minnettarlığım sonsuzdur. Bize bu günleri gösteren Allah'a hamd ve şükürler olsun. Desteğiniz ve itimadınızla bu işi hep beraber başaracağız. Osmanoğul-ları pek yakında Bizans içlerinde at oynatacaklardır."
Evranos Bey:
"İnşallah Süleyman Paşa, inşallah," diye temenni etti.
Orhan Gazi ayağa kalktı. Oğlunu iki omuzundan kavrayarak alnından öptü.
"Gazan mübarek olsun Paşa! Zafer haberlerini sabırsızlıkla bekliyoruz. Göreyim seni yüzümüzü ak eyle, Allah yardımcın olsun."
Bütün beyler Süleyman Paşayı tebrik ettikten sonra yapılacak sefer hakkında müzakereye başladılar.
Uzun tartışmalara girildi, saatlerce konuşuldu, çeşitli fikirler ileri sürüldü. Ortaya atılan her görüş enine boyuna ölçülüyor, tartışılıyor ve en mükemmel şekle geldikten sonra kabul ediliyordu. İstişare, gece yarısına kadar devam etti. bu müddet içinde yalnız namaz kılmak için mola veren beyler, yemeğe bile gitmediler.
Sunguroğlu'nun gönderdiği esirler tekrar dinlenmiş, yazdığı mektuplar okunmuş ve Rum beylerinin entrikaları hakkında beylere bilgi verilmişti.
SUNGUROGLU I "157

Vakit gece yarısına girdiği sıralarda dışarıdan gürültüler gelmeye başladı. Bağırtılar feryatlar birbirine karışıyordu.
"Tutun, vurun, kaçırmayın!" avazeleri karanlık gece içinde çınladı. Bütün beyler, ayağa fırladı.
"Ne var, ne oluyor?" diye herkes birbirine soruyordu.
Biraz sonra sesler kesildi. Her taraf derin bir sükûta garkolmuştu.
Orhan Gazi de ayağa fırlamış, pencereye koşmuştu. Perdeleri aralayıp baktı. Alacakaranlıkta, sağa sola koşuşan, bağıran bir sürü insandan başka birşey göremedi.
"Ne oluyor?" diye beylere baktı. Hiçbiri birşey bilmiyordu. Hacı İl Bey, yıldırım gibi kapıya koştu.
Az sonra salonun kapısı ardına kadar açılmıştı. Kale kumandanlarından biri, üstü başı çamur içinde içeri daldı.
"Bir casus yakaladık Beyim!" diye nefes nefese konuştu.
"Hani nerede?"
"Kapının önünde, emrinizi bekler."
"Derhal buraya getiriniz."
Kumandan geri geri çıkarken içeri girmekte olan İl Bey'e çarptı. Neredeyse yıkılacaktı. Orhan Gazi gazapla:
"Vay köpekler!" diye bağırdı. "Demek harim-i ismetimize kadar sokulmaya cüret ederler ha!"
Kapı tekrar açılmıştı. Bir anda bütün gözler kapıya çevrilmiş, herkes sabırsızlıkla bekliyordu. Önde muhafız kumandanlardan biri görünmüştü. Arkasında da iki kuvvetli muhafızın kollarından kıskıvrak tuttuğu bir adam vardı. Şaşkınlıkla etrafına bakıyor, istimdat diler gibi beylerin üzerinde bakışlarını dolaştırıyordu.
158 ¦ SUNGUROGLU I

Üstü başı çamur içinde ve elbiseleri lime lime idi. Bir casustan ziyade, at hırsızına benziyordu.
Orhan Gazi adamın yüzüne dik dik baktı:
"Kimsin, burada ne arıyorsun?"
Esir, hiç istifini bozmadı. Sanki sualler kendisine sorulmamıştı. Hürmetle eğilerek Orhan Gazi'yi selâmladı.
'Tez kim olduğunu, niçin geldiğini söyle be adam!"
Esir, çok hürmetkar bir sesle:
"Adamlarınız getirdi Beyim," diye cevap verdi.
Orhan Gazi dişlerini gıcırdattı. Adamakıllı kızmıştı:
"Onu sormuyorum bre, Bursa'da ne arıyorsun, kimin hesabına casusluk yapıyorsun, söyle?"
Üstünden vıcık vıcık su damlıyordu. Her yanı çamur deryasına bulanmıştı. Sakal demek caizse, çenesindeki birkaç kıllık sakaldan da çamur akıyordu.
"Bu kalabalıkta mı suallerinizi cevaplandıracağım Beyim?" diye sordu.
Herkes merakla konuşulanları dinliyordu. Adamın her cevabı ayrı bir hayret vesilesi oluyordu.
Orhan Gazi bile bu tuhaf casusun hareketlerine hayret etmekten kendini alamadı.
"Burada konuşacaksın elbette. Benim, beylerimden gizli bir şeyim yoktur."
Esir omuzlarını silkince muhafızlardan biri böğrünü dürttü.
Ters ters askerin yüzüne bakan adam, ağır ağır ve kendi kendine konuşuyormuş gibi:
"Bizans'ta olsak ve imparatora birşey söylemeye kalksak, bizi hep yalnız bir odada dinlerdi. Katiyyen beylerine, şövalyelerine itimad etmezdi."
SUNGUROGLU I ¦ 159

Orhan Gazi bu cevaptan hoşlanmıştı.
"Bak köse sakallı! Burası Bizans değil ve ben katiyyen Bizans İmparatoru gibi değilim. Şu karşındakiler de Bizans tekfur ve şövalyeleri gibi hilekâr takımından insanlar değildir. Onun için hepsine güveniyor ve onların yanında konuşmanı emrediyorum. Konuşmamakta inat edecek olursan söyletmek için başka usullerimizin de olduğunu bilesin."
"Bilirim Beyim, Bilirim de cezayı müstehak kılacak ve üstüme gazabınızı çekecek birşey yaptığımı hatırlamıyorum."
Orhan Gazi ve beyleri apışıp kalmışlardı. Casusluktan daha beter bir suçun olabileceğini düşünmedikleri için esirin ne demek istediğini de anlayamıyorlardı. Hem hayret ediyor, hem kızıyorlardı. İl Bey, gazapla yakasına yapıştı.
"Konuş bre!" diye gürledi. "Elimden bir kaza çıkacak, sen bizimle eğlenir misin? Tez söyle kimin hesabına çalışırsın?"
"Serhad akıncısı Sunguroğlu'nun!"
Esirin bu cevabı bomba gibi odanın ortasında patlamıştı. Beyler neredeyse küçük dillerini yutacaklardı. Hepsi hayretten dona kalmış, tek kelime söyleyemiyorlardı.
Süleyman Paşa, biri ki adım öne çıkarak babasının yanma vardı.
"Ruhsat var mı Beyim? Bir iki şey sormak istiyorum?"
Orhan Gazi birkaç adım geri gitti. Oğluna:
"Sorabilirsin," diye izin verdi. Süleyman Paşa esire iyice yaklaşarak sordu.
"Sunguroğlu Aykut Beyden mi bahsedersin?"
Adam kıs kıs gülüyordu:
160 ¦ SUNGUROĞLU I

'Tabii ondan bahsederim."
Bu sözleri duyan beylerden biri hayretle:
"Sunguroğlu ne zamandan beri bize karşı casus kullanmaya başladı?" diye söylendi.

Yabancı esir gülümsedi.
"Size karşı değil, sizden yana!" diye düzeltti.
Süleyman Paşa, müdahaleden canı sıkılmış bir tavırla:
"Peki niçin yakalandın?" diye sordu.
"Bunlara söz anlatamadım ki, beyim. Şehir kapısını açmak istemediler, zorlayınca da tutup huzurunuza getirdiler."
"Doğru mu söylersin?"
Adam arkasını dönüp bağlı ellerini gösterdi.
"İşte delilim. Şu parmağımdaki yüzüğü Sunguroğlu verdi. Babasının hatırasıymış. Burada Turgut Gazi na-mıyla bir yiğit varmış ve bu yüzüğü tanıyormuş. O zat burdaysa lütfen baksın o mu, değil mi?"
Orhan Bey Turgut Gaziye dönerek:
"Bak Turgut Gazi!"
Turgut Gazi, birkaç adımda esirin yanına varmıştı. Çamurlara bulanmış olan ellerini tuttu, kaftanının eteğiyle yüzüğün üstünü silerek uzun uzun baktı. Sonra yaşlı gözlerini göstermemek için başını pencereye çevirdi.
'Tanıdın mı Turgut Gazi?"
Bu suale sadece başını sallamakla cevap verdi.
Orhan Gazi askerlere:
"Esirin ellerini çözün," diye emretti.
Derhal emir yerine getirildi. Elleri serbest kalınca çamurlu sakallarını sıvazladı ve bileklerini oğuşturdu. Orhan Gazi, bir baş işaretiyle askerleri dışarı çıkardı.
SUNGUROĞLU I ¦ 161

Askerlerin çıktığını gören yabancı adam anlatmaya başladı:
"Bana Köse Papaz derler. Sunguroğlu ile epey zamandır beraber Kaya Hanında otururuz. Birçok yerlerde kendisine yardım etmişimdir. Buna mukabil, beni kötü yoldan çekip çıkaran da o olmuştur. Hayatım boyunca ona hizmet edeceğime yemin ettim."
Bir müddet sustuktan sonra devam etti:
"Sunguroğlu hakikaten cesur, dinini, milletini seven bir genç. Vazife aşkına ateşe atlar. Onunla ne kadar övünseniz azdır Beyim."
Orhan Gazi:
"Bütün akıncılarım ve beylerimle övünüyorum. Hepsi harpte kaplan kadar sert, sulhta kedi kadar uysaldırlar."
"Biliyorum Beyim. Bütün Osmanlılar cesurdur, onu da biliyorum, ama Sunguroğlu bambaşka... Neyse, böyle konuştuğumu bilse emin olun dilimi keserdi. Ruhsat verirseniz sadede gelelim."
"Evet seni dinliyoruz."
"Beyim. Bazı Rum tekfurları size karşı hazırlanmaya başlamışlar bile. Baharda saldırmak için ittifak akteder-ler. Fakat Sunguroğlu hesaplarını öylesine altüst ediyor ki, ne olduklarını kendileri bile anlayamıyorlar. Ama bu uzun müddet devam edemez. Geçenlerde Bizans'tan yardım istemek üzere Malkara Kalesinden çıkarılan bir haberci yakalayıp konuşturduk. Herşeyi bir bir söyledi. Koynundan bir de mektup çıktı..."
Papaz çamurlu elini kuşağının arasına sokup arandı.
"İşte Beyim. Burada herşey yazılıdır ve bu mektup sözlerimin ispatıdır. Ben size bunu vermekle mükellefim. Gerisi sizin bileceğiniz iştir. Yalnız Sunguroğlu der ki,
162 ¦ SUNGUROĞLU 1

eğer biraz daha gecikirsek herşey mahvolup gider, bütün emekler boşa çıkar. Sultanıma rica ederim bir an evvel davranılsa iyi olacak. Aynen böyle der."

"Sağol papaz efendi. Kusura kalma, ama birşey sorabilir miyiz?"
"Lüzum yok Beyim! Ne soracağınızı biliyorum. Nasıl olup da bir Bizanslı papazın Osmanlılara hizmet ettiğini soracaksınız."
Orhan Gazi hayretle:
"Evet!"
"İçinizden beni muaheze ediyorsunuz biliyorum. Ama uzun hikâyedir o. Müsaade ederseniz sırrım bende kalsın. Şimdiye kadar altına hizmet ediyordum, şimdi de Sunguroğlu'na hizmet ediyorum ve galiba sonuna kadar da edeceğim. Onunla beni birleştiren bir gizli bağ var kalbimde, ne olduğunu benim de bilmediğim bir gizli bağ. Bir türlü bu bağı çözemedim, ömrüm oldukça da çözemeyeceğim galiba."
Odada bulunanlar, bu esrarengiz adama uzun uzun baktılar. Bir papazın Osmanlı hizmetine girmesi ne ise ama, bu kadar zeki olması olur şey değildi.
Orhan Gazi de bir müddet papazı tetkik ettikten sonra:
"Sana inanıyorum papaz efendi," dedi. "Sırrın ne olursa olsun sormayacağım. Dürüst bir adam olduğun besbelli, bizi de alâkadar eden bu zaten. Sen şimdi istirahat et; yarm sabah tekrar görüşürüz. Sunguroglu Aykut Bey oğlumuza söyleyecek bazı şeylerimiz olacaktır."
"Sağolun Beyim, Allah ömrünüzü ve devletinizi uzun etsin."
Papaz, Orhan Gazi'nin ellerine sarılmak için bir hamle
SUNGUROGLU I "163

yaptı. Ancak her yanının çamur içinde olduğunu hatırlayarak durdu. Mahzun mahzun çamurlu ellerine baktı,
Orhan Gazi, papazın ne düşündüğünü anlamıştı.
"Beri gel papaz efendi," diye güldü. "Beri gel bakalım. Bursa'nm toprağı milletimizin kanıyla yoğrulmuştur, onun çamuru bizim için ancak ziynettir. Ver elini."
Papaz, sevinçle Orhan Gazi'nin gözlerinin içine baktı. Bir sıçrayışta yanma vardı, ellerine sarıldı:
"Beyim. Böyle sizin gibi, düşünen bir hakan değil Bursa'ya, dünyaya hükmetmeye lâyıktır. Sizin belki ömrünüz yetmez, ama torunlarınız cihan padişahı olacaklar, buna inanıyorum."
Köse Papazın yıllarca evvel söylediği sözler, yıllar sonra tahakkuk edecek ve Osmanlı Sultanları "Padişah-ı Cihan" diye anılacaklardı.
Papaz, Kaya Hana döndüğünde Sunguroğlu'nu bulamadı. Hancının söylediği kadarı ile iki gün önce handan ayrılmış ve bir daha geri gelmemişti. Düşünmeye başladı. Arkadaşının başına bir şeylerin gelmiş olabileceği endişesi, içini bir kurt gibi kemiriyordu. Ama içinde bir teselli vardı. Sunguroğlu'nun kolay yenilecek yiğitlerden olmadığını biliyordu. Ve bu düşünce ile bir parça ferahlıyordu.
Artık bahar geldiği için hanın geniş salonundaki ocak, gürül gürül yanmıyordu.
Hana yeni müşteriler inmişti. O kadar gürültü çıkarıyorlardı ki, âdeta koca han yerinden oynuyordu. Hancı bir kere ikaz edecek olmuş fakat terslenmişti. Hattâ zavallıyı, kulaklarını ağzına vermekle tehdit etmişlerdi. Bu tehditten ürken hancı, artık ağzını açıp tek kelime söyleyemiyordu.
164 ¦ SUNGUROGLU I

Köse Papaz; bütün gürültü patırtıya rağmen loş bir köşeye ilişmiş, düşüncelerine devam eder görünüyordu. Esasen kulakları kirişte bekliyor, söylenen sözlerin tek kelimesini kaçırmamak için azamî gayret gösteriyordu.
Hana yeni gelen üç yabancıyı sezdirmeden gözetlemeye başladı.
Üçünün de üstünde Şarköy şövalyelerinin elbiseleri vardı. Çok mağrur görünüyor, iki kelime arasında kahkahalarla gülüyorlardı.

Bir ara içlerinden biri:
"Nerede kaldı şu adam da canım?" diye bağırdı.
Papaz safi kulak, bekliyordu. Birisini beklediklerini anlamış, bütün dikkatini onlara vermişti.
Fakat adamlar fazla birşey söylemediler. Sadece başka biri:
"Gelir neredeyse, patladın mı be?" diye çıkıştı.
Başka birşey konuşmayacaklarını anlayan Köse Papaz, yavaş yavaş yerinden kalktı.
Çabucak odasına çıktı. Bizans'tan kovulduğu zaman üstünde bulunan papaz urbalarını duvardaki çengelden indirerek üstüne giydi. Saçlarını ve seyrek sakalını bir güzel tarayıp, rahip kukuletasını kafasına geçirdi. Birdenbire o kadar çok değişmişti ki, senelerce onu tanıyanlar bile yanılabilirdi.
Eline de asasını aldıktan sonra yavaş yavaş merdivenleri inmeye başladı. Merdivenin başında hancı ile karşılaşmıştı.
Köse Papazı tanımayan hancı, bir müddet dikkatle baktı. Tam kim olduğunu soracaktı ki, cin gibi bakışlarına gözleri takıldı ve papazı tamyıverdi. Bir hayret nidası salıvermek için ağzını açınca papazın sus işaretine bakıp
SUNGUROGLU I "165

sesini kesti. Fakat hafif bir sesle sormaktan kendini alamadı.
"Ne bu vaziyetin papaz efendi?"
"Sus sen hancıbaşı. Biraz sonra ne olduğunu anlarsın."
Başka tafsilât vermeden yürüdü. Biraz sonra büyük odanın kapısından girmişti.
Kapının açılmasıyla başını çeviren asker kılıklı üç kişi karşılarında birdenbire bir rahip görünce ayağa fırladılar.
"Buyurunuz aziz peder!" diyerek saygıyla yer gösterdiler.
Papazlara yakışır bir kurum ve ciddiyetle ağır ağır ilerleyen Köse, üç adamın yanına varınca haç işareti yaparak güya onları takdis etti.
"Sizi takdis ediyorum evlâtlarım, berhudar olunuz."
Hep beraber oturdular. Köse Papaz hemen va'zetmeye başladı. Dinine çok sadık bir ruhani intibaını bırakmak için elinden geleni yapmaya çalışıyordu. İsa'dan, Meryem'den bahsediyor, yalan konuşmanın, riyakârlık yapmanın kötülüklerini, günahlarını sayıp döküyordu. Arada bir de öğrenmek istediği şeyler hakkında sualler soruyor adamları konuşturmaya çalışıyordu.
"Yavrularım, İsa'nın dinine sadakatle hizmet eden hiçbir belâ ve felâkete maruz kalmaz. Daima iyilik içinde olur. Öyle değil mi evlâtlarım?"
Adamlar, papazın her dediğini tasdik ettikleri gibi burada da canı gönülden tasdik ettiler.
"Tabii aziz peder, tamamen haklısınız."
"Tekfurunuz ne âlemde evlâtlarım?"
"Gayetle afiyettedir muhterem peder. Yalnız Osmano-
166 ¦ SUNGUROGLU I

ğulları kendisini ziyadesiyle rahatsız ederler. Onlar olmasa daha iyi olacakü şüphesiz."
Köse Papaz, Osmanlılara uzun zamandır kin duymuş bir insan edasiyle derinden derine bir ah çekti.
"Şu OsmanoğuUarı kardeşlerimizi nasıl rahatsız ederler, artık onlara karşı birleşme zamanı gelmedi mi? Hıristiyanlar daha ne zamana kadar uyuyacaklar evlâtlarım, ne zamana kadar? Daha dün bir avuçken başları ezilmedi, şimdi koca bir Hıristiyanlık âleminin başlarına belâ kesildiler. İsa hakkı için dostlarım, söyleyiniz. Bu mendeburların başları artık ezilmeli değil midir?"
Yabancılar, papazın cazibesine iyice kapılmışlardı. Hep bir ağızdan bağırdılar:

"Ezilmeli muhterem peder, Osmanlıların başları artık ezilmeli! İsa hakkı için doğru söylersiniz."
"Peki, bunu kim yapacak yavrularım, İsa'nın dinini kim kurtaracak?"
"Biz kurtaracağız peder, biz kurtaracağız! Haşmetlü Bizans İmparatoruna tekfurumuz nâme gönderdi, yardımlarını talep ediyor. Hele o yardımlar bir gelsin, kısa zaman içinde daha OsmanoğuUarı hazırlanmaya fırsat bulamadan kılıçlarımızı ense köklerinde hissedeceklerdir."
Köse Papaz çok sevinmiş gibi:
"Şüphesiz," diye tasdik etti. "Haşmetlü İmparatorumuz muhakkak sizlere yardım edecektir. Yardım etmesi de lâzımdır. Artık Osmanlılar büyük tehlike. Bizans tahtı dahi bu tehlikeden masun değildir. Ah OsmanoğuUarı! Tekfurlarımızı dize getirdiler, kalelerimizi yakıp yıktılar. Osman Bey ölsün kurtuluruz derken, şimdi de oğlu Orhan başımıza daha beter belâlar açtı. Binlerce Hıristiyan bu tehlike ile rahatsız olmaktadır. Yüzlerce dindaşımız
SUNGUROĞLU I "167

Bursa zindanlarında inim inim inler; bunların intikamı alınmayacak mı?"
Adamlar hep bir ağızdan bağırdılar:
"Alınacak aziz peder, alınacak. Alınacak elbette, muhakkak alacağız. Ama önce birlik ve beraberlik ister, ittifak etmek gerek."
Papaz sözün burasında durdu. Ağzından kelimeler öyle içli çıkıyordu ki, bir ara hancı bile "Acaba bizi sattı mı?" diye düşünmüştü. Köse Papazın ışıl ışıl yanan gözleri dolmuş, hattâ birkaç damla gözyaşı yanaklarından köse sakalına süzülmüştü.
Üç şövalye papazın bu halinden iyice duygulanmışlardı. Hattâ içlerinden biri gözlerini siliyor, öbürü ayaklarının ucuna bakıp kara kara düşünüyordu.
Adamlarından biri nihayet papazın beklediği sözleri söylemekte gecikmedi:
"Aziz peder, size bir ümit vermek isterim. Gerçi kimseye söylemeye mezun değilim, ama siz bir muhterem pedersiniz ve sır saklayacağınıza inanıyorum."
"İnanınız yavrum."
Adam ağzını papazın kulağına yapıştırdı:
"Biz Şarköy asilzadeleriyiz. Şanlı tekfurumuz bize mühim bir vazife vermiştir. İşte o vazifenin ifası için burada bulunuyoruz."
Köse Papaz, adamın gururunu okşamak için sordu:"
"Muhakkak aldığınız vazife asaletinize yakışır mühim bir vazifedir, asilzadelere alelade vazifelerin verilmediğini biliyorum."
Adam iyice kabarmıştı.
"Ona ne şüphe aziz peder? Asaletimizle mütenasip bir vazife ile burada bulunuyoruz."
168 ¦ SUNGUROGLU I

Sonra sesine esrarengiz bir ton vermeye çalışarak:
"Bu gece buraya kim geliyor dersiniz?" diye papaza sordu.
Papaz pek alâka duymadığını belirtmek için fazla düşünmeye bile lüzum görmeden:
"Ne bileyim?" diye cevap verdi.
Öbürü devam ederek:
"Mühim bir adam geliyor aziz peder, çok mühim bir adam. Âdeta Bizans'ın, hattâ Hıristiyanlık âleminin beyni."
"Kim bu bahtiyar? Sizin iltifatlarınıza mazhar olan bu efendiyi emin olun şimdiden takdis ediyorum."
Konuşan asilzade, sözlerinin nasıl tesir edeceğini önceden tahmin etmek ister gibi baktı. Sonra damdan düşer gibi:

"Şövalye Selikos geliyor," diye fısıldadı. "Müthiş silâhşor diye nam yapan Şövalye Selikos."
Bu isim papazın üstünde bir şok tesiri yapmıştı. Yerinden bir karış havaya zıplarken gayr-i ihtiyarî bağırdı:
"Selikos mu?"
Mutfakta soğan doğramakla meşgul olan hancı bile bu ismi duymuş, işini bırakarak kapıya çıkmıştı.
Adam, papazın hayretini sevincine hamlederek, devam etti:
"Evet aziz Peder. Osmanoğullarının baş belâsı, Hıristiyan âleminin medar-ı iftiharı Şövalye Selikos bu gece, bu hana teşrif ediyor."
Papaz başka düşüncelere dalmıştı. Bir kere daha dalgın dalgın tekrarladı:
"Selikos ha?"

Papazın heyecanından endişelenen adamlar etraflarına baktılar. Kimsenin kendilerini duymadığına kanaatleri gelince rahatlamışlardı. Bununla beraber papazı ikaz etmek ihtiyacını duydular.
"Ne olur heyecanlanıp bağırmayınız muhterem peder! Bir duyan olursa bütün işler bozulabilir."
Kurnaz papaz hemen kendini toparladı:
"Kusura kalmayın yiğitlerim. Birden o kadar heyecanlandım ki, sevincimden ne söylediğimi bilemiyorum."
"Kendisini tanır mısınız muhterem peder?"
Papaz gözlerini tavana kaldırdı. Mukaddes bir şeyden bahsediyormuş gibi sesine bir titreklik vermişti:
"Günahlarını çıkartmaya daima bana gelirdi, nasıl tanımam? Hem Bizanslı olup da Selikos ismini duymayan var mı?"
"Çok doğru aziz peder. Selikos pek meşhur ve emsalsiz bir şövalyedir. Şimdi Bizans İmparatorunun haberlerini getiriyor. Biz de onu karşılayacağız."
Papaz, öğreneceğini öğrendikten sonra kıvranmaya başlamıştı. Selikos'un birdenbire çıkagelmesi halinde düşeceği kötü durumu düşünüyordu. Kendisini tanımamasına imkân yoktu. Selikos gibi bir adamın Köse Papazı unutması düşünülemezdi. Değil kıyafetini, kafasını bile değiştirmiş olsa yine de tanırdı ve ondan sonra da papaz için hayata veda etmekten başka çıkar yol kalmazdı.
Bir an derin düşüncelere daldı. Hattâ kalın kafa asilzadeler bile bunun farkına vardılar.
"Ne düşünüyorsunuz aziz peder?"
Papaz silkindi. Düşüncelerinden kendini ayırarak cevap verdi:
"Hiçbir şey... Selikos'un gelmesi beni bir parça ümit-

lendirdi de. Hıristiyanlığı ancak bu adam kurtarabilir. Hattâ bu hususta mukaddes kitapta bazı işaretlere bile rastlamıştım, onu düşünüyorum. Sizin yardımlarınızla Şövalye Selikos, Osmanoğullarım dünya yüzünden temizleyecektir."
Papazın bu sözlerinden hindi gibi kabaran asilzadeler birbirlerine bakarak gülümsediler. İçlerinden biri ayağa kalkarak nutuk atar gibi bağırdı:
"En kısa zamanda Osmanoğullarmm sonu gelmiş olacaktır. Geliyoruz Osmanoğulları titreyiniz! Leşinizi itlere yem yapmaya geliyoruz!"
Tam bu sırada gök gürlemesini andıran kuvvetli bir ses, odadakileri yerlerine mıhladı.
"Vay bre, ne cüretle Osmanoğulları aleyhine söyler-siz?"

Dört baş şimşek gibi kapıya döndü; gözler hayretle bu kuvvetli sesin sahibine baktı. Üç adam, kendilerine müdahale eden münasebetsize homurdanarak kılıçlarına el attılar.
Köse Papazın gözleri sevinçle parlamıştı.
Giriş kapısının tam ortasında Sunguroğlu duruyordu. Bacaklarını germiş, keskin delici bakışlarıyla handakileri süzüyordu. Duka, ayaklarının altında duruyordu. Dövüşe hazırlanan bir akıncı ustalığıyla bacaklarını kasmış, gözlerini hedefe dikmişti.
Asilzadeler, yiyecekmiş gibi Sunguroğlu'na baktılar. İçlerinden en iri yapılı olanı:
"Ne dedin delikanlı?" diye bağırdı.
Efendisine kötü birşey söylendiğini zanneden Duka hırsla hırladı. Ön bacaklarını daha kuvvetle kastı.
Sunguroğlu hiç istifini bozmadan küçümseyen bir tavırla:

"Size köpeğim cevap veriyor. Kendisine muhatap olabildiğiniz için övünebilirsiniz. Zira dünyanın en akıllı köpeği budur. Tabii zat-ı âlinizden sonra," diye alay etti.
Adamlar bu sözler karşısında yıldırım çarpmış gibi oldular. Üç kılıç bir anda kınından çıkmıştı.
"Bize hakaret etmeye cüret eden şu uyuz Osmanlıyı İsa hakkı için tepeleyeceğim!"
Papaz, herşeyin bir anda mahvolma yoluna girdiğini görüyor, bir şeyler yapması icap ettiğini düşünüyordu. Ama aklına da birşey yapmak gelmiyordu aksi gibi. Üstünde bulunan papaz elbiselerini ve papaz rolünü unutmuştu. Hatırlayınca adamakıllı sevindi. Derhal asilzadelerin önüne geçerek:
"Ne yapıyorsunuz, çıldırdınız mı?" diye bağırdı.
"Fakat muhterem peder, bize hakaret etti!"
"İsa kan dökenleri sevmez. Erlik odur ki, sana hakaret edeni, hattâ tokat atanı affedebilesin. Bunları söyleyen İsa'dır. Siz nasıl olur da ona ters gelen bir iş yaparsınız? Demek şimdiye kadar anlattıklarımın hepsi boşa gitmiş!"
Papazın sesi ağlayacak gibi idi. Rolünü o kadar güzel yapıyordu ki, Sunguroğlu bile Köse Papazı tanıyamamıştı. Şaşkın şaşkın bu acaip rahibe bakıyor, dindarlığın bu çeşidini anlamaya çalışıyordu.
Köse Papaz, bir yandan adamlara lâf anlatmaya çalışırken, bir yandan da Sunguroğlu'na kaş göz işaretleri yapıyordu. Kendisine işaretler yapan papaza daha dikkatli bakınca tanıdı. Kılık kıyafetinden bir şeyler çevirmekte olduğunu anlamıştı. Meseleyi uzatınca belki de bir çuval inciri berbat edebileceğini düşünerek yürüdü. Köpeğiyle birlikte odasına çıktı.

Papazın teskin edici sözlerinden ve pohpohlamalarından sinirleri yatışan asilzadeler de kılıçlarını kınlarına sokarak oturdular. Ve başladılar cesaretlerinden bahsetmeye:
"Ama aziz peder, siz mani olmamış olsaydınız çoktan Cehenneme gönderecektim adamı. Arkadaşların yardımına bile lüzum yoktu onu tepelemek için."
Onlar kendilerini şişirdikçe papaz da perçinliyordu:
"Tabii asilzadelerim. Ne demek? Bir Bizans asilzadesi bin Osmanlıya bedeldir. Ama elinizi onun kanıyla kirletmenizi istemedim. Bu size bir nam getirmezdi. Siz ki, her biriniz yüz Osmanlı akmcısıyla dövüşmüş insanlarsınız!"
Aslında hiçbiri Osmanlılarla dövüşmüş değildi. Her vuruşmada ne yapmış yapmışlar, Osmanlılarla karşılaşmamak için gerilere çekilmeyi başarmışlardı. Ama hayalî maceralarını öyle ballandıra ballandıra anlatmaya başladılar ki, papaz, ne yapıp da oradan kaçabileceğini hesaplamaya koyuldu. Selikos'un birdenbire çıkıp gelme korkusu da vardı. Bir yandan da ne olup bittiğini merak eden Sunguroğlu'nun kendisini sabırsızlıkla beklediğini biliyordu. Bir mazeret uydurması lâzımdı. Derhal harekete geçti:

"Asilzadelerim, sizinle konuşmak benim için büyük şereftir. Pek yakın zamanda kalenize gelip sizinle tekrar görüşmek isterim. Tekfurunuza da hürmetlerimi takdim ederim. Şimdi müsaade ederseniz yatmak istiyorum. Takdir edersiniz ki, çok yaşlıyım ve uzak yoldan gelmişim."
Adamlar hiçbir şeyden şüphelenmediler. Kendilerini metheden böyle aziz bir papazdan mahrum kalacaklarına bir parça üzülmüşlerdi ama onu eğlemek olmayacaktı. Üçü de saygı ile ayağa kalktı.
"Tabii aziz peder, buyurun siz istirahatınıza bakın.
SUNGUROGLU I "173

Şanlı tekfurumuz ve biz, sizleri kalemizde ağırlamakla şeref duyacağız. Şövalye Selikos da sizleri görmekten memnunluk duyacaktır muhakkak."
Papaz:
"Hem de nasıl," dedi. İçinden kıs kıs gülüyordu.
Sonra ilâve etti:
"Şimdi hepinize hayırlı geceler. Allah rahatlıklar versin yavrularım."
"Allah rahatlık versin, muhterem peder, bize dua et."
Papaz merdivenlere doğru giderken dönüp baktı. Gülmemek için kendini güç tutuyordu. İstavroz çıkardı. Adamlar hemen diz çöktüler. Ellerini, başları hizasında kavuşturup gerdan kırdılar.
Daha fazla kendini tutamayan Köse Papaz kesik kesik gülerek merdivenlere atıldı.
Yaşlı olmasına rağmen basamakları ikişer ikişer çıkıyordu. Sunguroğlu'nun odasına vardığı zaman nefes nefese kalmıştı. Hafif tıktıklarla kapıyı çaldı.
"Kim var orada?"
"Benim yiğidim, aç!"
Odaya âdeta bir külçe halinde girdi. Hemen sedirin üstüne yığıldı. Bir eliyle kalbini tutarak konuştu:
"Selikos geliyor!"
Sunguroğlu odanın ortasında dimdik durmuş papaza bakıyordu. Selikos ismi küçük odanın ortasında bir bomba gibi patlamıştı. Delikanlı büyülenmiş gibi sözün gerisini bekliyordu. Papaz devam ederek:
"Evet Sunguroğlu, Selikos köpeği bu gece hana geliyor. Biraz önce münakaşa ettiğin üç adamdan öğrendim bunu. Üçü de Şarköy Tekfurunun yakın adamlarıdır. Sen
174 ¦ SUNGUROĞLU I

de onlarla kavgaya girmek istedin. Neredeyse bir çuval inciri berbat edecektin."
Sunguroğlu sözlerin gerisini duymamıştı bile dişlerini gıcırdattı:
"Selikos niçin geliyor?"
Papaz merdivenleri koşarak çıkmaktan ağrıyan dizlerini oğuyordu. Yüzünü buruşturdu:
"Fırsat mı kaldı öğrenmeye? Hanın ortasına gülle gibi düştün. Ne ise adamlar sözlerime kandılar da fazla üstelemediler. Yoksa halin dumandı yiğidim. Kendileri hakkında anlattıklarına bakılırsa, her biri yüz Osmanlı akın-cısıyla dövüşmüş asilzadelermiş."
Sunguroğlu papazın alay ettiğini anlamıştı. Fakat hiç gülmedi.
"Niçin geliyor?" diye tekrarladı.
Papaz bıkkın bir tavırla:
"Anlatıyorum ya!" dedi. "İkide bir sual sorup aklımı karıştırmasana. Ne diyordum. Boş ver ne dediğime. Yalnız Selikos'un Bizans'tan geldiğini ve Şarköy Tekfuruna bazı haberler ulaştıracağını öğrenebildim. Bu haberlerin Osmanlılara karşı ittifakla alâkalı olduğuna bahse girerim."
Sunguroğlu birşey söylemedi. Yalnız başını birkaç kere sallamakla iktifa etti.

Köse Papaz gülerek elbiseleri gösterdi.
"Nasıl yakışmış değil mi? Yıllar var ki, resmen bu kıyafeti giymedim. Gördüğün gibi bazan gayr-i resmî giyiniyoruz, ama doğrusa adamakıllı işe yarıyor."
Sonra ilâve ederek sordu:
"E... Şimdi ne olacak?"

Sunguroğlu papazı şaşırtan başka bir sualle mukabele etti:
"Bursa'da ne var ne yok?"
Şaşırmakla beraber suale cevap vermekten başka çaresi yoktu. Sunguroğlu'nu kızdırmak istemiyordu.
"İyilik, sağlık, ne olsun? Casus diye az daha ipe gön-deriyorlardı garip başımı. Ne ise güç belâ o badireyi de atlattık."
Ve olup bitenleri tafsilatıyla anlatmaya başladı. Sonra Orhan Gazi'nin emirlerini ve Süleyman Paşanın dileklerini bir bir sıraladı. Sözlerini şöyle bitirdi:
"Orhan Gazi diyor ki, bir aya varmaz ordularımız küf-far üzerine azimet edecektir. Gönlünü hoş tutsun."
Sunguroğlu papazın bu sözlerini bir çocuk sevinciyle karşılamıştı.
"Hele şükür," diyerek zıpladı. "Nihayet o günleri de göreceğiz demek!"
Papaz, yeniden söze başlamak için ağzını açtığı zaman, han avlusundan gelen at kişnemeleri ve nal seslerini duyup sustu. Sunguroğlu, pencereye seğirtti. Pancuru hafifçe aralayarak baktı. Avlu karanlık olmasına rağmen dışarda birkaç atlının kaynaştığını farkedebildi. Dikkatle saymaya çalıştıysa da muvaffak olamadı. On atlı kadar olduklarını tahmin etti sadece.
Köse Papaz, ayaklarının ucuna basarak pencereye, Sunguroğlu'nun yanma gitti.
Birden kapıya vurulan hafif tık-taklarla başlarını çevirdiler. Papaz, akşam yarenlik ettiği Şarköylü asilzadelerin vedalaşmak için kendisini aradıkları zehabına kapılarak titredi. Sunguroğlu, şövalyelerin, papazla görüşürken bir akıncının kendilerine müdahale ettiğini Selikos'a nak-

ledebileceklerini ve onun da cin gibi zekâsıyla durumu kavrayıp kendilerini kıstırmak hevesine kapılabileceğini düşünerek kılıcını çekti. Yavaş adımlarla kapıya yaklaşarak sordu:
"Kimsiniz?"
Dışardan kısık bir cevap geldi:
"Benim, yiğidim; hancı..."
Hancının cırlak sesini ikisi de iyi tanıyordu. Sungu -roğlu tokmağı çevirerek kapıyı açtı. Ama yine de tedbiri elden bırakmayarak yıldırım gibi yana sıçradı.
İçeri giren hancı, karşısında eli kılıçlı Sunguroğlu'nu görünce şaşırmıştı:
"Ne o yiğidim, artık dostlarını da elde kılıçla mı karşılıyorsun?"
Sunguroğlu kılıcını kanma sokarken güldü:
"Ne yapalım hancıbaşı? Kafayı bir kılıç darbesine hediye etmektense, elde kılıç beklemek evlâdır."
Hancı içeri girmiş, peşinden kapı sürgüsünü de sürmüştü. Alçak sesle:
"Avluda on kadar atlı var. Papaz efendinin akşamdan beri konuştuğu üç adam da onlara katıldılar. Şövalyem, şövalyem diye yüzü peçeli birine iltifat ettiklerini ancak işitebildim. Adam bu karanlıkta peçe ile dolaştığına göre mühim işler dönüyordur diye size haber vermek için konuştum."
Sunguroğlu, dişlerini gıcırdattı:
"Güzel! Demek şövalye hazretleri fakirhanemize şeref verdiler ha. Alacağın olsun Selikos."

Hırsla dudaklarını kemiriyordu. Kanadığının farkında bile değildi. Derin düşüncelere dalmıştı. İşte beklediği fırsat kendiliğinden ayağına gelmişti. Bunu tepmek delilik
SUNGUROĞLU I ¦ 1 77

olacaktı. Osmanlıları Selikos belâsından kurtarmak, babasının vasiyetini tutmak için tam fırsattı. Hancıya döndü:
"Sen aşağıya in. Onlara birşey hissettirme. Hiçbir şeyleri ile de alâkadar olma. Kendi işinle meşgul ol."
Hancı emir alır almaz kapıya seğirtti.
Sunguroğlu tekrar pencereye yanaşmıştı. Karanlığı delmek isteyen bakışlarıyla bakıyordu. Bu arada köşedeki minderde uyuyan Duka da uyanmış, kulaklarını dikerek gözlerini pencereye çevirmişti. Genzinden hafif hırıltılar çıkarıyordu.
Sunguroğlu köpeğe dik dik baktı. Duka sahibinin ne demek istediğini anlayarak sustu. Sadece delici bakışları pencereye müteveccih, kulakları dikilmiş beklemeye başladı.
Dışardan tekrar mahmuz şakırtıları gelmeye başlamıştı. Sunguroğlu daha dikkatle bakınca gelenlerin atlarına atladıklarını farketti. Demek handa oyalanmak niyetinde değillerdi. Bir an evvel gidecekleri yere varmak istiyorlardı.
"Gidiyorlar, köpekoğulları," diye tısladı.
Papaz sanki, hitap kendisineymiş gibi cevap verdi:
"Bırak gitsinler yiğidim, çok kalabalıklar!"
Sunguroğlu acı acı güldü:
"Kalabalıklar deme papaz efendi! Bilmez misin ki, Osmanlı akıncıları hiçbir zaman müsavi kuvvetle dövüşmezler, hep kalabalıkla mücadeleye tutuşurlar, bundan zevk alırlar! Düşman ne kadar kalabalık olur, şehit olma ihtimali ne kadar çok olursa, dövüşmenin zevkine o kadar çok varırlar. Bilmez misin sen?"
"Bilirim yiğidim, bilirim, ama bunların arasında çok
178 ¦ SUNGUROĞLU I

kuvvetli şövalyeler olsa gerektir. Bu yetmiyormuş gibi Se-likos da başlarında. Böyle olunca bunlara saldırmak ölmekten beter birşeydir."
"Biz ölmek için doğduk, papaz efendi. Ölmeyi bilmeyen yaşamaya lâyık değildir, anlıyor musun? Biz dinimiz, milletimiz için ölüm pahasına bu akıncı elbiselerini giydik. Her zaman bu elbiseler bize kefen olabilir, bundan çekinmem. Ama, ya Selikos köpeğini elime geçirirsem."
Sözlerinin gerisini getirmedi. Kurnaz papaz, Sungu-roğlu'nu içten içe kemiren bir ateşin alevlendiğini hissetmişti. Fakat birşey sormamayı tercih ederek sustu.
Sonra kendi kendine konuşuyormuş gibi devam etti:
"Bu adam acaba niçin geldi? Getirdiği haber nedir? Bütün bunları öğrenmem lâzım?"
"Bak yiğidim. Bu Selikos, Bizans İmparatorunun emirlerini ihtiva eden bir mektup getiriyor olsa gerektir. Eğer handa bir müddet kalmış olsa idi bu mektubu sana getirmeyi taahhüd ederdim. Ama şimdi onu elde etmeye imkân yok. Hem o kadar ehemmiyetli birşey yazdığını sanmıyorum. Kale tekfurlarının Bizans İmparatorundan yardım istedikleri bizce de malûmdur. Yakaladığın adamlar bunu tafsilatıyla anlatmışlardı. Yalnız bu Selikos denen şeytan, sadece bu iş için gelmiş değildir bence, işin içinde başka işler de olsa gerektir."
Sunguroğlu, papaza ters ters baktı. Ürken papaz alelacele:
"Yok yok, birşey bildiğim yok! Bilsem zaten anlatırdım. Benimki sadece tahmin, ama isabetli bir tahmin yaptığıma eminim."
"Ne hakkında?"
"Selikos'un gelişi hakkında Bizans İmparatoru bu işe
SUNGUROĞLU I "179

alelade bir şövalyeyi memur edebilirdi. Fakat Selikos bizzat buralara gelmek istemiştir, eminim. Böylece yeni Türk kızları bulup, Enez tekfuruna hediye edecek ve tekfurun güzel baldızını almaya hak kazanacak. Kim bilir, belki de tekrar Çimpeli Gül Hatun'u kaçırmak isteyecektir."
Sunguroğlu başını salladı:
"Mümkündür," dedi. "Ancak Selikos gibi bir ifritin sırf kadın ticareti yapmak için yola düşebileceğini zannetmiyorum. Muhakkak mühim sebepler vardır."
"Selikos için en mühim iş Elena'ya sahip olmaktır yiğidim. Bunu aklında tutmanı isterim."
"Kim bu Elena?"
"Enez Kalesi tekfurunun baldızı. Selikos'un o kıza sırılsıklam âşık olduğunu daha evvel sana söylemiştim."
"Öyle, unutmuş olacağım. Ama en büyük gayesi, Bizans'ın tekfurlarla işbirliği yapması ve OsmanoğuUannı yeryüzünden kazımasıdır."
Hırsından dudaklarını sıka sıka iyice kanatmıştı.
"Dudakların kanıyor beyzadem!"
Sunguroğlu acı acı güldü:
"İçim kanıyor papaz efendi. Dudaklarım kanamışsa ne çıkar?"
Bir müddet sessiz durdu. Köpeğine doğru birkaç adım attı, önüne diz çöküp başını okşadı.
"Haydi Duka, kalk gidiyoruz."
Yüzünde müthiş kararların ifadesi okunuyordu. Gözleri kısılmış, dudakları gerilmişti. Alnının ortasında derin çizgiler peydahlanmıştı.
Papaz hayretle sordu:
"Çıldırdın mı sen, nereye gidiyorsun?"

Tekrar acı acı güldü. Dudaklarının kenarında iki derin çizgi çukurlanmıştı.
"Bu fırsatı bir daha nereden bulurum?" diye konuştu. "Hazır kısmet ayağıma gelmişken tepemem. Peşlerinden gideceğim. Hiçbir şey yapamasam, Sunguroğlu'nun kim olduğunu bir kere daha onlara göstereceğim."
"Etme yiğidim. Yalnız başına on kişiye karşı gitmek çılgınlıktır, bile bile ölüme atılmak demektir. Milletin, senden daha çok hizmetler bekliyor. Gel bu sevdadan vazgeç. Başka bir fırsatını elbette bulursun."
Sunguroğlu, papazı dinlemedi. Kapıdan çıkarken:
"Köpeğimi unutuyorsun papaz efendi," dedi. "Duka tek başına on şövalyeye bedeldir. Bu işi onunla beraber pekâlâ başarabiliriz!"
Papaz son bir defa daha yalvardı:
"Bari hancının adamlarını yanma al. Biliyorsun gözünü budaktan sakınmaz Osmanlı yiğitleridir."
Bu son sözleri duymadı bile. Çoktan merdivenleri inmiş, büyük odayı geçip avluya çıkmıştı. Avlunun bir köşesinde bulunan ahıra daldı. Süratle atını eğerleyip üstüne atladı.
"Haydi Şahin! Yorgun olduğunu biliyorum, ama kusura bakma. Şu adamları gözden ırak etmeyelim. Göreyim seni nasıl koşacaksın!"
Şahin, sahibinin istediğini anlamış gibi fırladı. Ok gibi avluyu geçtiler. Karanlıklar içine dalıp gittiler.
Arkadaşının atı üstünde avluyu geçişini seyreden papaz:
"Ne yiğit be! Yazık olacak ona," diye iç geçirdi.
Şahin, yıldırım gibi gidiyordu. Ama binicisinin canı yine sabretmiyor, sık sık tepikliyordu.

Sahibinden böyle sert muamele görmeye alışık olmayan zavallı hayvan canını dişine takmış, bütün gücüyle koşuyordu.
Bir müddet karanlıkta deli gibi at süren Sunguroğlu, biraz yavaşladı. İlerden nal sesleri ve konuşmalar geliyordu. Düşmanın izinde olduğunu anlayarak memnun men-nun güldü. Dikkatle etrafına bakmaya başladı. Aylardır buralarda bulunduğundan avucunun içi gibi civarı ezberlemişti. Nerede bulunduğunu kestirmek için keskin bakışlarla karanlığı tarıyordu. Bulunduğu yeri anlayınca, içi rahatladı. Ana yoldan ayrılarak, atını yamaca doğru sürdü. Böylece kestirmeden varacak, Selikos ve avanesinin yollarını kesebilecekti.
Bir yandan da atının yelesini okşuyor, kişnememesi için teskine çalışıyordu. Duka da atın sırtında idi. Başını ileri uzatmış, sahibinin koltuğu altından bakıyordu.
İki saat kadar mehtap altında çıplak yamaçlarda at sürdü. Bazan cehennemi bir süratle gidiyor, bazan yavaşlamaya mecbur oluyordu. Arazinin bir bölümü hızlı at sürmeye imkân veremeycek kadar arızalı idi. Hattâ çok tehlikeli bir inişte atından inmeye mecbur olmuş, bir süre aü yedekte, yaya gitmişti.
Bütün bunlara rağmen yol çok kestirme idi ve istediği menzile Selikos'tan önce ulaşabilmişti.
Gökyüzü yıldızlarla bezenmişti. Tatlı tatlı parlıyor, birbirlerine sanki göz kırpıyorlardı. Pırıl pırıl parlayan ayın etrafı, sini şeklinde bir ışık huzmesi ile çevrilmişti. Yıldızlara meydan okuyan bir biçimde İlâhî bir kandil gibi yanıyordu. Sanki en parlağınız benim, der gibi azametli bir duruşu vardı.
Mehtap, bazan uzun ağaçların tepelerinde yeni açma-

ya başlayan yapraklara takılıyor, bazan çıplak kayalara vurarak parlatıyordu.
Bu aydınlıkta yol alması pek zor olmamıştı.
Keskin bir dönemecin arkasında oturup beklemeye başladı. Birkaç ay evvel İbrahim'le böyle bir dönemeçte pusuya yatmışlar ve Gül Hatun'u kurtarmışlardı. Şimdi İbrahim kimbilir ne yapıyordu. Belki de Gül Hatunla evlenmişler, düğün dernek yapmışlardı.
Hayali dahi uzaklara gitti. Baba evi saydığı Söğüt'ten ayrılışını hatırladı. Aradan asırlar geçmiş gibi geliyordu. Halbuki akıncı olalı topu topu beş sene olmuştu. Kendisini uğurlayan insanları düşündü. Yumuşak topraklar üstüne çizgiler çeken Akça Dedeyi, gözyaşlarını yemenisinin ucu ile kurulamaya çalışan ninesini ve kara gözlerinden yanaklarına inci taneleri gibi yaşlar süzülen Nilüfer'i hatırladı. Kimbilir şimdi ne kadar büyümüştü. Kocaman kız olmuştu herhalde. Belki de evlenmişti?
Birden içinin burkulduğunu hissetti. Kendisinin de hayret ettiği, bir mânâ veremediği bir tutam ateş kalbine dolmuştu. Acı, çok acı bir duygu yayılmıştı içine.
Birden bu hayaller siliniverdi gözlerinden. Babası çıktı karşısına. Ve ağzından bir tek kelime:
"Yavrum!"
Yerinden fırladı. Çakmak çakmak gözlerini ileriye dikmişti. Belli belirsiz bir sesle:
"Baba!" diye inledi.
Kucaklamak ister gibi bir hareket yaptı. Fakat hayal, kollarının arasından bir duman gibi süzülmüş, kaybolmuş gitmişti.
Gözlerini oğuşturdu, başını salladı. Atının yanma gitti. Eğerinden hiç eksik etmediği uzun sicimi çıkardı. İki

ucunu da ağaçlara bağlayarak geçidin ortasına iyice gerdi. Atını sık çalıların arasına çekip üstüne atladı ve öylece beklemeye başladı.

Uzun müddet beklemesine lüzum kalmamıştı. Biraz sonra kulağına nal sesleri gelmeye başlayınca sevindi.
"Geliyorlar it sürüleri!" diye dişlerini gıcırdattı.
Dikkatle ileriye bakmaya başlamıştı. Gelenler siluet halinde farkediliyordu. Adamakıllı süratli at sürüyorlardı. Bunu anlayınca içi rahatlayarak derin bir nefes aldı. Tuzağının işlemesi için atların süratli gitmeleri lâzımdı.
Gözlerini ayırmadan bakıyordu. Dakikalar geçtikçe daha yaklaşıyor ve daha iyi seçilebiliyorlardı. Atın terke-sinde bekleyen köpeğinin başını okşadı.
"Duka! Devireceğin adam başına, bir kuzu ciğeri yedireceğim. Hadi göreyim seni."
Birden parlak ay, yavaş yavaş söndü. Geçidi kucaklayan mehtap eridi gitti. Bir bulut kümesi ayı hapsetmiş, etraf karanlığa gömülmüştü.
Sunguroğlu gökyüzüne baktı.
"İnşallah bu karanlık uzun müddet devam etmez," diye söylendi.
Karanlıkta kör dövüşüne girmek zor olacaktı.
Selikos ve adamları artık iyice tuzağa yaklaşmışlardı. Sunguroğlu nefesini bile kesmiş bekliyordu. Kafile hızla dönemeci döndü. Bir anda bağırtılar, gürültüler, küfürler birbirine karıştı. Yuvarlanmaktan hasıl olan sesler duyuldu.
"Şeytan soyları, tuzağa düştük!"
"Lanet olası!"
Sunguroğlu'nun yol ortasına gerdiği ip vazifesini yap-
184 ¦ SUNGUROĞLU I

mış, buna takılan atlar süvarileriyle birlikte yere kapaklanmalardı.
Kılıcını çekerek hızla ileri atıldı. Şimşek gibi çaktı, yıldırım gibi düştü. Yalın kılıç, ok gibi daldı.
"Heeyyyt!.. Bizans soytarıları savulun!" diye gürledi. Mümkün olduğu kadar fazla gürültü yapıyor, düşmana kalabalık bir grubun baskınına uğradığı intibaını vermeye çalışıyordu!
"Savulun bre yıkılın!"
"Vur ağam, vur yiğidim!"
"Vur koçum, vur aslanım!"
Kafile, daha yerden kalkmaya fırsat bulamadan üç kelle uçmuştu. Duka da birini haklamış, kuvveti hemen hemen yarıya indirmişlerdi.
Yerlerde sürünen kafile neye uğradığını anlayamamanın şaşkınlığı içinde bir müddet bocaladı. Üstlerine saldıranların kalabalık olduğunu sanıyorlardı. Sunguroğlu o kadar gürültü çıkarıyordu ki, aksini düşünmeye imkân yoktu.
Bu bocalama içinde ikisi daha can verdi. Ama artık toparlanmaya başlamışlar, doğrulup kılıçlarını çekmişlerdi.
Birden tiz bir ses, bütün sesleri bastırdı: "Ne durursunuz? Vurun Osmanoğullarına.'" Sunguroğlu bağıranın Selikos olduğunu tahmin etmişti.
"Selikos köpeği, neredesin?"
Fakat cevap alamadı. Bizanslılar bu seslerle kendilerine gelmişler, sağa sola kılıç sallamaya başlamışlardı. Ne var ki, hiçbiri düşmanı tanımadığından, çoğu birbiriyle tutuşmuş, kıyasıya vuruşuyorlardı.
SUNGUROĞLU I "185

"Geberteceğim seni pis ayı."
"Dur Gilas, benim."
"Allah kahretsin! Birbirimizi kırıyoruz."

Böylece bir kör dövüşü almış yürümüştü. Sunguroğlu her fırsatı değerlendiriyor, keskin bakışlarını kılıçlardan ayırmıyordu. Bir ara Duka üstüne sıçradı. Bu karanlıkta o da yolunu şaşırmıştı. Sunguroğlu:
"Ne yapıyorsun Duka?" diye tersledi.
Sadık köpek, sıçrar sıçramaz efendisini zaten tanımıştı. Canı sıkılarak yere atladı.
Acı acı uluyarak şövalyelerin üstüne saldırdı.
Kafile hâlâ baskın yapanların kalabalık olduklarını sanıyordu. Sunguroğlu da bu zannı kuvvetlendirmek için çalışıyor, muhayyel isimler sıralıyordu:
"Vur İnce, vur ha!"
"Ellerin dert görmesin Hasan, vur!"
"Vur Sunguroğlu, vur!"
Son isim ortaya bir yıldırım gibi düştü. Rumlardan biri:
"Sunguroğlu, şeytanın kolu!" diye bağırdı.
Tam bu sırada ay bulutlardan kurtulmuş, etraf yine gündüz gibi aydınlanmıştı. Akabinde kuvvetli bir ses bütün sesleri basürarak çınladı. Selikos hileyi anlamış bağırıyordu:
"Osmanlı tek kişidir, saldırın!"
Sunguroğlu, Selikos'u görmek için boşuna bakındı. Ses kafilenin içinden gelmiyordu. Demek Selikos yine uzakta kalmayı tercih etmiş, kavgaya girmemişti.
Şövalyeler bu sesle toparlandılar.
"Sahi bir tek kişi imiş!"

Selikos:
"Saldırın!" diye tekrar emretti.
Ay ışığında hayaletler gibi duran adamlar, yeni bir kuvvetle hücuma geçtiler. Kılıç şakırtıları, naralar bir anda birbirlerine karışıp karanlık, sessiz yollarda uğuldadı.
Kıran kırana bir mücadele başlamıştı. Ama ancak üç kişi kalmışlardı. Selikos hep kenarda duruyor, adamlarına yardım etmeye yanaşmıyordu.
Bu halden en çok memnun olan Sunguroğlu olmuştu. Avanesini hallettikten sonra nasılsa onunla kozlarını paylaşırdı.
Üç kişi can havliyle saldırıyor, bir an önce neticeye varmaya çalışıyorlardı.
Sunguroğlu yorulmaya başlamıştı. Üç kişi ile aynı zamanda dövüşüyor, her hamleye yetişmek mecburiyetinde kalıyordu. Herşeye rağmen metanetle vuruşuyor, soğukkanlılıkla kılıç sallıyordu.
Bir ara adamların maneviyatını kırmak için bağırdı:
"Selikos, nerdesin?"
Selikos cevap vermedi. Atma binmiş, kaçırmaya hazır vaziyette gerilerde bekliyordu.
"Selikos köpeği, cevap versene, nerdesin?"
Yine cevap alamadı. Maksadı yerini iyice tayin etmek, sonra önündekileri yanıltıp ona saldırmaktı.
"Korkak herif gelsene! İnsanları arkadan oklamak ne demek sana göstereyim gel de."
Selikos delikanlının ne demek istediğini anlayamamıştı. Buna rağmen dişleri arasından bağırdı:
"Buna lüzum yok Osmanlı ayısı! Nasılsa adamlarım hesabını görürler senin."

"Fakat adamların çok azaldı şövalye bozuntusu, korkarım yetmeyecekler."
Bu alaylı hitap karşısında Şövalye Selikos, Sunguroğlu ile dövüşen adamlarını dikkatle saydı.

Osmanlı akıncısıyla dövüşen üç şövalye gördü. Dehşetle irkildi. Bir kişinin kılıcıyla yedi şövalyenin yıkılacağını aklı almıyordu.
Selikos, tek başına kendilerine saldıran bu yiğidi tanımamakla beraber, Sunguroğlu namını birkaç kere duymuştu. Kendisinin senelerce Bizans topraklarında yaptığı şöhreti, Sunguroğlu kısa bir zamanda yapmıştı. Adamlarının sapır sapır döküldüğünü görünce yavaş yavaş atının başını ormana doğru çevirdi. Belki onunla dövüşmeyi göze alır, kendi görüşüne göre mutlaka onu yenerdi. Ama acele işi vardı. Derhal Şarköy'e gitmesi lâzımdı. Bu da Sunguroğlu ile dövüşe görmemek içi kendince kuvvetli bir mazeretti.
Elindeki kılıcın kabzasını sıktı. Yanına yay ve ok almadığına bin pişman, atını hınçla tepikledi.
Sunguroğlu kulağına gelen nal sesleri ile şimşek gibi başmı çevirdi. Bir atlı belli belirsiz bir hayalet gibi dönemeci kıvrılıyordu.
"Korkak herif kaçıyor!" diye bağırdı.
Birden köpeğini hatırladı. Onu takip ettirecekti.
"Duka!" diye seslendi.
Köpeğin sevinçle ulumasını bekliyordu. Fakat beklediği olmadı. Köpekten ses seda çıkmamıştı.
"Duka!" diye daha yüksek sesle bağırdı.
Bu çağırması da cevapsız kalmıştı.
Köpeğinin vurulmuş olabileceği ihtimali vücudunu baştan ayağa titretti. Bir köpekten ziyade harp arkadaşı
188 ¦ SUNGUROĞLU I

gibi bağlanmıştı ona. En büyük dert ortağı ve yardımcısı idi. Parmaklan takallüs etmişti. Yüz hatları gerildi. Önünde sanki üç kişi değil de, yüz silâhşor varmış gibi bağırdı:
"Savulun, akıncılar geliyor!"
Sesi karanlık ormanın içinde yankılanarak eridi, gitti.
"Dayan Sunguroğlu, yettim!"
Sesine böyle bir ses mukabele etmişti. Yolun gerisinden bir atlının yıldırım gibi mücadele meydanına daldığını gördü.
"Vur Sunguroğlu ağam, vur yiğidim vur ha?"
Sunguroğlu, arkadaşı İbrahim'in sesini o zaman tanıdı. Bir anda herşeyi unutmuştu. Önünde kalan üç kişiye şimşek gibi sert darbeler indirmeye başladı.
"Vur İbrahim, vur Çirhpe arslanı, vur ha!"
"Yettim ağam, dayan!"
İbrahim, Sunguroğlu'nun en az on kişi ile mücadele ettiğini sanıyordu. Yalın kılıç yanma vardığı zaman kaçmak için yol arayan üç kişiden başka kimseyi göremeyince bağırdı:
"Neredesiniz bre kâfirler, çıksanıza?"
Böyle seslenirken yakınına düşen bir şövalyenin kafasını da uçurmuştu. Öbür ikisi, can havliyle ormana atıldı. İbrahim arkalarından gitmek için atını çevirince Sunguroğlu mani oldu:
"Bırak gitsinler," dedi. "Olanları Bizans diyarında anlatacak birileri lâzım."
Sonra çabucak atını ormana çevirdi. Selikos'un gözden kaybolduğu yere doğru dörtnal ileri atıldı.
"Nereye ağam?"
SUNGUROĞLU I "189

"Sen buradan bir yere ayrılma ibrahim, şimdi dönerim."
Bir müddet gitti. Fakat orman çok sık ve karanlıktı. Bu karanlıkta Selikos gibi şeytandan farksız birini bulmak, iğne bulmaktan daha zordu. Çaresiz kaderine razı oldu.

"Kaçırdık galiba?" diye hayıflandı. Yumruklarını sıktı.
Sol bileğinin kan içinde olduğunu o zaman farketti. İbrahim'in bulunduğu yere melül mahzun döndü. Gömleğinden bir parça yırtarak uzattı.
"Sar şu yaramı İbrahim!"
İbrahim telâşla bağırdı:
"Yaralandın mı ağam!"
Sunguroğlu bir iç geçirdi:
"Asıl yaralanan kalbim İbrahim! Selikos kâfirini tam yakalayacağım sırada kaçırdım. OsmanoğuUarı bir belâdan halâs olacaklardı, fakat beceremedim. Daha uzun yıllar başımıza belâ olacak belki kim bilir!"
İbrahim, teselli etmek için birkaç kelime söyledi:
"Merak etme ağam. Elbet yakında yine karşılaşırız. Şimdi hemen hana dönüp yaralarını tımar ettirelim."
"Vaktimiz yok. Şu adamı bulmak lâzım. Neredeyse şafak sökmek üzere. Gün açınca bulabileceğimizi zannetmiyorum. Daha olmazsa dünyanın bir ucuna kadar peşinden gidebilirim."
Birden hatırlayarak durdu:
"Duka, Dukam nerede benim?"
Evlâdı ölen bir babanın, hüzünlü ve içli sesiyle konuşuyordu.

"Eğer Dukamı da öldürdülerse Selikos'tan soracağım hesap çiftleşti demektir."
Ay tekrar bir bulutla örtülmüştü. Karanlıkta her tarafı dikkatle yoklamaya başladılar.
El yordamıyla imkân nispetinde etrafı araştırıyorlardı. Bir ara İbrahim'in ayaklarına yumuşak birşey takıldı. Eliyle yoklaymca ne olduğunu anladı:
"Burada ağam! Duka burada yatıyor."
Sunguroğlu bir hamlede İbrahim'in yanına ulaşmıştı.
"İşte ağam, burada!"
Delikanlı, köpeğinin önüne diz çöktü. Dünyada herşe-yini kaybetmiş bir insanın ümitsizliği içinde bağırıyordu:
"Duka, Duka aç gözlerini!"
Fakat Duka kıpırtısızdı. Her seferinde sahibinin sesini duyunca sevincinden tatlı tatlı uluyan köpek, şimdi hiçbir harekette bulunmuyordu.
Sunguroğlu çıldıracak gibi olmuştu. Elleriyle hayvanının her tarafını yokluyor, yarasını bulmaya çalışıyordu. Fakat hayret! Bütün aramalarına rağmen üstünde yaraya benzer bir iz bulamamışlardı. Elini köpeğinin kalbine götürdü. Sevinçle, ümitle bağırdı:
"Yaşıyor İbrahim! Duka yaşıyor!"
Herşeyi unutmuş gitmişti. Sevincine diyecek yoktu.
"Çabuk İbrahim. Atımın eğerinde su dolu bir kırba olacak, koş getir onu."
Ellerini tekrar hayvanın orasına burasına sürdü. Her tarafını mahir bir doktor maharetiyle muayene etti. Yalnız başında hafif bir şişlik tespit etmişti, o kadar. Ya bir taşa çarpmış veya kafasına birşeyle vurulmuştu.
İbrahim birazdan döndü. Hayvanın üstüne başına su

serpmeye başladılar. Bir yandan da ağzını açıp zorla su içiriyorlardı. Sunguroğlu mütemadiyen sesleniyordu:
"Duka, Duka!"

Bir müddet böyle uğraştıktan sonra hayvanın genzinden çıkan acaip hırıltıları duyunca sevindiler. Yarım saat kadar köpeği ayıltmak için uğraştılar. Etraf adamakıllı aydınlanmaya başlamıştı. Bu alaca karanlıkta Düka'nın gözlerini açtığı farkediliyordu.
"Duka, nasılsın?"
Duka, sahibini yanmasında bulunca birden fırladı. Âdeta utanmış, işini becerememenin üzüntüsü içine çökmüştü. Sahibinin önünde başını yerlere sürüyor, sanki özür diliyordu.
Köpeğinin kendine geldiğini gören Sunguroğlu, İbrahim'e baktı.
"Suyun var mı?" diye sordu. İki sevgiliye birden kavuşmanın heyecanı, Selikos'u bir müddet için unutturmuştu.
"Var ağam."
"Öyleyse abdestimizi alıp namazımızı kılalım. Ondan sonra yola çıkarız."
İbrahim, atının eğerindeki su dolu kırbayı getirdi. İkisi de abdestlerini alıp, namaza durdular. Herşeyden arınmış, Allah'a ibadet etmenin huzuru içinde namazlarını kılıyorlardı.
Namaz biter bitmez kalkülar.
"Hadi İbrahim, gidelim artık."
İbrahim birşey sormadı. Nereye gittiklerini pekâlâ biliyordu. Biraz sonra atlarının başları Şarköy istikametine çevrilmişti.
192 ¦ SUNGUROĞLU I

Bir müddet ap ayrı düşünceler içinde atlarını sürdüler. Hepsi kendi âlemine dalmış gitmişti.
Sunguroğlu'nun kafasında bir sürü plân resmî geçit halinde idi. Ne yapacağını düşünüyor, Selikos'u ne şekilde ele geçirebileceğini hesaplıyordu. Sonunda birşeye karar vermiş olacak ki, yüzü aydınlandı. İbrahim'e baktı.
"E... Anlat bakalım eski yoldaşım. Demek döndün ha?"
"Döndüm ağam, işte yine döndüm. Bundan sonra da yanından ayrılacak değilim artık. Hoş, yaralanmasam yine de Çimpe'ye zor giderdim ya!"
"Peki, burada olduğumu nereden öğrendin?"
"Hana uğramıştım ağabey. Seni orada bulacağımı sanıyordum. Bizans'tan kovulan papazı gördüm. Bana durumunu anlattı ve Selikos'un peşinden gittiğini söyledi. Atımdan aşağı inmeden buraya koştum. Ama atım çok yorgundu. Vaktinde yetişemedim. Selikos'u kaçırdık."
"Üzme canını İbrahim. Sen de olsan yine kaçardı. Hattâ bir ordunun önünden bile kaçar. Kavgadan her zaman dışarda kalıyor. Canı çok tatlı bir adam bu. Şimdiye kadar nasıl yaşadığını anlıyorsun değil mi?"
İbrahim:
"Korkak köpek" diye mırıldandı.
"Çimpe'de ne var ne yok, beyiniz ne âlemde?"
"İyi... Bir yaramazlık yok. Bursa'dan gelen asker sayesinde halk rahatça işine gücüne çıkabiliyor. Bizans çapulcuları artık baskına çıkamaz oldular."
Sunguroğlu gülerek sordu:
"Ya Gül Hatun nasıl?"
SUNGUROĞLU I "193

ibrahim boynunu büktü. Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Ancak işitilir bir sesle:
"O da iyi ağam," diye cevap verdi.
Sunguroğlu tekrar güldü:
"Düğün yaptınız mı bari?"
Bu suale İbrahim de güldü:

"Ne gezer ağam? İyileşir iyileşmez yollara düştüm. Bu toprakları öylesine özlemiştim ki, dönmeden yapamadım. Evinde çocuklarının yanında oturabilecek yaradılışta bir adam olmadığımı hemen anladım."
Sunguroğlu:
"Papaz tahmin etmişti," diye söylendi.
"Neyi ağam?"
"Döneceğini koca Osmanlı, döneceğini. Akıncılığm tadını tattıktan sonra bir insan kolay kolay eve kapanamaz artık. Daima o engin hürriyeti arar durur."
"Öyle işte... Aynen öyle. Ben de buraları arar oldum. Sonunda dayanamadım. Kimseye söylemeden atıma atladığım gibi ver elini Kaya Hanı, diye sürdüm."
İki arkadaş mümkün olduğu kadar süratli gidiyorlar, fakat azami derecede tedbirle hareket ediyorlardı. Düka'yı önden yola salmışlar, öncülük vazifesini bu zeki hayvana vermişlerdi. Selikos'un onlardan evvel bir kaleden yardım alıp yollarını kesebileceği ihtimalini daima hatırda tutuyorlardı.
Birbirlerinden ayrı oldukları zamanlar geçen hadiseleri naklediyor, Bursa'daki hazırlıklardan bahsediyorlar, Bizans'ta dönen entrikalardan konuşuyorlardı.
Bir ara İbrahim bir sual sordu:

"Ne dersin ağam, Selikos acaba Şarköy'e varmış mıdır?"
"Şüphesiz varmıştır İbrahim. Muradına eremeden ters yüz edecek yaradılışta bir adam değildir o."
"Peki, Selikos kaleye varmışsa biz nereye gidiyoruz?"
"Kaleye gidiyoruz biz de. Orada onu yakalamaya çalışacağız. Tabii bu çok güç bir iş olacak. Belki vurulacak, belki yakalanacağız. Ama Osmanoğullannı bu belâdan kurtarmak için bu kadar tehlikeyi göze almak lâzım. Seni mecbur etmiyorum istersen dönebilirsin."
İbrahim, ters ters baktı.
"Ne diyorsun ağam? Ben herşeyimi bu yolda feda etmiş değil miyim ki, böyle konuşuyorsun?"
Sunguroğlu memnun olmuştu.
"Sağol yoldaşım," dedi. "Senden böyle bir cevap bekliyordum zaten."
"Bundan sonra anca beraber, kanca beraber ağam! Nereye gitsen peşini bir gölge gibi takip edeceğim. Öl dediğin yerde ölecek, kal dediğin yerde kalacağım. Yeter ki, beraber olalım."
Sunguroğlu cevap vermedi. Takdirkâr bakışlarla cesur arkadaşına uzun uzun bakmakla yetindi. Atlarını tepikle-diler.
• • •
Öğle vakti Şarköy Kalesi görünmüştü. Sivri kuleleri, konak yavrusu evleriyle oldukça güzel bir görünüşü vardı. Şehrin tam göbeğinde, büyük ve yemyeşil bir bahçe içinde kurulmuş Tekfur sarayının kuleleri pırıl pırıl parlıyordu .

iki atlı, bir tümseğin üstünde atlarından inmiş, büyülenmiş gibi bu güzel beldeye bakıyorlardı.
Atları kendi hallerine bırakılmışlardı. Keyifli keyifli ot-luyorlardı. Hiç dinlenmeden koşmuş olmanın acısını çıkarıyorlardı.
Güneş tam tepeye çıkmıştı. Fakat zayıf ziyası dünyayı ısıtmaya kâfi gelmiyordu. Ufka yakın yerde bulutlar kümelenmişti. Yumak yumak yükseliyorlardı. İlkbaharın, ilk günlerinin en lâtif, en tatlı manzarası Şarköy'de tablolaşmıştı.
Sunguroğlu bu hayat dolu manzarayı uzun uzun seyretti:
"Şuraya bak İbrahim! Ne kadar güzel bir kale değil mi? İnsan seyretmekle doyamıyor."

"Yalnız o mu ağam, bugün bütün dünya güzel; içimden hepsini kucaklamak geliyor. Hiç bu kadar güzel bir gün görmemiştim."
Sunguroğlu, arkadaşının söylediklerini duymamış gibi kendi kendine mırıldandı:
"Ne güzel bir kale bu! Bu güzellik muhakkak bizim olmalıdır. Rumeli'de ilerleyebilmemiz için bize kapı olmalı bu. Şu yollar Osmanlı akıncıları ile dolmalı, şu meydanlar Allah, Allah sedalarıyla inlemeli, şu burçların üstünde Orhan Gazinin sancağı dalgalanmak, şu kapılarda gaziler nöbet tutmalıdır."
"Ne güzel konuşuyorsun ağam?"
Sunguroğlu hayretle arkadaşına baktı. Konuştuğunun farkında bile değildi. Sadece düşündüğünü zannediyordu.
"Neredeyse şiir okuduğuna hükmedeceğim, öyle güzel sözler söyledin ki!"

"Demek yüksek sesle düşünmüşüm ibrahim, bazan olur böyle şeyler, aldırma sen."
"Yok canım, çok hoşuma gitti de..."
Sunguroğlu yerinden kalktı:
"Öyleyse şu güzel kaleyi yakından görmek istemez misin? Hem Selikos dostumuzu da orada bulacağımızdan eminim."
"Bizi tanımaz mı dersin acaba?"
"Rastlarsa elbet tanır. Bizi tanımasa bile Duka'yi tanır. Karanlıkta köpeğimi farkettiğinden eminim. Hoş bizi görecek olursa tanıdı gitti demektir. Bununla beraber kaleye girmekten vazgeçecek değiliz."
Atlarına atladılar. Dört nala yamaçtan aşağı inmeye başladılar. Dolu dizgin şehir kapısına doğru koptular.
Şehir kapısına vardıklarında yavaşlamışlardı. Hiç konuşmadan kapıdan geçtiler. Şehir içlerine doğru ilerlediler.
Herkes işine gücüne çıkmış olduğu için sokaklar kalabalık değildi.
Bir müddet at sırtında gittikten sonra meydana çıkmışlardı. Meydanın sonuna doğru kocaman bir saray yükseliyordu. İbrahim, bir hayret ıslığı çaldı.
"Oho, bu nedir böyle yahu?"
Sunguroğlu yavaş sesle cevap verdi:
'Tekfurun konağı olacak."
"Vay canına be, konak değil dünya bu!"
Sunguroğlu hayret ediyordu. Nasıl birşey sormadan bırakmışlardı. Oysa usulen bile olsa yeni gelenleri sorguya çekmek âdetti. Gerçi Şarköy hâkimi ile Osmanoğulları-nm resmî bir husumetleri yoktu, ama yine de bu iş tuhafına gidiyordu.

"Belki de Selikos, buraya hiç uğramadan kaçmıştır," diye düşündü.
Bu düşüncesi aklına daha yattı. Canı sıkılmakla beraber kötü düşünceleri zihninden uzaklaştırdı.
Birden arkalarından gelen bir gürültü ile şimşek gibi döndüler. Fakat dönmekte geç kalmışlardı. Yirmi kadar asker oklarını gezlemiş iki arkadaşa çevirmişlerdi. Birbirine baktılar. Sesle değil bakışlarla anlaşmışlardı.
Yıldırım gibi eller bele gitti. Osmanlı palaları bir anda kınından çıkmış, atlılar kalabalığa dalmıştı. İkisi de atlı olduklarından bu müfrezeyi yıkabileceklerini hesaplamışlardı. Öyle ani ve sert bir dalış yapmışlardı ki, hiçbiri oklarını isabet ettirmeye muvaffak olamadı.
"Vur yiğidim! Vur İbrahim'im vur!"
"Vur ağam! Vur koçum! Vur Osmanlım!"

Vur, vur fakat bitmiyordu. İlk fırsatta müfrezenin şaşkınlığından istifade ederek birkaç kelle yuvarlamışlardı.
Sunguroğlu çok iyi tanıdığı bir ses duydu:
"Çok tehlikeli olduklarını söylemiştim size, beceriksizler!"
Bağıran Selikos'tan başkası değildi. Sunguroğlu karşılık verdi:
"Erkekçe dövüşelim Selikos, bir sürü adamı üstüme salma."
Şövalye Selikos kahkahalarla güldü:
"Gebereceksin Osmanlı!"
Hakikaten durum pek parlak değildi. Kıyasıya dövüşüyorlar, fakat baş kesmekle bitiremiyorlardı.
Sunguroğlu kaçabilirse kurtulabileceklerini hesaplıyordu.
"Hazırol İbrahim," diye bağırdı.
Arkadaşının ne demek istediğini çok iyi anlayan İbra-
198 ¦ SUNGUROĞLU I

him, tetikte bekliyor, bir yandan da kelle uçurmaya devam ediyordu. Tekfur bile saray balkonuna çıkmış, bu müthiş akıncıları takdirkâr bakışlarla seyretmekten kendini alamıyordu.
Sunguroğlu'nun gök gürlemesini andıran sesi, Şarköy sokaklarını doldurarak dağıldı.
"Hadi, yallah!"
İki atlı yıldırım gibi atıldılar. Askerlerin başları üstünden uçtular ve geldikleri yoldan süratle dönmeye başladılar.
Fakat talih yardım etmiyordu. Önlerine bir sürü atlı çıktı. Oklarını gezlemiş bekliyorlardı. Kumandanları olan adam bağırdı.
"Durun!"
Sunguroğlu sağına soluna baktı.
Bütün çıkışlar tıkanmış, sokaklar askerle dolmuştu. Mukavemetin faydasız olduğunu görüyordu. Yerden mantar biter gibi asker bitiyordu. Bir anda etraflarının tamamen sarılmış olduğunu gördüler. Kat kat çember içinde kalmışlardı.
Sunguroğlu, asker kalabalığı arasında bir ara Seli-kos'u yine gördü. Sivri sakalını sıvazlıyor, pis pis gülüyordu. Atının üstünde bir sırık gibi duruyordu. Böyle bir ihtimali hesaplamadığına bin pişman olmuş, fakat iş işten geçmişti.
"Vur ağam, vur Sunguroğlum!"
Birden bu sesle döndü. İbrahim kılıcını çekmiş hamle yapmaya hazırlanıyordu.
"Dur İbrahim!" diye bağırdı.
İbrahim bu emirle durdu. Gözleri bir kaplanınki gibi alev alev yanıyordu. İçi sızlayarak bir müddet baktı.
"Mukavemette fayda yok, teslim olacağız."
SUNGUROĞLU I "199

İbrahim bakışlarıyla isyan ediyordu.
Sunguroğlu sert bir şekilde emretti:
"At kılıcını yere!"
İbrahim'in kasılmış parmakları yavaş yavaş gevşedi. Bütün iştahı bir anda sönmüştü. Sunguroğlu'nun böyle davranmasını bir türlü hazmedemiyor, mânâsını anlaya-mıyordu. Bununla beraber arkadaşına güveniyor, sebepsiz yere birşey yapmayacağına inanıyordu.
"Teslim mi olacağız?"
Sesinde açık bir inanmazlık vardı.

Sunguroğlu cevap vermedi. Kalabalık askerlere bir kere daha baktı. Belki yüz ok göğsüne dönmüş, bir o kadar mızrak üstüne çevrilmişti. Boşu boşuna ölmek kimseye fayda temin etmeyecekti.
Bunları düşünürken tırmalayıcı bir ses kulaklarında çınladı:
"Teslim ol Osmanoğlu, başka çaren yok!"
Sunguroğlu acı acı güldü. Bir an arkadaşına baktı. İbrahim, kartal bakışlarıyla kendisini süzüyordu. Ümitsizce başını salladı. Yavaş yavaş parmaklarını gevşetti. Baba yadigârı kılıcı elinden düşürmeye, gönlü bir türlü razı olmuyordu. Yıllarca vücudundan bir parça gibi taşıdığı bu sevgili varlık, parmakları arasından bir su gibi süzüldü. Demek kader esaretini de hazırlamıştı. Buna uymak ve hâdiselerin gelişmesini beklemekten başka çaresi yoktu.
Yerde duran kılıcına mahzun mahzun bir kere daha baktı. Evlâdının cesedine bakan bir babanın hüznü içinde, uzun uzun baktı. Sonra başını kaldırdı. Sert bir sesle, gürledi:
"Teslim oluyoruz!"
Zaten kılıcı elinden düşer düşmez etrafındaki çember daraltılmış, askerler çoktan yanma sokulmuşlardı.
200 ¦ SUNGUROĞLU I

ibrahim'e baktı. O da istemeye istemeye aynı hareketi tekrarlamıştı. Enli kılıcı şimdi yerde duruyordu. Upuzun yatan bu iki kılıca dalgın dalgın baktılar. Gözleri buğu-lanmıştı. Kılıçları yerden almak için eğilen askere, Sunguroğlu:
"O kılıçları iyi muhafaza et, yoksa kulaklarını keserim," diye bağırdı.
Buna cevap olarak iki kıllı kol, bacaklarından kavrayıp çekti. İki sert tekme böğrüne indi.
"Kalleş köpekler!" diye inledi.
Selikos'un iğrenç sesi tekrar duyuldu:
"Yakalayın şunları!"
Tam o sırada ortalık karıştı. Bağırmalar çağırmalar birbirine girdi. Müthiş bir uğultu her tarafı kapladı.
"Tutun, yakalayın!" sesleri ayyuka çıkıyordu.
Sunguroğlu bir an İbrahim'in kaçmak istediğini düşündü. Fakat hayır; İbrahim yanıbaşında, kendisi gibi bağlanıyordu.
Birden sert bir havlama sesi bütün gürültüyü bastırdı. Sunguroğlu kaçmakta olanın Duka olduğunu o zaman anlayarak sevindi.
Duka, uzun müddet bir köşeden onları seyretmiş, bu durumda efendisine nasıl faydalı olabileceğini düşünmüştü. Ancak onların yakalanıp bağlandıklarını görünce kendisini kurtarmanın daha münasip olacağına karar vererek bir sıçrayışta en yakınındaki askerin gırtlağını parçalamış ve bu karışıklıktan istifade ederek kapıya atılmıştı.
Yıldırım gibi gidiyordu. Bazan adamların üstünden aşıyor, bazan burçlardan atlıyordu. Peşindeki ok ve mızrak yağmuruna rağmen kaleden çıkmaya muvaffak olmuştu.
SUNGUROĞLU I "201

BEŞİNCİ BOLUM
Artık rutubetli karanlık koridorlar başlamıştı. Paslı demir kapılar gıcırdayarak açılıyor, parmaklıklar arasından perişan kılıklı, çökmüş insanlar görünüyordu. Bir zindanın önünden geçerlerken Türkçe bir ses duydular:
"Heyy! Saraya yeni müşteriler var baksanıza!"
Bir sürü mahkûm, yeni gelenleri görmek için parmaklıklara yığıldı.
Sunguroğlu etrafına ehemmiyet vermeden yürüyordu. Âdeta bir zindana değil de, saraya giren bir asilzade gibi vakur ve ciddi idi.
Zindan kapılarından geçerken sık sık kendilerine acıyan konuşmalar duyuyorlardı.

"İkisi de levent gibi akıncılar, yazık oldu doğrusu."
"Pek genç şeyler..."
"Biz de buraya geldiğimizde gençtik, hatırlamıyor musunuz? Ama şimdi şu halimize bak. İnsan mıyız, hayvan mı, belli değil."
"He ya, onlar da birkaç yılda bizim halimize girerler."
İki arkadaş, bu konuşmalardan, daha girmeden zindanın ne demek olduğunu anlamışlardı. Buna rağmen gülümsemeye çalışıyorlar, hislerini belli etmekten kaçmıyorlardı.

Birçok karışık dehlizlerden geçtiler. Su sızan rutubetli karanlık duvar boyu ilerlediler. Merdivenden indiler. İbrahim yedi kat yerin altına indiklerine hükmediyordu. Her taraf köstebek yuvası gibi dehlizlerle oyulmuştu.
İki arkadaş acı acı düşünüyorlardı. Bu karanlık izbe yerlerde kendilerini bulup çıkaracak kuvvet ancak bir mucize olabilirdi. Allah'tan başka kendilerinin nerede olduklarını bilen yoktu. Ve Ona güveniyorlardı. Her zaman güvendikleri gibi yine de güveniyorlar. O isterse her güçlüğü yenebileceklerine inanıyorlardı.
İkisi ayrı kafalarda aynı şeyleri düşünmekte idiler. Bu aynı müşkül şartlar altında olmalarının tabii neticesi idi.
Ve sonunda ikisi de Allah'a güvenip bu meseleyi düşünmeye karar verdiler.
Zindan içlerinde yolculuk epey zaman devam etmişti. Son menzil olduğunu tahmin ettikleri bir yere varmışlardı ki, nefes almakta bile güçlük çekiyorlardı. Hava iyice ağırlaşmış, her taraf leş gibi kokmaya başlamıştı.
Önlerine kulübemsi bir yer çıktı. Muhafızlardan biri kulübeye doğru bağırdı:
"Hey, Yorgi! Hâlâ kulakların açılmadı mı?"
Yorgi denen adam hiç kımıldamadı. Muhafız kendi kendine:
"Bu adamın da kulakları gittikçe daha ağır duyuyor," diye söylenerek kulübenin penceresine başını yaklaştırdı. Daha kuvvetli bir sesle tekrar bağırdı:
"Kalk Yorgi, misafirler var."
Zindan bekçisi tamir etmekte olduğu kundurasını bir kenara fırlatarak kalktı. Kulübeden dışarı çıktı. Sungu-roğlu ile arkadaşını görünce pis pis sırıttı. Ellerini oğuş-turarak:

"Vay be" diye söylendi. "Yeni müşterilerimiz var demek?"
İğrenç iğrenç gülüyor, ateş saçan gözlerle iki arkadaşa yiyecekmiş gibi bakıyorlardı.
Sunguroğlu, adamın iriliğini görüp şaşırmıştı. Hayatında bu kadar uzun, bu kadar cüsseli bir adamla karşılaştığını hatırlamıyordu. Giydiği kaplan postu ancak belinin yarısını örttüğünden göbek kısmı olduğu gibi çıplaktı. Sakalı neredeyse göbeğine iniyordu. Alt kısmına da dizlerine kadar inen bir posteki geçirmişti. Vücudunun görülen kısımları uzun kıllarla kaplıydı.
Hayretle zindancıyı süzen İbrahim:
"İnsan değil, ayı âdeta," diye içinden geçirdi. Fakat fikirlerini söylemenin zamanı değildi.
Muhafızlardan biri sırıtarak zindancının kıllı kolunu tuttu.
"Bak a Yorgi," dedi. "Bunlar öyle alelade saray müşterileri değil, Osmanlı asilzadeleridir. Hususî muamele edeceksin."
Muhafız, sesini zindancıya duyurmak için var kuvvetiyle bağırıyordu.
Dev bozması yarma, zindanı çın çın çınlatan bir kahkaha salıverdi.
"Merak etmeyin," dedi. "Ben onlara güzel bir merasim yaparım. Sarayımın en rahat ve en sağlam dairesini emirlerine tahsis edeceğim."
Tekrar bir kahkaha attı. İnsanın tüylerini ürperten, sinirlerini törpüleyen bir gülüştü bu. Delilere has bir gülüş.

Sunguroğlu, adamın deli olduğuna iyice kanaat getirmişti. Zindancı bile olsa bu in gibi yerde uzun müddet akıllı kalmasına zaten imkân yoktu.
204 ¦ SUNGUROĞLU I

"Fazla gevezelik ettik Yorgi. Şu adamları bir an evvel kafese tık da biz gidelim. Burada durmak içime kasvet veriyor."
Zindancı kulübenin içinde bir müddet kayboldu. Tekrar göründüğü zaman, elinde bir halkaya dizilmiş sürü ile anahtar tutuyordu. İçlerinden birini seçip demir kapıya soktu. Kapı sinirleri törpüleyen bir gıcırtıyla açılmıştı.
Yorgi kenara çekildi. Dudaklarında iğrenç bir sırıtışla yerlere kadar eğildi. İstihza dolu bir sesle konuştu:
"Buyurun asilzade akıncılar. Gerçi zatınıza lâyık mükellef bir daire değil, ama affınızı dilerim. Yine de en makbul dairemiz budur. Çünkü son olarak bir Osmanlı prensini misafir etmişti."
Sunguroğlu adamın neden bahsettiğini anlamıştı. Gül Hatun'u esareti sırasında buraya kapamış olacaklardı. Ters ters zindancıya baktı. Fakat bu nefret dolu bakışın mükâfatım çabuk görmüştü. Arkasından gelen kuvvetli bir tekme ile yere kapaklandı. Bir şey söylememek için dudaklarını ısırıyordu.
Sunguroğlu'na yapılan bu hakareti İbrahim, aynı olgunlukla karşılayamamıştı:
"İt dölleri," diye bağırarak atıldı.
Fakat bir adım bile atamamıştı. Elleri bağlı olan zavallı delikanlı, bir çelme ile yüzü koyun soğuk taşların üstüne kapaklandı. Bir sürü muhafız üstüne üşüşmüş, sille tokat vurmaya başlamışlardı. Bir yandan da bağırıyorlar-dı:
"Köpek seni. Karşı gelmeye cüret edersin ha! Cesaretini kıralım da gör!"
Bayıltıncaya kadar dövdüler. Sonra ölü gibi sürüyerek ayağına prangayı vurdular.
SUNGUROĞLU I ¦ 205

Sunguroğlu da zincire vurulduktan sonra muhafızlar ıslık çalarak uzaklaştılar. Paslı demir kapı o sinir törpüle-yici gıcırtısıyla belki bir daha açılmamak üzere üstlerine kapanmıştı.
Zindanda yalnız kalır kalmaz, Sunguroğlu zorlukla doğruldu. Baygın bir halde, sereserpe ıslak taşların üstünde yatan arkadaşının yanına kadar sürünerek gitti. Ağır zincirler peşinden şangırdayarak geliyordu. Bereket ki, ucu bir yere tespit edilmiş değildi. Yoksa yerinden kımıldamasına imkân olmayacaktı. Herşeye rağmen haline şükredecek bir taraf buluyor, cesaretini kaybetmiyordu.
Arkadaşının önünde diz çöktü. İbrahim yüzükoyun rutubetli taşların üstünde yatıyordu. Yavaş yavaş çevirdi, yüzüne baktı. Gayr-i ihtiyarî bağırdı:
"Kalleşler!"
İbrahim'in ağzının kenarından çenesine doğru, ince bir şerit halinde, kan sızıyordu.
Yere oturup başını dizlerinin üstüne koydu. Yüzüne hafif fiskeler vurmaya başladı.
"İbrahim, İbrahim!"
Fakat İbrahim'de bir hareket görülmüyordu.
"Kardeşim, aç gözlerini!"
Bir müddet böyle uğraştıktan sonra arkadaşının gözlerini araladığını görüp sevindi.
"Nasılsın kardeşim?"
İbrahim, güç işitilir zayıf bir sesle cevap verdi:
"İyiyim ağam!"
Daha fazla konuşamadı. Yorgun, bitap bir hali vardı. Tekrar gözlerini kapadı.
Sunguroğlu, belki saatlerce arkadaşını kucağında tuttu. Ayakları uyuştuğu halde İbrahim uyanır korkusuyla
206 ¦ SUNGUROĞLU I

durumunu hiç değiştirmeden oturuyordu. Bir yandan da zindanı gözden geçirmeye başladı.
Bulundukları oda, hemen bütün zindanlar gibi duvarları yosun bağlamış taş bir oda idi. Duvarlardaki halka-" lardan paslı zincirler sarkıyordu. Tepede bulunan kalın demirlerle örülmüş küçücük bir pencereden hafif bir ışık sızıyordu. Odanın yüksekliği üç adam boyundan daha fazla idi. Bir köşede tahta bir ranza vardı. Üstüne eski bir posteki atılmıştı. Bunlardan başka kenarı kırık bir çanak ve kimbilir ne zamandan kalma bir su destisi bulunuyordu. Demir kapının küçücük bir deliği vardı. Fakat delik o kadar küçüktü ki, bir el bile zor girerdi. Herhalde zindancının mahkûmları gözetleyebilmesi için açılmış olacaktı.
Sunguroğlu, tavandaki pencereye gözlerini dikip uzun uzun baktı. Oraya ulaşabilmek için ağaç kadar uzun olmak lâzımdı. Tekrar kapıya baktı. Öyle kasvetli bir duruşu vardı ki, insana ilelebet açılmayacakmış gibi geliyordu.
İçine bir ümitsizlik çökmüştü. Kurtuluş ümitlerinin tek tek çürüdüğünü görerek ye'se düşüyordu. İçerden kendi başına kurtulmalarına imkân yoktu. Belki dışardan gelecek bir teşebbüs kurtuluşlarını temin edebilirdi. Dışardan gelecek bir teşebbüs, ama kimden?
Nasıl olup da körü körüne kaleye girdiğine hayıflanıyordu. Böyle bir hatâyı ilk defa işlemişti ve bunu belki de hayatıyla ödeyecekti. Kendi ayağıyla kapana girmişti. Kucağında uyuyan arkadaşına baktı. Lüle lüle simsiyah saçları kucağına yayılmıştı.
"Benim için birşey değil," diye mırıldandı. "Şu süt gibi delikanlıyı da peşimden sürükledim. Selikos kâfirinin böyle bir tuzak hazırlayacağını hesaplamam lâzımdı. Tuh be, ayağa gelen kısmet diye bizim halimize düşenlere derler işte, ah nasıl düşünemedim?"
!
1

Fakat hayıflanmakla eline birşey geçmeyeceğini biliyordu. Düşünmekten kafası çatlayacak gibi ağırıyordu.
Bir müddet böyle düşüncelerle geçti. Neden sonra gözlerini İbrahim'e çevirdi. Muntazam nefeslerle uyuyordu. Dudaklarında tatlı bir tebessüm vardı. Kimbilir ne tatlı rüyalar içinde idi. Kendini Çimpe'de görüyor olmalıydı. Belki de Gül Hatunla evlenmiş çocukları olmuş, baba olmanın zevkine ermişti. Şu çocuğu peşinden sürüklediğine bir kere daha hayıflandı.
İbrahim birden gözlerini açtı. Mahzun mahzun bakıyordu. Dudaklarında tatlı bir gülümseme vardı. Sonra nerede bulunduklarını ve başlarına gelenleri hatırlayınca yüzünü buruşturdu. Tebessümü birden dudaklarında dondu. Esefle başını salladı:
"Nihayet yakalandık ha ağam, kafese girdik nihayet!"
Sunguroğlu metin görünmeye çalışarak arkadaşının saçlarını okşadı:
"Tasalanma bahadırım. Seninle daha çok cenklerde kılıç sallar, çok küffar kafaları uçururuz. Aslan kafese girmekle aslanlıktan olmaz, bekle hele sen."
İbrahim yavaş yavaş başını kaldırıp oturdu.
"Sana çok eziyet verdim ağabey. Kimbilir ne zamandan beri bu rutubetli taşlar üstünde benim uyanmamı bekledin?"
"Zannettiğin kadar uzun bir zaman geçmedi; şöyle böyle bir yarım saat."
İbrahim ayağındaki zincirlere baktı. İçi burkulmuştu. Bu paslı zincirler kimbilir belki de ilelebet ayak bileklerini sıkacaktı. Serhadler, yeşil ovalar, uçsuz bucaksız ormanlar artık kendilerini görmeyecek miydi?
Birden silkindi. Arkadaşına baktı. Sunguroğlu, yüzü-

ne mıhlanan mahzun bakışları görünce gülümsemeye ça-hşü.

"Allah bizimledir İbrahim, ümitsizliğe düşme," diye mırıldandı.
Bu kelime sanki ona kuvvet kaynağı olmuştu. Daha kuvvetli ve imanlı bir sesle tekrarladı:
"Allah bizimledir ağam, Allah bizimledir."
Köse Papaz, Kaya Hanının büyük odasında bir aşağı bir yukarı geziniyor, sık sık kapıya bakıyordu. Fakat gelen giden yoktu. Vakit gece yarısını çoktan geçtiği halde Sunguroğlu ve onun peşinden giden İbrahim dönmemişlerdi.
Şöyle bir hesapladı. Sunguroğlu'nun hanı terkettiği tam birgün bir gece olmuştu. Başına birşey gelmemiş olsaydı bu zamana kadar muhakkak hana dönerdi.
Canı müthiş derecede sıkılıyordu. Ellerini oğuşturdu, seyrek sakalını çekiştirdi. Tekrar kapıya baktı.
"Hâlâ gelmediler," diye mırıldandı.
Büyük salon bomboştu. Yalnız hancı mutfağın penceresine ellerini koymuş, papazın hareketlerine bakıyordu. Akıncıların dönmeyişi onun da canını sıkmıştı.
Papaz, büyük odayı bucaktan bucağa bir kere daha döndü. Kimbilir kaçıncı defa aynı şeyleri düşünmeye başladı.
"Bu Osmanlı akıncısı beni adamakıllı kendine bağlamış be; vay canına! Ben ki, babasına bile hile yapan ahlâksızın biri idim. Beni bu işlerden nasıl vazgeçirdi, anlayamıyorum. Kendisine ve milletine nasıl ısındırdı beni, hayret! Belki de kanımda bir Osmanlılık vardır, kimbilir.
SUNGUROĞLU I ¦ 209

Anama da iftira ediyorum ya... Tuh be, ne söyleyeceğimi şaşırdım yine. Yahu başlarına birşey mi geldi ki, hâlâ dönmediler? Hancıbaşı, ne dersin bu işe?"
Hancı şaşırarak:
"Hangi işe papaz efendi?"
"Hangi işe olacak salak göbekli? Sunguroğlu'nun dönmemesine!"
Hancı kötü birşey söyleyecekti ki, vazgeçti, kendini tuttu.
"Ne bileyim ben? Şimdiye kadar dönmüş olmaları lâzımdı. Başlarına birşey mi geldi, nedir?"
Papazın sinirliliği üstündeydi.
"Ben de onu soruyorum ya sana, sersem herif! Sen de kalkmış bana sual açıyorsun."
Hancı artık bu kadarına tahammül edememişti. Eline geçirdiği bir sopa ile papazın üstüne yürüdü. Fakat papaz daha atik davranarak kapıya sıçramıştı. Her ihtimale karşı kapının sürgüsünü çekip açtı. Hancı tarafından herhangi bir taarruz gelecek olursa dışarı fırlayacaktı.
Fakat kapıdan yıldırım gibi geçen birşey hızla bacaklarına çarptı. Böyle birşey beklemeyen Papaz:
'Tu, tu!" diye bağırarak bir karış havaya sıçramıştı.
Sonra girenin ne olduğunu anlamak için korka korka arkasına baktı.
"Hay Allah," diye sevindi. "Gelen Duka imiş Sunguroğ-lu geldi demek."
Düka'yı sahibinden ayrı görmeye alışmadığı için Sunguroğlu'nun da birazdan kapıdan gireceğini sanıyordu. Fakat Duka mütemadiyen uluyor, papazın bacaklarına sarılıyordu.
"Ne oldu Duka, ne var yavrum?"
210 ¦ SUNGUROGLU I

Duka yine dışarı atladı. Bir müddet karanlıklar içinde koştuktan sonra tekrar nefes nefese hana daldı. Yine papazın bacaklarına sarılıyor, kapıya koşuyor, sonra tekrar dönüyordu. Defalarca bıkmadan, usanmadan bu hareketleri tekrar edip durdu. Nihayet papaz, Düka'nm bir şeyler söylemek istediğini anladı. Köpeğin önüne diz çöktü.
"Ne oldu yavrum, nedir bu telâşın?"

Ne yazık ki, hayvan konuşamıyordu. Yalnız acaip hareketler yapıyor, kesik kesik uluyordu. Papaz, köpeğin gözlerine bakınca ağladığını gördü. Gözlerinden düşen damlalar ağzında biriken köpüklere karışıyor, beraberce kirli döşeme tahtalarına akıyordu.
"Duka, Sunguroğlu'na birşey mi oldu?"
Zeki hayvan, Sunguroğlu'nun ismi geçince havladı. Papaz hayretle baktı; köpek, sualine âdeta evet diyordu!
"Allah kahretsin!" diye bağırdı.
Düka'nın odaya girmesiyle ortalık biraz karışınca hemen mutfağına dönen hancı, papazın köpekle konuşmalarını duymamıştı. Son sözlerin kendisine söylendiğini zannederek tekrar tahta parçasını eline aldı. Mutfak kapısına çıkarak sordu:
"Allah kahretsin diye bana mı söyledin?"
Papaz, korka korka hancının elindeki tahta parçasına baktı.
"Yok be," dedi. "Allah şu hayvan milletini kahretsin! Deminden beri ağzı lâf etmiyor."
Hancıbaşı, papazın aklını oynattığını düşünüyordu. Hayretler içinde idi.
"Hayvan konuşur mu, be adam? Hem ne söylemesini istiyorsun zavallının? Deminden beri yorgun yorgun oynattığın yetmez mi?"

Papaz ters ters hancıya baktı.
"Galiba Sunguroğlu yakalanmış," diye mırıldandı.
"Yakalanmış mı?"
Papaz bu suali duymazlıktan geldi. Kendi kendine konuşur gibi söylendi:
"Muhakkak yakalanmıştır. Selikos'a karşı tek başına gitmemesini söylemiştim. Dinletemedim..."
Hancı meraktan çatlıyordu.
"Yakalandığını nereden biliyorsun?"
"Köpek söyledi."
"Vay! Köpek konuştu mu sana?"
Papaz ters ters baktı.
"Evet!"
Hancı, Köse Papazın iyice oynattığına kanaat getirmişti. Boğazına sarılmadan yanından kaçmak kaygusuy-la geri geri gitmeye başladı.
Papaz ise hancının ne yaptığının farkında bile değildi. Kafasını çatlatırcasına kendini düşünmeye zorluyordu.
Sunguroğlu'nun öldürülmüş mü, yoksa esir mi edilmiş olacağını keşfetmeye çalışıyordu. Sonunda yakalandığına kanaat getirdi. Ölmüş olduğunu kabul etmesi halinde Düka'nm efendisini terketmiş olmasına imkân yoktu. Her köpek sahibinin cesedi başında bekleyerek ulur-du. Duka, böyle birşey yapmayıp kendisine koştuğuna göre Sunguroğlu yakalanmıştı.
Buna aklı yattıktan sonra hangi kaleye götürülebileceğini hesaplamaya koyuldu. Selikos'un Şarköy'e doğru gittiğini biliyordu. En yakın kale de orasıydı. Öyleyse oraya götürülmüş olacaktı.
Birden yerinden fırladı. Kafasında sanki bir şimşek çakmıştı. Cin gibi zekâsı yine imdadına yetişmişti. Pırıl pırıl parlayan gözlerle hancıya baktı.

Zavallı hancıbaşı, çıldırdığını sandığı adamın kendisine çakmak taşı gibi fıldır fıldır gözlerle baktığını görünce her ihtimale karşı elinde tuttuğu tahta parçasını kaldırdı.
Fakat papazın öyle bir niyeti yoktu. Bir adım bile ileri çıkmadı. Sadece durduğu yerden sordu:
"İlhan burada mı, hancıbaşı?"

Hancı bir iki adım daha gerileyerek:
"Evet," dedi.
Köse Papaz, bu cevaba başını sallayarak gülümsedi. Sonra tekrar köpeğin önüne diz çökerek başını okşadı.
"Aferin Duka, iyi konuştun."
Hancı:
"Sahiden Sunguroğlu yakalanmış mı?" diye hayret dolu bir sesle sordu. Sunguroğlu'nu öyle efsaneleştirmişti ki, yakalanmış olabileceğine inanamıyordu.
Papaz yine ters ters baktı:
"Bazan cin gibi zeki olduğun halde bazan çok kalın kafalısın. Zaten bir hancıdan bundan fazla bir zekâ beklenemez. Sunguroğlu yakalandı diyorum sana. Bunu kafana iyice yerleştir ve kurtarmamız lâzım geldiğini düşün. Şarköy Kalesindeki zindanlardan birinde esir tutulduğuna eminim."
Hancının aklı yeni yeni başına gelmeye başlamıştı.
"Vay canına be! Yakalanmış koca yiğit ha! Hem de Şarköy Kalesinde esir. O zindanlardan adam kurtarmaya imkân var mı, papaz efendi?"
Papaz, külahının altında kaybolmuş gibi duran sivri kafasını işaret etti.
"Sen burasını saman mı dolu sanıyorsun? Bir çok silâhşorun kılıçla yapamadığını ben bu kelle ile halletmi-şimdir. Şimdi de Sunguroğlu'nun selâmeti için hizmetine
SUNGUROĞLU I "213

"veriyorum. Zekâma güvenmeni isterim. Sunguroğlu'nu muhakkak kurtaracağım."
"İnşallah..."
"Şimdi sen bana İlhan'ı çağır."
Hancı:
"Peki," diyerek uzaklaştı.
Papaz kendisine yardımcı olarak İlhan'ı seçiyordu. İlhan, gözü pek, iyi kılıç kullanmasını bilen cesur bir Çim-peli idi. Geçim derdinden hancının yanına girmiş, hem öte beri işlerde, hem bilgi toplamakta büyük yardımlarda bulunmuştu. Saf, fakat çok iyi kalbli bir çocuktu. Yaşı yirmi civarında görünüyordu. Sunguroğlu ile beraber Gül Hatun'u kurtarmaya gitmiş, ondan sonra akıncı olma sevdasına tutuşmuştu.
İlhan geldiği zaman neredeyse güneş doğmak üzereydi. Müşteriler de salona tek tek inmeye başlamışlardı.
"Beni çağırmışsınız papaz efendi."
Papaz başını çevirip İlhan'a baktı. Elinde dişlerinin yarısı dökülmüş bir kaşağı tutuyordu. Atları tımardan geldiği belli idi. Hafif bir sesle tekrarladı:
"Geldim efendim..."
"Odama çık İlhan, hemen geliyorum!"
İlhan birşey sormadan papazın odasına çıktı.
Biraz sonra, yanında Duka olduğu halde papaz da odaya girmişti. Kapıyı iyice kapattı. Duka, efendisinin kurtulması için birşeylerin hazırlandığını anlamış gibi artık huysuzlanmayı bırakmış, sükûnetle itaat ediyordu.
Papaz, odaya girer girmez söze başladı:
"Seninle mühim şeyler yapmaya gideceğim İlhan, maceraya atılmaya hazır mısın?"
İlhan gözlerini Düka'ya dikmiş, sahibinin nerede olabileceğini düşünüyordu. Hiç tereddüt etmeden:
214 ¦ SUNGUROĞLU 1

"Hazırım papaz efendi," diye cevap verdi.

Papaz hiç tafsilata girişmeden bir tek cümle ile durumu izah etti.
"Sunguroğlu yakalanmış, İlhan!"
İlhan'ın ağzından bir çığlık halinde tek bir kelime fırladı:
"Vay!"
İlhan her zaman bir akıncı olmak istemiş, fakat kader buna mani olmuştu. Macera ararken pis bir hana sürüklenmişti. Akıncı olma aşkıyla kılıç sallamasını, ok gezle-mesini, iyi ata binmesini öğrenmiş, fakat bunları tatbik etmeye fırsat bulamamıştı. Yalnız bir defa, Gül Hatun'u kurtarmak için Sunguroğlu'na yardımcı olmuş, ama o işte de kılıç sallamaya fırsat bulamamıştı. Şimdi papazdan aldığı teklif, özlediği macera yollarının açılması demekti. Canu gönülden razı oldu.
"Sunguroğlu'nu kurtarmak için cehenneme bile gelirim, papaz efendi. Onun için yapamayacağım yoktur!"
Papaz takdirkâr bakışlarla delikanlıya baktı.
"Aferin yiğidim. Senden bunu beklerdim işte. Hakiki bir Osmanlı gibi lâf ettin."
Delikanlı bu iltifattan çok memnun olmuştu.
"Ne yapacağız?" diye heyecanla sordu.
Papaz, cevap yerine başka bir sualle mukabele etti:
"Dikişten anlar mısın delikanlı?"
İlhan hayal sükûtuna uğramıştı. Akıncılık beklerken terzilik teklif ediliyordu. Canı sıkıldı. İstemeye istemeye:
"Eh, biraz," diye cevap verdi.
Papaz güldü:
"Ben de biraz bilirim. Akşama kadar bir güzel papaz elbisesi dikebiliriz herhalde!"
SUNGUROĞLU I "215

Delikanlı Köse Papaza hayretle baktı. Bu adamı uzun zamandır tanıdığı halde ne düşündüğünü, ne söylediğini hiçbir zaman doğru dürüst anlayamamıştı. Papaz, İlhan için âdeta bir muamma idi. Şimdi de papaz elbisesi dikmekle Sunguroğlu'nu kurtarmak arasında bir münasebet görmüyordu. Bununla beraber adamı kızdırmamak için:
"Peki, dikelim," dedi.
Köse Papaz, derhal harekete geçti. Duvarda asılı urbalarından birini indirip sökmeye başladı. Biraz sonra belinden çıkardığı bir hançerle bu siyah kumaşı muhtelif yerlerinden kesmeye başlamıştı.
Papazın yepyeni elbiseyi kestiğini gören İlhan:
"Galiba ustanın dediği doğru. Papaz efendi bir parça kafadan kontak" diye düşündü.
Sonra dayanamayarak sordu:
"Niye dikilmiş elbiseyi kesiyorsunuz?"
"Papaz elbisesi yapmak için. Ancak o şekilde işe yarar. Hem sual soracağına iğne iplik getir."
İlhan, meseleyi iyice kavrayamamakla beraber istenen şeyleri getirdi. Odaya döner dönmez Köse Papaz, iki kumaş parçasını İlhan'ın eline tutuşturmuştu.
"Şunları dik!"
İki adam, sessiz sedasız, uzun müddet iğne iplikle çalıştılar. Vakit öğleye yaklaşmıştı. Nihayet bir papaz pelerini dikebilmişlerdi.
Pelerini usta bir terzi gibi gözden geçiren papaz:
"Oldu nihayet," diye sevindi. "Bundan iyisini Bizans terzileri bile dikemez. Hele şu papaz külahına bak! Doğrusu yanlış meslek seçmişim. Terzi olsam iyi olacakmış."
"Nasıl delikanlı, beğendin mi? Giy bakalım şunu üstüne, nasıl duracak?"
216 ¦ SUNGUROĞLU I

Delikanlı tiksintiyle yüzünü buruşturdu. Bir adım geriledi:
"Ben, papaz libası giymem" diye bağırdı.
"Korkma yemez seni. Ben giyiyorum pekâlâ. Hadi, kaybedecek fazla vaktimiz yok."
Papaz birden ciddileşmişti.
"Bak yavrum! Bu elbiseyi giymezsen Sunguroğlu'nu kurtaranlayız. Şarköy Kalesine başka türlü sokmazlar bizi. Hem içeri girsek bile hiç birşey yapamayız. Halbuki bu elbiseler zekâ ile birleştikten sonra birkaç kapalı kapıları açar. Şimdi inat etme de çabucak bunları üstüne geçir."
Sunguroğlu'nun kurtulması bahis mevzuu olunca, delikanlının mukavemeti birdenbire kırılmıştı. Sadece:
"Pis elbiseler," dedi. Tiksinti ile yüzünü buruşturdu.
Zavallı İlhan'a akıncı elbisesi beklerken papaz külahı giymek pek ağır geliyordu. Ama Sunguroğlu için yapmayacağı şey yoktu. Elbiseyi aldı.
"Kaderde papaz libası giymek de varmış meğer," diye hayıflanarak üstüne geçirdi.
Papaz da cesaretini arttırmak için inandırıcı sözler söylüyordu.
"Bak evlât! İyi bir akıncı inandığı dâva uğruna her çeşit kıyafete bürünmelidir."
Elbise üstüne tıpatıp uymuştu. Uzun siyah entarinin üstüne pelerini geçirip, külahı da başına koyunca tıpkı Bizans papazlarına benzemişti.
Köse Papaz birkaç adım gerileyerek uzun uzun baktı. Her tarafını bir münekkid nazarıyla süzdü.
"Şu entari biraz daha uzunca olmalıydı, ama kumaş yetmedi. Kukuleta çok güzel oldu. Elime sağlık. Libasın kolları bir parça dar kaçmış. Neyse bir papazdan farkın
SUNGUROĞLU I "217

yok şimdi. Baban bile görse tanıyamaz. Nasıl, kıyafetinden memnun musun?"
İlhan kızgın kızgın başını salladı:
"Alay etmeyin papaz efendi. Şimdi bu pis elbiseyi paramparça ettirme bana!"
"Sakın ha! Bunlar bize çok lâzım. Hem artık bana papaz efendi falan demeyeceksin."
"Peki ne diyeyim? İsminizi bilmiyorum ki!"
"İsmimi bilmen gerekmez. Muhterem peder veya aziz peder diyeceksin, o kadar."
"Yıllarca duymaya hasret kaldığın papazlık unvanlarını bana söyleteceksin anlaşılan. Madem ki Sunguroğ-lu'nun kurtuluşu içindir, pekâlâ! Katlanacağız çaresiz. İstediğin gibi hitap edeceğim muhterem peder veya aziz peder!"
Papaz güldü.
"Anlaştık öyleyse, sayın yamak. Şimdi üstündekileri çıkar ve aşağıya koş. En süratli cinsten iki at hazırla. Ahırdaki atların en iyileri olacak, dikkat et!"
Delikanlı hızla üstündeki papaz elbisesini sıyırıp attı. Kapıdan fırlarken:
"Merak etme," dedi. "En iyilerini hazırlayacağım."
O zamana kadar uslu uslu duran Duka, uzun zaman kapalı yerde durmaktan bıkmıştı. Kapı açılır açılmaz atıldı. Ama papaz, daha atik davranarak onu ensesinden yakaladı.
"Acele etme Duka. Efendini kurtarmaya gidiyoruz işte, rahat dur!"
Duka hırladı sadece. Bu hırıltıda biraz neşe, biraz hüzün ve müthiş sabırsızlık vardı.
Az sonra İlhan odaya dönmüştü.
218 ¦ SUNGUROGLU I

"Atlar hazır aziz peder!"
"Aferin sana İlhan. Çok süratli hareket ediyorsun. İyi bir akıncı olacaksın."
"Sağol papaz efendi. İnşallah dediğin gibi olurum."

Papaz çabucak elbiselerini değişti. Boynuna kocaman bir haç astı. Asasını eline aldı. Sonra İlhan'a döndü:
"Şu diktiğimiz elbiseyi bir bohça yap. Hanı terkettik-ten sonra münasip bir yerde giyersin."
Sonra yatağının altından enli bir hançer çıkardı, kuşağının içine soktu.
"Hadi bakalım şimdi yola."
Acele acele kuyruk sallayarak, kesik kesik uluyan köpeğin önünde diz çöktü.
"Duka bizi efendin Sunguroğlu'na götür yavrum. Haydi!"
Kapıdan çıktılar. Büyük han odasını hızla geçtiler. Odada yalnız iki kişi vardı. Onlar da uyuklamakla meşguldüler. Papazla İlhan'ı görmediler bile.
Hancıya durumu anlatıp vedalaştılar. Alelacele avluya çıktılar. İki cins at avluda binicilerini bekliyordu.
Papaz, yaşından umulmayacak bir çeviklikle atlardan birine atladı. İlhan çoktan öbür ata atlamış, koşarak gitmekte olan Düka'nın peşinden mahmuzlamıştı.
"Haydi yavrum, deeh!"
Mahmuz atın karnına battı. Yıldırım gibi ileri atıldı. Köse Papaz neredeyse yere düşecekti.
"Hay deli oğlan," diye söylendi. "Biz ona cins at bul diye tembihledik, o tuttu kendi gibi bir deli seçti."
Güneş, tam tepeye gelmiş, ıslak yollar hararetten bu-ğulanmıştı. Yeni yeni açmaya başlayan çiçeklerden yayılan tatlı bir koku her yanı doldurmuştu.
SUNGUROĞLU I "219

ALTINCI BOLUM
Güneş, karşı tepelerin arasında yavaş yavaş süzülerek gömülmeye başlamıştı. Ufuk tatlı bir pembeliğe bürünmüş, beyaz bulutların güneş alan kısımları altunî bir renk almıştı.
Gündüzün bunaltıcı sıcağı süratle tesirini kaybediyordu. Hafif bir akşam rüzgârı ağaçların yeni yeni açmaya başlayan yapraklarını hışırdatıyor, kuş cıvıltılarına karışan bu sesler tatlı bir armoni meydana getiriyordu. Bazan uzaktan uzağa tiz bir kuş cıvıltısı veya bir köpek havlaması, Şarköy Kalesinin etrafını saran surlara kadar uzanıyor, nöbetçilerin merakla etrafa bakmalarına sebep oluyordu.
Kale burcunda nöbet tutan bir muhafız iki atlının kaleye yaklaşmakta olduğunu görünce kapılan kapamakla meşgul olan kapı muhafızlarına seslendi:
"Hey, aşağıdakiler! Kapıları kapamayın, iki atlı geliyor."
Aşağıdakilerden biri cevap verdi:
220 ¦ SUNGUROGLU I

"Boş versene. Kapılar, sabaha kadar açık kalsa, yine de gelmemezlik etmezler. Geceyi dışarıda geçirsinler de bir daha geç vakit gelirler mi bak?"
Burçtaki nöbetçi cevap vermedi. Sadece omuz silkmekle iktifa etti. İki atlı hiç acele etmeden kaleye yaklaşıyorlardı. Nöbetçi bir müddet atların rahvan yürüyüşünü seyrettikten sonra:
"Adımlarına da hile katmıyorlar," diye söylendi. "Gece ayazını yesinler de akılları başlarına gelsin. Fakat o ne? Galiba bunlar papaz. Hıristiyanlığı yaymak için kaleden kaleye gezen Bizanslı din adamları olmalı."
Nöbetçinin canı sıkılmıştı. Gelenlerin papaz olması geceyi dışarıda geçirmeyeceklerine delâlet ederdi. Çünkü kale kanunları gereğince din adamları, her saatte kaleye girip çıkabilirlerdi.
"Hey alttakiler. Demin gördüğüm atlılar iki papazmış. Açın kapıyı."
Kapı muhafızlarının da keyifleri kaçmıştı. Biraz evvel geceyi dışarda geçirmeye mahkûm ettikleri adamların papaz çıkmaları ne talihsizlikti. Şimdi kapıyı açmak gerekiyordu. Yoksa kumandan Navaros duyarsa, burunlarını keser veya en azından elli değnek vururdurdu. Kumandanlarını iyi tanırlardı. Gece Bizans İmparatoru gelse icabında kapı açılmazdı, ama bir

papaz gelince bütün kapılar açıktı. Kumandan Navaros papazlara budalalık derecesinde bağlı idi. Onlara İsa'nın dünyadaki vekili olarak bakar, o hürmeti gösterirlerdi.
Nöbetçilerden biri esefle başını salladı:
"Papaz olmadığıma hayıflanıyorum," diye mırıldandı. "Ye, iç göbek şişir. Bol bol cennet anahtarlarını millete dağıt, torbalar dolusu altın kazan. Ne hayat, ne hayat!"
Bir yandan söylenirken bir yandan da kapıyı açmıştı.
SUNGUROGLU I "221

Fakat bu papazlar hiç de bildiği şiş göbek papazlara benzemiyordu. Bir değnek kadar kuru, sipsivri bir ihtiyardı. Öbürü tam onun zıddı, yarma gibi bir adamdı. Bu genç papazın yüzü, kukuletasının altında âdeta kaybolmuştu. At üstünde oturuşunda bile hürmet telkin eden bir asalet vardı.
Nöbetçi daha dikkatle bakınca at sandığı hayvanların katırdan başka birşey olmadıklarını gördü.
Muhafızlar gayr-i ihtiyarî yana çekilerek ellerini önlerine kavuşturdular.
"Hoş geldiniz, aziz peder."
Yaşlı papaz yaşından umulmayan tok, fakat ilâhî okur gibi tikrek bir sesle cevap verdi:
"Hoşlukla ve sevinçle dâim olun evlâtlarım. Yardımcımla birlikte kaleden kaleye gezip İsa'nın dinini telkine çalışıyoruz. Yolumuz kalenize düştü. Geceyi burada geçirmek istiyoruz."
Askerler daha cevap vermeden sert bir ses duyuldu:
"Sersem muhafızlar! Eğilin çabuk!"
Muhafızlar daha arkaya bakmadan kumandanları Na-varos'un sesini tanımışlardı. Secde yapar gibi başlarını önlerine eğdiler.
Kumandan yaklaşarak katırın dizginlerine yapıştı. Şa-pır-şupur öpüyordu. İlhan gülmemek için kendini zor tuttu. Kumandan hem öpüyor, hem özür diliyordu.
"Kusura bakmayın, aziz peder. Askerlerim cahil kimselerdir. Din adamının kıymetini bilmezler. Belki sizi kıracak bir harekette bulunmuşlardır. Hemen söyleyiniz, ben o ukalânın hesabını göreyim."
Köse Papaz, hayatında papazlara bu derece bağlı bir adam daha tanıdığını hatırlamıyordu.
222 ¦ SUNGUROGLU I

"Acaba alay mı ediyor?" diye aklından geçirdi. Alacakaranlıkta dikkatle adamı süzdü. Kumandan gayet ciddi görünüyordu. Papazın içi rahatlamıştı.
"Yok evlâdım," dedi. "Hiçbir kusur işlemediler. Aksine askerlerin din adamlarına gayet hürmetkar. Onları taltif edebilirsin."
Kumandan bu kadarcık sözü emir telâkki etmişti. Askerlerden birine tatlı bir dille hitap etti:
"Aferin size, bir din adamına nasıl davranılacağını biliyorsunuz. Siz gidin, diğer nöbetçiler gelsinler. Üçünüz de bu gece izinlisiniz."
Muhafızlar sevinçten ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Emri alan asker, papazlara dua ederek koştu. Muhafız kumandanı iki büklüm iltifatlar yağdırıyordu.
"Muhterem peder, acaba fakirhanemize teşrif ederler mi?"
İki papaz bakıştılar.
Köse alelacele cevap verdi:
"Sağol yavrum. Çok isterdim, ama daha önce söz vermiş bulunduğumuz eski bir arkadaşımız var burada, onu görmek istiyoruz. Eğer birkaç gün kalacak olursak size de uğrayacağımızı vaad edebilirim."
Yıllardır evine bir papaz alıp bereketini arttırmayı düşünen kumandan, papazlara fazla ısrar etmeyi günah saydığından üstelemedi.
"Nasıl isterseniz, aziz peder. Bize dua ediniz."

"Tabii yavrum. Bütün Hıristiyanlar, papazların dualarına dahildir. Ancak bundan sonra sana hususî dua edeceğim."
Muhafız kumandanından yakalarını kurtardıkları zaman etrafa iyice karanlık çökmüştü. Budala adam onları

adamakıllı oyalamıştı. Tenha bir sokağa vanr varmaz, Köse Papaz sordu:
"Nasıl delikanlı, papazlığı öğreniyor musun biraz? Çok şatafatlı bir meslektir ha! Bizi papazlığa cezbeden de bu şatafatlılığı oldu zaten!"
İlhan:
"Eh," dedi. "Biraz öğrendim. Titrek sesle konuşacak ve bol bol sevap dağıtacaksın."
"O kadar işte. Bak ne çabuk kavradın!"
"E... Şimdi şehre vardığımıza göre ne yapacağız papaz efendi? Mahzuru yoksa öğrenebilir miyim?"
Papaz telâşla etrafına baktı. Bereket etraf bomboştu. Yalnız kemikleri fırlak, çok sıska bir köpek sokak başında duruyordu.
"Papaz efendi değil, muhterem peder diyeceksin."
İlhan da kırdığı potu anlamıştı.
"Kusura bakma aziz peder," dedi. "Zangoç olduğumu hazan unutuyorum!"
"Şimdi yapacağımız işe gelince! Doğru Avram efendinin evine gideceğim. Eski bir çıfıttır. Bana karşı hürmeti ve sevgisi sonsuzdur. Bir defasında üç soyguncunun elinden canını ve mallarını kurtarmıştım. O gün bugün bana bir hizmette bulunamadığı için hayıflanır dururdu. Şimdi bu fırsatı vereceğim ona!"
"Bize ne gibi yardımı dokunabilir?"
"Deli misin sen? Burada bir dükkân işletiyor. Hali vakti yerinde. Nüfuzu çok. Böyle birinin yardımı nasıl dokunmaz."
"Bu fikrine taman diyelim, ama yolda atlarımızı katırlarla niçin değiştin onu anlayamadım."

"Aklın ermediğinden. Papazlar daima katırla seyahat ederler."
"Vay anasını, amma da çetrefilli dininiz varmış be!"
Rumca konuşuyorlardı. Gören, iki papazın dini sohbet yaptıklarını sanırdı.
Bir müddet daha karanlık, pis sokaklarda katırlarını sürdüler. Nihayet bir duvarın önüne gelip durmuşlardı.
"İşte geldik. Haürımda iken söyleyeyim, çok konuşma. Benim söylediklerimi tasdik et kâfi. Herşeyi berbat etmeni istemem."
İlhan hürriyetinin tahdit edilmesinden hoşlanmamıştı:
"Beni aptal mı sanıyorsun sen?"
"Benim kadar kurnaz olmadığını sanıyorum, o kadar. Dediklerime itaat edersen işimiz kolaylaşır, tamam mı?"
İlhan, tasdik etmekten başka çare bulamamıştı:
"Tamam!"
"Peki, anlaştık. Şu çıngırağı çek bakalım."
İlhan, kapı çıngırağının halkasını birkaç kere çekti. Bir köpek havlaması duyuldu, peşinden ince bir ses:
"Kim o gelen?" diye sordu.
Köse Papaz sesinin en tatlı tonuyla cevap verdi:
"Yabancı değil yavrum, açınız."

Nihayet kapı aralanmıştı. On, on iki yaşlarında bir oğlan, irileşmiş gözlerle iki papaza bakıyordu. Katırından aşağı inmeye çalışan Köse Papaz sordu:
"Avram efendi evde mi, yavrum?"
"Evde ya, evde!"
Köse Papaz, ses tonunu daha da tatlılaştirdi:
"Girebilir miyiz, yavrum?"
SUNGUROĞLU I "225

Çocuk cevap vermeden kenara çekildi. Katırlarının yularını çekerek içeri girdiler.
"Sağol yavrum. Tanrı seni cennete koysun."
İlhan kıs kıs gülüyordu.
Bahçenin ortasında beyaz, küçük bir ev kurulmuştu. Pencerelerinden sızan aydınlık bahçeye vurmuştu. Oğlan iki adamı da ürküten tiz bir sesle bağırdı:
"Lukas! Lukas!" Az sonra ahır tarafından şaşılacak derecede şişman bir adam koşarak gelmişti.
"Atları ahıra çek Lukas."
Lukas adındaki seyis, at diye eline tutuşturulan katırları tanıyınca itiraz etti:
"Fakat küçük beyim, bunlar katır."
Küçük oğlan sert bir sesle bağırdı:
"Benden iyi mi bileceksin, atları ahıra çek dedim, o kadar!"
Seyis daha fazla itiraz etmedi. Efendisinin şımarık oğluna hâlâ hayvanları tanımadığı için kızıyordu.
Köse Papazla İlhan, çocuğun refakatinde eve girdiler. Çocuk onları bir odaya almış, babasına haber vermek için çıkmıştı.
Papaz, her zaman yaptığı gibi meraklı bakışlarla odayı tetkik ediyordu. İnceden inceye baktı. Pencerelerdeki ağır atlas perdelerden yerdeki halılardan, işlemeli minderlerden gözlerini ayıramıyordu.
"Uf be, amma da döşenmiş. Saray gibi mübarek," diye söylenmekten kendini alamadı.
İlhan başka şeyler düşünüyordu. Nihayet dayanamadı:
"Düka'ya iyi bakarlar değil mi?" diye sordu.
226 ¦ SUNGUROGLU I

Papaz:
"Elbette bakarlar," dedi. "Ağırlığınca altın verdik. Üstelik atlarımızı katırla değiştirdik. Hem çiftçiler iyi insanlardı. İyi bakacaklarına eminim."
"Ne olursa olsun, hayvana çok acıdım doğrusu. Bir türlü bizden ayrılmak istemiyordu. Biz uzaklaşırken arkamızdan acı acı uluması hâlâ kulaklarımdan gitmiyor."
"O kadar yufka yürekli olma, papazlığa yakışmaz."
Düka'yı yolda bir çiftçi aileyi bırakmışlardı. İlhan çok ısrar etmiş, köpeğin yanlarında bulunması için yalvarmıştı; ama papaz razı olmamış, köpeğin Şarköy'de tanınabileceğini ileri sürmüştü. Sağlam bir yere bağlatmış, üstelik katiyyen çözmemeleri için sıkı sıkıya tembih etmişti.
Birden kapının açılmasıyla başlarını çevirdiler. Kapıda elli yaşlarında, kafası tamamen dazlak, pos bıyıklı aşırı derecede şişman tipik bir Yahudi duruyordu. Vücudu çok şişman olmasına rağmen çevik bir görünüşü vardı.
Bir an misafirlerine baktı. Sonra gülümsemesi kırmızı yüzünü tamamen kapladı. Heyecanla bağırdı:
"Vay, vay, vay! Benim aziz dostum Köse Papaz gelmiş ha! Ben seni çok uzaklarda sanıyordum."

Papaz da kollarını açmıştı.
"Avram efendi hiç değişmemişsin görmeyeli, yalnız göbeğin biraz daha yağlanmış."
İki dost, hararetle kucaklaşıp öpüştüler. Birbirlerinin omuzuna arkadaşça vurdular. Sonra Avram efendinin gözleri İlhan'a kaydı.
"Kimdir bu delikanlı?"
"Ha, o mu? Yardımcımdır."
"Vay ne, zamandan beri yardımcı taşıyorsun?"
SUNGUROĞLU I ¦227

Sonra ağzını kulağına yapıştırarak ilâve etti:
"Bizans'tan kovulduğunu bilmiyor muyum sanıyorsun, koca papaz?"
Köse Papaz gülümsedi:
"Ha, demek biliyordun?"
"Tabii ya!"
Papaz şaşılacak derecede tabii bir maharetle sözü değiştirip duruma hâkim oldu:
"Öyleyse azizim, bu delikanlının muhafızım olduğunu sana söyleyebilirim."
Adam inanmaz bakışlarla tekrar İlhan'a baktı:
"Demek muhafızla geziyorsun artık?"
"E... Ne yapalım? Son zamanlarda canımızı Azrail'e bırakmamaya yemin edenler çoğaldı. Onların şerrinden korunmak için."
Avram efendi filozofça başını salladı:
"Maalesef düşmanlıklar bitmiyor. İnsanın insana düşman olması ne fena."
"Fena ya Avram efendi, çok fena!"
Avram efendi merakını tatmin etmişti. Başka birşey sormadı.
"Surda konuşmaya daldık, kusura bakmayın. Karnınız aç olmalı. Hemen gidip sofrayı hazırlamalarını söyleyeyim. Hem konuşur hem karnımızı doyururuz."
Köse Papaz güldü:
"Halden anlayana can kurban Avram efendi. Uzun yoldan geldiğimizi hemen keşfettin. Biraz daha söyleme-sen ben isteyecektim. Karnım iyice zil çalıyor."
"Aman efendim, keşke isteseydin ya! Biz yabancı mıyız? Avram'ın evi dâima sizindir."
228 ¦ SUNGUROĞLU I

Daha fazla eğlenmeden dışarı çıktı. O zamana kadar tek kelime etmediği için can sıkıntısından patlamak üzere olan İlhan, Avram efendinin çıktığını görünce derin bir nefes aldı.
Köse Papaz da odanın sıcaklığından değil de, sıkıntıdan alnında biriken ter damlalarını elinin tersiyle sildi:
"Vaziyet iyi delikanlı. Bu iş olacak."
İlhan hayretle sordu:
"Nereden bildin?"
"Zekâma itimadın yok mu hâlâ? Ben olacak işi bir bakışta anlarım. Bu iş olacak dedim, o kadar işte!"
Avram efendinin odaya girmesiyle konuşmayı kestiler.
"Geleceğinizden haberim olsaydı şerefinize kuzu kestirirdim dostlarım. Şimdi evde ne varsa ondan yiyeceksiniz."
Köse Papaz elini boşlukta salladı:
"Boş ver kuzuya filân. Öyle acıktık ki, kurt bile olsa yiyeceğiz. Misafir umduğunu değil, bulduğunu yermiş. Biz de ne bulursak razıyız."
Bir müddet daha havadan sudan konuştular. Eski hatıralardan bahsettiler. Sonra yemeğin hazır olduğu haberi gelince hep beraber kalkıp başka bir odaya geçtiler.

Yere yayılmış, işlemeli atlas sofranın üstünde türlü yemekler misafirleri bekliyordu. Hiç de Avram efendinin bahsettiği mütevazi bir sofraya benzer hali yoktu. Aksine gayet mükellef donanmıştı.
Sofra takımlarının gümüş olduğunu gören en avanak insan bile, ev sahibinin zenginliği hakkında bir fikir sahibi olabilirdi.
İlhan bu yemekleri ve yemek takımlarını görünce dayanamadı.
SUNGUROGLU I ¦ 229

"Kefere bu dünyanın cennetinde yaşıyor, ama öbür tarafta başına gelecek var" diye içinden geçirdi.
Sofraya oturdular. Önce ev sahibi büyükçe bir lokma kopararak çorba dolu tasın içine baü'rdı. Avurtlarını şişire şişire:
"Mmm... Çok lezzetli," diye mırıldandı.
Gülümsemek istiyordu, ama ağzı dolu olduğundan beceremiyordu.
Yemeğin ilk dakikalarında hiç konuşmadılar. Herkes kıyasıya aç olduğu için âdeta saldırıyorlardı. Biraz doyduktan sonra Köse Papaz sordu:
"Azizim Avram Efendi, bu odada rahatça konuşabilir miyiz?"
Avram efendi, kurnazlıkta papazdan aşağı kalacak bir adam değildi. Köse'nin sırf kendisini ziyaret için gelmiş olabileceğine ihtimal vermiyor, konuşmasını bekliyordu.
"Tabii dostum, rahatça konuşabiliriz. Bizi kimsecikler rahatsız etmez merak etme."
Papaz inandırıcı bir tonla söze başladı:
"Söyleyeceklerimin benim için hayatî bir ehemmiyet taşıdığını hatırlatmak isterim. Ölmem veya yaşamam kararınıza bağlı olacaktır."
Bir süre sustu. Ağzındaki lokmayı gürültülü bir şekilde yuttu. Sonra:
"Beni hâlâ dost bilirsin, değil mi Avram efendi?" diye sordu.
Avram efendi tereddüt etmeden cevap verdi:
"Elbette, şüphen var mı? Hayatımı kurtardığını unutabilir miyim? Yahudiyim ama Yahudiler gibi nankör değilim. Sana bir hayat ve servet borcum vardır."
Ev sahibi merakla papazı dinliyor, ne söyleyeceğini
230 ¦ SUNGUROGLU I

keşfe çalışıyordu. Yemeği unutmuş gitmişti. Papazın ne isteyebileceğini düşündü. Sonunda para isteyeceğine kanaat getirdi ve istediği miktar ne kadar çok olursa olsun vermeye karar verdi.
Papaz, derin bir nefes aldı. Gümüş tastan kocaman bir yudum su içti. Bir müddet ağzının içinde döndürdükten sonra yuttu.
Papazın yavaş hareket etmesi, İlhan'ı sabırsızlandırıyordu. Kıvranıyor, fakat bunu belli etmemek için gayret sarfediyordu.
Nihayet Köse Papaz, kelimelerin üstünde dura dura izah etmeye başladı:
"Bana dostluğunu göstermek için işte sana bir fırsat Avram efendi. Anlatacaklarımı dinlemeden önce yardım etmesen bile bu meseleden kimseye bahsetmeyeceğine dair Tevrat üzerine yemin etmeni istiyorum."
Adam hiç tereddüt etmeden yemini bastı:
"Musa'nın mukaddes kitabı üzerine yemin ederim ki, anlatacakların ne olursa olsun, kimseye bahsetmeyeceğim."
Köse Papaz, İlhan'a belli belirsiz bir göz kırptı:
"Bu iş olacak" demek istiyordu.
"Sağol Avram efendi. Şimdi anlatacaklarıma iyi kulak ver."
Ve anlatmaya başladı. Herşeyi olduğu gibi değil de, işine geldiği gibi anlatıyordu.

Buna göre, Bizans İmparatoru kendisini mecbur tutmuştu. Şarköy Zindanında bulunan Osmanlıyı ya kurtaracak, Bizans'a gönderecek ya da papazın kellesini alacaklardı. Gizli bir takım sebeplerden dolayı esirleri İmparator resmen tekfurdan isteyemiyordu.
SUNGUROĞLU I "231

Papaz, sözlerini bitirdiği zaman Avram efendi iyice inanmış görünüyordu.
"İmparator bu iki Osmanoğlunu niçin kurtarmak ister?"
Papaz, inandırıcı ses tonunu muhafaza ederek, cevap verdi:
"Bunlar devletlerarası meselelerdir. Ne senin, ne benim aklım erer. Hem biliyorsun, Orhan Gazi İmparatorun damadıdır. Belki adamlarını kurtarıp gönlünü hoş etmek ister. Belki Orhan Gazi ile arası bozulmuştur, ona karşı elinde rehin tutmak ister de sizin tekfura söyleyemez. Hülasa tam olarak bilmiyorum."
Avram efendi, papazın sözünü kesti:
"Geçenlerde bu yakalama hadisesini bir subay dostum anlatmıştı. Kendisi zindan kumandanıdır. Adamları yakalayana kadar akla karayı seçmişler. Osmanoğulları iki kişi oldukları halde, yüz kişiden çok askere kılıç çekmişler. Az daha kaçmaya muvaffak oluyorlarmış. Bu, Osmanlılar müthiş adamlar dostum, müthiş."
Papaz sabırsızlanıyordu. Sözün mecrasını değiştirmemek için sıcağı sıcağına sordu:
"Bana yardım edecek misin, Avram efendi?"
Avram, dostuna baktı. Yüzünden çok müşkül durumda olduğu anlaşılıyordu.
"Azizim. Bu o kadar kolay bir iş değil ki! Hem bunlar Osmanlı. Başımıza az mı iş açtılar? Sen de kalkıp onları kurtarmamı istiyorsun."
"Ama hayatım onların elinde. Yoksa ben bir Osmanlıya yardım edecek adam mıyım Avram efendi? Beni hiç tanımıyor gibi konuşuyorsun."
"Bilirim seni Köse Papaz, iyi de tanırım. Bir Müslüma-
232 ¦ SUNGUROGLU I

na yardım etmeyeceğine de inanının. Ama ne diyeyim bilmem ki, azizim."
"Evet, birşeyler demelisin Avram efendi. Bana yardım edeceğini söylemelisin. Hani hep hizmet etmek istediğini söyler dururdun. İşte sana fırsat; hayatım eline düştü. Onu kurtarmak senin elinde Avram efendi. Yalnız senin elinde."
Papaz son kozunu kullanıyordu. Sesinin tonunu zayıflatmış, yüzüne yerlere kapanmaya hazır bir ifade vermişti.
"Senin için herşeyi yapabileceğimi geçmişte söylediğim gibi, yine de söylüyorum. Ama bu iş çok fena dostum. Başaracağımdan emin olsam..."
"Senin için çocuk oyuncağı gibi bir iş bu. Bunca nüfuzun, sayısız dostların vardır. Hattâ zindana girip çıkabilirsin."
Ev sahibi Yahudinin gururu iyice okşanmıştı.
"Öyledir. Öyledir, ama yine de zindandan adam kurtarmak o kadar kolay bir iş değildir. Hop deyince esiri teslim etmezler ki!"
"Bunu yapabilirsin, Avram. Sen bu işi becerebilirsin. Bu dünyada bunu yapabilecek bir adam varsa o da sensin. Buna inanıyorum ben."
Ev sahibi tekrar:
"Kolay bir iş değil," diye mırıldandı. Bir müddet gözlerini kapatarak öylece kaldı. Meseleyi enine boyuna hesapladığı belli idi.
Adamın gözlerini kapamasından istifade eden İlhan, işaretlerle papaza endişelerini anlattı. Köse Papaz sadece göz kırptı ve elini bir kere boşlukta salladı. Delikanlı, papazın bakışlarında sabır ve ümit görüyordu, ama kendisi
SUNGUROĞLU I ¦ 233

heyecan ve endişelerle dolu idi, Yahudinin bu işi kabul edeceğini sanmıyordu.
Avram efendi hâlâ gözlerini açmamıştı. Kurnaz papaz fazla düşünmenin aleyhlerine netice verebileceğini hesapladığı için tekrar söze başladı. Bütün ikna kabiliyetini kullanarak adamı kandırmaya çalışıyordu:
"Avram efendi, aziz dostum! Biz eski dostuz. Şimdi başım darda ve hayatım, vereceğin karara bağlı. Hayır dersen ölecek, evet dersen kalacağım."
Bu konuşma tarzı Yahudinin bütün tereddütlerini silip süpürmüştü. Bir zamanlar bu papazın, canını ve malını zekâsı sayesinde üç eşkiyadan nasıl kurtardığını hatırladı.
"Peki Köse Papaz, sen kazandın. Size yardım edeceğim. Hattâ bu uğurda bütün servetimi kaybetsem bile... Ama bu iş nasıl olacak? Birşeyler düşündün mü?"
İlhan, ne zamandır heyecanla tuttuğu nefesini birdenbire salıverdi. O kadar gürültülü şekilde pohlamıştı ki, papaz dönüp ters ters yüzüne baktı. Sonra:
"Tabii, bir plânım var," dedi. "Böyle şeyler aceleye gelmez. Yavaş yavaş tatbik etmek lâzım."
Yemek çoktan unutulmuş gitmişti. Kimsenin bir lokma aldığı yoktu. Ev sahibi, hizmetçi kızı çağırarak sofrayı kaldırttı. Gece hayli ilerlemişti. Bahçeden köpek havlamaları, horoz sesleri geliyordu. Bazan da bir inek bağırması odaya doluyordu.
Sofra kalktıktan sonra sedirlere oturdular. Güzelce yerleşerek bir müddet konuşmalarına ara verdiler.
Papaz tekrar mevzua geçtiğinde sesi çok ciddi, hattâ biraz da sert çıkıyordu:
"Bir düşündüğüm var. Yüzde yüz muvaffak olacağımızdan eminim. Bak dinle..."

Uç adam başlarını birbirine yaklaştırdılar. Sanki muazzam birşey seyretmeye hazırlanmışlardı. Büyük bir merak ve dikkatle Köse Papazın ağzından çıkacak sözleri dinlemeye koyuldular. Fısıltı halinde devam eden bu konuşmaya, Avram efendi bazan hafif bir sesle itiraz ediyordu.
Papaz durmadan konuştu. Anlattı anlattı... Vakit sabaha yaklaşana kadar sözleri bitmedi.
Güç açarken ancak yatağa girebilmişlerdi. İlhan, papazla baş başa kalır kalmaz:
"Doğrusu çok zeki adamsınız papaz efendi," diye tebrik etti.
"Nihayet tasdik ettiğine memnun oldum dostum. Gördün mü nasıl becerdik işi? Yarısını hallettik sayılır."
"Konuşmana dayanılmıyor ki senin. Biraz daha konuşsa idin Avram efendi, evini barkını bize terkedip gidebilirdi."
Papaz tebessüm etti:
"Çok yorgunuz İlhan. Hemen yatmazsam, yarın benden hayır bekleme daha. İki gün at sırtında canım çıktı. Şimdi bir güzel dinlenelim. Sabah ola hayır ola. Yarın yapacak mühim işlerimiz var. İyi geceler delikanlı."
Son sözleri âdeta anlaşılmayacak kadar hafif çıkmıştı. Uzun bir yol yorgunluğunu, uykunun dinlendirici kolları içinde eritmek için gözlerini kapadı.
• • "
Tepedeki demir parmaklıklı küçücük pencereden giren solgun bir sabah güneşi zindanın içinde iki arkadaşın perişan yüzlerini on dördüncü defa aydınlatıyordu.
Sunguroğlu, gözlerine vuran güneş ışığıyla uyandı. Bütün vücudu bir kale burcundan düşmüş gibi sızlıyor-

du. Yatak yerine kullandıkları deri postekide tüy namına birşey olmadığı için taşlar âdeta kaburgalarını delmişti.

Sert bir hareketle doğruldu. Ayağındaki zincirler sakırdadı. Gözlerini kızgınlıkla bu paslı halkalara dikti. Kimbilir, daha kaç sabah böyle uyanacaktı? Sonunda ya soğuktan, veya açlıktan ölüp gideceklerdi. Günde ancak el ayası büyüklüğünde kupkuru ekmekle bir testi su veriyorlardı.
Zincirlerin şakırtısından İbrahim de gözlerini açmış, melül melül yosun tutmuş taş duvarlara bakıyordu. Sun-guroğlu, arkadaşına cesaret vermek için neşeli görünmeye gayret ederek:
"Bu ne uykusu arkadaş?" diye takıldı. "Hadi kalk bakalım kahvaltı hazır!"
Kahvaltı dediği dün akşamdan kalma küflü, kösele gibi sert bir dilim ekmekten ibaretti. Kenarından bir parça kırıp ağzına attı, fazlasını arkadaşına uzattı.
"Ye bakalım bunu koca akıncı. Ye de kuvvetini muhafaza et; yakında buna çok ihtiyacımız olacak."
İbrahim istemeyerek güldü. Uzatılan parçayı aldı. Bir müddet ne olduğunu anlamak istercesine avucunda evirip çevirdi. Sonra yüzünü buruşturdu.
"Bu yenir mi be? Kulaklarını keseceğim itlerin! Bunu yemek diye mi veriyorlar bize?"
Sunguroğlu zincirleri şakırdatarak elini başına götürdü, omuzuna koydu; saçlarını okşadı:
"Metin ol kardeşim. İnşallah yakında kurtuluruz buradan. Biraz sabırlı ol."
"Ağam, kim kurtaracak bizi, kim?"
Sesinde belli bir kırıklık vardı.
Sunguroğlu, bu suale kesin bir cevap veremeyeceğini biliyordu. Sadece:

"Allah kurtaracak, ibrahim. Ona güven," dedi.
İbrahim hafif bir sesle tekrarladı:
"Allah kurtaracak ağam, Allah kurtaracak!"
Elindeki sert ekmeğe dişlerini geçirdi. Fakat ağzının parçalanmasından korkarak derhal geri çekti. Sonra ba-şucunda duran testinin suyu ile iyice ıslattı. Hiç değilSe dişlerini kırma tehlikesini böylece bertaraf etmiş oluyordu.
Birden zindan kapısı önünde neşeli kahkahalar duyarak kulak kabarttılar. Kahkahalar arasında bir ses:
"İşte buradalar," diyordu. "Onları en sağlam kafese tıktım. Güzelce bilezikleri de vurdurdum. Geberecekler orada."
"Aferin kumandan, iyi iş becerdiniz doğrusu. Acaba onları görmeme müsaade edecek misiniz? Şu Osmanlı akıncılarının yüzlerine tükürmek istiyorum."
"Tabii görebilirsin canım. Ama kendilerine fazla yaklaşma, tehlikeli mahlûklardır."
Sonra sesi daha yüksek perdeden çıkmaya başladı:
"Hey Yorgi, aç şu kapıyı bakalım!"
İki arkadaş, kendilerinden bahsedildiğini hemen anlamışlardı. Kilide giren anahtarın çıtırtısını duyar duymaz yanılmadıklarını anladılar. İkisi de ayağa kalktı. Zindanın ortasında dimdik ayakta durdular. Düşmanlarını yerde yatarak karşılayıp zayıf görünmek istemiyorlardı. Herşeye rağmen Osmanlılığın izzet ve şevketini muhafaza etmek istiyorlardı.
Sunguroğlu, kapıda beliren üç insan siluetine baktı. Zindan kumandanının ince uzun silueti yanında zindancı Kara Yorgi'nin bir devi andıran iri vücudunu ilk bakışta teşhis etmişti. Fakat üçüncüsünü gördüğünü hatırlamı-

yordu. Adeta bir fıçıyı andırıyordu. Kat kat gerdanı çenesinden sarkmış, kırmızı iğreti bir tebessümle kınşmıştı. Ellerini fırlak göbeğinin üstüne kavuşturmuş, sanki düşmesine mani olmak ister gibi sımsıkı tutmuştu.
Sunguroğlu, gözlerini içeri giren üç adama dikmiş, delici nazarlarla bakıyordu.

Zindan kumandanı bu bakışların tesirinden rahatsız olmuştu.
"Pis Osmanlı, ne yüzüme bakıp duruyorsun?" diye çıkıştı.
Delikanlı, ayağının altında döşemeler sarsılmış gibi titredi. Bu hareket tâ içine işlemiş, vücudunu kavurmuş-tu. Dişlerini sıktı, sesini çıkarmadan bekledi.
Subay hızını alamamıştı. Elinde tuttuğu kırbacı bütün kuvvetiyle yüzüne indirdi.
"Ha, ne bakıyorsun öyle yiyecekmiş gibi?"
Sunguroğlu, tek kelime söylemeden, tek hareket yapmadan, hattâ kırbaç darbelerinden kaçmadan bekledi. Dimdik aynı vakar ve ciddiyetle durdu.
Akıncının cesaret ve metaneti, zindan kumandanını kudurtmuştu.
"Bakarsın ha, bakarsın ha! Al sana, al sana!" diye bağırarak birkaç kırbaç daha vurdu.
"Dur azizim," diyerek yanındaki şişman adam elini yakalamamış olsaydı, vurmaya devam edecekti.
Kumandanın canı sıkılmıştı. Tehditkâr bir bakış fırlattı:
"Bunlara iyilik yaramaz Avram efendi. Gebertmek lâzım kerataları. Hepsini, bütün Osmanlıları gebertmek lâzım!"
Avram efendi elini yüzünde gezdirerek cevap verdi:

"Bunu ben de sizin kadar istiyorum aziz dostum kumandan. Ama bu adama bu kadar dayak yeter. Bir günde onu öldürüp hergün dayak atma zevkinden kendinizi mahrum mu edeceksiniz?"
"Bu kadar dayakla bu it canlılara birşey olmaz Avram efendi. Baksana kımıldamıyor, yalvarmıyor, it gibi yerlerde sürünmüyor bile. Ama bunu süründürmek boynumun borcu olsun."
Böyle söylemesine rağmen daha fazla vurmadı. Sadece kin dolu gözlerini iki arkadaşa dikerek nefretle baktı.
"Bu casusları ne yapacaksınız kumandan?"
Ziyaretçinin bu sualine zindan kumandanı şeytanî bir gülümseyişle karşıladı.
"Haklarında verilmiş bir hüküm yoktur. Bütün Osmanlı esirleri gibi burada ölümlerini bekleyecekler. Yavaş yavaş canları çıkacak, anlıyor musun? Yavaş yavaş. Kaç dindaşımızın canına kıydı bu itler, bilsen?"
"Demek zindanda ölümlerini bekleyecekler, öyle mi?"
"Tabii, değil mi?"
"Tabii, elbette. Öldürmeli kerataları, yoksa başımıza daha nice işler açarlar."
Zindan kumandanı uzun bir kahkaha attı. Cırlak sesi, ıslak duvarlara çarptı, koridorlarda yankılandı ve eridi gitti.
"Çok güzel bir durum azizim, çok güzel."
İbrahim, durduğu yerden dişlerini gıcırdattı. Adamların boğazlarına sarılmak için yanıyor, fakat ayağındaki zincirler buna mani oluyordu. Buna rağmen ileri atılmak için bir hareket yaptı. Fakat Sunguroğlu'nun sert bakışları onu tekrar olduğu yere mıhlayıverdi. Adamları görmemek için başını başka bir tarafa çevirdi.

Avram efendi, birkaç adımda Sunguroğlu'na yaklaştı. Çenesinden tutup başını kaldırdı.
"Zindan hayatı nasılmış, Osmanlı? Hoşuna gidiyor mu bari?"
Sunguroğlu bu alaycı adamın şişkin karnına bir yumruk vurmamak için kollarını güç zaptediyordu. Delici bakışlarını bütün nefretiyle adamın gözlerine dikmişti.
Fakat hayretle durakladı. Şişkonun alaycı sözlerini gözleri yalanlıyordu. Bakışları gayet ciddî, hattâ biraz da hüzünlü idi.

Adamın gözlerinin içine bütün dikkatiyle baktı. Bu gözlerde emniyet telkin eden bir bakış görünüyordu. Al-danmadığma emindi. Yılların tecrübesi bakışları iyi tahlil etmesini öğretmişti.
Şişman ziyaretçi, elini Sunguroğlu'nun ensesine attı. Başını kendine çekti. Sunguroğlu mukavemet etse ilelebet çekebilecek değildi, ama bir şeylerden şüphelenen delikanlı itaat etti. İyice başı bükülmüş, kısa boylu Avram efendinin seviyesine kadar inmişti. Çok hafif, âdeta varla yok arasında bir ses duydu:
"Sizi kurtaracağız!"
Sonra birden Sunguroğlu'nu itti. Boş bulunan akıncı sırtüstü yere yuvarlanmıştı.
Arkasından kuvvetli bir kahkaha çınladı. Zindan kumandanı, Avram efendinin mahkûmlara bu kadar sokulmasını doğru bulmuyordu. Ama Sunguroğlu'nun tepetak-lak gittiğini görünce, kurnaz Yahudinin bunu yapmak istediğini anlamış ve makaraları koyuvermişti.
"Aferin Avram efendi, iyi becerdin doğrusu." Avram efendi de güldü:
240 ¦ SUNGUROĞLU I

"Ne dersiniz kumandan? Gençliğimde iyi bir güreşçi idim. Öyle bir elense çektim ki, yeri öptü; ya!"
"Neyse onlara fazla sokulmak iyi değildir. Hele kırbaç -sız olunca. Ne düşündükleri belli olmaz bu Osmanlıların."
Avram, Sunguroğlu'nun gözlerinin içine bakıyordu.
"Meraklanmayın siz kumandan. Bunlarda zerre kadar akıl yoktur, akıllı bir köpek kadar, bir papaz kadar bile."
Avram'ın ne demek istediğini anlayamayan zindan kumandanı sordu:
"Ne dedin azizim? Anlayamadım."
"Yani bunlar akılsız adamlardır diyorum. Öyle ince şeyler düşünemezler. Vurmaktan kırmaktan başka şey ellerinden gelmez. Neyse isterseniz artık gidelim."
"Gidelim Avram efendi. Bu zindan havası bana kasvet veriyor."
Dışarı çıkarlarken Avram efendi ellerini oğuşturdu.
"Kertenkelelerinizle hoşçakalm şimdilik. Sizi kafese tıkılmış görmek benim için büyük zevk. Kumandan beni bu zevkten mahrum etmezse sık sık gelip size güreş talimi yaptıracağım."
Kumandan:
"Ne zaman istersen gelebilirsin Avram efendi," derken, paslı kapı gıcırdayarak iki akıncının üstüne bir kere daha kapanıyordu.
Sunguroğlu olduğu yere çakılmış gibiydi. Yahudinin sözleri kafasında dönüyor, bakışları gözlerinin önünden gitmiyordu.
"İbrahim!"
İbrahim birkaç adımda yanına gitti. Yumruklarını hırsla sıkmış, yüz adaleleri gerilmişti.
SUNGUROĞLU I "241

"Buyur ağam. Niçin bana mani oldun? Niçin sana vurmalarına müsaade ettin?"
"İbrahim!"
Sunguroğlu'nun sesi esrarengiz ve titrek çıkıyordu.
"İbrahim, bizi kurtarmak isteyenler var."
Delikanlı hayretle:
"Ne diyorsun ağabey?"
"Avram efendi söyledi."
İbrahim'in hayreti iki misli artmıştı.
"Ne söyledi?"
"Bizi kurtaracaklarını söyledi."

İçerde cereyan eden bütün konuşmaları dinlemiş olan İbrahim, böyle bir konuşmanın geçtiğini hatırlamıyordu. Sunguroğlu acaba hayal mi görmeye başlamıştı?
"Kurtulacağız kardeşim. Köse Papaz, Avram efendi vasıtasıyla bizi kurtarmak için teşebbüse geçmiş."
İbrahim birşey anlayamıyordu. Arkadaşının iyice hayal gördüğüne kanaat getirmiş, için için üzülüyor, fakat birşey de söyleyemiyordu.
"Yahudinin bana bakışlarını görmedin, değil mi? Bana elense çektiği zaman kulağıma 'Sizi kurtaracağız' diye fısıldamıştı. Sonra akıllı köpekten ve papazdan bahsetti. Bizim Duka ve Köse Papazdan söz ettiğini hemen anladım."
İbrahim, hayretten hayrete düşüyordu.
"Emin misin, ağam?"
"Hem de nasıl? Adımın Aykut olduğundan emin olduğum kadar."
"Peki, papaz ve Duka bahsi ne zaman geçti, onu da kulağına mı söyledi?"

"Hayır açıkça söyledi. 'Akıllı köpekler kadar akıl yok bunlarda. Bir papaz bile bunlardan daha akıllıdır' demişti ya..."
"Evet!"
"Bu sözleri hiçbir münasebeti yokken söylemişti. Demek bize anlatmak istediği birşey vardı."
"Ne anlatması ağam. Bize düpedüz hakaret etti. Mani olmasan gebertecektim adamı."
Sunguroğlu arkadaşını omuzlarından tutup şiddetle sarstı. Zindan, zincir şakırtılarıyla dolmuştu.
"Kafanı çalıştır İbrahim. Duka yine vazifesini yapmış. Kaleden kurtulur kurtulmaz doğruca Kaya Hanına gidip papazı görmüş. Dukayı tek başına gören papaz, yakalandığımızı anlayıp Şarköy'e gelmiştir. Şimdi şehirde olduğuna eminim."
İbrahim'in aklı iyice karışmıştı.
"Ne bileyim ağam bir türlü aklım almıyor. Bu zindan hayatı bende akıl mı kodu? Yani demek istediğin biz yakında buradan kurtuluyor muyuz?"
"Elbette!"
"Köse Papaz bizim için bunca fedakârlık yapar mı? Ne de olsa bir Bizanslıdır."
"Tabii yardım eder. Papaz çoktan bizim dostumuzdur. Az mı fedakârlık yaptı şimdiye kadar? Hattâ bir zamanlar benden aldığı yarım kese altından Düka'ya devamlı ciğer yedirmesi ve Bursa'ya elçi giderken onu harcaması papazın artık paraya değer vermediğini gösteriyor. Demek sırf bize bağlandığı ve sevdiği için yardım ediyor. Şimdi de aynı hislerle hareket edeceğine inanıyorum. Bunu böyle bilesin."
Bu meseleyi daha fazla münakaşa etmeyi lüzumsuz

gördüler. Her ikisi de papaza inanmaya muhtaç olduklarını biliyorlardı.
Bu sırada Avram efendi, papazla İlhan'ın bulunduğu odadan içeri giriyordu. Neşeli bir hali vardı. Girer girmez merakla bakan gözler ve sabırsızlanan insanlar görerek sevindi. Âdeti olduğu gibi ballandıra ballandıra bildiklerini antalabileceği insanlar, susamış bir durumda kendisini dinlemeye âmâde bekliyorlardı. Önce Köse Papazın su-aliyle karşılaştı.
"Ne oldu Avram? Çabuk anlat!"
Avram efendi iki elini birden havaya kaldırarak sanki büyük bir kalabalığı sükûnete davet ediyormuş gibi bir hareket yaptı. Anlatmakta acele etmiyordu. Fakat papazda sabredecek hal kalmamıştı. En zor hadiselerde bile soğukkanlılığını kaybetmeyen kurnaz papaz, şimdi çocuk gibi heyecanlı görünüyordu.
"Anlatsana kuzum, ne oldu? Zindana gitmeye muvaffak oldun mu?"

Yahudi hiç acele etmedi. Altına bir minder çekip otururken sadece:
"Zindana girdim," diye cevap verdi.
"Ee?"
Ev sahibi oturduğu yerde birkaç kere ileri geri yaparak sarkık göbeğini yerleştirdi.
"Seninkileri gördüm azizim," dedi. "Sıhhatlerinin gayet iyi olduğunu söyleyebilirim şimdilik."
"Onları kurtarmaya çalıştığımızdan haberdar edebildin mi acaba?"
"İriyarı olanı çok zeki. Herşeyi anladığını sanıyorum. Hoş, bir ara ben de kulağına fısıldadım ya! Cesur delikanlı doğrusu. Onca kırbaca gık bile demedi."

Papaz, bir yeri acımış gibi yerinden fırladı: "Ne? Kırbaçladılar mı?" diye bağırdı. "Kırbaçladılar ya! Esirlerin kırbaçlandığını bilmiyor muydun yoksa?"
İlhan dudaklarını kanatıncaya kadar ısırdı, Papaz sustu.
Avram efendi, başka birşey sorulmadığını görünce kendiliğinden anlatmaya başlamıştı.
"Zindana girmek hiç de zor olmadı. Kumandan çok iyi dostumdur. Ama iki şişe şaraba mal oldu bu iş. Zindanda olup bitenleri en ince teferruatına varıncaya kadar anlattı."
Sözleri bittiği zaman papaz merakla sordu: "Peki, bir daha ne zaman girebileceksin?" "Kumandana sık sık uğramak istediğimi söylediğim zaman, gayet makul karşıladı. Bundan sonra gün aşırı giderim."
"Zehirli şarapları nöbetçilere içirebilecek miyiz ne dersin?"
Yahudi, sinsi sinsi :güldü: <. ,
"O da söz mü papaz efendi? Hepsi de şarap görünce dayanamayan cinsten. Şarap için, babalarını bile satabilirler. Hele zindancı Yorgi. Âdeta şarap küpü gibi birşey. Şarabı buldu mu hemen kafasına dikiveriyor."
Papaz içten içe bir oh çekti.
"Ah şu işi hayırlısıyla bir neticelendirebilsek."
"O kadar üzme kendini Köse Papaz. Senin hatırın için bu işlere girdim, ama şimdi beni de sardı doğrusu. Merak etme, arkadaşın muhakkak kurtulacaktır."
İlhan hiçbir söze karışmadan, hiçbir fikri beyan etme-

den saatlerce oturmaktan bıkmıştı. Bir an evvel işler halledilip bu işkenceden kurtulması için dua ediyordu.
Geç vakitlere kadar konuştular, plânlarını bir daha gözden geçirdiler.
Bu plâna göre, Avram efendi olur olmaz zamanlarda zindana girip çıkacak, nöbetçilere şarap hediye edecek ve onları kendine alıştıracaktı. Daha sonra iki papazın zindanı gezmek istediklerini kumandana söyleyecek ve kabul ettirecekti. Köse Papazla İlhan, bu şekilde zindana alınacaklar, hazırladıkları zehirli şarabı mukaddes şarap niyetine nöbetçilere dağıtacaklar ve zindancı Yorgi'ye de bundan bol bol ikram edeceklerdi. Kısa zamanda nöbetçiler ve Yorgi sızacak, Yorgi'den alacakları anahtarla esirler serbest bırakılacaktı.
Bu harekâtı akşam karanlığına yakın bir zamanda yapmaya çalışacaklardı. Böylece kaçmalarını daha kolaya almış oluyorlardı.
Onlar zindanda meşgulken Avram efendi dışarıda atlarını hazırlayacak ve çıkışta bekleyecekti. Böylece plân muvaffak olursa hep beraber kurtulmuş olacaklardı.
Avram efendi fıldır fıldır dönen gözlerini Köse Papazdan ayırmadan konuştu:
"Siz kaçıp kurtulacaksınız. Ya ben ne olacağım? Bu adamlar derimi yüzerler inanın."
Köse Papaz elini Avram efendinin dizine vurdu:

"Sen hiç merak etme. Son gün arkadaşımla beraber zindana gireceğiz. Sen dışarıda kalacak ve atları hazırlayacaksın? Seni bizimle bir arada görmeyenler birşeyden şüphelenmezler. Tabii bu arada bazı ince hesaplarım da vardır."
"Adam sende! Bu işler fazla düşünmeye gelmez. Zaten
246 ¦ SUNGUROGLU I

kimsem yok. Herkesin oğlum sandığı bir evlâtlığımla bir seyisim var. Araziden ise nakit altın daha geçerli. Olmazsa ben de sizinle gelirim."
Sonra yerinden doğruldu. Uzun uzun esneyerek gerindi. O kadar çok ağzını açmıştı ki, İlhan, Yahudinin ağzında bir tek dişinin bile noksan olmadığını hayretle görmüştü.
"Hadi Allah rahatlık versin efendiler. Ben yatmaya gidiyorum. Sabah olsun bakalım ne olur?"
Esneye esneye çıktı gitti.
SUNGUROĞLU I "247

YEDİNCİ BOLUM
"Hoşgeldiniz muhterem peder, sizi bekliyorduk."
"Sağol yavrum. Tanrı günahlarını affetsin."
Zindan kumandanı diz çöküp, ellerini önüne kavuşturarak:
"Amen, amen," dedi.
Papaz yanındaki yardımcısına döndü:
"Mukaddes şaraptan şu asker yavrularıma dağıt! Hepsinin Cennete gitmesini istiyorum."
Papazın arkasında duran yardımcısı, elindeki kovadan tek tek şarap şişelerini çıkararak vermeye başlamıştı.
Bunu gören zindan kumandanı:
"Aman aziz peder, ne yapıyorsunuz? Burada şarap içmek yasaktır," diye hatırlattı.
Papaz, gayet ciddî bir tavırla elini kumandanın sırtına koydu:
"İsa'nın mukaddes şarabı her yerde içilir evlâdım. Bu insanları sarhoş etmeyen, yalnız papazların kullandığı
248 ¦ SUNGUROĞLU I

hususî bir içkidir. Bundan içen Hıristiyanın bütün günahları affedilir."
Kumandan, son sözler üzerine sesini kesmişti. Zaten nöbetçiler de homurdanmaya başlamışlardı. Şarabın mukaddesatında filan değillerdi, sırf şarap olduğu için istiyorlardı.
Papaz, nöbetçilere döndü. Topu topu altı kişi idiler.
"Asker yavrularım," diye söze başladı. "Allah hepinizi takdis etsin. Cennete gitmeniz için şu mukaddes şarapları takdim ediyorum, için de günahlardan kurtulun yavrularım."
Nöbetçiler ses çıkarmadılar. Sık sık papazlarla temasları ve kilise ile başları hoş olmadığından bir ruhanî ile nasıl konuşulacağını bilmiyorlardı. Onun için kumandanlarının önünde bir pot kırıp azarlanmaktan korkuyorlar ve susmayı tercih ediyorlardı.
Papaz devam etti:
"Yavrularım, elinizdeki şarap insanı sarhoş etmez. Ne kadar isterseniz o kadar içebilirsiniz. Ne kadar içerseniz o kadar tatlı hislerle dolarsınız."
Bunları söyledikten sonra kumandana döndü. Adam ayağa kalkmış, dizlerinin tozunu silkmekle meşguldü.
"Haydi kumandan, bize zindanı gezdir, yavrum."
Yavaş yavaş zindanın içlerine doğru ilerlemeye başladılar. Dışarıda vakit akşamdı gerçi, ama gündüz bile olsa bu zindana bir damla bile ışık girmesi imkânsızdı.
Köse papaz bir ara:
"Çok kasvetli yer," diye mırıldanınca zindan kumandanı sırıttı:

"Öyledir aziz peder," dedi. "Ama hak etmeyen bir adamı buraya koymayız. Meselâ şu Osmanlı akıncıları. Hepsi

birkaç dindaşımızın canına kıymış kimseler. Hele son gelen iki tanesi var ki, her biri en az yüz Hıristiyanı öldürmüş. Hattâ kalede bile yüz askerimizle mücadele etmişler. Ama nihayet onlar da kafesi boyladılar. En berbat hücrede yatıyorlar."
İlhan içinden:
"Zavallılar," diye geçirdi.
Papaz tabii bir sesle:
"Demek o kadar cesur kişiler bunlar. Doğrusu görmek isterdim."
"Avram efendi de hep onları görmek istiyor. Her gelişinde yüzlerine tükürüyor! Hakikaten görülmeye değer. Ama onlara fazla yanaşmak tehlikelidir aziz peder."
"Biz de fazla yanaşmayız. Şöyle bir görsek yeter. Doğrusu çok merak ediyorum. Eğer mümkünse tabii..."
"Tabii aziz peder. Gerçi akşam karanlığında zindan kapılarını açmak âdet değildir, ama size açabilirim."
"Sağol yavrum..."
Geze geze zindanın sonlarına doğru yaklaşmışlardı. Bir ara önlerine Yorgi'nin kulübesi çıkmış, yollarını kesmişti. Kumandan tafsilât verdi:
"Bu kulübe bizim zindancınındır. Adına Yorgi derler. Kütük gibi sağır ve körkütük sarhoşun biridir."
Kulübenin penceresinden bakan papaz, içerisini kaba bir gövdenin doldurduğunu gördü. Yorgi, kan çanağına dönen kızarmış gözlerle yüzüne bakıyordu.
İçinden:
"İnsan değil, semiz bir domuz sanki" diye geçirmekle beraber, tatlı bir sesle sordu:
"Nasılsın yavrum?"
Yorgi, birşey duymadığından sert sert bakıyordu. Ger-

çi gelenin papaz olduğunu görmüştü, ama hiç umursadı-ğı yoktu. Kumandan özür dileyen bir sesle konuştu:
"Sağır olduğunu söylemiştim, aziz peder."
"Olsun yavrum. Bazı sağırlar vardır ki, kulakları sağlam olandan daha iyi duyarlar."
Papazın bu saçmalarından birşey anlamayan kumandan, bunların papaza has dinî ilimden geldiğini kabul ederek huşu içinde başını salladı.
Yorgi, papaza metelik vermediği halde kumandanı görünce toplandı. Ağır vücudundan beklenmeyen bir çeviklikle kulübesinden dışarı fırladı.
Kumandan var kuvvetini sesine vererek sordu:
"Ceylânların nasıl, Yorgi?"
Yorgi, insan sesine benzemeyen bir sesle cevap verdi:
"Çok iyi kumandan. Uslu uslu oturuyorlar."
Her kelimesi âdeta bomba gibi yere düşüyordu. Sesi o kadar kalın ve sertti.
Köse Papaz bu insan azmanına yanaştı. Yardımcısından aldığı iki şarap şişesini elinde tutuyordu.
"Sana mukaddes şaraptan vermek isterim yavrum."
Yorgi şarap lâfını duyunca papaza döndü. Elindeki şişeyi kaptığı gibi başına dikmişti.
Kumandan müdahale etmek için bir adım ileri çıktı. Fakat daha konuşmaya fırsat bulamadan papaz, yolunu keserek mani oldu:

"Bırak kumandan, bırak içsin. Zavallı burada canlı ölü gibi. Bu kadar zaman sevaba susamış. İçsin de günahları affolsun."
Kumandan, papazın hatırı için müdahaleden vazgeçti. Yorgi lıkır lıkır içiyordu.
SUNGUROGLU I "251

Papaz, kumandana döndü:
"Osmanlıları göstermeyecek misiniz, Kumandan?"
'Tabii aziz peder."
Sesini yükselterek bağırdı:
"Yorgi, kapıyı aç çabuk."
Papaz, İlhan'a baktı. Belli belirsiz bir işaret çakmıştı.
Şişelerden birini çoktan haklamış olan Yorgi, belindeki anahtarlığı çıkardı. İçlerinden bir tanesini ayırarak kilide soktu. Kapı boğuk bir gürültü çıkararak açılırken, Yorgi elindeki ikinci şişeyi de haklamak için sallana sallana kulübesine dönüyordu.
En önde kumandan yürüyordu. Çoktan zindanın içine girmişü.
İlhan, Köse Papaza baktı. Beklediği işareti alınca şimşek gibi kaldırdığı dolu şarap şişesini kumandanın kafasına indiriverdi. Adam gık bile diyemeden olduğu yere yı-ğılıvermişti.
Sunguroğlu ile İbrahim birden şaşırmışlar, fakat durumu kavradıkları zaman sevinmişlerdi. Sunguroğlu'nun ilk sözü:
"Çabuk papaz efendi, zincirlerimizi çözün," demek oldu.
İlhan bir sıçrayışta kulübeye koştu. Zehirli şarabın tesirinden debelenmeye başlamış bulunan Yorgi'yi pelerininin içinde sakladığı kılıçla hareketsiz hale getirip belindeki bütün anahtarları aldı. Az sonra tekrar zindana dönmüş, iki akıncıyı zincirlerden kurtarmıştı.
"Elimizi çabuk tutalım arkadaşlar. Yoksa herşey mahvolacak."
Zindan kumandanı, İlhan'ın sert darbesinden sonra son nefesini vermiş, kasılmış kalmıştı. Sunguroğlu bir sıçrayışta yanına gitti. Belindeki kılıcı alarak sıktı.
252 ¦ SUNGUROĞLU I

"Hiç de fena değilmiş, işimizi görür." İbrahim de Yor-gi'nin ağır kılıcım almıştı. Papazla İlhan ise cübbelerinin içindeki kılıçlarını çekmişlerdi.
Sunguroğlu, zindanda değil de sanki cenk meydanında imiş gibi fırladı:
"Haydi ileri," diye fısıldadı.
Dört arkadaş sessiz sedasız ilerlemeye başladılar. Zindanın içinde çıt yoktu. Yalnız ara sıra ohlayan pohlayan mahkûmların feryatları işitiliyordu.
Çıkış kapısına varıncaya kadar bütün kapıları açmışlar, esirleri serbest bırakmışlardı. Yıllarca zindan hayatı yaşayan ve çoğu Osmanlı olan bu adamlar bir çığ gibi koridorlardan akıyorlardı. Zindanda zehirli şarabın tesiriyle yuvarlanmış nöbetçilerden başka kimse kalmamıştı.
Avluya vardıklarında hafif bir ay ışığı vardı. Kurtulan esirlerin gürültüsü dışarıya aksediyordu. Köşeyi dönen dört kişiyi kimse farketmedi. Zindandaki bütün esirler dışarı döküldüğü zaman ancak işin farkında olmuşlardı. Bir nöbetçi:
"Yetişin, esirler kaçıyor," diye var gücü ile bağırdı.
Bir anda, her yandan asker çıkmaya başlamış, avlu kaynaşan insanlarla dolmuştu.
Köse Papaz, Sunguroğlu'nu kolundan çekti:
"Bu taraftan!"
Dört adam tenha bir sokağa sapmışlardı. Diğer kaçarlarla meşgul olan muhafızlar, dört kişinin karanlık sokaklara saptıklarının farkında bile olmadılar.
Yıldırım gibi koşuyorlardı. Nihayet sokağın sonuna vardıklarında, hazır eğerlenmiş dört at görününce Sunguroğlu:
SUNGUROĞLU I "253

"Ne talih," diye sevinerek atlara doğru koştu.
İlhan:
"Talih değil, papaz işi," diye güldü.
Derhal atlara atladılar. Var kuvvetleriyle mahmuzladı-lar. Nal sesleri bir anda sokaklara dolmuştu. Atlılar şimşek gibi kapının önüne vardılar. Kapıda muhafızlık yapan üç nöbetçinin, daha ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan başları uçuvermişti.
Sunguroğlu:
"Çabuk kapıyı açın," diye bağırdı.
İbrahim ve İlhan kapıyı açmak için atlarından atladılar. Fakat kuledeki muhafız onları görmüş, var gücüyle bağırmaya başlamıştı:
"Yetişin! Esirler bu taraftan kaçıyor!"
Bağırmalar ve kılıç şakırtıları daha yakından duyulmaya başlamıştı. Papaz heyecanla bağırdı:
"Çabuk olun geliyorlar."
Sunguroğlu birkaç askerle dövüşe bile tutuşmuştu. İki asker cesedi daha yerlere serildi.
Fakat arkadan bir çığ gibi geliyorlardı.
Sunguroğlu, bunlar yetiştiği takdirde artık ölmenin mukadder olduğunu düşünüyor, ne olursa olsun bir daha zindana dönmemeye karar veriyordu.
Nihayet ağır kapı açılmıştı. İlhan'ın sevinç dolu sesi:
"Tamam," diye bağırdı.
Fakat sözünü daha bitirmeden arkadan yetişen bir ok, onu olduğu yere mıhladı. Birkaç kere sallandı, ileriye doğru bir hamle yaptı. Sonra:
"Ya Allah!" diye bir feryat kopardı. Düştü kaldı.
Papaz bu durumu görmemek için başını çevirmiş, atını tırısa kaldırmıştı. Dörtnala kapıyı geçti.

Sunguroğlu da ilhan'ın vurulduğunu görmüştü. Fakat hiçbirşey yapmasına imkân yoktu. Üstünden bir sürü ok vınlayarak geçiyordu. Bu arada İbrahim:
"Hadi ağam, ne bekliyorsun?" diye bağırdı.
Sunguroğlu bu sese hiç ehemmiyet vermedi.
"Kaç sen İbrahim!"
Atını mahmuzlayıp kapının önünde şehit düşen arkadaşına doğru uçtu. Bir anda yanma ulaştı. Atının üstünde eğildi. Yerde yatan İlhan'ın vücudunu kaptığı gibi yukarı çekti. Ok gibi kapıya atıldı.
Birkaç ok kulakları dibinde ıslıkladı. Üç atlı şimşek gibi fırladılar. Karanlık ormana doğru dörtnala at sürmeye başladılar.
Sunguroğlu, papaza yanaştı. Papaz, kesik kesik hıçkırarak ağlıyordu.
"Sağol Sunguroğlu. O senin canını kurtarmak için kendi canını verdi. Sen de hiç değilse onun cansız vücudunu düşmana bırakmadın."
Sunguroğlu'nun da gözleri buğulanmıştı. Hiç cevap vermeden atının üstünde yatan cansız vücuda baktı.
Köse Papaz derdini çoktan unutmuş veya öyle görünüyordu. İlk konuşan yine o oldu.
"Askerler atlanıp peşimize düşene kadar epey zaman kaybederler. Bu müddet içinde biz ormanı tutabilirsek kurtuluruz. Atlarınızı peşimden sürünüz."
Atlarını çatlatırcasma sık ormana doğru sürüyorlar, bir an evvel çıplak araziden kurtulmaya çalışıyorlardı.
Bir saat kadar böyle gittikten sonra arkaya baktıklarında hayal-meyal seçilen muazzam bir karaltının ay ışığı

altında kendilerine doğru gelmekte olduğunu farkettiler. Sunguroğlu:
"Herifler çabuk hazırlanmışlar," diye söylendi.
Artık orman içinde idiler. Fakat sık ağaçlar süratli yol almalarını güçleştiriyordu. Sunguroğlu'nun iki kişi taşıyan atı ise adamakıllı yorulmuştu.
Papazın ağzı pek sık lâf etmiyordu. Her zaman konuşmak için bahane arayan adam, artık mecbur olmadan konuşmaz olmuştu.
"Ormanın sonunda bir manastır var. Oranın rahibi iyi dostumdur. Bir varabilirsek, peşimizden şeytan bile gelse artık bizi yakalayamaz."
Bir dala kafalarını vurmamak için atlarının üstüne yatmışlar, öyle gidiyorlardı.
Bir müddet orman içinde güç hal yollarına devam ettiler. Orman eteklerinden boğuk sesler geliyordu. Takipçilerinin iyice yaklaştıklarını tahmin ediyorlardı.
Bir ara ağaçlar seyrekleşmeye başlamış, biraz sonra da tamamen kesilmişti. Orman biter bitmez Köse Papaz:
"Bakın," diye bağırdı. Parmağını ilerde bir yere dikmişti. Zayıf ay ışığı harap bir manastırın yüksek kulelerini aydınlatıyordu.
Papaz sevinçle bağırdı:
"İşte bahsettiğim manastır burada."
Atlarını dörtnala kaldırmışlar, süratle gidiyorlardı. Biraz sonra manastırın bahçe kapısına varmışlar, ağır kapı çıngırağını çekmişlerdi.
Çıngırak birkaç kere vurdu. İçeriden çatlak bir ses:
"Kim var orada?" diye bağırdı.
Bu sese Köse Papaz cevap verdi:
"Benim Rahip Digoras. Ben, Köse Papaz..."

içerdeki ses sevinçle titredi:
"Geliyorum, geliyorum!"
Kapı, şaşılacak bir çabuklukla açıldı.
İki papaz, karanlıkta birbirlerini kucakladılar.
"Vay köse, bizi unuttun gayri!"
"Unutur muyum hiç Digoras? Seni unutmama imkân var mı? Yolumuz düşmedi işte."
Sunguroğlu sabırsızlanıyordu. Ormandaki sesler iyice belirli gelmeye başlamıştı.
"Haydi papaz efendi," diyerek durumlarını hatırlatmak istedi.
Rahip Digoras, arkadaki iki kişinin o zaman farkına varmıştı. "Bu münasebetsizler de kim?" der gibi:
"Kim bunlar?" diye sordu.
Köse Papaz:
"Arkadaşlarımdır," diye cevap verdi. Sonra rahibin kulağına eğilip birşeyler fısıldadı.
Sunguroğlu fısıltılar arasında çıkan bazı kelime kırıntılarını duyuyordu. Bunlardan anladığına göre papazlar gizli bir geçidin lafını ediyorlardı.
Sabırsızlıkla iki papazın konuşmalarının bitmesini bekledi. Bir yandan da her dakika biraz daha yaklaşan takipçilerin seslerini dinliyordu.
Nihayet rahip Digoras'ın konuştuğunu duyup içi rahatladı.
Rahip:
Tabii Köse, hemen içeri girelim," diyordu.
Köse Papazın, durumu birkaç fısıltıyla istediği biçimde anlattığı belli idi.

Alelacele avluya geçtiler. Yer yer harabolmuş iç avluda bir müddet yürüdüler. Sonra bir samanlığa girdiler.
SUNGUROĞLU I "257

Rahip, ayağının ucuyla yerdeki samanları süpürünce meydana bir kapak çıkmıştı. Memnuniyetle bakıştılar. Papazın işareti üzerine iki delikanlı kapağın halkalarına yapışıp kaldırdı.
Kocaman bir delik açılmıştı. Rahip kenara çekilerek:
"Girin bakalım," diye yol verdi. "Merak etmeyin ben atlarınızın ağızlarını bağlar, ahıra çekerim. Zaten manastırı arayamazlar."
Sunguroğlu İlhan'ın cansız vücudunu omuzlamıştı.
"Hadi bakalım eyvallah rahip Digoras. Gene görüşürüz. Şu işi bir atlatalım da."
Digoras vedalaşma yerine bir tavsiyede bulundu:
"Basamakları iyi sayın. Tam sekiz tane olacak. Ondan sonra ayağınızı uzun adım ileri uzatın, o zaman geçit başlıyor. Yoksa derin bir kuyuya düşersiniz."
Köse Papaz:
"Biliyorum," dedi. "Merak etme sen."
"Hadi uğurola..."
Arkalarındaki kapağın örtüldüğünü hissettiler.
Her taraf zifiri karanlıktı. Sırtında İlhan'ın cesedi olduğu halde yürümek, Sunguroğlu için çok zahmetli oluyordu. Ama yine de içlerinde en kuvvetlileri ve cesuru o idi.
Sekiz basamak saydıktan sonra, rahibin tavsiyesine uyarak uzunca bir adım attılar. Ayakları vıcık vıcık bir çamurun içine girmişti.
Bu sırada papazın sesi duyuldu:
"Tamam artık, dosdoğru gidiyoruz. Burada ne Şarköy muhafızları bizi bulabilir, ne de Bizans şövalyeleri."
Bu sözler Sunguroğlu'nun aklına Selikos'u getirmişti.
258 ¦ SUNGUROĞLU I

Derin, derin soludu. Onu yine kaçırmış, babasını kalleşçe öldürmesinin cezasını verememişti.
"Seni muhakkak bulacağım Selikos," diye mırıldandı.
Mırıltı halindeki bu sözleri papaz duymuştu.
"Ne kendi kendine konuşuyorsun yiğidim? Zindan iyice aklına vurmuş galiba!"
"Burası amma da kasvetli yer be!"
Bu sözü İbrahim söylemişti. Papaz güldü:
"Şarköy zindanından fena değildir herhalde?"
"Papaz efendi, buranın bir çıkışı vardır, değil mi?"
"Tabii var. İlerde bir ormana çıkar. Ama o zamana kadar bir saat yürümemiz lazım."
"Çimpe Kalesi o ormanın neresinde kalır?"
"Şimdi tam gittiğimiz istikamette kalıyor. Mağarayı bitirip ormana çıktıktan sonra yarın öğle vakti Çimpe'ye varırız. Ama daha evvel, yol üstündeki bir çiftliğe uğramamız lâzım."
"Neden?"
"Düka'yı almak için. Gelirken orada bir çiftlikte bırakmıştım."
Sunguroğlu köpeğini hatırladı:
"Zavallı Duka!" diye mırıldandı.
Papaz bunu da duymuştu:
"Düka'ya çok teşekkür borçluyuz Sunguroğlu. Hayatınızı o kurtardı. Hana gelip yakalandığınızdan bizi haberdar eden odur."
"Ne olursa olsun papaz efendi, sana bir hayat borcumuz vardır. Bunu unutmayacağım."

"Yok canım, boş ver onu. Sen de benim için aynı şeyleri yaparsın eminim. Dostlukta bunların sözü mü olur?"
SUNGUROĞLU I "259

Sunguroğlu, zifiri karanlığa rağmen minnetini bakışlarına aksettirmişti. Riyasız bir samimiyetle:
"Müslüman olup, kardeşim olmanı o kadar istiyorum ki, papaz efendi," dedi.
Papaz hayretle sordu:
"Şimdi kardeşin değil miyim ki?"
"Ancak arkadaşımsm. Kardeşim olabilmen için dinime girmen lâzım."
Papaz bir müddet konuşmadı. Verecek cevap bulamadığı zaman daima böyle susardı.
Bir saat kadar karanlık, ıslak geçitte yürüdükten sonra hakikaten bir ormana çıktılar. Geçidin ağzını çalılar öylesine kapamıştı ki, güç hal dışarı süzülebilmişlerdi.
Ay, tam tepeye gelmiş, gökteki bulutlar temizlenmişti. Etraf şimdi gündüz gibi idi. Tatlı, çok güzel bir bahar havası hüküm sürüyordu.
İyice yorulmuş oldukları için bir müddet oturup dinlenmeyi tercih ettiler. Sonra kılıçlarıyla zavallı İlhan'a bir mezar kazıp gömdüler. Gözyaşlarını tutamayan Sunguroğlu:
"Kardeşim, sana hiçbir dinî merasim yapamadık. Ama gökler senin şehit naaşım selâmlamak için yıldızlarını seferber etmiştir. Sen şehitlik rütbesine erdin. Peygamber Efendimize selâmlarımızı söyle. İnşallah ahirette görüşürüz."
Bu içli sözler papazı bile ağlatmıştı.
"Galiba Müslüman olacağım" diye mırıldandı.
Bu iş de bittikten sonra, Düka'yı bıraktıkları çiftliğe doğru yürümeye başladılar. Her ihtimale karşı tedbirli gidiyorlardı.
Tam bir orman eteğinden geçerlerken gök gürlemesini andıran bir ses geceyi çınlattı:
260 ¦ SUNGUROĞLU I

"Hey! Durun bakalım!"
Üç adam birden şaşırmışlar, fakat şimşek hızıyla kılıçlarını çekmişlerdi:
Sunguroğlu sesin geldiği tarafa bağırdı:
"Kimsiniz?"
Karşıdaki ses iyice kızmışa benziyordu:
"Vay bre, hâlâ sorar? Yakalayın şu itleri."
Bir an on kadar atlı üzerlerine gelmeye başladı.
Sunguroğlu gök gürlemesini andıran bir nâra attı:
"Ya Allah! Davranın bre!"
Gelen atlılar birden durdu. Şaşkın bir ses:
"Bunlar Osmanlı," diye bağırdı.
"Osmanlılarız."
"Ne ararsınız burada? Ben Sunguroğlu."
Gerilerden neşeli bir ses çınladı:
"Vay Sunguroğlu sen ha!"
Koşa koşa birisi gelip boynuna atılmıştı.
"Sunguroğlu, beni tanımadın mı?"
Sunguroğlu boynuna atılan delikanlıyı o zaman tanımıştı:
"Vay be, Saltuk'muş," diye bağırdı.
İki arkadaş hararetle kucaklaştılar.
Sunguroğlu, Edincik'te olması lâzım gelen bu adamın nasıl olup da Şarköy yolunda bulunabildiğine akıl erdire-miyordu.

"Siz burada ne arıyorsunuz Saltuk? Yolunuzu mu yi-tirdiniz yoksa?"
Saltuk gülerek cevap verdi:
"Biz hep buradayız Sunguroğlu. Süleyman Paşa ile
SUNGUROĞLU I "261

birlikte bu gece denizi geçip buraya geldik. Biz onlann öncülüğünü yapıyoruz. Senin bu yollarda yaya ne aradığını sorabilir miyim?"
Sunguroğlu gülerek cevap verdi:
"Bir zindandan çıktık kuzum!"
"Ne zindanı?"
"Zindan işte. Şarköy zindanı. Sonra anlatırım olanları. Şimdi beni Süleyman Paşaya götür."
"Peki kardeşim, gel gidelim."
Osmanlı atlıları üç arkadaşa atlarını vermişlerdi. Doludizgin bir müddet gittiler.
Az sonra bir ağacın altında Süleyman Paşa ile konuşuyorlardı.
Süleyman Paşa, Sunguroğlu'nu gördüğüne çok memnun olmuş ve bu fetihlerde bulunacağına çok sevinmişti. Bunu her hali ile belli ediyordu.
Karşılıklı bir müddet konuştular. Sunguroğlu başından geçenleri anlattı. Selikos'tan bahsetti.
Bu sırada koşa koşa gelen bir nöbetçi az ilerde düşman kollarıyla muharebeye tutuştuklarını haber verdi.
İkisi de yerlerinden fırlayarak atlarına atladılar. Yıldırım gibi habercinin peşinden sürdüler.
Biraz sonra kavga yerine varmışlardı. Osmanlılarla tutuşan yüz kadar Şarköy askeri neye uğradıklarını şa-
İ
şırmıştı. Bunlar Sunguroğlu'nun takibine çıkan kuvvetti. Ve bir kader-i ilâhî olarak aralarında Şövalye Selikos da bulunuyordu.
Osmanlı yiğitleri şimşek gibi kılıç sallıyorlar, her sallamada bir kelle deviriyorlardı.
Koca meydan, "Allah, Allah" nidalarıyla çınlıyor, at kişnemeleri, kılıç şakırtılarıyla uğulduyordu.
262 ¦ SUNGUROĞLU I

Düşman saflarında çabucak çözülme baş göstermişti.
Sungurolu ile İbrahim âdeta bir fırtına olmuş, küffa-rın üzerine esiyorlardı. Ellerinde kan damlayan kılıçları, kafileden kafileye atılıyor, her sıkışan Osmanlı erinin yardımına koşuyorlardı.
Bir ara Sunguroğlu kulağına yabancı gelmeyen bir ses duydu.
Küffar askerlerine kumanda veren bu sesi tanımıştı. Bu ses Selikos'un uğursuz sesiydi. Bütün gücüyle bağırdı:
"Savulun bre, yıkılın it sürüleri!"
Ve küffar içine doğru daldı gitti.
Hem vuruşuyor, hem gözleri etrafta deminki sesin sahibini arıyordu. Nihayet bir ağaç arkasını siper almış atlı bir siluet gördü. Bu Selikos'tan başkası olamazdı.
Aünı hızla mahmuzladı.
"Geliyorum Selikos!" diye bağırdı.
Atlı, bu sesi duyar duymaz, daha etrafına bakmadan atını mahmuzlamıştı. Gelenin kim olduğunu sesinden çok iyi tanımış, kurtuluşunun kaçmasına bağlı olduğunu anlamıştı.
"Dur Selikos, kaçma, erkekçe vuruşalım!"
Fakat Selikos durmadı. Ömrü boyunca arkadan adam vurup, türlü dalavereli işler çevirmekten başka iş görmeyen bu hilekâr adam, erkekliğin karşısında kaçmaktan başka şey yapamıyordu.

"Dur Selikos, dur köpek!"
Selikos, değil durmak, ardına bile bakmıyor, peşinden şeytan kovalıyormuş gibi kaçıyordu.
Sunguroğlu da atını mahmuzlamıştı. Altındaki at Şa-

hin olsa bir nefeste hasmına yetişirdi ama, şimdi ona yetişmek imkânsız gibi görünüyordu.
Atın böğrü kan içinde kalıncaya kadar mahmuz vurdu. Hayvan yorgunluğuna rağmen sanki kanatlanmış uçuyordu.
Yavaş yavaş arayı kapattığını görerek memnun olmaya başlamıştı. Selikos'un atı da çok yorgun olduğu için fazla süratli koşamıyordu. Sunguroğlu bir kere daha bağırdı:
"Kaçma Selikos, erkekçe dövüşelim!"
Bu bağırmaya Selikos bir küfürle mukabele etmişti:
"İt soyu!"
Sunguroğlu, atının böğrüne ardı ardına birkaç mahmuz darbesi daha vurdu. Fakat hayvanın daha hızlı koşacak hali kalmamıştı.
Can havli ile atını mahmuzlayarak arayı açmaya çalışan Selikos, ne kadar yaklaştığını anlamak için başını çevirip geriye baktı. O sırada atının ayağı bir çukura girip tökezleyivermişti.
"Allah belasını versin," diye bağırdı. Atından aşağı yuvarlanmış, on adım ileriye fırlamıştı.
Sunguroğlu, parlak mehtabın altında düşmanının tökezlediğini görmüştü. Heyecanla titredi. Zavallı hayvanı bir kere daha mahmuzladı.
"Yettim, Selikos uğrusu davran!"
Biraz sonra, dövüşmekten başka çaresi olmadığını anlayarak kılıcını çekip ayağa kalkan Selikos'un başında dikiliyordu.
"Nihayet birbirimize kavuştuk kurnaz kâfir, ölüm saatin geldi."
Bir sıçrayışta atından aşağı atladı.

"Sen atsız olduğuna göre ben de iniyorum. Böylece kuvvetler müsavi olur. Bakalım erce dövüşmek arkadan ok atmaya benzer mi?"
Selikos karşısındakinin Sunguroğlu olduğunu biliyordu. Birkaç kere dövüşteki ustalığını görmüştü.
"Ne istiyorsun benden delikanlı? Bırak yoluma gideyim."
Sunguroğlu nefretle yüzünü buruşturdu:
"Cehenneme gideceksin, yoluna değil!"
Bacaklarını gerdi, kılıcını öne uzattı.
"Haydi şövalye, babamın ruhunu fazla bekletmeyelim."
Selikos birşey anlamadığı için hayretle bakıyordu.
"Ne bakıyorsun şövalye? Beni bilmez misin ki, Sungur Alp'in oğluyum ben? İzmit yolunda kahpece attığın okla şehit ettiğin Sungur Alp'in oğlu. Ölürken Akça'nın kucağında 'oğlumu sen yetiştir Akça' diye yetim oğlunu bir arkadaşına vasiyet eden Sungur Alp'in oğlu. Hâlâ bilmez misin beni?"
Şövalye, hadiseyi çok iyi hatırlıyordu. Çünkü Sungur Alp, öyle çabuk unutulacak yiğitlerden değildi. Kendisi bile şöhretinin büyük kısmını onu öldürmekle elde etmişti.
Rengi kül gibi oldu. Mehtap aydınlığında bile iyice sarardığı farkediliyordu.
Sunguroğlu, yıllardır özlediği saatin artık geldiğini anlıyordu, tükürür gibi bağırdı:
"Hatırladın mı, Selikos?"
Selikos bu suale cevap vermedi. Sadece dişlerini sıkıp ileri atıldı.
"Seni de babanın yanına göndereceğim köpek!"

Başka kurtuluş yolu kalmadığını gören Selikos, canını kurtarmak için kıyasıya bir mücadeleyi kabul etmek mecburiyetinde kalmış, kudurmuş bir köpek gibi ileri atılmıştı.
"Biçeceğim seni Osmanlı köpeği!"
"Hoşt oradan Bizans soytarısı!"
Selikos'un uzun kılıcı, Sunguroğlu'nun kılıcına taslayarak geri tepmişti. Koca orman iki sert çeliğin çarpışmasından hasıl olan tiz bir çınlama ile doldu.
Selikos, birinci hamlede umduğunu bulamayınca bir parça şaşırmış, fakat daha hızlanmıştı.
"İkiye böleceğim seni," diyerek dişlerini gıcırdattı.
Sunguroğlu cevap vermedi. Yalnız gelecek hamleyi karşılamak için bacaklarını gerdi, kılıcını başının hizasına kaldırdı.
Ağzından salyalar saçan Selikos, ikinci hamlesini daha hızlı yapmıştı. Fakat Sunguroğlu atik bir hareketle bu hamleyi de savuşturdu.
"Ne haber? Yine tutturamadm," diye alay etti.
Şövalye karşısındaki yiğidin kolay yutulur bir lokma olmadığını zaten biliyordu. Bildiği için de bütün kurnazlığını ele almış, ezberindeki bütün kılıç oyunlarını üstünde tatbik etmeye karar vermişti. Ancak bunların tek tek neticesiz kalması, iyice köpürmesine sebep oluyordu.
Sunguroğlu ise çok rahat dövüşüyor, sadece kendini müdafaa ediyordu. Sık sık da hasmıyla alay ederek moralini bozuyordu.
"Kılıç oyunlarını iyice belleyememişsin şövalye. Bizans'ta iyi öğretmiyorlar galiba?"
"Geberince konuşamayacaksın Osmanlı."
"Hayal görmeye başladın galiba, uyuz köpek?"
266 ¦ SUNGUROĞLU I

Nefes nefese kalmıştı. Sunguroğlu, her hamleye metanet ve ustalıkla karşı koyuyor, bir çekirge gibi sağa sola zıplıyordu.
"Nasılsın şövalye, yoruldun galiba?"
"Canını alacağım senin!"
Sunguroğlu bir kahkaha attı:
"Sen mi verdin bu canı it soyu?"
Birbirlerine iyice kenetlenmişlerdi. Kollan dolanmıştı. Sunguroğlu, Selikos'un kulağına fısıldadı:
"Babamın ruhunun şadolma saati bu Selikos, kolla kendini."
Ve kuvvetle itti. Selikos muvazenesini kaybetmiş neredeyse yuvarlanıyordu.
"Domuz!" diye bağırdı.
Sunguroğlu birden ciddileşmişti. Artık alaylı halini üstünden atmış, yüzü gerilmişti. Yüzünü gören büyük bir ıstırabın içinde derin zevklerin oynaştığını farkedebilirdi.
"Milletimi hilelerinden kurtaracağım," diye bağırdı. "Seni yaşatmayacağım, Osmanlıların baş belâsı."
Şiddetli ataklar yapmaya başlamıştı. Sık sık hasmını sıkıştırıyor, Selikos'u müşkül durumlara düşürüyordu.
"Babamı hatırlıyor musun Selikos? Böyle bir dövüşle değil de, arkadan okladığın babamı. Eminim şimdi bu dövüşümüzü seyrediyordur. Onun ruhunu şad etmek zamanı gelmedi mi?"
Ve bir atak daha yaptı. Havaya fırlattığı kılıcı büyük bir ustalıkla sol eline geçirdi...
"İşte bu babam için Selikos!" Şiddetle indirdi.
Mehtaplı geceyi keskin bir feryat kapladı. Ses, dalga dalga büyüdü yankılandı, yavaş yavaş gevşedi silindi gitti. Selikos olduğu yerde birkaç kere döndü.
SUNGUROĞLU I ¦ 267

"Bu da Akça Dedem için Selikos!"
Ağır kılıç bir kere daha indi. Kof bir sesle Selikos'un vücuduna gömüldü.
"Bu da Köse Papaz için."
Kılıç bir kere daha indi...
"Bu da milletim için."
Son bir kere daha indi. Artık Selikos'un ayakta duracak hali kalmamıştı. Bir iki sallandı. Birkaç defa inledi. Düştü kaldı.
Sunguroğlu yerinde mıhlanmış gibi idi.
Selikos'un iğrenç cesedine bir zaman baktı. Sonra gözlerini ufka çevirdi. Yavaş yavaş ağarmaya başlayan tan yerinde babasının hayali bulutlara değecek kadar büyümüştü. Yüzünün ilk defa gülümsediğini farketti. Hayal, yavaş yavaş yaklaştı. Tâ yanına gelip durdu. Bir müddet yerde kanlar içinde yatan leşe baktı, sonra başını çevirdi.
"İsteğini yaptım baba!"
Sarılmak için birkaç adım attı. Fakat delikanlı yaklaştıkça babası uzaklaşıyordu. Sadece gülüyor, dudakları oynuyordu, o kadar.
"Sunguroğlu, gidelim artık."
Birden başını çevirdi. Saltuk ve İbrahim'i bir ağacın gölgesinden çıkıp kendisine gülümserlerken gördü.
"Askerlerimizin Akça Limanı muhasara ettikleri haberi geldi Sunguroğlu. Hadi gidelim."
Hayretle arkadaşlarına baktı.
"Nereden çıktınız?" diye sordu.
Cevabını İbrahim verdi:
"Şimdi çıkmadık ağam, senin peşinden geldik. Ama kavgaya öylesine dalmıştın ki, farkedemedin. Neyse gidelim artık."

Sunguroğlu başını kaldırdı. Atına baktı. Bir sıçrayışta üstüne atladı.
"Gidelim arkadaşlar," dedi.
Bir müddet dörtnala atlarını sürdükten sonra Akça Limana vardılar. Limandaki gemiler o zamana kadar Osmanlı dilâverleri tarafından zaptedilmiş, neredeyse yelken açmak üzere idiler. Saltuk bunu görünce var kuvveti ile bağırdı:
"Hey gemidekiler, bizi bekleyin!"
Sunguroğlu bu telâşı yersiz buluyordu.
"Bırak gitsinler Saltuk. Biz burada daha çok işe yararız."
Saltuk ısrar etmedi. Gemiler biraz sonra açılmışlardı. Bunlar Anadolu yakasına gidip gelerek Osmanlı askerlerini Rumeli'ye geçirmekle vazifeli idiler.
Oradaki bir askere Süleyman Paşayı sordular. Hacı İl Bey ile birlikte yanındaki kuvvetlerle Gelibolu'ya doğru gittiklerini öğrenince canlan sıkıldı. Bir avuç cengâverle fütuhata heveslenmek kötü neticeler doğurabilirdi.
Peşlerini takip etmek için atlarının başını çevirdikleri zaman ilerden bir atlının üzerlerine gelmekte olduğunu hayal meyal farkettiler. Saltuk bir müddet baküktan sonra:
"Mutlak bir habercidir," diye fikir yürüttü.
Az sonra atlı yakına gelmişti. Cırlak bir ses duydular:
"Yahu beni unuttun Sunguroğlu, vefa böyle mi olur?"
Köse Papazın sesini tanıyan akıncı derhal karşı çıktı. İki dost kucaklaştılar.
Sunguroğlu teklifsizce papazın omuzuna vurdu.
"İntikamın alındı Köse Papaz, artık rahat yaşayabilirsin."

Papazın neredeyse nefesi kesilecekti.
"Öldü mü?" diye, heyecanla sordu.
"Şimdi belki de kargalar ziyafete bile kondular."
Papaz bir türlü inanamıyordu.
"Öldüğünü gözlerinle gördün mü? İyice gördün mü?"
Saltuk'un kahkahası geceyi çın çın öttürdü.
"Hem de nasıl? Çünkü Sunguroğlu'nun kılıcı altında pis canını teslim etti."
Papaz gittikçe daha çok heyecanlanıyordu.
"Benim için de vurdun mu yiğidim, vurdun mu benim için de bir kılıç?"
"Evet, vurdum. Senin için de vurdum, babam için de vurdum, dinim devletim için de vurdum. Ne kadar vurduğumu bilmiyorum."
"Nerede şunun cesedi? Selikos köpeğinin cesedi nerede? Üstüne tükürmek istiyorum."
"Maalesef bunu yapamayacaksın, çünkü oradan epey uzaklaştık."
"Ama tükürmeden o pis suratına, leşini görmeden intikamım nasıl susar?"
"Boş ver papaz efendi intikam kötü bir histir. Yıllarca taşıdığım için bilirim. İnsana bu his, ne yapaeağını şaşır-üyor bazan. Selikos öldü. Artık kimseden alınacak bir intikamın yoktur. Ama ille de bize faydalı olmak istiyorsan sana binlerce Selikos gösterebilirim."
"Hani nerede?"
Sunguroğlu sağ elini kaldırdı. Bizans'ı içine alan derin bir daire çekti.
"İşte burada. Bunlar bu diyarlardan çıkmadığı müddetçe rahat yaşamamıza ve bir imparatorluk kurmamıza

imkân yoktur. Sen de bizim gibi düşünüyorsan, bu sefer intikamda değil, vatan ve millet sevgisinde birleşeceğiz." Papaz bir müddet düşündü. Sonra başını salladı.
"Selikos öldüğüne göre artık Bizans'a dönebilirim yiğidim."
Bu sözü duyanlar beyinlerinden vurulmuşa dönmüşlerdi. Ne zamandır Osmanlı hizmetinde bulunan Köse Papaz, artık bu hizmeti reddediyor demekti. Papazın bu cevabını yalnız Sunguroğlu olgunluk ve anlayışla karşılamıştı.
"Hakkındır," dedi. "Hiçbir zaman yardımlarını unutmayacağım."
Papaz, kendisine karanlık gözlerle bakan Saltuk'un yüzünü görünce bir adım geri çekilmek lüzumunu hissetti. Sonra da kararını açıklığa kavuşturdu:
"Yanlış anladınız galiba beyzadelerim. Ben, Osmanlı hizmetinden çıktığımı söylemiyorum. Bizans'a gideceğimi söylüyorum. Orada bir papaz olarak daha çok işinize ya.-rayacağıma eminim. Siz de münasip görürseniz derhal hareket edeceğim."
Sunguroğlu:
"Bence mahzuru yok," diye fikrini açıkladı. "Biz de Osmanlı orduları ile birlikte yakında Bizans'ta oluruz inşallah."
"İnşallah Sunguroğlu, inşallah!"
Saltuk dayanamadı:
"Temenni edene bakın hele! Sen Bizanslı değil misin papaz efendi?"
"Galiba artık değilim. Hem olsam da temennim değişmezdi. Bizans imparatorlarının zulmü altında inleyen Bizans milletini, Türklere teslim etmekten başka şey zu-

lümden kurtaramaz. Ancak Osmanlıların tatbik edecekleri bir İslâm adaleti onların rahat yaşamalarını sağlar."
Sözü uzatmak istemeyen Sunguroğlu, papazın yanma gidip ellerini tuttu.

"Nasıl istersen öyle hareket etmekte serbestsin dostum. Ancak bu fetihlerde de yanımızda bulunmanı isterdik."
Papazın gözleri dolmuştu.
"Ancak birkaç gün kalabilirim Sunguroğlu. Size orada daha çok faydalı olacağımı umduğum için en kısa zamanda Bizans'ta olmak istiyorum. Anlıyorsun değil mi?"
"Anlıyorum papaz efendi. Ve oradan daha fazla faydalı olacağına da inanıyorum. Hele sen aüna atla; beraber Süleyman Paşanın peşinden gidip fütuhata iştirak edelim. Oradan istediğin zaman istediğin yere gidersin."
Papaz hiç cevap vermeden atma atladı. İbrahim'in de dahil olduğu beş kişilik kafile Gelibolu'ya doğru at kopardılar.
Fecir yavaş yavaş atmış, sabahın ilk müjdecisi olan kızıl ışıklar ufukta oynaşmaya başlamıştı.
Beş atlı hiç konuşmadan dörtnala atlarını sürüyorlardı. Yol alabildiğine düz olduğu için işleri kolaylaşıyor, bir an önce hedefe varmak için insanüstü bir gayret sarfedi-yorlardı.
Yolda Sal tuk bir kere konuşmuştu.
"Beş kişi, vurduk gidiyoruz. Bulunduğumuz yer düşman topraklarıdır. Acaba Süleyman Paşanın yanında kaç dilâver var?"
Buna Sunguroğlu cevap verdi:
"Beş Osmanlı akıncısı unutma ki, beş yüz Bizans şövalyesine bedeldir. Süleyman Paşanın da yalnız başına gittiğini sanmıyorum. Tedbiri elden bırakmış olamaz."
272 ¦ SUNGUROĞLU I

Başka birşey konuşmadılar.
Artık etraf iyice ağarmış, namaz vaktine girmişti. Atlarını deniz kıyısına doğru çevirdiler.
"Şuradan abdest alıp namazlarımızı kılalım arkadaşlar ve bize Rumeli'ye geçmeyi nasip kılan büyük Allah'ımıza dua edelim."
Papaz hariç diğerleri atlarından inip kollarını sıvadılar. Abdest almak için denize doğru yürüdüler. Yalnız papaz atının ayakları dibine çökmüş, başını iki elleri arasına alarak bu adamları seyretmeye hazırlanmıştı. İbrahim de arkadaşlarının ardından yürürken papaza takılmaktan kendini alamadı.
"Siz gelmiyor musunuz, papaz efendi?"
Papaz acı acı güldü:
"İnşallah birgün ben de geleceğim yiğidim."
Köse Papaz, ilk olarak içinde bir kırıklık duyuyordu. Şimdiye kadar abdest alan, namaz kılan çok insan görmüştü, ama hiçbirinin ölüme gitmeye hazır olan bu yiğit akıncılarınki kadar kendisine tesir ettiğini hatırlamıyordu.
Bir yandan köse sakalını çekiştirip dururken, bir yandan da derin düşüncelere dalmıştı.
Kıbleye karşı yönelip Allah'a secde eden bu insanlara bakıyor, kendisi papaz olduğu halde hiçbir zaman Allah'ın büyüklüğü karşısında aczini itiraf edip coşkun bir iman ile secdeye vardığını hatırlamıyordu. Hattâ İmparator karşısında eğilirken, Allah önünde eğilmekten daha büyük bir şevk duymuştu. Mesleği icabı birçok kimselere vaazler vermiş, Allah'ın büyüklüğünü onlara ispat etmeye çalışmıştı. Ama şimdi anlıyordu ki, bilmediği, tahlil edemediği birşey, bir duygu Allah'a tam iman etmesine her
SUNGUROĞLU I "273

zaman mani olmuştu. Uzun uzun düşündükten sonra bunun Hıristiyanlıktaki teslis akidesinin getirdiği bir inançsızlık olduğunu idrak etti. Tapılacak, ulu tanınacak üç şey vardı Hıristiyanlıkta. Bu üçünden hangisinin daha büyük ve kudretli olduğunu hiçbir zaman kestirememiş ve onlara karşı içine bir itimatsızlık dolmuştu. Şimdi burada namaz kılanlara bakıyor, ne büyük iman ve vecd ile tek Allah'a ibadet ettiklerini görüyordu. Gittikleri yere

adalet ve âsâyiş getiren Müslümanların idare şekillerini düşündü. Mesleği icabı birçok dinleri incelemiş olduğu için Arapların Müslümanlık öncesi âdetlerini de iyi biliyordu. Doğan masum yavrularını, sırf kız oldukları için diri diri toprağa gömen bu vahşi insanlar, Muhammed'in (a.s.m.) getirdiği İslâm dini sayesinde bir an'ane halini alan çirkin âdetlerini terketmişler, kızlara da erkekler kadar eşit haklar getiren İslâm dini ile bedevilikten çıkıp cihangir olmuşlardı.
Bu din, Hazret-i Muhammed'den (a.s.m.) sonra da aynı tazelikte kalmış, Hıristiyanlıkta görülen parçalanmalar ve yozlaşmalar Islâmiyetin bünyesinde olmamış, veya bu dinin sağlamlığından ötürü içine hizipler sokulamamıştı.
Dünya yüzünde bir tek olan Kur'ân-ı Kerimi ve adedi yüzleri bulan İncil'i düşündü. Yüzlerce yazılan bu kitap, elbette bozulmaya mahkûmdu. Ve İncil'in muhakkak olarak bozulduğuna her zamankinden daha çok inanıyordu şimdi.
Namazlar artık bitmiş, eller büyük Allah'a açılmıştı. İçten gelen dualar, ufkun kızıllığı ile birlikte dünya yüzüne yayılıyor, o zamana kadar öyle bir dua görmemiş küf-far topraklarında burcu burcu filizleniyordu.
Gönüller cûşa gelmiş, kalpler Allah'a yönelmişti. Köse Papaz, iyi biliyordu ki, şu anda bu insanların kalbinde
274 ¦ SUNGUROGLU I

dünya muhabbetinden eser yoktu. Yalnız inandıkları yüce varlığa ibadet etmenin ruh huzuru ve sürûru içinde idiler. Ellerinin boş dönmeyeceğine inandıkları için, inandıkları dâva uğruna bütün kalpleri ile Allah'tan dilekte bulunuyorlardı.
"Ya Rabbi, dinini şu küffar diyarında zelil koma. Ya Rabbi, bize fetih nasip eyle, bizi düşmana karşı muzaffer eyle, İslâm dinini dünya yüzünde aziz eyle. Dinimizin devletimizin düşmanlarını zelil ve perişan eyle. Dinimize, milletimize göz dikenleri; ya Rabbi ıslahları kabilse ıslah eyle, yok eğer yine eski düşmanlıklarına garazlarına devam edecekler ve ıslah olmayacaklarsa ya Rabbi; Kahhar ism-i celilin hürmetine kahreyle..."
Köse Papaz, iki damla yaşı elinin tersiyle silerek doğruldu. Müslümanların her yerde zaferler kazanmalarının sebeplerini şimdi daha iyi anlıyordu. En büyük düşmanları için ıslah olmalarını yalvararak isteyen bu insanlar, en son çare olarak onların kahrolmaları için beddua ediyorlardı. Merhametin son reddesine kadar geliyor, şefkat duygularını tam olarak kullanıyor, ancak şefkat ve merhametle ıslahı mümkün olmayanları Allah'ın Kahhar ismine havale ediyorlardı.
"Bu millet, elbette cihangir olacaktır," diye mırıldandı. "Böyle içten Allah'ına bağlı olan, düşmanlarına karşı bile merhametkâr davranan bu millet, elbette ki, yenilmeyecektir. Artık bütün kalbimle inanıyorum. Her sabah, her saat böyle ruhlarının derinliklerinden kopup gelen dualarla Allah'a yönelen kalpler, elbette ki, Allah tarafından reddedilmeyecektir. Ve mutlaka Allah, onlara er geç diledikleri Bizans topraklarını bağışlayacaktır."
Namaz bitmiş, eller yüze sürülmüştü. Son olarak hep bir ağızdan:
SUNGUROĞLU I "275

"Amin, amin, amin," diye üç kere tekrarlayarak doğruldular. Vakit geçirmeden atlarına doğru yürüdüler. Namazda zaman israfını hiç düşünmeyen bu insanlar, normal vakitlerde bir dakika bile boş vakit harcamak istemiyorlardı.
Yolda Köse Papaz atını İbrahim'in atına yaklaştırdı. Titrek bir sesle hitap etti:
"Ne güzel dua ettiniz öyle İbrahim!"
"Tabii ya, ne zannettin sen? Biz her namazda böyle dua eder, dinimizin, milletimizin muzaffer olması için Allah'a niyaz ederiz."
"Allah dualarınızı kabul eder mi?"

İbrahim bu suale güldü:
"Sizinkileri etmez mi?"
Köse Papaz başını iki kere salladı:
"Etmez ya," dedi. "Ne kadar papaz varsa Hıristiyanlık dininin aziz olması için kiliselerde dua eder, ama galiba bu dualar kilise duvarlarını aşmaz."
"Neden?"
"Baksana Hıristiyanlar her gün biraz daha birbirlerine düşüyor. Şimdi Bizans yine kaynamaya başladı. İmparator Yoannis Kantakuzinos aleyhine ayaklanmalar, aldı yürüdü. Duamız kabul olsa böyle mi olurdu?"
"Niçin kabul olmadığını düşündün mü hiç?"
"Bu sabah siz dua ederken düşündüm."
"Eee?"
"Şu neticeye vardım. Hıristiyanlıkta teslis akidesi vardır, yani üç Allah'a tapılır. Allah baba, oğlu İsa ve İsa'nın annesi Bakire Meryem. Bizim dualar bu üçüne gidiyorsa mutlaka biri kabul edince öbürü reddediyordur. Böylece bizim dualar da yedi kat göklerde muallakta kalıyor."

Hıristiyanlık hakkında hiçbir malûmatı olmayan İbrahim bu sözlere isyan etti:
"Tövbe de köse sakallı, yoksa beyn-i bâlâna kılıç tersi geliyor ha!"
O kadar bağırmıştı ki, Sunguroğlu arkaya baktı. "Ne oluyor be?"
"Bu papaz amma da kâfirmiş be! Üç Allah olduğunu iddia ediyor."
Sunguroğlu Hıristiyan dinini iyi bildiği için güldü.
"Yok be yiğidim. Duamızın niçin kabul olmadığını sordu da onu anlatıyordum."
"Niçin kabul olmuyormuş?"
"Malûm. Hıristiyanlıkta teslil usulü var. İhtimal ki, İsa, bundan hoşlanmıyor da dualarımızı yüzgeri ediveri-yor."
"Allah'ın bir olduğunu sen de biliyorsun papaz efendi."
"Galiba bu sabaha kadar şüphem vardı, ama içime öyle şeyler doğdu ki, artık birliğine iyice iman ettim."
"Oldu olacak, Hazret-i Muhammed'in (a.s.m.) peygamberliğini de kabul et de tam olsun bu iş."
Papaz bir süre cevap vermedi. Neden sonra Gelibolu yakınlarına geldikleri zaman mınldandı:
"Edeceğim galiba," dedi.

SEKİZİNCİ BOLUM
Bir orman eteğinden duman çıktığını ilk gören, Köse Papaz olmuştu. Elini ileriye doğru uzatarak yanındakilere de gösterdi.
"Şuraya bakın yiğitlerim! Galiba yangın var!" Beş atlı gözlerini kısarak işaret edilen yere doğru baktılar. Sunguroğlu:
"Galiba bizimkilere yetiştik," diye mırıldandı.
Yarım saat kadar gittikten sonra birsürü adamın ve atın kaynaştığını gördüler. Artık şüpheleri kalmamıştı. Osmanlı askerlerinin tolgaları güneş ışığında parlıyordu.
Saltuk sordu:
"Bizimkiler olduğundan emin misin?"
Sunguroğlu:
"Başka kim olacak?" dedi. "Şu tolgalara baksana bir. Bundan parlağı Bursa'dan başka yerde görülür mü?"
Biraz daha gittikten sonra bir tepeciğin üstüne çıkmışlardı. Burada ormanın dört yanı ayna gibi görünüyor-

du. Ufukta mavi deniz, gök maviliğiyle kaynaşmış, her taraf yabanî erguvanlarla bezenmişti. Sivri tepelerin üstündeki ulu çınar ağaçlan göklere kanat açmış gibi yükseliyor, eteğindeki karabaş çiçekleri etrafa yabanî bir güzellik veriyordu.
Orman eteğindeki adamlar artık iyice seçiliyorlardı. Kimisi bir köşeye çekilmiş, kılıcını taşa sürterek keskinle-tîrken, bazıları da yer yer kümelenmiş, bilmem hangi fethi anlatan bir gazinin hatıralarını iştiyakla dinliyorlardı.
Sunguroglu kendi kendine konuşuyormuş gibi mırıldandı.
"Çadır bile kurmamışlar, eğleneceğe benzemezler."
Hakikaten biraz sonra askerler atlara binmeye başlamışlardı. Yeteri kadar hayvanları olmadığı için yayalar bir an evvel yola çıkıyorlardı.
En önde birkaç sırmalı at duruyordu. Bunlar Süleyman Paşa ve diğer beylere ait olmalıydı.
Sunguroglu atını mahmuzlarken:
"Hadi arkadaşlar," diye bağırdı. "Küffar artık bizden korksun. Şu bir avuç Osmanlı dilâverinden korksun."
Dörtnala tepeyi inmeye koyuldular.
Üzerlerine doğru bir toz bulutunun gelmekte olduğunu gören Osmanlı birliğinde derhal harp nizamı borusu çalınmıştı. Savaş vaziyeti almaya hazırlanan askerleri gören Sunguroglu, dilâverlerin rahatlarının bozulmaması için gök gürlemesini andıran bir akıncı narası attı:
"Savulun akıncılar geliyor!"
Bu narayı Süleyman Paşa çok iyi tanımıştı. Dünden beri birkaç kere duyduğu bu narayı ömrü oldukça unutmasına imkân yoktu. Yanında duran Evranos Beye döndü:
SUNGUROGLU I "279

"Bak a Evranos Bey," dedi. "Gelen Sunguroğlu'dur. Telâşa lüzum yok."
Askere gelenlerin dost olduğu söylenip yürümeleri emredildi. Az sonra beş atlı da onlara katılmıştı. Beşi birden kılıçlarını çekerek büyük Türk kumandanını selâmladılar. Süleyman Paşa dayanamayıp sordu:
"Yorgunsun diye seni geri komuştuk yiğidim, ne çabuk yettin! Kuş mu olup uçtun?"
"Fütuhata yetişmek için gerekirse kuş olur uçar, yel olur geçeriz beyzadem. Boşuna mı Osmanlı akıncısı libasını taşırız?"
Süleyman Paşanın yanındaki kahraman kumandanlarla tanıştırıldılar. Bunlar Hacı İl Bey, Ece Bey, Gazi Fazıl Bey, Evranos Bey, Balabancıkoğlu, Akçakocaoğlu ve Karahasanoğlu namında şanlı Osmanlı kumandanlarıydı.
Yaşlıların ellerini öpüp hayır dualarını aldılar.
Tanışma merasiminden sonra Sunguroğlu, beylerle beraber at sürmeyi saygısızlık saydığı için onlardan iki at boyu geri kalmıştı. Bunu farkeden Süleyman Paşa arkaya dönüp seslendi:
"Sunguroğlu bize dargın mıdır ki, bizimle birlikte at sürmek istemez?"
Sunguroğlu saygı ile cevap verdi:
"Hâşâ beyzadem. Biz haddimizi biliriz. Akça'dan aldığımız terbiye üzerine hareket ederiz."
Sunguroğlu'nun bu terbiyeli hali bütün beylerin hoşuna gitmişti. Onu yanlarına çağırıp kendileri ile at sürmesinde ısrar ettiler.
Bir müddet sonra Gelibolu sahillerine varmışlardı. Uzaktan pırıl pırıl parlayan kuleleri ile Gelibolu hakikaten emsaline az rastlanan bir güzellik ve ihtişam içinde parlak güneş altında yıkanıyordu.
280 ¦ SUNGUROĞLU I

Osmanlı ordusunun geldiğini haber alan Gelibolu Tekfuru, müdafaa için her tedbiri almıştı. Kalenin bütün kapılan kapanmış, asker burçlarda harp nizamına geçirilmişti.
Süleyman Paşa, uzun uzun kaleye baktıktan sonra başını salladı:
"Haber almışlar," dedi. "Arkadan gelecek kuvveti beklemekten başka çaremiz yok. Hacı İl Bey!"
"Buyur, beyzadem."
"Tez askere söyle burada konaklıyoruz. Atlı olanlar hayvanlarından inip istirahat etsinler; yalnız eğerler at üstünde kalsın. Her an hücuma uğrayabiliriz."
"Başüstüne beyzadem!"
Söylenenleri aynen yapıldı. Arkadan gelecek kuvveti beklemek üzere atlardan inildi.
Süleyman Paşa, bütün kumandanları toplamış, istişareye başlamıştı. Bu istişarede Sunguroğlu ile Köse Papaz da hazır bulunuyorlardı.
"Dostlarım. İşte, Rumeli topraklarındayız. Allah dualarımızı kabul etti ve bize bugünleri gösterdi. İşte Gelibolu. Önce burasının fethi gerektir. Ondan sonra sahiller tamamen elimize geçecek, Rumeli'de bir dayanağımız bulunacak, gemilerimizin limanları olacaktır. Böylece Din-i Mübin'i daha geniş bir sahaya yaymış olacak, İslâm adaletini daha çok kişilere tanıtmış olacağız. Şimdi dinimizin icaplarına uyup Gelibolu Tekfuruna önce teslim teklif edeceğiz. Üç kişilik bir heyeti kaleye göndereceğiz. Bu hususu istişare edelim."
Uzun uzun konuştular. Gelibolu teslim olduğu takdirde kimsenin canına, malına dokunulmayacak, herkese eşit haklar tanınacaktı. Halkın istediği yere göç etmesi
SUNGUROĞLU I "281

serbest olacaktı. Teslim olmazlar ve itaat etmezlerse kaleleri yerle bir edilecekti.
Bu kararlar alındıktan sonra sıra, kaleye gönderilmek üzere üç kişilik heyetin seçilmesine gelmişti. Sunguroğlu hemen ayağa kalkıp Süleyman Paşanın ellerini öptü.
"Müsaade ederseniz beyzadem, bu işi bize havale ediniz. Ben ve iki arkadaşım destur olursa gitmek isteriz."
Sunguroğlu'nun teklifi ittifakla kabul edildi. Tekfur icabında dik başlılık yaparsa hakettiği cevabı Sunguroğlu'ndan iyi, kim verebilirdi?
Köse Papazı ve İbrahim'i alarak kaleye doğru at sürdü. Üç Osmanlı elçisinin geldiğini tekfura haber verdikleri zaman tekfur tir tir titremeye başlamıştı.
Kendilerini çok iyi karşıladı. Bir tekfurun bu kadar tantana ve ihtişam içinde bulunabileceğini Sunguroğlu'nun aklı almıyordu. Bu haşmet ancak Bizans saraylarında olur sanıyordu. Meğer Bizans tekfurları da İmparatora özenmiş, zevk ve sefadan başka şey düşünmez olmuşlardı.
Kendi kendine mırıldandı:
"Şu anda askerinin başında bulunması lâzım gelen bir kumandan, oturmuş sırmalı libaslar içinde şarap yudumlamakla meşgul olursa, o kale elbette yenilmeye mahkûmdur. Gelecek kuvveti beklemeye lüzum yok, kale civarındaki bir avuç Osmanlı akıncısı bile bu işi halleder."
Süleyman Paşanın tekliflerini tekfura bir bir anlattılar.
Teslim olmadığı takdirde başına gelecekleri düşünmesi için sabaha kadar mühlet verdiler.
Ertesi sabah taarruz edileceğini söyleyerek girdikleri gibi vakur adımlarla kaleyi terkettiler.
282 ¦ SUNGUROĞLU I

Tekfurla aralarında geçen konuşmaları Süleyman Paşaya aynen naklettiler. Sunguroğlu kanaatini söyledi. Kalede daha ziyade kadın ve çocuklar vardı. Burçlardaki kalabalığın çoğunu asker elbisesi giydirilmiş ve eline bir mızrak verilmiş çiftçiler teşkil ediyordu. Sunguroğlu ilk bakışta bunu farketmişti.
Diğer fikirlerini de aynen söylemekten çekinmedi: "Beyzadem, bence gelecek kuvveti beklememiz yersizdir. Buradaki bir avuç akıncı, kaledekilere yeter de artar bile. Tekfur zevk

ve eğlencesinden başka şey düşünmüyor. O telâş içinde bile sırmalı elbiselere bürünmüş şarap yudumlamakla meşgul. Asker ve halk bizi can u gönülden kabul edecektir."
Süleyman Paşa bunları dinledikten sonra beylere sordu:
"Siz ne düşünürsünüz?"
Hepsi Sunguroğlu'nun görüşüne katılıyorlardı. Kısa bir istişareden sonra karar verildi. Verilen mühlet dolup kaleden müsbet cevap gelmezse kaleye derhal taarruz edilecekti.
Askere ata binmeleri emri verilip, harp nizamına geçirildi. Kaleden muhtemelen yapılacak bir huruç hareketinde hazırlıksız yakalanmak istemiyorlardı.
Hazır vaziyette beklemeye başladılar.
Mızrakların ucu, öğle güneşini selamlar gibi ileriye uzanmış, pırıl pırıl parlıyordu. Gözcüler gözlerini kaleye dikmiş, düşmanın en küçük hareketini bile takip edebilmek için bütün dikkatleriyle bakıyorlardı.
Birden kuvvetli bir sarsıntı ile titrediler. Birkaç asker atından aşağı yuvarlandı. Bağırtılar, çağırtılar ayyuka çıkıyordu. Sarsıntı daha şiddetli olarak bir kere daha tek-

rarlandı. Sanki yer yerinden oynuyor, dünya yıkılıyor, sema başlarına çöküyordu. Müthiş bir gürültü kulaklarda uğuldadı.
"Ne oluyor?"
"Batıyoruz!"
"Yıkılıyoruz!"
"Herkes atından aşağı insin!"
Son sözü Sunguroğlu söylemişti. Bir zelzele olduğunu ilk anlayanlardan biri de o olmuştu. Bir kere daha bağırdı:
"Zelzele oluyor!"
Toprak dalga dalga kabarıyor, ulu çınar ağaçları değnek gibi devriliyordu. Sunguroğlu bütün dikkatini gözlerine vermiş, kaleye bakıyordu. Sur yer yer yıkılmış, birkaç gedik açılmıştı.
Allah'ın kendilerine bir kere daha yardım ettiğini düşünüyor ve içten içe dua ediyordu. Geniş yüzünde bir tebessüm goncalanmıştı. Yıkılan kale duvarlarını görünce var kuvvetiyle tekbir getiriyordu.
Bir zaman böyle kuvvetli sarsıntılar içinde geçtikten sonra müthiş gürültü durur gibi oldu. Nihayet sarsıntı da geçti. Osmanlı dilâverleri ayağa kalktılar. Şimdi herkes kalenin bir harabeden farksız duvarlarını görüyor, yüksek sesle tekbir alıyorlardı:
"Allahü ekber, Allahü ekber, lâilâhe illallahü vellahu ekber; Allahü ekber velillâhil hamd."
Akabinde Süleyman Paşanın sert sesi duyuldu:
"Yallah atlara!"
Peşinden de gök gürlemesini andıran bir sesle emretti:
"Bismillah, hücuum!"
Osmanlı akıncıları başlarında beyleri olduğu halde

kaleye doğru doludizgin at kopardılar. Yayalar bile kanatlanmış atların yanı sıra uçarcasına gidiyorlardı. Hiçbirinin gözünde ölmek veya yaralanmak kaygusu yoktu. Bu serdengeçtiler, bütün emellerini kaleyi bir an evvel fethetmekle düğümlemişlerdi.
Zelzelede açılan gediklerden doludizgin geçtiler. Enkaz altında kalan kadınlarını, evlâtlarını kurtarmakla meşgul olan, çoğu derme çatma tekfur askerleri akıncıların kaleye girmesine pek alâka göstermemişlerdi. Bir parça sağlam olarak tekfur konağı kalmıştı. Şaşkınlıkla dışarı fırlayan tekfur, elinde hâlâ şarap kadehini tutuyor, Osmanlı akıncılarına şaşkın şaşkın bakıyordu.

Mukavemet etmek isteyen birkaç asker çabucak saf dışı edildi. Sunguroğlu, tekfuru tanımış ve doğruca atını ona doğru sürmüştü. Bir elinde şarap kadehi, bir elinde yalın kılıcı olduğu halde, geri kaçmak istedi. Fakat ayağı bir taşa çarparak tökezledi, elinden kılıcı fırladı.
Sunguroğlu atından eğilerek adamı kavradı. Acı kuvvetiyle çekip atının üstüne aldı. Mukavemet eden Rumlara doğru bağırdı:
"Hey sersemler, Tekfurunuz teslim olduktan sonra siz daha kim için cenk edersiniz? Hepiniz kırılmadan tez teslim olunuz."
Bu gök gürlemesi gibi ses hepsinin mecalini tüketmişti. Zaten zoraki dövüşen Bizans askerleri, tekfurlarını Sunguroğlu'nun atında görünce ellerindeki kılıçları attılar.
Bir ara Süleyman Paşa, Sunguroğlu'nun yanına gitti.
"Allah bize yardım ediyor yiğidim," dedi. "Bu kadar kolaylıkla kale fethedildiğini tarihler daha yazmış değildir."
Sunguroğlu sadece:
SUNGUROĞLU I ¦ 285

"Öyledir beyzadem," dedi.
Az sonra her taraf sükûna kavuşmuştu. Enkaz altında kalan yaralılar ve cesetler çıkarılıyor, inançlarına göre gömülmelerine izin veriliyordu.
Bir yandan da derhal çalışmalara başlanmış, kalenin yıkılan duvarları tamir edilmeye başlanmıştı. Kalede hummalı bir faaliyet vardı, herkes çalışıyor, bir an evvel surları onarmak için insanüstü bir gayret sarfediliyordu. Süleyman Paşa her tarafa tellâllar çıkartmıştı. Bu tellâllar halkın işine gücüne devam etmesini, kimsenin malına canına dokunulmayacağını, dinlerinde serbest olduklarını bağırıyor, kim gelip Hıristiyan olduğu halde kale onarımında taş taşıyacak veya ustalık yapacaksa yevmiye verileceğini ilân ediyordu.
İslâm dininin bu adaleti karşısında Hıristiyanların son mukavemeti de kırılıyor, yeni hâkimlerine derin bir muhabbetle bağlanıyorlardı.
Arkadan gelen kuvvet ancak ertesi sabah Gelibolu'ya ulaşabilmişti. Muntazam sıralar halinde kale önündeki meydanlıkta dizilen asker, hummalı bir faaliyet içinde görünen kaleye bakıyor, etrafta Süleyman Paşa ve akıncılarını görmeye çalışıyordu.
Kaleden çıkan bir Osmanlı akıncısı gidip durumu yeni gelen kuvvetin kumandanına anlattı. Hepsi hayretler içinde kalmışlardı. Bir gece içinde bir kalenin fethedildiği-ni ilk defa işiten yaşlı Anadolu cengâverleri, hayretle başlarını sallıyorlar, kendilerine yardım eden Allah'a hamd ediyorlardı.
Kale kısa zamanda tamir edilmişti. Süleyman Paşa, orada bir miktar asker bırakarak, civar kaleleri fethetmek ve sahil boyunu Osmanlı Devletine katmak için üç bin kişiye baliğ olan ordunun başına geçerek yürüdü. Zelzele-
286 ¦ SUNGUROGLU I

den her taraf harap olmuştu. Çoğu kaleler oturulmaya-cak hale gelmişti. Biraz da bundan istifade eden Osmanlı akıncıları kolaylıkla sahil kesimini de işgal ettiler. Yıllar yılı Bizans imparatorlarının ve zalim tekfurların elinden devamlı zulüm gören halk, Osmanlıların getirdiği İslâm adaletini can ü gönülden alkışlıyor, Osmanlı akıncılarına kapılarını açıyorlardı.
Bütün sahil az bir zamanda kontrol altına alınmıştı. Gelibolu ile Çimpe arasındaki her karış arazi Osmanlıların eline geçmişti. Artık bu yerlerde Bizans şövalyelerinin atları gezinemiyordu.
Osmanlı idaresi bu yerlere de eşsiz İslâm adaletini getirmiş, İslâmm ulvî ahlâkı, Hıristiyanlara gün be gün boyun eğdirmişti.
Bu fütuhattan sonradır ki, Osmanlı Beyliği diğer Anadolu beyliklerinden ayrılıyor, Bizans İmparatorluğunun tam karşısında, üç deniz ve iki kıta üzerine kurulmuş jeopolitik üstünlüğe

haiz bir devlet oluyordu. Bundan sonra fetihler birbirini takip edecek, Bizans sarsılacak ve fethini bekleyecekti. Başlar şimdi şükür secdesindeydi.
BİRİNCİ CİLDİN SONU
SUNGUROĞLU I "287

YAVUZ BAHADIROGLU'NUN ROMANLARI

Tarihî Romanları:
(Kronolojik Sıralamayla)
¦ Malazgirt'te Bir Cuma Sabahı
¦ Çaka Bey
¦ Selâhattin Eyyûbî
¦ Buhara Yanıyor
¦ Elveda Buhara
¦ Merhaba Söğüt
¦ Cengaver
¦ Turgut Alp
¦ Sunguroglu
¦ Sunguroglu Bizans Saraylarında
¦ Sunguroglu
Foça Korsanlarına Karşı
¦ Sunguroglu Gemide İsyan
¦ Sunguroglu Çalman Hazine
¦ Sunguroglu Kaçınlan Prenses
¦ Sunguroglu Baskın
¦ Sunguroglu Kara Şövalye
¦ Sunguroglu Tuzak
¦ Sunguroglu Kaybolan Elçiler
¦ Binath
¦ Topal Kasırga Timur
¦ Sahipsiz Saltanat
¦ Mavi Yıldız
¦ Cem Sultan I
¦ Cem Sultan II
¦ Endülüs'e Veda
¦ Şehzade Selim
¦ Şirpençe
¦ Mısır'a Doğru
¦ Dördüncü Murat I
¦ Dördüncü Murat II
¦ Zorba

Yakın Tarih Romanları:
¦ Kartal Yuvası
¦ Dağlı
¦ Zindanda Şahlanış
¦ Barla'da Diriliş
¦ Sel
¦ Köprübaşı

¦ Kırım Kan Ağlıyor
¦ Kirazlı Mescit Sokağı
¦ Av. Bekir Berk
Güncel Romanları:
¦ Yolbaşı
¦ Boşlukta Yürümek
¦ Keşmekeş
¦ Yürek Seferi
Çocuk Romanları:
¦ Zirzop
¦ Karıncalar Savaşı
¦ Denizaltı Ülkesi
¦ Satılık Çocuk
¦ Tuhaf Çocuk
¦ Vatan İçin
¦ Uzay Çocuğu
¦ Arslan Yürekli Memiş
¦ Altın Yalaklar
¦ Üç Kaçak Yolcu
¦ Şehzade Murat
¦ Yetim Metin
¦ Köy Çocuğu
¦ Bizim Can
¦ Robot Canavar
¦ Bayram Hediyesi
¦ Kır Gezisi
¦ Can Kardeş/in Hatıra Defteri
¦

¦
SUNGUROĞLU, YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN İLK ROMANI. KÜÇÜK ÇOCUK AYKUT'UN, DEDE BİLDİĞİ AKÇA TARAFINDAN AKINCI OLARAK YETİŞTİRİLİŞİ, SONRA SUNGUR ALP'İN OĞLU OLDUĞUNU ÖĞRENİŞİ, BABASININ SELİKOS ADLI BİR BİZANS
ŞÖVALYESİ TARAFINDAN HAİNCE ÖLDÜRÜLDÜĞÜNÜ
DUYMASI VE SELİKOS'TAN İNTİKAM ALMA YEMİNİ ETMESİ,
ROMANIN ÖNEMLİ BİR BÖLÜMÜNÜ OLUŞTURUYOR
BUNLARI ÖĞRENEN AYKUT, AKÇANIN VERDİĞİ İSİMLE
SUNGUROĞLU ADINI ALIR ATI ŞAHİN VE KÖPEĞİ DUKA İLE
SÖĞÜT'TEN AYRILIP SERHAT BOYLARINA DOĞRU YOL ALIR.
ARKADA AKÇA DEDEYİ, NİNEYİ VE ONLARIN SUNGUROGLUNA
SEVDALI KIZI NİLÜFERİ GÖZÜ YAŞLI BIRAKMIŞTIR BİR SÜRE
ORHAN GAZİ'NİN EMRİNDE ÇEŞİTLİ GÖREVLER ALAN SUNGUROĞLU, ÇİMPELİ İBRAHİM ADLI BİR ARKADAŞ EDİNİR
SELİKOS'UN İZİNİ BULDUĞU SIRALARDA BİZANS'TAN KOVULMA KÖSE PAPAZ DA BU İKİ ARKADAŞA KATILARAK BİR ÜÇLÜ OLUŞTURURLAR İBRAHİM HEYECANLI BİR GENÇ, KÖSE PAPAZ JOSEF ÇOK ZEKİ BİR ADAMDIR. ARTIK SUNGUROĞLU
VE ARKADAŞLARI MACERADAN MACERAYA ATILIRLAR.
BU İLK ESERDE SUNGUROĞLU, BABASININ İNTİKAMINI ALMAK
İÇİN SELİKOS'UN PEŞİNE DÜŞER.